

การพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความซื่อสัตย์สุจริตและความมีวินัยของนักเรียน
โรงเรียนวิจิตสงคราม

พงศ์ธร จันพลโท
ผู้อำนวยการโรงเรียน

โรงเรียนวิจิตสงคราม อำเภอเมืองภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ต
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

ชื่อเรื่อง	การพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความซื่อสัตย์สุจริตและความมีวินัยของนักเรียน โรงเรียนวิจิตสงคราม
ผู้วิจัย	พงศ์ธร จันพลโท
ปีที่วิจัย	2562 - 2563

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) สำรวจความต้องการจำเป็นในการพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความซื่อสัตย์สุจริตและความมีวินัยของนักเรียน 2) พัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ ความซื่อสัตย์สุจริต และมีความมีวินัยของนักเรียน 3) เปรียบเทียบผลการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 4) ด้าน ประกอบด้วย ผลการบริหารแบบมีส่วนร่วม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความซื่อสัตย์สุจริต และความมีวินัยของนักเรียน 4) เปรียบเทียบผลความพึงพอใจของนักเรียน ของครู ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียน ครู ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนวิจิตสงคราม จำนวน 562 คน เครื่องมือที่ใช้ในครั้งนี้ เป็นแบบสำรวจ แบบตรวจสอบ และแบบสอบถาม ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า ทั้งสิ้นจำนวน 11 ฉบับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบที ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ผลการสำรวจความต้องการจำเป็นในการพัฒนารูปแบบ ตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง และครู พบว่า ผ่านเกณฑ์อยู่ในระดับมาก

2. ผลการพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม พบว่า รูปแบบมีโครงสร้างประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ตัวป้อน กระบวนการ และผลผลิต มีความสอดคล้องต่อเนื่องกันอย่างเป็นระบบ ที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความซื่อสัตย์สุจริต และความมีวินัย ผลการตรวจสอบรูปแบบ พบว่า มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก

3. ผลการเปรียบเทียบด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความซื่อสัตย์สุจริต และความมีวินัยของนักเรียน ปรากฏผลดังนี้

3.1 ผลการเปรียบเทียบการบริหารแบบมีส่วนร่วม ตามความเห็นของครู และผู้ปกครอง พบว่า อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยของปีการศึกษา 2563 เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทั้งระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา พบว่า ค่าเฉลี่ยร้อยละของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในปลายภาคเรียนที่ 2 ของปีการศึกษา 2563 มีผลเพิ่มขึ้นจากปลายภาคเรียนที่ 2 ของปีการศึกษา 2562 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.3 ผลการเปรียบเทียบความซื่อสัตย์สุจริตและความมีวินัยตามความคิดเห็นของนักเรียน พบว่า อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยของปีการศึกษา 2563 เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจ ตามความคิดเห็นของนักเรียน ครู ผู้ปกครองและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยของปีการศึกษา 2563 ได้เพิ่มขึ้นจากปีการศึกษา 2562 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

Title A development of participatory management models for improving students' efficacy, integrity, and disciplines of Wichitsongkram School

Researcher Pongtorn Junponto

Year 2019 - 2020

Abstract

This study aims 1) to examine the needs for developing participatory management models for improving students' efficacy, integrity, and disciplines. 2) to develop participatory management models for improving students' efficacy, integrity, and disciplines. 3) to compare and contrast the result of the usage of the four participatory management models including the result of participatory management models, students' efficacy, integrity, and disciplines. 4) to compare the satisfactory results of the students, teachers, parents, and the school committee. There were 562 subjects studied including students, teachers, parents, and school committee of Wichitsongkram School. Three data collection tools were employed for this study namely; a survey, a checklist, and scaled questionnaire for 11 copies. Data collected were analyzed by using percentage, average, standard deviation, and T-Score. The results of the study are shown as follows.

1. The need for developing participatory management models of parents and teacher ranked very highly.

2. There are three aspects participatory management models; input, process, and output. These three aspects were in line with each other systematically. Therefore, they influenced the development of the students' efficacy, integrity, and disciplines. The results, therefore, showed that the participatory management models were highly appropriate and feasible.

3. The results of the comparison and contrast of the participatory management models, students' efficacy, integrity, and disciplines showed that

3.1 teachers and parents' participatory management models ranked very highly. The average in 2020 had statistically significant increased at 0.05.

3.2 the percentage of students' efficacy in second semester of 2020 had statistically significant increased from the second semester of 2019 at 0.05 both in primary and secondary levels.

3.3 the average of students' integrity and disciplines in 2020 ranked very highly and had statistically significant increased at 0.05.

4. The satisfactory results of students' teachers, parents, and the committee of school ranked very highly. The average in 2020 had statistically significant increased from 2019 at 0.05

กิตติกรรมประกาศ

ในการพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความซื่อสัตย์สุจริต ความมีวินัยของนักเรียน โรงเรียนวิจิตสงคราม อำเภอมือง จังหวัดภูเก็ต ครั้งนี้ ประสบความสำเร็จอย่างยิ่ง โดยได้รับความอนุเคราะห์จากครู นักเรียนและผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนวิจิตสงคราม ที่ร่วมมือสร้างสรรค์ในการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม และได้เก็บข้อมูลตั้งแต่เริ่มดำเนินงานในต้นปีการศึกษา 2562 จนถึงปลายปีการศึกษา 2563 เป็นเวลา 2 ปีติดต่อกัน

ขอขอบพระคุณ นายชัยยุทธ อินฤทธิ์พงศ์ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ต ที่ให้ข้อเสนอแนะนโยบายการปฏิบัติงานที่มีคุณค่า ในการพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความซื่อสัตย์สุจริต ความมีวินัยของนักเรียน โรงเรียนวิจิตสงคราม จนทำให้งานวิจัยฉบับนี้ มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ ผศ.ดร.พิสนุ พองศรี ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการประเมินผลและวิจัยทางการศึกษา ที่สละเวลาช่วยตรวจสอบและให้คำแนะนำแก้ไขปรับปรุงการพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม และปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จนกระทั่งงานวิจัยฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงด้วยดี

ขอขอบพระคุณท่านผู้ทรงคุณวุฒิประกอบด้วย นายชล่ำ อรรถธรรม ผู้ทรงคุณวุฒิสถาบันคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน นายมนตรี พรผล ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์ภูเก็ต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพังงา ภูเก็ต ระนอง นายบุญรัฐ หลีกแหลม ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญโรงเรียนบ้านทุ่งเจดีย์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา นางสาวณิรัตน์ บุญเต็ม ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญโรงเรียนบ้านถ้ำทองกลาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา ที่กรุณาช่วยตรวจสอบนวัตกรรมและเครื่องมือวิจัย ทำให้งานวิจัยฉบับนี้ มีความถูกต้องสมบูรณ์

และขอขอบคุณ นายนันทะ ศรีเจริญโชติ ข้าราชการบำนาญ อดีตผู้อำนวยการเชี่ยวชาญโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 44 อำเภอดาบก๊วย จังหวัดนราธิวาส ที่กรุณาช่วยตรวจสอบความถูกต้องของงานวิจัย ด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ จนงานวิจัยฉบับนี้ มีความถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

อนึ่ง ประโยชน์ที่พึงจะได้รับจากการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้แก่ผู้มีส่วนร่วมที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย ได้แก่ นักเรียน ครู อาจารย์ ผู้ปกครองของโรงเรียนวิจิตสงคราม ทุกท่านที่ให้ความร่วมมือจนงานวิจัยฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงด้วยดี

พงศ์ธร จันพลโท
ผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
กิตติกรรมประกาศ	ง
สารบัญ	จ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ซ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	7
ขอบเขตของการวิจัย	7
สมมติฐานการวิจัย	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	10
กรอบแนวคิดในการวิจัย	10
นิยามศัพท์เฉพาะ	11
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	15
ตอนที่ 1 กระบวนการบริหาร	15
ตอนที่ 2 การบริหารแบบมีส่วนร่วม	24
ตอนที่ 3 การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	33
ตอนที่ 4 การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน	40
ตอนที่ 5 การเสริมสร้างวินัยและความซื่อสัตย์สุจริตในสถานศึกษา.....	58
ตอนที่ 6 ความพึงพอใจ	75
ตอนที่ 7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	81
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	103
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	103
การสร้างและพัฒนารูปแบบ	104
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	126
การใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมและการตรวจสอบผล.....	131
การเก็บรวบรวมและการวิเคราะห์ข้อมูล	132
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	134

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	136
ผลการสำรวจความต้องการจำเป็น	137
ผลการพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม	140
ผลการเปรียบเทียบการบริหารแบบมีส่วนร่วม	148
ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	152
ผลการเปรียบเทียบผลการประเมินด้านความซื่อสัตย์สุจริต	154
ผลการเปรียบเทียบผลการประเมินด้านความมีวินัย	155
ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจ	157
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	164
สรุปผลการวิจัย	165
การอภิปรายผล	169
ข้อเสนอแนะ	181
บรรณานุกรม	183
ภาคผนวก	194
ก หนังสือขอความอนุเคราะห์	195
ข รายนามผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ	198
ค ตารางสำเร็จรูปกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ของเครจซี่และมอร์แกน	201
ง ผลการตรวจสอบหาค่าความตรง (IOC) ของเครื่องมือวิจัย	203
จ ผลการหาค่าความเที่ยง (α) ของเครื่องมือวิจัย	213
ฉ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	224
ช แบบสรุปผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	249
ซ ร่องรอยผลการวิจัย ภาพถ่ายกิจกรรม	252
ณ การเผยแพร่ผลงาน	255
ญ ประวัติผู้วิจัย	261

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 ความแตกต่างของการสร้างวินัยเชิงบวกและการสร้างวินัยเชิงลบ	67
2.2 กิจกรรมการฝึกฝนวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริต	69
3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	103
4.1 ผลการสำรวจความต้องการจำเป็นในการพัฒนารูปแบบของผู้ปกครอง	137
4.2 ผลการสำรวจความต้องการจำเป็นในการพัฒนารูปแบบของครู	138
4.3 สรุปผลการสำรวจความต้องการจำเป็นในการพัฒนารูปแบบ	139
4.4 ผลการตรวจสอบโครงสร้างรูปแบบองค์ประกอบที่ 1 ตัวป้อน	141
4.5 ผลการตรวจสอบโครงสร้างรูปแบบองค์ประกอบที่ 2 กระบวนการ.....	143
4.6 ผลการตรวจสอบโครงสร้างรูปแบบองค์ประกอบที่ 3 ผลผลิต.....	145
4.7 สรุปผลการตรวจสอบโครงสร้างรูปแบบ รวมทั้ง 3 องค์ประกอบ.....	147
4.8 ผลการเปรียบเทียบผลการประเมินการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู.....	148
4.9 ผลการเปรียบเทียบผลการประเมินการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง....	151
4.10 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับประถมศึกษา.....	152
4.11 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา.....	153
4.12 ผลการเปรียบเทียบผลการประเมินด้านความซื่อสัตย์สุจริตของนักเรียน.....	154
4.13 ผลการเปรียบเทียบผลการประเมินด้านความมีวินัยของนักเรียน	155
4.14 ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักเรียน	157
4.15 ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครู	159
4.16 ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ปกครอง	161
4.17 ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของคณะกรรมการสถานศึกษา.....	162

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	10
2.1 องค์ประกอบของระบบที่มีความสมบูรณ์	18
2.2 วงจรคุณภาพการบริหารเชิงระบบ (PDCA)	19
2.3 แนวคิดสัมพันธการมีส่วนร่วม	26
2.4 องค์ประกอบแนวคิดในการพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม	102
3.1 องค์ประกอบของระบบที่มีความสมบูรณ์	105
3.2 วงจรคุณภาพการบริหารเชิงระบบ (PDCA)	106
3.3 แนวคิดสัมพันธการมีส่วนร่วม	107
3.4 การกำหนดขั้นตอนการสร้างและพัฒนารูปแบบ	108
3.5 โครงร่างรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม	109
3.6 โครงสร้างรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม	110
3.7 โครงสร้างรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมองค์ประกอบที่ 1 ตัวป้อน	111
3.8 โครงสร้างรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมองค์ประกอบที่2 กระบวนการ	115
3.9 โครงสร้างรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมองค์ประกอบที่ 3 ผลผลิต	121
3.10 ขั้นตอนการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม	131
4.1 โครงสร้างรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมองค์ประกอบที่ 1 ตัวป้อน	140
4.2 โครงสร้างรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมองค์ประกอบที่2 กระบวนการ	142
4.3 โครงสร้างรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมองค์ประกอบที่ 3 ผลผลิต	144
4.4 โครงสร้างรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม	146

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาคือการพัฒนาคุณภาพของมนุษย์ การศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียน มีความจำเป็นและมีส่วนสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อการพัฒนาพลเมืองของประเทศ ซึ่งส่งผลต่อความเจริญและการพัฒนาประเทศในทุกด้าน พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 6 ซึ่งได้กำหนดให้การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทย ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2553: 5) และสอดคล้องกับจุดหมายหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่มุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุขและมีความเป็นไทย มีศักยภาพในการดำรงชีวิต ศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ นอกจากนี้มาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ ยังได้กำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของคนไทยทั้งในฐานะพลเมืองและพลโลก โดยเน้นให้คนไทยเป็นคนเก่ง คนดีและมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551 : 5)

การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 2 (พ.ศ. 2552 -2561) ได้มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาในการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้ และการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน เพื่อให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 8 กำหนดว่าการจัดการศึกษายึดหลัก ดังนี้ (1) เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน (2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (3) การพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2553 : 6) และในหมวด 4 มาตรา 29 กำหนดให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัวยุวมชน องค์กรในชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันทางศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันทางสังคมอื่นๆ ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน จัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน ให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้จากข้อมูลข่าวสาร รู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่างๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้มีความสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งกำหนดหาวิธีสนับสนุน ให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การพัฒนาระหว่างชุมชน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2553 : 12)

การให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา จัดระบบโครงสร้าง กระบวนการและจัดการศึกษา โดยการนำประสบการณ์ ความรอบรู้ ความชำนาญ ภูมิปัญญาท้องถิ่นของกลุ่มบุคคล และกลุ่มองค์กร ดังกล่าว มาใช้ให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษา ยกย่องผู้ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา รวมทั้งให้บุคคล ครอบครัว ในชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถาบันประกอบการ สถาบันสังคมอื่น ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา โดยให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา บริจาคทรัพย์สินและทรัพยากรอื่นให้แก่สถานศึกษา มีส่วนร่วมรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาตามความเหมาะสม (สถาบันพัฒนาครูคณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา, 2559 : 8)

คุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศไทยในปัจจุบัน แนวโน้มพัฒนาไปในทิศทางที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในช่วงการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 2 โดยเฉพาะอย่างยิ่งคุณภาพของผู้เรียน ระดับชาติและนานาชาติ ที่จะต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในส่วนของโรงเรียนนั้น ผู้ที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่ง คือผู้บริหารโรงเรียน ผู้เป็นกุญแจที่สำคัญในการไขไปสู่ความมีประสิทธิภาพของการจัดการศึกษา แต่ผู้บริหารก็ไม่อาจทำงานทุกอย่างให้สัมฤทธิ์ผลได้โดยลำพังคนเดียว จำเป็นต้องอาศัยเพื่อนร่วมงานและกระบวนการการทำงานร่วมกันซึ่งผู้บริหารควรต้องมีทักษะในการนำคน รู้จักจูงใจผู้ร่วมงานทุกคนให้ร่วมมือร่วมใจกัน ปฏิบัติภารกิจที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีอยู่เสมอ (สถาบันพัฒนาครูคณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา, 2559 : 22)

ความซื่อสัตย์สุจริต เป็นวินัยด้านหนึ่ง ที่สะท้อนถึงการมีความซื่อตรง มีความจริงใจต่อผู้อื่น การปลูกฝังให้เยาวชนมีความซื่อสัตย์สุจริตต่อตนเอง ต่อครอบครัว ต่อโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษา รวมทั้งต่อสถาบันทางสังคมอื่นๆ ถือเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้สังคมมีความสงบสุข หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องให้ความร่วมมืออย่างจริงจัง จึงจะสามารถปลูกฝังวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริตให้กับเยาวชนในสังคมได้ เพราะเมื่อเด็กและเยาวชนเป็นบุคคลที่มีความซื่อสัตย์แล้ว ก็ย่อมที่จะอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข ส่งผลให้การพัฒนาด้านการเรียนการสอนในสถานศึกษา มีคุณธรรมจริยธรรมอันดีงาม สร้างสังคมประเทศชาติ ให้สงบสุขและเจริญก้าวหน้าต่อไป (พวงพันธ์ โพธิ์ศรี, 2555 : 3)

ในการสร้างวินัยนักเรียนในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านความซื่อสัตย์สุจริต เนื่องจากสังคมที่เปลี่ยนแปลง มีเทคโนโลยี สิ่งยั่วยุ วัตถุนิยมมากขึ้น ความซื่อสัตย์สุจริต จึงเป็นความคาดหวังสำคัญที่ทุกคนต้องการจะเกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชนไทย ในการปลูกฝังความซื่อสัตย์สุจริต จึงเป็นหน้าที่ของทุกคนทุกภาคส่วนในสังคม จะต้องช่วยกันผลักดันขับเคลื่อนสร้างจิตสำนึกให้เกิดขึ้น โดยครอบครัว พ่อแม่ ผู้ปกครอง ญาติพี่น้อง ช่วยกันดูแลสร้างเสริม ปลูกฝังจิตสำนึกด้วยการแนะนำ สั่งสอน และต้องเป็นแบบอย่างที่ดีแก่บุคคลในครอบครัว บทบาทของสถานศึกษาในการปลูกฝังวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริตนั้น ถือได้ว่ามีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะโรงเรียนมีหน้าที่ให้การศึกษาอบรม บ่มนิสัย การสร้างนิสัยความซื่อสัตย์สุจริตจึงถือเป็นเรื่องสำคัญที่จะต้องให้การเอาใจใส่ดูแลไม่น้อยกว่า

การทำให้ผู้เรียนมีความรู้และมีลักษณะที่พึงประสงค์อื่น ๆ ทุกกิจกรรมที่จัดจะต้องเน้นการส่งเสริมให้เกิดความซื่อสัตย์สุจริต (ฟาฏินา วงศ์เลขา. 2563)

การสร้างวินัยให้เกิดขึ้นกับคนในชาติ จำเป็นจะต้องเริ่มตั้งแต่วัยเยาว์ ซึ่งเป็นวัยที่กำลังสร้างลักษณะนิสัยและต่อเนื่องไปถึงวัยเรียน เพราะจะมีกระบวนการเรียนรู้ การคิดอย่างมีเหตุผลตามลำดับการพัฒนาของวัย ดังนั้นสถาบันในสังคมจึงมีบทบาท ในการที่จะปลูกฝังการมีวินัยโดยเฉพาะอย่างยิ่ง สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการร่วมมือกันพัฒनावินัยของนักเรียนภายใต้แนวคิด ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) บทบาทและการจัดการศึกษาของครู จะต้องเปลี่ยนจากการเน้นที่การสอนของครู เป็นเน้นที่การเรียนรู้ของนักเรียน และเปลี่ยนจากการเรียนของแต่ละบุคคล (Individual Learning) มาเป็นเน้นที่การเรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่ม (Team Learning) รวมทั้งเปลี่ยนจากการเรียนแบบแข่งขัน มาเป็นความร่วมมือหรือช่วยเหลือ แบ่งปันกัน โดยมุ่งเน้นที่การเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นหลัก ชุมชน การเรียนรู้ทางวิชาชีพจึงเปรียบเสมือนเครื่องมือสำหรับให้ครูรวมตัวกันเป็นชุมชน และก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในระดับ “ปฏิรูป” การเรียนรู้เพื่อปรับปรุงโรงเรียนและตนเอง ให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์เพิ่มขึ้น และร่วมกันลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ให้น้อยลงหรือหมดไป ดังนั้นหากมีการพัฒนารูปแบบ กลไกการเสริมสร้างวินัยนักเรียน ในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ชัดเจน และมีประสิทธิภาพแล้ว ย่อมจะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และช่วยพัฒนาให้นักเรียนเป็นบุคคลที่มีวินัย มีความรับผิดชอบและตรงต่อเวลา เพื่อที่จะสามารถใช้ชีวิตได้อย่างมีความสุขในสังคม ที่จะส่งผลดีต่อการพัฒนาก้าวหน้าของสังคม และประเทศชาติต่อไป (เรวณี ชัยเชาวรัตน์, 2556 : 34)

โรงเรียนวิจิตสงคราม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ต ได้วิเคราะห์บริบทของการจัดการศึกษาและจัดทำแผนกลยุทธ์ของโรงเรียนในระยะ 4 ปี คือ พ.ศ.2561-2564 สำหรับใช้เป็นกรอบและทิศทางในการเตรียมจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ในการบริหารจัดการ เพื่อขับเคลื่อนกลยุทธ์ที่มุ่งเน้นพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในการเรียนรู้ในระดับก่อนประถม ประถมศึกษาและมัธยมศึกษา เป็นการเพิ่มโอกาสให้ผู้เรียนเข้าถึงบริการการศึกษาอย่างเต็มศักยภาพ พัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา พัฒนาระบบบริหารจัดการเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เตรียมการจัดทำแผนการติดตาม และการประเมินผลการปฏิบัติงานของโรงเรียน ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยมีเป้าหมาย คือการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ให้ได้รับโอกาสเข้าเรียนอย่างทั่วถึง และมีคุณภาพเต็มตามศักยภาพอย่างเท่าเทียมกัน มีการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานประจำปี งบประมาณ 2560 เพื่อการสรุปผลการดำเนินงานในรอบปีที่ผ่านมา นำไปใช้เป็นฐานข้อมูลเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนต่อไป (โรงเรียนวิจิตสงคราม, 2561 : 4)

จากผลการวิเคราะห์สถานภาพของโรงเรียนวิจิตสงคราม (SWOT) เพื่อจัดทำแผนกลยุทธ์ในปีการศึกษา 2561 พบว่า ในภาพรวมด้านสภาพแวดล้อมภายนอก ได้แก่ผู้ปกครอง ชุมชนและองค์กร

ภายนอก ที่ได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาค่อนข้างน้อย ส่วนด้านสภาพแวดล้อมภายใน ได้แก่ ครูและบุคลากร มีความเข้มแข็งสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารยังมีน้อย การสร้างทีมงานยังไม่เข้มแข็งพอ นอกจากนี้ มีปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ที่ควรจะต้องได้รับการพัฒนาคุณภาพอีกหลายประการ คือ (โรงเรียนวิจิตสงคราม, 2561 : 10)

1. ปัญหาการบริหารจัดการคือ ด้านการมีส่วนร่วมของบุคลากร ยังมีประสิทธิภาพไม่น่าพอใจ เนื่องจากครูส่วนใหญ่ต่างก็ทำหน้าที่ในส่วนของตนเอง ส่งผลให้การบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมยังมีประสิทธิภาพน้อย ด้านการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของผู้ปกครอง ชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษากับโรงเรียนก็ยังไม่เป็นไปตามบทบาทหน้าที่ ส่งผลให้การบริหารไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการ ในด้านการนิเทศภายใน ได้มีการวางแผนร่วมกัน แต่การปฏิบัติงานก็ยังไม่ต่อเนื่อง ส่งผลให้การพัฒนาบุคลากร และพัฒนาการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพค่อนข้างน้อย

2. ปัญหาด้านคุณภาพผู้เรียน คือ ความสามารถในการอ่านการเขียนและการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ทักษะการคิดคำนวณของนักเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ ปัญหาการขาดแรงจูงใจ ขาดการเอาใจใส่ของผู้ปกครอง และครู ปัญหาการเรียนขาดเรียน ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ และการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนมีประสิทธิภาพต่ำ ไม่ผ่านเกณฑ์ ซึ่งโรงเรียนจะต้องปรับปรุงและพัฒนาต่อไป

3. ปัญหาความซื่อสัตย์สุจริต และความมีวินัยของนักเรียน พบว่า นักเรียนของเราส่วนหนึ่งยังขาดวินัยในตนเอง ขาดความซื่อสัตย์สุจริต การอยู่อย่างพอเพียง และการมีจิตสาธารณะ สังเกตได้จากการแต่งกายไม่เรียบร้อย มาโรงเรียนสาย ไม่ตั้งใจเรียน ขาดทักษะและกระบวนการคิด ไม่ชอบอ่านหนังสือ พุดจาไม่สุภาพ ขาดความซื่อสัตย์สุจริต ความมีจิตสาธารณะมีน้อย ครูต้องออกคำสั่งและควบคุมจึงยอมทำตาม ขาดความกระตือรือร้นในการเรียนและการทำงานที่ครูมอบหมาย ซื้ออาหารสำเร็จรูปอาหารใส่ซองที่มีประโยชน์น้อยมารับประทาน ไม่รู้จักประหยัดและออม ไม่กล้าแสดงออกในทางที่ดี เป็นต้น เห็นสมควรว่า จะต้องมีการกำหนดแนวทางและวิธีการพัฒนาความมีวินัยในตนเอง ความซื่อสัตย์สุจริต ตามแนวทางการพัฒนาที่โรงเรียนกำหนดขึ้น ให้นำกิจกรรมดังกล่าวมาปรับปรุงให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน และนำไปใช้ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

จากปัญหาดังกล่าว สอดคล้องกับผลการศึกษาหลายๆ เรื่องเกี่ยวกับวินัยของนักเรียน สรุปได้ว่า (นันทมนัส รอดทัศน, 2554 : 2-3) ยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร นักเรียนไทยยังขาดวินัย ขาดความรับผิดชอบทั้งต่อตนเอง ผู้อื่นและสังคม ไม่สามารถควบคุมตนเอง มีพฤติกรรมตามใจตนเอง การทำงานไม่เป็นระบบ ไม่ตรงต่อเวลา และไม่ปฏิบัติตามกฎกติกาของสังคม ซึ่งเป็นผลมาจากผู้เรียนยังขาดความเข้าใจในเป้าหมาย บทบาท และหน้าที่ในการปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับสถานะเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน จนเป็นเหตุให้มีพฤติกรรมที่มีความเสี่ยงต่ออันตรายต่างๆ นานา การที่เด็กๆ เยาวชนซึ่งเป็นกำลังสำคัญของประเทศ ตกอยู่ในภาวะไร้ระเบียบวินัย ทำให้ประเทศชาติพัฒนาเจริญก้าวหน้าไปไม่ได้ ซึ่งความมีวินัยมีความสำคัญในการอยู่ร่วมกันในสังคม โดยเฉพาะด้านความรับผิดชอบ จะต้อง

มีวินัยในตนเองควบคุมกันไปด้วย มีความรับผิดชอบ ความสนใจ ความตั้งใจที่จะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเพียรพยายาม ละเอียตรอบคอบ เพื่อให้สำเร็จตามเป้าหมาย ยอมรับผลการกระทำของตนทั้งในด้านที่เป็นผลดีและผลเสีย ทั้งพยายามปรับปรุงการปฏิบัติหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้น

ในการแก้ปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยได้ประชุมครู นักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน เพื่อชี้แจงเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นในการจัดการศึกษาของโรงเรียนวิจิตสงคราม โดยให้ผู้เข้าประชุมได้แสดงความคิดเห็น และกำหนดแนวทางแก้ไข ซึ่งที่ประชุมมีความเห็นว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นในโรงเรียนดังที่กล่าวมาข้างต้น ควรจะได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน ตามศักยภาพและทรัพยากรที่มีอยู่ ควรจะนำกระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วม มาใช้แก้ปัญหาด้านการบริหารจัดการ เพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากร ให้มีส่วนร่วมทำงานเป็นทีม มีกฎระเบียบ มีแรงจูงใจ ตั้งใจทำงาน ส่วนด้านการจัดการเรียนการสอน ควรนำหลักการคุณธรรม ด้านความซื่อสัตย์สุจริต และความมีวินัย มาใช้แก้ปัญหাজัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู ที่จะจัดให้สนองความต้องการของผู้เรียน เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และประเมินผล การเรียนรู้ตามสภาพจริง (โรงเรียนวิจิตสงคราม, 2562: 10)

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสำรวจความต้องการจำเป็นในการพัฒนารูปแบบที่เหมาะสม เพื่อใช้สำหรับการบริหารจัดการและแก้ปัญหาของโรงเรียนวิจิตสงคราม และได้สรุปรวบรวมข้อมูลจากแบบสำรวจความคิดเห็นของนักเรียน ครู และผู้ปกครอง พบว่า ความเห็นส่วนใหญ่ มีความต้องการให้พัฒนารูปแบบการบริหารแบบโดยกระบวนการมีส่วนร่วม มาใช้พัฒนาคุณภาพผู้เรียน ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และใช้คุณธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริตและความมีวินัยของนักเรียน มาเป็นแนวคิดในการพัฒนารูปแบบของโรงเรียน ตลอดถึงการศึกษาปัญหา สภาพแวดล้อมจริงในโรงเรียน และแนวคิดเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ในการพัฒนารูปแบบ พบว่า การใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม มีความสำคัญอย่างยิ่ง ที่ผู้บริหาร ครูและบุคลากรในโรงเรียนทุกคน จะต้องให้ความสำคัญและกำหนดแนวความคิดร่วมกัน สำหรับการพัฒนากระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความซื่อสัตย์สุจริตและความมีวินัย เพื่อใช้บริหารจัดการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนวิจิตสงคราม จังหวัดภูเก็ต ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ครู และผู้ปกครองต่อไป (โรงเรียนวิจิตสงคราม, 2562: 12)

เพื่อให้การพัฒนารูปแบบฯ มีความเหมาะสมเป็นไปได้ สามารถที่จะนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้อย่างแท้จริง ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร แนวคิดทฤษฎี หลักการบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วม แล้วนำมาวิเคราะห์สังเคราะห์ สร้างเป็นรูปแบบการบริหารสำหรับโรงเรียนวิจิตสงคราม ให้การจัดการศึกษาดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ จากแนวคิดและงานวิจัย ดังนี้

1. ศึกษาทฤษฎีเชิงระบบ ตามแนวคิดของไวเนอร์ (Wiener) ทิศนา แคมมณี (2555: 199) กล่าวว่า ทฤษฎีระบบ คือการนำเอาแนวคิดเชิงระบบมาใช้ในการบริหารด้วยเหตุผลว่าคนเป็นส่วนหนึ่งของระบบองค์กร องค์กรเป็นส่วนหนึ่งของระบบสังคม วิธีการของระบบ เป็นวิธีการที่ใช้หลักการอย่าง

มีเหตุผล และสัมพันธ์กันไปตามขั้นตอน ช่วยให้การบริหารโรงเรียนบรรลุวัตถุประสงค์ อย่างมีคุณภาพ องค์ประกอบของระบบที่มีความสมบูรณ์ มี 5 ส่วน ดังนี้ 1) ตัวป้อน (Input) คือ องค์ประกอบต่าง ๆ ของระบบนั้นหรืออีกนัยหนึ่งก็คือสิ่งต่าง ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับระบบนั้น 2) กระบวนการ (Process) คือการจัดความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่างๆ ในระบบให้มีลักษณะเอื้ออำนวยต่อการบรรลุเป้าหมาย 3) ผลผลิต (Product) คือผลผลิตที่เกิดขึ้นจากกระบวนการดำเนินงาน 4) กลไกควบคุม (Control) คือ กลไกหรือวิธีการที่ใช้ในการควบคุม หรือใช้ตรวจสอบกระบวนการ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และ 5) ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) คือ ข้อมูลจากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างผลผลิตกับตัวป้อน จุดมุ่งหมาย ป้อนกลับไปปรับปรุงกระบวนการ และตัวป้อนที่สัมพันธ์กับผลผลิตนั้น

2. ศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วม ตามแนวคิดของ โคเฮนและอัฟฮอฟ (Cohen. J. M. & Uphoff. N. T. 1980 : 223) ได้ให้ความหมายของการบริหารแบบมีส่วนร่วมว่า การจูงใจให้ผู้ร่วมงานในองค์กร ได้มีส่วนร่วมในด้านการตัดสินใจ ความรับผิดชอบ และร่วมมือพัฒนาองค์การ ปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจ การบริหารแบบมีส่วนร่วม ของโคเฮนและอัฟฮอฟ มี 4 ขั้นคือ ขั้นที่ 1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision making) ขั้นที่ 2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (Implementation) ขั้นที่ 3 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (Evaluation) ขั้นที่ 4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Benefits) ซึ่งการบริหารแบบมีส่วนร่วมจะช่วยให้เกิดการตัดสินใจที่ดีกว่า ประสิทธิภาพในการทำงานสูงขึ้น ให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการตัดสินใจ พวกเขาจึงมีความผูกพันต่อผลของการตัดสินใจนั้น ที่ต้องการให้บรรลุเป้าหมาย ความผูกพันจึงนำไปสู่ประสิทธิภาพในการทำงานที่สูงขึ้น ในส่วนของกำลังใจและความพอใจในงานที่ทำ ก็เป็นสิ่งที่เกิดจากการที่พวกเขามีความรู้สึกว่าพวกเขาเป็นส่วนหนึ่งขององค์การ ฉะนั้นความรู้สึกห่างเหิน คับอกคับใจและความไม่พอใจ ที่ไปสู่ความเฉื่อยชา การลาออกจากงาน การลดความไม่พอใจ ด้วยการใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วมสามารถแก้ปัญหานี้ได้

3. ศึกษาหลักความซื่อสัตย์สุจริต คือ มีความประพฤติดี มีความประพฤติชอบ ประพฤติตรง และการแสดงพฤติกรรมที่เป็นจริงทั้งกาย วาจาและใจ ทั้งต่อตนเองและต่อผู้อื่นอย่างถูกต้องและดีงาม แบ่งได้เป็น 5 ประการ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2562 : 7) ดังนี้ 1. การไม่บิดเบือนข้อมูลจากความเป็นจริง 2. การละอายและเกรงกลัวต่อการกระทำผิด 3. การปฏิบัติตามคำมั่นสัญญาในทางที่ถูกต้อง 4. การไม่เบียดเบียนให้เกิดความเดือดร้อน 5. การไม่ประพฤติหาประโยชน์ในทางที่เสื่อมเสีย

4. ศึกษาหลักความมีวินัย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2561 : 13-14) แบ่งได้เป็น 2 ประการ ดังนี้ 1. วินัยด้านความรับผิดชอบ แบ่งได้เป็น 3 ลักษณะ ได้แก่ ความรับผิดชอบต่อตนเอง ต่อครอบครัว และความรับผิดชอบต่อสังคม 2. วินัยด้านการตรงต่อเวลา

จากการศึกษาปัญหา แนวคิด หลักการในการพัฒนารูปแบบ ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัย ในการพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ ความซื่อสัตย์สุจริตและความมีวินัย ของโรงเรียนวิจิตสงคราม ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสำรวจความต้องการจำเป็น ของการพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ด้านผลสัมฤทธิ์ความซื่อสัตย์สุจริตและความมีวินัย ของโรงเรียนวิจิตสงคราม
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ด้านผลสัมฤทธิ์ความซื่อสัตย์สุจริตและความมีวินัย ของโรงเรียนวิจิตสงคราม
3. เพื่อเปรียบเทียบผลการประเมิน การใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ของโรงเรียนวิจิตสงคราม ประกอบด้วย
 - 3.1 ผลการบริหารแบบมีส่วนร่วม
 - 3.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 3.3 ความซื่อสัตย์สุจริตของนักเรียน
 - 3.4 ความมีวินัยของนักเรียน
4. เพื่อเปรียบเทียบผลการประเมินความพึงพอใจ ประกอบด้วย
 - 4.1 ความพึงพอใจของนักเรียน
 - 4.2 ความพึงพอใจของครู
 - 4.3 ความพึงพอใจของผู้ปกครอง
 - 4.4 ความพึงพอใจของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขอบเขตการวิจัย

1. เนื้อหา

ใช้แนวคิดการบริหารองค์กรเชิงระบบ ตามแนวคิดของไวเนอร์ (Wiener) (ทิสนา แชมมณี, 2555: 199) ทฤษฎีระบบ คือการนำแนวคิดเชิงระบบมาใช้ในการบริหาร ด้วยเหตุว่า คนเป็นส่วนหนึ่งของระบบองค์กร องค์กรเป็นส่วนหนึ่งของระบบสังคม วิธีการของระบบ เป็นวิธีใช้หลักการที่มีเหตุผล และสัมพันธ์กันไปตามขั้นตอน ทำให้การบริหารบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ มีองค์ประกอบ 5 ประการ ดังนี้ 1) ตัวป้อน (Input) คือองค์ประกอบต่าง ๆ ของระบบนั้นหรือสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับระบบนั้น 2) กระบวนการ (Process) คือการจัดความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่าง ๆ ภายในระบบให้ มีลักษณะเอื้ออำนวยต่อการบรรลุเป้าหมาย 3) ผลผลิต (Product) คือผลผลิต ที่เกิดจากกระบวนการดำเนินงาน 4) กลไกควบคุม (Control) คือ กลไกหรือวิธีการที่ใช้ควบคุมหรือใช้ตรวจสอบกระบวนการให้มีประสิทธิภาพ 5) ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) คือข้อมูลจากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างผลผลิตกับตัวป้อน ป้อนกลับไปปรับปรุงกระบวนการ และตัวป้อนที่สัมพันธ์กับผลผลิตนั้น

ใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม ตามแนวคิดของ โคเฮนและอัฟฮอฟ (Cohen and Uphoff) หมายถึง การจูงใจให้ผู้ร่วมปฏิบัติงานในองค์กรได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีความรับผิดชอบ และร่วมมือพัฒนาองค์กร การปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจ มีองค์ประกอบ 4 ขั้น คือ ขั้นที่ 1 การมีส่วนร่วม

ในการตัดสินใจ (Decision making) ขั้นที่ 2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (Implementation) ขั้นที่ 3 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (Benefits) และขั้นที่ 4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) (Cohen. J. M. & Uphoff. N. T. 1980 : 223)

ใช้หลักการบริหาร ตามวงจรคุณภาพการบริหารเชิงระบบ (PDCA) การพัฒนาระบบการจัดการศึกษาของสถานศึกษา มุ่งเน้นสร้างความเข้าใจสำหรับบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้ตรงกันในทุกขั้นตอน การดำเนินการ ต้องเข้าใจความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างขั้นตอนของการดำเนินการเพื่อการขับเคลื่อนคุณภาพของสถานศึกษา คุณภาพงานของกลุ่มงาน และขับเคลื่อนคุณภาพของบุคคลที่มีบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบเฉพาะตน ภายใต้อำนาจหน้าที่สำคัญ (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2563 : 13) ได้แก่

P : Planning การวางแผนพัฒนาคุณภาพ

D : Doing การปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาคุณภาพ

C : Checking การตรวจสอบ ประเมินผลการพัฒนาคุณภาพ

A : Action การปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพ

ใช้หลักคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริต คือ ความประพฤติดี ความประพฤติชอบ ประพฤติตรง และการแสดงพฤติกรรมที่เป็นจริงทั้งกาย วาจาและใจ ทั้งต่อตนเองและต่อผู้อื่นอย่างถูกต้องและดีงาม แบ่งได้เป็น 5 ประการ ดังนี้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2562 : 7)

1. การไม่บิดเบือนข้อมูลจากความเป็นจริง
2. การละอายและเกรงกลัวต่อการกระทำผิด
3. การปฏิบัติตามคำมั่นสัญญาในทางที่ถูกต้อง
4. การไม่เบียดเบียนให้เกิดความเดือดร้อน
5. การไม่ประพฤติดหาประโยชน์ในทางที่เสื่อมเสีย

ใช้หลักคุณธรรมความมีวินัย 2 ประการดังนี้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2561:13-14)

1. วินัยด้านความรับผิดชอบ แบ่งได้เป็น 3 ลักษณะ ได้แก่ ความรับผิดชอบต่อตนเอง ความรับผิดชอบต่อครอบครัว และความรับผิดชอบต่อสังคม
2. วินัยด้านการตรงต่อเวลา แบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ การตรงต่อเวลาต่อตนเอง และการตรงต่อเวลาที่เกี่ยวข้องกับผู้อื่น

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ วิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียน ครู ผู้ปกครองและคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน โรงเรียนวิจิตสงคราม ปีการศึกษา 2562 และ 2563 จำนวน 1,538 คน ประกอบด้วย

นักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 828 คน

ครู จำนวน 50 คน ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 645 คน

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนวิจิตสงคราม จำนวน 15 คน

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้มาโดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ตามตารางของ เครจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan) แล้วสุ่มตัวอย่าง อย่างง่าย (Simple Random Sampling) ได้แก่ นักเรียน ครู ผู้ปกครองและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน 562 คน ประกอบด้วย
 นักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 263 คน
 ครู จำนวน 44 คน ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 242 คน
 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนวิจิตสงคราม จำนวน 13 คน

3. ตัวแปร

ตัวแปรต้น รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ด้านผลสัมฤทธิ์ ความซื่อสัตย์สุจริต และความมีวินัย ของนักเรียน ประกอบด้วย

1. ตัวป้อน ได้แก่ ผู้บริหาร ครู นักเรียน
2. กระบวนการ ได้แก่ รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

ตัวแปรตาม ผลจากการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ด้านผลสัมฤทธิ์ ความซื่อสัตย์สุจริต และความมีวินัย ของนักเรียน ประกอบด้วย

1. ผลการบริหารแบบมีส่วนร่วม
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
3. ความซื่อสัตย์สุจริตของนักเรียน
4. ความมีวินัยของนักเรียน
5. ความพึงพอใจของนักเรียน ครู ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษา

สมมติฐานการวิจัย

หลังจากใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ด้านผลสัมฤทธิ์ ความซื่อสัตย์สุจริตและความมีวินัยของนักเรียน เป็นเวลา 2 ปี คาดว่าผลการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในปีการศึกษา 2563 สูงกว่าปี 2562 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้

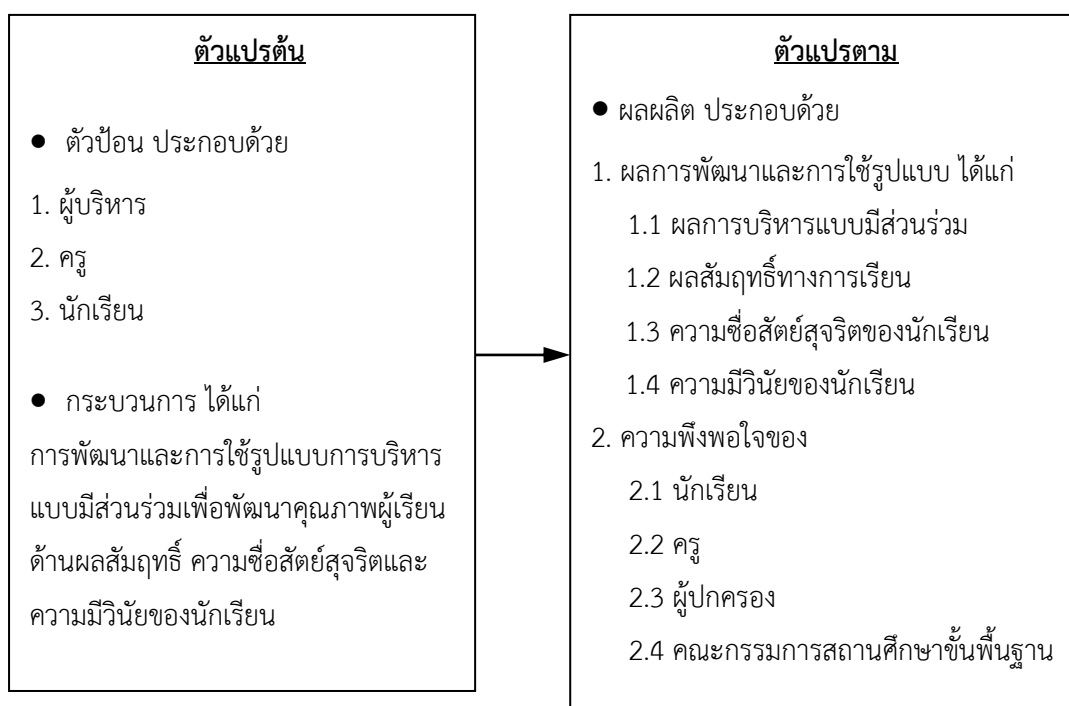
1. ผลการบริหารแบบมีส่วนร่วม
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
3. ความซื่อสัตย์สุจริตของนักเรียน
4. ความมีวินัยของนักเรียน
5. ความพึงพอใจของนักเรียน ครู ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผลการวิจัยครั้งนี้ นำไปใช้พัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ด้านผลสัมฤทธิ์ ความซื่อสัตย์สุจริต และความมีวินัยของนักเรียน ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น
2. โรงเรียนวิจิตสงคราม มีรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ ความซื่อสัตย์สุจริต และความมีวินัย ที่สามารถนำไปใช้ปฏิบัติได้จริงและมีประสิทธิภาพ
3. ปัญหาการจัดการศึกษาของโรงเรียนวิจิตสงคราม ได้รับการแก้ไขให้ลดลง หลังจากใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน แล้ว
4. ผลการวิจัยครั้งนี้ นำไปเป็นสารสนเทศเพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ภายในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น
5. ผลการวิจัยครั้งนี้ มีประโยชน์สำหรับผู้สนใจศึกษาค้นคว้า เกี่ยวกับรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน นำไปใช้เป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าให้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัย กำหนดตัวแปร ของรูปแบบการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ด้านผลสัมฤทธิ์ ความซื่อสัตย์สุจริตและความมีวินัยของนักเรียน นำมากำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพที่ 1.1

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดนิยามศัพท์เฉพาะ ที่เกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ด้านผลสัมฤทธิ์ความซื่อสัตย์สุจริตและความมีวินัยของนักเรียนโรงเรียนวิจิตสงคราม ดังนี้

1. การพัฒนา หมายถึง การเปลี่ยนแปลงที่มีการกระทำให้เกิดขึ้น หรือการวางแผนกำหนดทิศทางไว้ล่วงหน้า โดยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่เป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น สำหรับโรงเรียนวิจิตสงคราม

2. รูปแบบ หมายถึง สิ่งที่เป็นโครงสร้างทางความคิด มีองค์ประกอบและความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่างๆ ที่สำคัญของเรื่องที่ศึกษาอย่างเป็นระบบ มีลักษณะเป็นตัวแทนของความเป็นจริง เปลี่ยนความสลับซับซ้อนให้มีความเข้าใจง่ายขึ้น และสามารถสะท้อนลักษณะบางส่วนออกมาให้เป็นความสัมพันธ์ต่อเนื่องเชื่อมโยงและเป็นเหตุเป็นผลกัน โดยใช้เหตุผลและสมมติฐานเป็นส่วนประกอบสำหรับรูปแบบของโรงเรียนวิจิตสงครามนั้น เป็นรูปแบบระบบเปิด ที่มีตัวป้อน (input) มีกระบวนการ (process) เป็นส่วนที่รับตัวป้อนสู่การผลิตแปรสภาพออกมาเป็นผลผลิต (output) ไปสู่สภาพแวดล้อมภายนอก และใช้เป็นข้อมูลย้อนกลับ (feedback) เข้าสู่ระบบของรูปแบบ เพื่อช่วยปรับปรุงการทำงานของโรงเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

3. การบริหาร คือ กระบวนการวางแผนของโรงเรียนวิจิตสงคราม ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารบุคคล ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานทั่วไป ซึ่งก่อให้เกิดความสำเร็จตามเป้าหมายของโรงเรียน หรืออีกความหมายหนึ่งคือ กระบวนการทำงานเพื่อก่อให้เกิดการทำงานที่เป็นผลสำเร็จด้วยการใช้บุคคล กระบวนการและทรัพยากรต่างๆ ให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ตรงตามวัตถุประสงค์และความต้องการ

4. การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การที่บุคคลทั้งของโรงเรียนหรือบุคคลภายนอกโรงเรียน ได้ร่วมมือกันเพื่อจัดการงานให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการร่วมกัน อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล สามารถที่จะปรับเปลี่ยนการมีส่วนร่วมนั้นๆ ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ โดยใช้ความรู้ความสามารถ และใช้ประสบการณ์ ของบุคลากรที่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมนั้นๆ ของโรงเรียนให้สำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ได้ ประกอบด้วย ขั้นตอนการปฏิบัติ ดังนี้

4.1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ หมายถึง การมีส่วนร่วมในการประชุมปรึกษาหารือร่วมพิจารณาการตัดสินใจในการทำงาน การจัดการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมอื่นๆ ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโรงเรียนวิจิตสงคราม อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต ร่วมให้ข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียนและความต้องการของชุมชนที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน

4.2 การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ หมายถึง การมีส่วนร่วมปฏิบัติงานช่วยเหลือสนับสนุนการพัฒนาโรงเรียนวิจิตสงคราม อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต โดยมีส่วนร่วมทำงานร่วมกับผู้บริหาร และคณะครู ช่วยเหลือสนับสนุนการปฏิบัติงานพัฒนาด้านอาคารสถานที่ เข้ามามีส่วนร่วมปฏิบัติกิจกรรม

ที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น เช่น การเข้าค่ายลูกเสือ กีฬาสี ร่วมกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา ร่วมเดินทางไปทัศนศึกษาหาความรู้นอกสถานที่ ร่วมกิจกรรมวันปิดภาคเรียน เป็นต้น

4.3 การมีส่วนร่วมในการรับประโยชน์ หมายถึง นักเรียน ครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง และชุมชน ที่ได้รับผลประโยชน์จากการบริหาร การจัดการเรียนการสอน หรือจัดกิจกรรมเสริมของโรงเรียน วิชิตสงคราม อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต ที่เป็นผลประโยชน์โดยตรง คือคุณภาพผู้เรียน หรือผลประโยชน์อื่นๆ ของครู เช่น เงินเดือน ค่าตอบแทน ผลประโยชน์ทางด้านสังคมช่วยลดปัญหาสังคมในชุมชน เช่น เด็กขาดเรียน การมั่วสุมของเด็กและเยาวชน และร่วมรับผลประโยชน์ส่วนบุคคลที่เกิดกับนักเรียนและผู้ปกครอง เช่น รางวัลต่างๆ ที่ได้รับ ได้ชื่นชมผลงานความรู้ความสามารถของบุตรหลาน

4.4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล หมายถึง การมีส่วนร่วมตรวจสอบและติดตามผลการเรียนของนักเรียน และตรวจสอบการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ว่าเป็นไปตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์หรือไม่ การมีส่วนร่วมตรวจสอบของประชาชนนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาโรงเรียนเป็นอย่างดี

5. ตัวบ่งชี้ หมายถึง การกำหนดทรัพยากรที่ต้องใช้ในการพัฒนารูปแบบครั้งนี้ ซึ่งได้แก่ 1) บุคลากร ประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู นักเรียน และผู้ปกครอง 2) สิ่งอำนวยความสะดวก ประกอบด้วยงบประมาณ วัสดุสื่อการสอน อุปกรณ์ และอาคารสถานที่

6. กระบวนการ หมายถึง การกำหนดแนวทาง วิธีดำเนินการที่ต้องใช้ในการพัฒนารูปแบบครั้งนี้ประกอบด้วย รูปแบบการบริหาร แผนการดำเนินงาน แผนการจัดการเรียนการสอน กฎระเบียบคู่มือในการดำเนินงาน เครื่องมือวัดประเมินผล

7. ผลผลิต หมายถึง ผลที่ได้รับการบริหารจัดการตามรูปแบบฯ ซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้จากการประเมินผล ทั้งด้านคุณภาพของการบริหาร คุณภาพการจัดการเรียนการสอน และคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน ที่เก็บมารวบรวม วิเคราะห์ข้อมูล และสรุปผลเปรียบเทียบกัน ในปีการศึกษา 2562-2563

8. คุณภาพผู้เรียน หมายถึง ผลที่เกิดกับผู้เรียนในการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนความซื่อสัตย์สุจริตและความมีวินัยของนักเรียน วัดได้จากการประเมินผล การจัดการศึกษาปลายปีและปลายภาคเรียน ของโรงเรียนวิจิตสงคราม ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในปีการศึกษา 2562-2563 ดังนี้

8.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลการเรียนรู้ที่ได้จากการสอบภาคความรู้ปลายปี /ปลายภาคเรียนที่ 2 ของนักเรียน หลังจากการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ด้านผลสัมฤทธิ์ ความซื่อสัตย์สุจริต และความมีวินัยของนักเรียน ครั้งที่ 1 ปลายปีการศึกษา 2562 เปรียบเทียบกับผลการเรียนของนักเรียนหลังใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ด้านผลสัมฤทธิ์ ความซื่อสัตย์สุจริต และความมีวินัยของนักเรียน ครั้งที่ 2 สิ้นปีการศึกษา 2563 โดยใช้ค่าที (t-Test) แบบไม่อิสระ มาวิเคราะห์ และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

8.2 ความซื่อสัตย์สุจริต หมายถึง ผลการประเมินคุณลักษณะของนักเรียน ตามที่สังเกตได้จากการทำกิจกรรมการเรียนรู้ เกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริต มี 5 ประการ ได้แก่ 1. การไม่บิดเบือนข้อมูลจากความเป็นจริง 2. การละอายและเกรงกลัวต่อการกระทำผิด 3. การปฏิบัติตามคำมั่นสัญญาในทางที่ถูกต้อง 4. การไม่เบียดเบียนให้เกิดความเดือดร้อน 5. ไม่แสวงหาประโยชน์ในทางที่เสื่อมเสีย

8.3 ความมีวินัย หมายถึง ผลการประเมินคุณลักษณะของนักเรียน ตามที่สังเกตได้จากการทำกิจกรรมการเรียนรู้ หรือการแสดงพฤติกรรมที่เกี่ยวกับความมีระเบียบวินัย มีอยู่ 2 ประการ คือ 1. ความรับผิดชอบ มี 3 กิจกรรม ได้แก่ ความรับผิดชอบต่อตนเอง ความรับผิดชอบต่อครอบครัว และความรับผิดชอบต่อสังคม 2. การตรงต่อเวลา มี 2 กิจกรรม ได้แก่ การตรงต่อเวลาที่เกี่ยวกับตัวนักเรียน และการตรงต่อเวลาที่เกี่ยวข้องกับผู้อื่น

9. ความพึงพอใจของนักเรียน หมายถึง ระดับความรู้สึกที่ดีของนักเรียน ที่มีต่อการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ด้านผลสัมฤทธิ์ ความซื่อสัตย์สุจริต และความมีวินัยของนักเรียน ด้านผลการเรียนของนักเรียน พฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านความซื่อสัตย์สุจริต และความมีวินัยของนักเรียน

10. ความพึงพอใจของครู หมายถึง ระดับความรู้สึกที่ดีของผู้สอน ที่มีต่อการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ด้านผลสัมฤทธิ์ ความซื่อสัตย์สุจริต และความมีวินัยของนักเรียน เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหาร การจัดการเรียนรู้ การพัฒนาทักษะการสอน การทำงานร่วมกับผู้อื่นในโรงเรียน ความภาคภูมิใจในผลงานของตนเอง

11. ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียน หมายถึง ระดับของความรู้สึกที่ดีของผู้ปกครองนักเรียน ที่มีต่อการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ด้านผลสัมฤทธิ์ ความซื่อสัตย์สุจริต และความมีวินัยของนักเรียน เกี่ยวกับผลการเรียนของนักเรียน พฤติกรรมที่พึงประสงค์ของบุตรหลาน และการเอาใจใส่ ติดตามดูแล บุตรหลานให้สนใจการเรียน เพื่อช่วยกันส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีคุณภาพ

12. ความพึงพอใจของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง ระดับความรู้สึกที่ดีของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ต่อการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ด้านผลสัมฤทธิ์ ความซื่อสัตย์สุจริต และความมีวินัยของนักเรียน เกี่ยวกับผลการเรียนของนักเรียน พฤติกรรมที่พึงประสงค์ของบุตรหลาน และการเอาใจใส่ ติดตามดูแล บุตรหลานให้สนใจการเรียน เพื่อช่วยกันส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีคุณภาพ

13. ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ผู้อำนวยการ หรือรองผู้อำนวยการ หรือครูผู้ปฏิบัติหน้าที่รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนวิจิตสงคราม อำเภอมือง จังหวัดอุบลราชธานี ด้านการบริหารจัดการให้มีการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความซื่อสัตย์สุจริต และความมีวินัยของนักเรียน ในปีการศึกษา 2562-2563

14. ครู หมายถึง ข้าราชการครู พนักงานราชการ ครูอัตราจ้าง ผู้ทำหน้าที่ปฏิบัติการสอน ในโรงเรียนวิจิตสงคราม อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต และเป็นผู้ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้วยรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ด้านผลสัมฤทธิ์ ความซื่อสัตย์สุจริต และความมีวินัยของนักเรียน ของโรงเรียนวิจิตสงคราม ในปีการศึกษา 2562-2563

15. นักเรียน หมายถึง นักเรียนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทุกคนที่ได้รับการเรียนรู้ทำกิจกรรมหรือฝึกปฏิบัติจากครูโดยตรง ด้วยการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ด้านผลสัมฤทธิ์ ความซื่อสัตย์สุจริต และความมีวินัยของนักเรียน โรงเรียนวิจิตสงคราม ในปีการศึกษา 2562-2563

16. ผู้ปกครองนักเรียน หมายถึง บิดามารดา หรือผู้อุปการะเลี้ยงดูนักเรียนทุกคน ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวิจิตสงคราม ที่ได้เรียนรู้ หรือทำกิจกรรมหรือฝึกปฏิบัติ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ด้านผลสัมฤทธิ์ ความซื่อสัตย์สุจริต และความมีวินัยของนักเรียน โรงเรียนวิจิตสงคราม ในปีการศึกษา 2562-2563

17. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนวิจิตสงคราม ที่ได้มาจากการสรรหาตามระเบียบการคัดเลือกและการสรรหาตามระเบียบ ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด และกำลังปฏิบัติหน้าที่ อยู่ในปีการศึกษา 2562-2563

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยและพัฒนา การพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความซื่อสัตย์สุจริต และความมีวินัยของนักเรียน โรงเรียนวิจิตสงคราม จังหวัดภูเก็ต ครึ่งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำมาเรียบเรียงตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 กระบวนการบริหาร

ตอนที่ 2 การบริหารแบบมีส่วนร่วม

ตอนที่ 3 การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตอนที่ 4 การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

ตอนที่ 5 การเสริมสร้างวินัยและความซื่อสัตย์สุจริตในสถานศึกษา

ตอนที่ 6 ความพึงพอใจ

ตอนที่ 7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 1 กระบวนการบริหาร

1. ความหมายของการบริหาร

การบริหาร มาจากคำว่า Administration ที่มีความหมายเหมือนกับคำว่า Management จึงมีการใช้ทั้งสองคำนี้ ไปในลักษณะเดียวกัน แต่คำว่า Management มักจะใช้ในการบริหารองค์การ หรือหน่วยงานที่มุ่งเน้นในด้านผลกำไร แต่การบริหารงานในวงการการศึกษา หรือการบริหารงานโครงการ ในสถานศึกษานั้น มิได้มุ่งหวังที่ผลกำไรหรือขาดทุน จึงใช้คำว่า Administration จึงจะเหมาะสมที่สุด การบริหาร (Administration) เป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ต่อการดำเนินงานขององค์การ เพราะเป็นเครื่องมือสำคัญ ที่จะชี้ให้เห็นถึงความสำเร็จ หรือความล้มเหลว ความมีประสิทธิภาพหรือความไร้ประสิทธิภาพของหน่วยงาน การบริหาร เป็นเครื่องบ่งชี้ให้ทราบถึงความเจริญก้าวหน้าของสังคม และความก้าวหน้าของวิทยาการต่างๆ การบริหารงานที่สำคัญ จะนำไปสู่ความก้าวหน้า การบริหารจึงเป็นลักษณะการทำงานร่วมกันของกลุ่มบุคคล ในองค์การที่มีการวินิจฉัย สั่งการ นักบริหารจะต้องคำนึงถึงปัจจัยสิ่งแวดล้อมต่างๆ การวินิจฉัยสั่งการ เป็นเครื่องมือแสดงให้ทราบถึงความสามารถของนักบริหาร และความเจริญเติบโตของการบริหาร ชีวิตประจำวันของมนุษย์ไม่ว่าในครอบครัวหรือองค์การใด ย่อมเกี่ยวข้องกับการบริหารอยู่เสมอ ดังนั้นการบริหารจึงเป็นเรื่องน่าสนใจและจำเป็นต่อการที่จะดำรงชีวิตของมนุษย์ในสังคม มีนักบริหาร และนักการศึกษาหลายท่านให้ความหมายไว้หลายทัศนะ สรุปได้ดังนี้

พระธรรมโกศาจารย์ (2559: 1) ให้ความหมายว่า การบริหารหมายถึงการทำงานให้สำเร็จ โดยอาศัยคนอื่น (Getting thing done through other people) เมื่อว่าตามคำนิยามนี้ การบริหารในพระพุทธศาสนาเริ่มมีขึ้นเป็นรูปธรรม นับจากวันที่พระพุทธเจ้าตรัสรู้สองเดือน คือวันอาสาฬหบูชา เมื่อพระพุทธเจ้าทรงแสดงพระธรรมเทศนาเป็นครั้งแรกแก่พระปัญจวัคคีย์ ซึ่งทำให้เกิดพระสงฆ์คณะเป็นสมาชิกใหม่ เกิดขึ้นในพระพุทธศาสนาอย่างนี้ พระพุทธเจ้าก็ต้องบริหารคณะสงฆ์

ประธาน คงฤทธิ์ศึกษากร (2549 : 176) กล่าวว่าการบริหารหมายถึง การทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ โดยมีหลักการดังนี้

1. ต้องมีองค์การ (Organization) และองค์การนั้นมีการกำหนดวัตถุประสงค์ (Objective) อันแน่ชัด
2. ต้องมีคนทำงานร่วมกัน คนเป็นส่วนสำคัญ ในการบริหารหรือการทำงาน
3. ต้องมีทรัพยากรในการบริหาร นอกจากคน (Man) แล้วจะต้องมีทรัพยากรอื่นๆ ที่สำคัญ ได้แก่เงิน (Money) วัสดุ (Material) ในการทำงาน
4. ต้องมีการจัดการ ในการบริหารหรือการทำงาน เพื่อให้การทำงานเป็นไปโดยราบรื่นและบรรลุวัตถุประสงค์

รุจิร ภูสารและจันทราณี สงวนนาม (2545 : 4-5) กล่าวถึงการบริหารว่า เป็นเรื่องของการทำงานกิจกรรมโดยผู้บริหารและสมาชิกในองค์กรเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์สูงสุด นักบริหารหลายคน มีความคิดตรงกันว่าบริหารเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันของคณะบุคคล โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะที่แน่นอนในการทำงาน บางคนเห็นว่า การบริหารเป็นศิลปะของการเป็นผู้นำที่จะนำผู้อื่นให้ทำงานสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ ซึ่งมีลักษณะเด่นที่เป็นสากลของการบริหารไว้ 9 ประเด็นคือ

1. การบริหารต้องมีวัตถุประสงค์หรือเป้าหมาย
2. การบริหารต้องอาศัยปัจจัยเป็นองค์ประกอบสำคัญ
3. การบริหารต้องใช้ทรัพยากรการบริหารเป็นองค์ประกอบพื้นฐาน
4. การบริหารต้องมีลักษณะการดำเนินการเป็นกระบวนการทางสังคม
5. การบริหารต้องเป็นการดำเนินการร่วมกันระหว่างกลุ่มบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป
6. การบริหารต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจเพื่อให้การปฏิบัติตามภารกิจบรรลุวัตถุประสงค์
7. การบริหารเป็นการร่วมมือดำเนินการอย่างมีเหตุผล
8. การบริหารมีลักษณะเป็นการตรวจสอบผลการปฏิบัติงานกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้
9. การบริหารไม่มีตัวตน แต่มีอิทธิพลต่อความเป็นอยู่ของมนุษย์

สรุปได้ว่า การบริหาร หมายถึง การใช้ศิลปะหรือใช้กระบวนการ ให้ผู้ปฏิบัติสามารถทำงานจนสำเร็จตรงตามจุดหมายขององค์การ หรือตรงตามจุดหมายที่ผู้บริหารตัดสินใจเลือกแล้ว การบริหารเป็นการทำงานร่วมกัน ต้องมีวัตถุประสงค์ ต้องใช้ทรัพยากร ต้องมีการจัดการ ต้องมีการตรวจสอบผลการปฏิบัติ การบริหารไม่มีตัวตน แต่มีอิทธิพลต่อมนุษย์ ในการดำรงชีวิตและการใช้ทรัพยากรร่วมกันให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2. แนวคิดทฤษฎี การบริหาร

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎี ที่เกี่ยวกับการบริหาร จากนั้นนักวิชาการหลายท่าน และประมวลแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร สรุปได้ดังต่อไปนี้

เนตรพัฒนา ยาวีราข (2556 : 8) ได้กล่าวถึง การจัดการสมัยใหม่ว่า แนวคิดการบริหารของ

เฮนรี ฟาโยล ผู้เป็นบิดาของทฤษฎีการจัดการ การปฏิบัติการ (Operational management theory) หรือบางท่านก็ถือว่า เป็นบิดาของการบริหารจัดการสมัยใหม่ เชื่อว่าการบริหารนั้นเป็นเรื่องของทักษะ และสนใจจะศึกษาองค์การโดยรวม เป็นการมุ่งเน้นที่กิจกรรมการจัดการ (Organizing) ประกอบด้วย การจัดการ 5 ประการ ได้แก่ การวางแผน (Planning) การจัดองค์การ (Organizing) การบังคับบัญชา (Commanding) การประสานงาน (Coordinating) และการควบคุม (Controlling) เรียกว่า POCCC พบว่า พนักงานมีผลผลิตเพิ่มขึ้น เนื่องมาจากการมีความสัมพันธ์อันดีต่อกันมีการตระหนักในมิตรภาพ และการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม เป็นวิถีทางที่ทำให้ประสบความสำเร็จในองค์การ

สมยศ นาวิการ (2550 : 49) ได้กล่าวถึง แนวคิดการบริหารไว้ว่า การบริหารงาน ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบผู้นำโครงสร้าง ระบบราชการ และหน้าที่ของผู้บริหารในองค์การแห่งหนึ่ง สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับองค์การ เรียกว่า วิธีที่ดีที่สุด (One Best Way) อย่างไรก็ตาม ผู้บริหารในแต่ละองค์การ จะเผชิญกับสถานการณ์เฉพาะที่มีเอกลักษณ์ของตัวเอง ไม่มีหลักสากลใด ที่สามารถใช้ได้กับทุกปัญหา ผู้บริหารต้องศึกษาการบริหาร โดยมีประสบการณ์จากกรณีศึกษา (Case Study) ที่มีจำนวนมาก และวิเคราะห์ว่าวิธีการใดที่สามารถใช้ในสถานการณ์ใหม่ ๆ

สุปรีชา กมลาศน์ (2545 : 2) กล่าวว่า แนวคิดการบริหาร ได้รับการพัฒนาขึ้นมาตามแบบ วิธีการทางวิทยาศาสตร์ จนเกิดเป็นทฤษฎีการบริหาร ที่มุ่งจะวิเคราะห์ศึกษา ถึงการบริหารอย่างเป็นระบบโดย เฮนรี ฟาโยล นักบริหารชาวฝรั่งเศส ได้วางรากฐานสำคัญของทฤษฎีการบริหารทั่วไปอันเป็นที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวาง เป็นทฤษฎีหนึ่งที่ว่าด้วยหน้าที่ในการบริหาร 5 อย่าง ได้แก่ การวางแผน การจัดองค์การ การบังคับบัญชา การประสานงาน และการควบคุม ต่อมาได้พัฒนาจนกลายเป็นตำราทางการบริหาร เช่น ทฤษฎีของลูเธอร์ กุลิค นักการบริหารรัฐกิจชาวอเมริกัน ได้นำแนวคิดของฟาโยล มากำหนดหน้าที่ในการบริหาร หรือที่เรียกกันว่า POSDCoRB : Planning (การวางแผน) Organizing (การจัดองค์การ) Staffing (การจัดบุคคลเข้าทำงาน) Directing (การอำนวยความสะดวก) Coordinating (การประสานงาน) Reporting (การรายงานผลการปฏิบัติงาน) Budgeting (การงบประมาณ)

ทองหล่อ เดชไทย. (2544 : 5) กล่าวว่า การบริหารเป็นการจัดการอย่างมีระเบียบแบบแผน เกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งทำให้งานดำเนินไปอย่างราบรื่นบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ด้วยความร่วมมือของกลุ่มบุคคล และยังเสนอว่า การบริหาร และการจัดการ นั้นบางครั้ง อาจใช้แทนกันได้ เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่หวังผลในขั้นสุดท้ายอย่างเดียวกัน คือ ความสำเร็จของงาน การบริหาร ใช้มากในการบริหารรัฐกิจ ส่วนการจัดการ ใช้มากในทางธุรกิจ หรือกล่าวได้ว่า การบริหาร มุ่งเน้นที่การกำหนดนโยบายและการวางแผน ส่วนการจัดการ นั้น เป็นการนำเอานโยบายและแผนไป ดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้

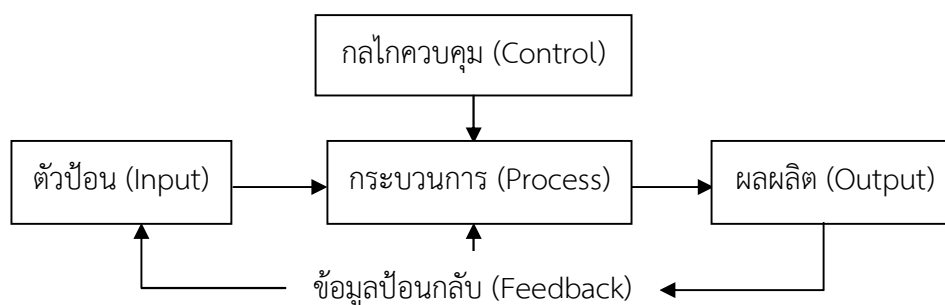
เด่น ชะเนติยัง (2539: 52) ได้กล่าวถึง แนวคิดการบริหารไว้ว่า การบริหาร มีลักษณะเป็น ทั้งศาสตร์และศิลป์ กล่าวคือ การบริหารจัดเป็นศาสตร์สาขาหนึ่ง ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันทั่วไป เพราะมี องค์ประกอบของความรู้ (Knowledge) มีหลักเกณฑ์ (Principle) และทฤษฎี (Theory) ที่เกิดมาจากการศึกษาค้นคว้าเชิงวิทยาศาสตร์ เป็นศาสตร์ทางสังคมซึ่งอยู่กลุ่มเดียวกันกับวิชาจิตวิทยาสังคมวิทยา และรัฐศาสตร์ ส่วนในทางปฏิบัติมันจะขึ้นอยู่ความสามารถ ประสบการณ์ และทักษะของผู้บริหาร แต่ละคนที่จะนำความรู้ หลักการและทฤษฎี ไปปรับหรือประยุกต์ใช้ ให้เหมาะสมกับสถานการณ์และ สิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นเรื่องศิลป์ ดังนั้น นักบริหารที่เก่งจะต้องมีทั้งศาสตร์และศิลป์

ทิสนา แคมมณี (2555: 199) กล่าวว่า การนำแนวความคิดเชิงระบบมาใช้ในการบริหาร ด้วยเหตุผลว่า ในปัจจุบันองค์กรได้ขยายตัว มีความสลับซับซ้อนมากขึ้น ซึ่งเป็นการยากที่พิจารณาถึง พฤติกรรมขององค์กรได้ทั้งหมดทุกแง่ทุกมุม นักบริหารสมัยใหม่ จึงได้มาสนใจศึกษาพฤติกรรมของ องค์กร เพราะเหตุว่า คนเป็นส่วนหนึ่งของระบบองค์กร องค์กรเป็นส่วนหนึ่งของระบบสังคมวิธีการ ของระบบ เป็นวิธีการที่ใช้หลักตรรกศาสตร์และวิทยาศาสตร์อย่างมีเหตุผล มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกัน ไปตามขั้นตอน ช่วยให้กระบวนการทั้งหลายดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง และสามารถจะช่วยให้การบริหาร บรรลุวัตถุประสงค์เป็นไปตามวิธีการทางวิทยาศาสตร์อย่างถูกต้องและไม่ลำเอียง

องค์ประกอบของระบบที่ทำงานได้อย่างสมบูรณ์ ประกอบด้วยส่วนสำคัญ 5 ส่วน ได้แก่

1. ตัวป้อน (Input) คือ องค์ประกอบต่าง ๆ ของระบบนั้นหรืออีกนัยหนึ่งก็คือสิ่งต่าง ๆ ที่ เกี่ยวข้องกับระบบนั้น
2. กระบวนการ (Process) คือ การจัดความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่าง ๆ ของระบบ ให้มีลักษณะที่เอื้ออำนวยต่อการบรรลุเป้าหมาย
3. ผลผลิต (Product) คือ ผลที่เกิดขึ้นจากกระบวนการดำเนินงาน
4. กลไกควบคุม (Control) คือ กลไกหรือวิธีการที่ใช้เพื่อการควบคุมหรือการตรวจสอบ กระบวนการให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
5. ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) คือ ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ ระหว่าง ผลผลิตกับจุดมุ่งหมาย ซึ่งจะเป็นข้อมูลป้อนกลับไปดำเนินการปรับปรุงกระบวนการและตัวป้อน ที่มี ความสัมพันธ์กับผลผลิตและเป้าหมายนั้น

จากองค์ประกอบของระบบที่มีความสมบูรณ์ แสดงเป็นแผนภูมิได้ ดังภาพที่ 2.1

ภาพที่ 2.1 องค์ประกอบของระบบที่มีความสมบูรณ์

ที่มา : ทิสนา แคมมณี (2555: 200)

ทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา (Stephen J. Knezevich, 1984: 17–18) เป็นทฤษฎีที่ครอบคลุมบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาได้อย่างกว้างขวาง 17 บทบาท ดังต่อไปนี้

1. เป็นผู้กำหนดทิศทางการบริหาร (direction setter) รู้เทคนิคต่าง ๆ ของการบริหาร เช่น เทคนิคการบริหารแบบ PPBS MBO และ QCC เป็นต้น
2. ต้องมีความสามารถในการกระตุ้นคน (leader catalyst)
3. ต้องเป็นนักวางแผน (planner)
4. ต้องเป็นผู้มีความสามารถในการตัดสินใจ (decision maker)

5. ต้องมีความสามารถในการจัดองค์การ (organizer)
6. ต้องเป็นผู้ก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลง (change manager)
7. ต้องเป็นผู้ให้ความร่วมมือ (coordinator)
8. ต้องเป็นผู้ติดต่อสื่อสารที่ดี (communicator)
9. ต้องเป็นผู้แก้ปัญหาขัดแย้งในองค์การได้ (conflict manager)
10. ต้องสามารถบริหารปัญหาต่าง ๆ ได้ (Problem manager)
11. ต้องรู้จักวิเคราะห์และจัดระบบงาน (system manager)
12. ต้องมีความสามารถในการด้านบริหารวิชาการ (instructional manager)
13. ต้องมีความสามารถในการบริหารบุคคล (personnel manager)
14. ต้องมีความสามารถในการบริหารทรัพยากร (resource manager)
15. ต้องมีความสามารถในการประเมินผลงาน (appraiser)
16. ต้องมีความสามารถในการประชาสัมพันธ์ (public relater)
17. ต้องสามารถเป็นผู้นำในสังคมได้ (ceremonial head)

สำนักทดสอบทางการศึกษา (2563 : 13) ได้นำหลักการบริหารเชิงระบบ (PDCA) ตามวงจรคุณภาพมาใช้ในการพัฒนาระบบการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ที่ใช้เป็นแบบการดำเนินการภายในสถานศึกษา เน้นการสร้างความสำเร็จสำหรับบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ให้ตรงกันทุกขั้นตอนการดำเนินการ ให้สถานศึกษานำไปใช้เพื่อขับเคลื่อนคุณภาพของสถานศึกษา ทั้งที่ขับเคลื่อนคุณภาพงานของกลุ่มงาน ตลอดจนการขับเคลื่อนคุณภาพของบุคคลที่มีบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบอยู่ 4 ขั้นตอน ได้แก่

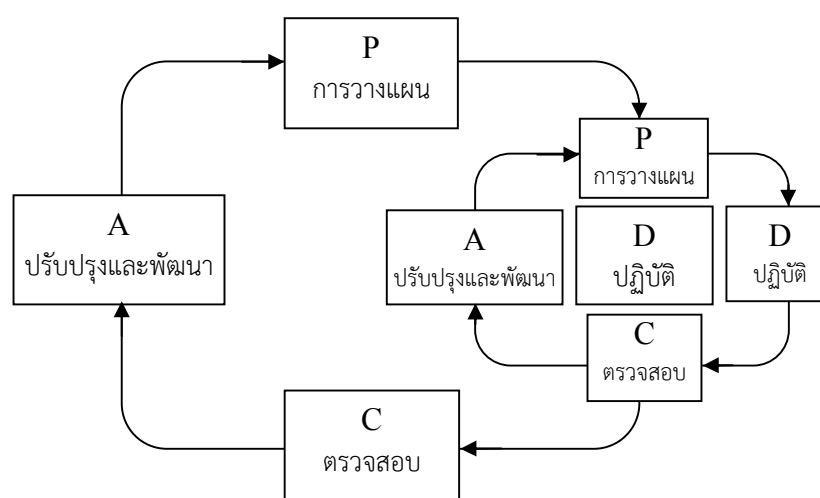
P : Planning การวางแผนพัฒนาคุณภาพ

D : Doing การปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาคุณภาพ

C : Checking การตรวจสอบ ประเมินผลการพัฒนาคุณภาพ

A : Action การปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพ

การขับเคลื่อนวงจรคุณภาพการบริหารเชิงระบบ (PDCA) ดังแสดงในดังภาพที่ 2.2

ภาพที่ 2.2 วงจรคุณภาพการบริหารเชิงระบบ (PDCA)

ที่มา (สำนักทดสอบทางการศึกษา. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563 : 13)

จากแนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารดังกล่าวแล้วสรุปได้ว่า การบริหารเป็นแนวคิด ที่เกี่ยวกับการใช้ศาสตร์หรือทักษะการบริหารจัดการ ที่ผู้บริหารจะใช้ในการตัดสินใจ เพื่อค้นหาวิธีที่ดี ที่สุดในการดำเนินกิจกรรม และนำพาองค์กรไปสู่เป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ การบริหารจัดการ มีองค์ประกอบและหลักการในการดำเนินงานมากมาย ซึ่งเป็นหน้าที่สำคัญที่ผู้บริหารจำเป็นต้องทราบ และนำมาใช้ประกอบ ในการตัดสินใจการดำเนินงานในองค์กรของตน เพื่อให้เกิดความเหมาะสมและ เกิดประโยชน์สูงสุดกับทรัพยากรที่มีอยู่ นอกจากนี้ยังมุ่งการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพัฒนาคุณภาพ ขององค์กร และพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของคนในสังคม ให้ทุกคนในสังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

3. รูปแบบการบริหาร

สำหรับรูปแบบและกระบวนการบริหาร ได้มีนักการศึกษาหลายท่าน ให้ความหมายไว้ดังนี้

ราชบัณฑิตยสถาน (2556: 965) นิยามว่า รูปแบบ คือ รูปที่กำหนดขึ้นเป็นหลัก หรือเป็น แนวทางซึ่งเป็นที่ยอมรับ เช่น รูปแบบร่องรอย เป็นต้น ทำนองเดียวกับ พิสนุ พงศ์ศรี (2556: 68) ให้ความหมายว่า รูปแบบ มาจากคำในภาษาอังกฤษว่า Model แปลว่า แบบจำลอง หรือนักวิชาการ บางท่านใช้ทับศัพท์ว่า โมเดล

แนดเลอร์ (Nadler, 1980: 72-90) กล่าวถึง รูปแบบโดยสรุปว่า หมายถึง การนำทฤษฎี แนวทาง และกรอบแนวคิดมาพัฒนา เพื่อให้ง่ายต่อการแปลความหมายของปรากฏการณ์ต่าง ๆ ได้

روبินส์ (Robbins, 1993: 44) กล่าวว่า รูปแบบ หมายถึง สิ่งที่เป็นนามธรรม ที่ช่วยทำให้เข้าใจปรากฏการณ์หรือความจริงได้ง่ายขึ้น รูปแบบโดยทั่วไปต้องมีส่วนประกอบที่สำคัญอย่างน้อย 3 ประการ คือ วัตถุประสงค์ ตัวแปร องค์ประกอบหรือสาระเนื้อหา และความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร องค์ประกอบหรือสาระเนื้อหาดังกล่าว

เยาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี (2546: 27) ได้ให้ความหมายไว้ว่า รูปแบบ หมายถึง วิธีการ ที่บุคคลได้ถ่ายทอดความคิด ความเข้าใจ หรือจินตนาการ ที่มีต่อปรากฏการณ์หรือเรื่องราวใด ๆ ให้ ปรากฏโดยใช้การสื่อสารในลักษณะต่าง ๆ เช่น ภาพวาด ภาพเหมือน แผนภูมิ แผนผัง โครงสร้างหรือ สมการทางคณิตศาสตร์ให้สามารถเข้าใจได้ง่าย และสามารถนำเสนอเรื่องราวหรือประเด็นต่าง ๆ ได้ อย่างกระชับ ภายใต้หลักการอย่างมีระบบ

คีฟ (Keeves, 1988 : 67) ได้กล่าวถึงหลักการอย่างกว้างๆ เพื่อกำกับการสร้างรูปแบบไว้ 4 ประการ ได้แก่ (1) รูปแบบควรประกอบขึ้นด้วยความสัมพันธ์อย่างมีโครงสร้างของตัวแปร มากกว่า ความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงแบบธรรมดา อย่างไรก็ตามการเชื่อมโยงแบบเส้นตรงแบบธรรมดาทั่วไปนั้น ก็มีประโยชน์โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการศึกษาวิจัยในช่วงต้นของการพัฒนารูปแบบ (2) รูปแบบควรใช้ เป็นแนวทางในการพยากรณ์ผลที่จะเกิดขึ้นจากการใช้รูปแบบ ได้สามารถตรวจสอบได้โดยการสังเกต และหาข้อสนับสนุนด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์ได้ (3) รูปแบบควรต้องระบุหรือชี้ให้เห็นถึงกลไกเชิงเหตุผล ในเรื่องที่ศึกษา ดังนั้นนอกจากจะเป็นเครื่องมือในการพยากรณ์ได้ ควรใช้ในการอธิบายปรากฏการณ์ ได้ด้วย และ (4) นอกจากคุณสมบัติต่าง ๆ ที่กล่าวแล้ว รูปแบบควรเป็นเครื่องมือในการสร้างมโนทัศน์ ใหม่ และการสร้างความสัมพันธ์ของตัวแปรในลักษณะใหม่ ซึ่งเป็นการขยายองค์ความรู้ในเรื่องที่เรา กำลังศึกษาด้วย ดังนั้น การสร้างรูปแบบ (model) นั้น ไม่มีข้อกำหนดที่ตายตัวแน่นอนว่าต้องการทำ อะไรบ้าง แต่โดยทั่วไปจะเริ่มต้นจากการศึกษาองค์ความรู้ (intensive knowledge) เกี่ยวกับเรื่อง

เราจะสร้างรูปแบบให้ชัดเจน จากนั้นจึงหาสมมุติฐาน และหลักการของรูปแบบที่จะพัฒนาแล้ว สร้างรูปแบบตามหลักการที่กำหนดขึ้นและนำรูปแบบที่สร้างขึ้นไปตรวจสอบ และประเมินผลหาคุณภาพของรูปแบบ โดยสรุปแล้ว การพัฒนารูปแบบมีการดำเนินการเป็นสองขั้นตอน คือ การสร้างรูปแบบ และการหาคุณภาพของรูปแบบ

พิสนุ พงศรี (2556: 69-70) ได้สรุปว่า เพื่อให้เข้าใจถึงลักษณะของรูปแบบได้ชัดเจนขึ้น รูปแบบควรมีลักษณะที่สำคัญ 4 ประการ ดังนี้

1. เป็นการถ่ายทอดความคิด หรือจินตนาการของบุคคลที่มีต่อปรากฏการณ์ใด ๆ ในการถ่ายทอดดังกล่าว จะถ่ายทอดออกมาเป็นโครงสร้างที่มีระบบระเบียบ สำหรับการนำเสนอเพื่อให้ผู้อื่นเข้าใจตามแนวคิดของเจ้าของรูปแบบได้โดยง่าย
2. โครงสร้างของรูปแบบจะเน้นเฉพาะตัวแปร องค์ประกอบหรือสาระที่สำคัญๆ เท่านั้น เพื่อให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจ
3. ต้องมีการเชื่อมโยงที่ต่อเนื่องกันระหว่างตัวแปร องค์ประกอบ หรือสาระสำคัญ ต้องมีการเชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบให้ง่ายต่อการเข้าใจ โดยอาจจะใช้สัญลักษณ์ หรือเครื่องหมายต่าง ๆ เพื่อให้รูปแบบมีความกระชับเท่าที่จะทำได้
4. รูปแบบไม่ใช่การบรรยายหรือพรรณนาอย่างยืดยาว รูปแบบ ควรจะเป็นภาพ แผนภูมิ สัญลักษณ์ หรือแผนผังที่เข้าใจได้ด้วยการนำเสนอเพียงครั้งเดียวหรือน้อยครั้งที่สุด

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า รูปแบบ หมายถึงสิ่งที่สร้างหรือพัฒนาขึ้นจากแนวความคิด ทฤษฎี ประสบการณ์ หรือจินตนาการ เพื่อที่จะถ่ายทอดออกมาแทนปรากฏการณ์ ด้วยการนำเสนอให้เข้าใจได้ง่าย กระชับ ถูกต้อง และสามารถนำไปเป็นแนวทางสู่การปฏิบัติได้จริง รูปแบบควรจะเป็นเครื่องมือในการสร้างมโนทัศน์ใหม่ และการสร้างความสัมพันธ์ของตัวแปรในลักษณะใหม่ โดยมีองค์ประกอบที่สำคัญอย่างน้อย 3 ประการคือ วัตถุประสงค์ ตัวแปรหรือสาระสำคัญ และมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันระหว่างตัวแปรอย่างเป็นระบบ ลักษณะสำคัญของรูปแบบ เป็นการนำเสนอแนวความคิดอย่างกระชับ เพื่อให้ผู้อื่นเข้าใจได้ง่าย สามารถปฏิบัติ ทดลอง ได้อย่างถูกต้อง

4. กระบวนการบริหาร

กระบวนการบริหาร ตามแนวคิดของนักการศึกษาหลายคน ซึ่งได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

กระบวนการบริหารในทัศนะของไซมอน (อ้างถึงในสันสิทธิ์ ขวลิขิต, 2550: 5) หมายถึง ศิลปะในการทำสิ่งต่าง ๆ ให้ประสบผลสำเร็จตามความต้องการ ซึ่งผู้บริหารไม่ใช่เป็นผู้ปฏิบัติ แต่เป็นผู้ใช้ศิลปะทำให้ผู้ปฏิบัติทำงานจนสำเร็จตามจุดหมาย ที่ผู้บริหารตัดสินใจเลือกแล้ว

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2547: ออนไลน์) สรุปว่า การบริหาร เป็นการประยุกต์ความรู้หลักการ ทฤษฎี ไปใช้ปฏิบัติงานให้เหมาะสมกับสถานการณ์และสิ่งแวดล้อม ปัจจัยพื้นฐาน ที่สำคัญทางการบริหารงานในทุกองค์การ ไม่ว่าจะขนาดเล็ก ปานกลาง หรือขนาดใหญ่ จำเป็นต้องมีปัจจัยขั้นพื้นฐาน หรือมีองค์ประกอบหรือทรัพยากรทางการบริหาร โดยทั่วไปถือว่าปัจจัยที่สำคัญของการบริหารมีอยู่ 4 ประการ หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า การบริหารแบบ 4 M's ได้แก่

1. คน (Man) ได้แก่ บุคคลหรือกลุ่มบุคคลในองค์การที่ร่วมกันทำงาน
2. เงิน (Money) ได้แก่ งบประมาณที่ใช้ในการบริหารทุกๆ ส่วนขององค์การ

3. วัสดุสิ่งของ (Materials) ได้แก่ วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ

4. การจัดการ (Management) ได้แก่ การบริหารงานองค์การของผู้บริหาร

ปัจจัยขั้นพื้นฐานในการบริหารงาน เป็นสิ่งที่จำเป็นต้องนำเข้าสู่กระบวนการของการบริหารของทุกองค์การ ให้บรรลุตามเป้าประสงค์ที่กำหนดไว้ จะขาดอย่างใดอย่างหนึ่งไม่ได้ คือทั้ง 4 ประการต้องเกื้อหนุนหรือสนับสนุนซึ่งกันและกัน ถ้าจะพิจารณาในแต่ละประการแล้ว คน (Man) นับได้ว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด เพราะคนเป็นผู้ใช้หรือบริหารเงิน วัสดุ สิ่งของและการดำเนินงานทุกอย่าง

หลักการบริหารของ ฟาโยล (อ้างถึงใน รัตนา สายคณิต 2550: 20) ซึ่งเป็นผู้ให้กำเนิดทัศนคติในการบริหารว่าเป็นกระบวนการ โดยมุ่งอธิบายหน้าที่ในการบริหาร 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. การวางแผน (planning)
2. การจัดองค์กร (organizing)
3. การบังคับบัญชา (commanding)
4. การประสานงาน (coordinating)
5. การควบคุมงาน (controlling)

กระบวนการบริหารแบบ PME-System หมายถึงระบบของการบริหารงานในองค์กรที่มีองค์ประกอบ 3 ประการ คือ Planning (การวางแผน) Management (การจัดการ) Evaluation (การประเมินผล) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ (สุรพล บัวพิมพ์, 2551: 5)

1. Planning หมายถึง การวางแผน ซึ่งเป็นการกิจสำคัญประการหนึ่งของการบริหารงาน ทั้งต่อบุคคลและหน่วยงาน ความสามารถในการวางแผน เป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับทุกคนที่ปรารถนาให้อนาคตของตนเองดีขึ้น กระบวนการวางแผน ยิ่งจำเป็นสำหรับผู้นำหน่วยงาน การวางแผน เป็นการส่งผลให้การดำเนินงานมีทิศทางที่แน่นอนชัดเจน การวางแผน มีกระบวนการที่สำคัญ 5 ขั้นตอน (ประชุม รอดประเสริฐ, 2547: 118) ได้แก่

- 1.1 การกำหนดเป้าประสงค์
- 1.2 การค้นหาโอกาสและพิจารณาถึงอุปสรรคปัญหา
- 1.3 การแปลงโอกาสเป็นแนวทางในการปฏิบัติ
- 1.4 การเลือกแนวทางที่ดีที่สุดและการกำหนดวัตถุประสงค์
- 1.5 การตรวจสอบและการทบทวน

2. Management หมายถึง การจัดการ เป็นกระบวนการปฏิบัติ เพื่อจะให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของหน่วยงานที่ได้วางแผนไว้ กระบวนการของการจัดการ มีองค์ประกอบ ดังนี้

2.1 การจัดองค์กรเพื่อรองรับงาน (organizing) หมายถึง การกำหนดอำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบแต่ละตำแหน่ง เช่น หน่วยงานหลัก (line) หน่วยงานที่ปรึกษา (staff) และหน่วยงานให้ความช่วยเหลือ (auxiliary)

2.2 การจัดสรรทรัพยากร (allocating resources) หมายถึง การจัดสรรทรัพยากรในการบริหาร เช่น งบประมาณ อัตรากำลัง การกระจายงาน การจัดหาเครื่องมืออำนวยความสะดวก การให้ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน

2.3 การมอบหมายงานและการอำนวยการ (delegating and directing) คือ การมอบงานให้ปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ และการใช้อำนาจในการวินิจฉัย ตัดสินใจสั่งการ

2.4 การควบคุมงาน (controlling) หมายถึง การควบคุมการปฏิบัติงาน ให้ดำเนินไปตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ ไปสู่ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์

3. Evaluation หมายถึง การประเมินผลในการปฏิบัติงาน หรือการเปรียบเทียบผลสำเร็จของงานกับเป้าหมายที่กำหนด โดยอาศัยวิธีการวิจัย การเฝ้าผล มีประโยชน์และมีความสำคัญ ดังนี้

- 3.1 เพื่อปรับปรุงนโยบายหรือวัตถุประสงค์
- 3.2 เพื่อประเมินว่างานบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือไม่
- 3.3 เพื่อประเมินว่างานที่ปฏิบัตินั้นคุ้มค่าหรือไม่
- 3.4 เพื่อดูว่างานที่ปฏิบัตินั้นได้มาตรฐานหรือไม่
- 3.5 เพื่อนำผลไปปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น

การประเมินผลการปฏิบัติงานนั้นมักประเมินใน 3 ลักษณะ คือ

1. ประเมินผลก่อนการปฏิบัติงาน
2. ประเมินผลระหว่างการปฏิบัติงาน
3. ประเมินผลเมื่อสิ้นสุดการปฏิบัติงาน

อย่างไรก็ตาม สุรพล บัวพิมพ์ (2551: 7) ได้กล่าวว่า หลักการบริหารแบบ PME-System เป็นระบบหนึ่งของการบริหารงานและการจัดการ ซึ่งเป็นกระบวนการที่ผู้บริหารต้องดำเนินการให้ เป็นไปตามระบบตามลำดับขั้น โดยผู้บริหารจะต้องมีคุณสมบัติต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. กระตุ้นให้มีความตั้งใจ (motivate) เพื่อให้เกิดความอยาก เกิดแรงจูงใจในการทำงาน
2. การสื่อสาร (communicate) ต้องสื่อสารให้ตรงเป้า ชัดเจน เปิดการสื่อสารให้กว้าง
3. การพัฒนาคน (develop people) ต้องให้บุคลากรในหน่วยงานได้มีการพัฒนา ได้รับ

การเปลี่ยนแปลงในทางที่ดี

4. การประสานงาน (coordinate) ต้องประสานงานและอำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้รับผิดชอบดำเนินงานไปตามแผน ให้เกิดความร่วมมือระหว่างบุคลากรในฝ่ายต่าง ๆ

5. การสร้างนวัตกรรม (innovate) เพื่อให้เกิดสิ่งใหม่ ๆ ให้มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอยู่เสมอ มีการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อความก้าวหน้าของงาน

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2540: 12) ระบุว่า กระบวนการบริหารที่สำคัญ อย่างน้อยต้องมี 4 ขั้นตอน ดังนี้

- ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ
- ขั้นตอนที่ 2 การวางแผน
- ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินการตามแผน
- ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผล

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า กระบวนการบริหาร หมายถึง การใช้ศิลปะทำสิ่งต่าง ๆ ให้ประสบผลสำเร็จตามต้องการ ซึ่งผู้บริหารไม่เป็นผู้ปฏิบัติ แต่เป็นผู้ใช้ศิลปะทำให้ผู้ปฏิบัติ ทำงานสำเร็จตามจุดหมาย ตามที่ผู้บริหารได้ตัดสินใจเลือกแล้ว กระบวนการบริหาร ได้มีการนำมาใช้ในการตัดสินใจ เพื่อดำเนินกิจกรรมขององค์การ ให้บรรลุเป้าหมายอย่างเป็นระบบ มีการดำเนินงานเป็นกระบวนการ กระบวนการบริหาร มีขั้นตอน ดังนี้ 1) การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาความต้องการ 2) การวางแผน 3) การดำเนินการตามแผน 4) การตรวจสอบประเมินผล 5) การปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

ตอนที่ 2 การบริหารแบบมีส่วนร่วม

1. ความหมายของการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วม (Participation) คือ การเห็นพ้องต้องกันเรื่องความต้องการ และทิศทางของความเห็นพ้องต้องกันจะต้องมีมาก จนเกิดความคิดริเริ่มโครงการ เพื่อการกระทำทั้งหมดที่ทำโดยกลุ่มหรือในนามกลุ่มนั้น กระทำผ่านองค์กร (Organization) ดังนั้นองค์กรจะต้องเป็นเสมือนตัวนำให้เกิดความเปลี่ยนแปลง จนบรรลุผลสำเร็จได้ จากการศึกษาสารเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม พบว่า มีนักวิชาการและนักวิจัย ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมไว้หลายท่าน ดังนี้

ทานอง ภูเกิดพิมพ์ (2551 : เว็บไซต์) กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม เป็นการทำงานร่วมกันเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ขึ้นอยู่กับสภาพความคิดความเชื่อ และความยึดมั่นของแต่ละบุคคล แต่ละหน่วยงานแต่ละองค์กร ขึ้นอยู่กับกาลเวลาแต่ละยุคแต่ละสมัยด้วย โดยการมีส่วนร่วมเป็นหัวใจสำคัญในการเสริมพลังการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม (Teamwork) ที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาเพราะทำให้ผู้เกี่ยวข้อง ผู้มีส่วนร่วม เข้าใจสถานการณ์และทัศนคติมากขึ้นเพื่อการเปลี่ยนแปลงและพัฒนา

วันชัย โกลละสุต (2559 : 23.) กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การที่บุคคลในองค์กรหรือต่างองค์กร ร่วมกันจัดการงานให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการร่วมกัน อย่างมีประสิทธิภาพและสำเร็จ แต่ทั้งนี้การมีส่วนร่วมนั้น ๆ จะอยู่ในขั้นตอนใดก็ตาม โดยขึ้นอยู่กับความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ และข้อจำกัดขององค์กร ในแต่ละกระบวนการของการบริหารเป็นเกณฑ์สำคัญ

สมยศ นาวิการ (2545 : 1.) ได้ให้ความหมาย การบริหารแบบมีส่วนร่วมว่า หมายถึง กระบวนการที่ให้ผู้ได้บังคับบัญชา ได้มีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการตัดสินใจ เน้นการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องอย่างแข็งขันของบุคคล ใช้ความคิดสร้างสรรค์และความเชี่ยวชาญของพวกเขา ในการแก้ปัญหาของการบริหารที่สำคัญ ตั้งอยู่บนพื้นฐานของแนวความคิดของการแบ่งอำนาจหน้าที่ ที่ถือว่าผู้บริหารแบ่งอำนาจหน้าที่การบริหารให้เข้ากับผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา ประการสุดท้ายต้องการให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างแท้จริง ในกระบวนการตัดสินใจที่สำคัญขององค์กร ไม่ใช่เพียงแค่สัมผัสปัญหาหรือความห่วงใย

ทองใบ สุตขารี (2547 : 21.) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม (Participation) เป็นวิธีการที่ผู้นำนำมาปรับใช้เพื่อจูงใจและสร้างขวัญกำลังใจแก่บุคลากร เป็นกลยุทธ์ที่ช่วยให้มีแรงจูงใจในการทำงานมากขึ้น มีลักษณะเป็นกระบวนการที่จะทำให้พนักงาน มีสิทธิมีเสียงตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับงานของตน บุคลากรที่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ อาจมีความผูกพันในการทำงานยิ่งกว่า ยิ่งไปกว่านั้น การเข้าไปมีส่วนร่วมจะทำให้บุคลากรเกิดทัศนคติต่อการบริหารงานขององค์กรดีขึ้น ส่งผลให้บุคคลเกิดความพอใจในการทำงาน มีแรงจูงใจที่จะมุ่งสู่ความสำเร็จในชีวิตการทำงาน จนได้รับการยอมรับ (Recognition) มีความรับผิดชอบ (Responsibility) และเกิดความนับถือตนเองมากขึ้น (Selfesteem) ทำให้ พบว่า การมีส่วนร่วมของบุคลากร ส่งผลให้เขามีความชัดเจนในความคาดหวังมากขึ้น กล่าวคือ มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ที่ทำให้บุคลากรเกิดความเข้าใจการทำงาน และการบริหารงานในองค์กรได้ดียิ่งขึ้น อีกทั้งจะเชื่อมโยงไปสู่ความเข้าใจในการทำงาน กับระบบรางวัลได้ดีขึ้น

นรินทร์ชัย พัฒนาพงศา (2556 : 4.) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่า การมีส่วนร่วม คือ การที่ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดที่ไม่เคยได้เข้าร่วมในกิจกรรมต่างๆ หรือเข้าร่วมการตัดสินใจหรือเคยมาเข้า

ร่วมด้วยเล็กน้อย ได้เข้าร่วมด้วยมากขึ้น เป็นไปอย่างมีอิสรภาพเสมอภาค มิใช่มีส่วนร่วมอย่างผิวเผิน แต่เข้าร่วมด้วยอย่างแท้จริงยิ่งขึ้น และการเข้าร่วมนั้นต้องเริ่มตั้งแต่ต้นจนสุดท้ายของโครงการ

แก้ว นิมะเริง (2555 : 10) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนหมายถึง การมีประชาชนในชนบทได้เข้าร่วมกิจกรรม การพัฒนาและกิจกรรมส่วนรวมของชุมชน เช่น การมีส่วนร่วมในการคิด เสนอแนะแก้ไขปัญหา การดำเนินงานตามกิจกรรม การมีส่วนร่วมในการวางแผน หรือ เสนอความคิดเกี่ยวกับโครงการพัฒนาและร่วมปฏิบัติ โดยการบริจาคเงินสิ่งของวัสดุ สละแรงงานเพื่อพัฒนาหมู่บ้าน และร่วมติดตามผลการพัฒนาบำรุงรักษา สาธารณะประโยชน์ต่าง ๆ ในเขตหมู่บ้าน

พรชัย รัชมีแพทย์ (2541 : 225-226) กล่าวถึงการมีส่วนร่วมว่า มีความหมาย 2 อย่าง คือ

1. ความหมายอย่างกว้าง การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การที่ประชาชนเข้าไปมีส่วนในการกำหนดนโยบายของประเทศ และการบริหารประเทศ โดยผ่านกระบวนการทางการเมือง เช่น การเป็นผู้บริหารพรรคการเมือง การเป็นสมาชิกพรรคการเมือง การเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การเป็นรัฐมนตรี การเป็นคณะรัฐมนตรี เป็นต้น รวมถึงการเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นและการเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นด้วย

2. ความหมายอย่างแคบ การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การที่ประชาชนเข้าไปช่วยสนับสนุนงานซึ่งเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยมีการกระทำการภายในกรอบของกฎหมายหรือนโยบายของรัฐ

ทองศักดิ์ คุ่มไข่น้ำ และคนอื่นๆ (2554 : 8) ได้กล่าวไว้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน คือ การที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในลักษณะของการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมวางแผนร่วมปฏิบัติ ร่วมรับผลประโยชน์และร่วมติดตามประเมินผล เป็นกระบวนการที่กลุ่มเป้าหมายได้รับโอกาสและใช้โอกาสแสดงความรู้สึกคิดแก้ปัญหาความต้องการ โดยการช่วยเหลือจากหน่วยงานภายนอกน้อยที่สุด

ไพโรจน์ พรหมสาส์น (2544: 19) กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม คือการบริหารที่ดี มีประสิทธิภาพ (good governance) ซึ่งประกอบด้วยสาระสำคัญ ดังนี้

การบริหารแบบมีส่วนร่วม (participation)

การบริหารที่โปร่งใส (transparency)

การบริหารที่เน้นความเสมอภาค (equity)

การบริหารที่คำนึงถึงคุณภาพ ประสิทธิภาพ (effectiveness)

การบริหารที่เป็นธรรม (rule of law)

การบริหารที่เน้นความรับผิดชอบต่อประชาชน (responsiveness /accountability)

จากความหมายของการมีส่วนร่วม สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วม คือ การเห็นพ้องต้องกันในเรื่องความต้องการ และทิศทางของความเห็นพ้องต้องกันจะต้องมีมาก จนเกิดความคิดริเริ่มโครงการ เพื่อการกระทำทั้งหมดที่ทำโดยกลุ่ม หรือในนามกลุ่มนั้น กระทำผ่านองค์กร การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ร่วมกำหนดนโยบาย ร่วมจัดทำแผน ร่วมศึกษาหาสาเหตุ ร่วมช่วยกันแก้ปัญหา ร่วมศึกษาความต้องการของชุมชน ร่วมตัดสินใจร่วมปฏิบัติ ร่วมรับผลประโยชน์ ร่วมประเมินผล เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ซึ่งเน้นการมีส่วนร่วมโดยชุมชนและท้องถิ่น เป็นการบริหารที่โปร่งใส มีความเสมอภาคเป็นธรรม คำนึงถึงคุณภาพ และประสิทธิภาพ เพื่อสร้างความพึงพอใจแก่ชุมชนและท้องถิ่น

2. แนวคิดการมีส่วนร่วม

โคเฮนและอัฟฮอฟ (Cohen, & Uphoff, 1980 : 6) ได้กล่าวถึง แนวคิดการมีส่วนร่วมไว้ว่า มีองค์ประกอบที่สำคัญ 4 ขั้นตอน คือ

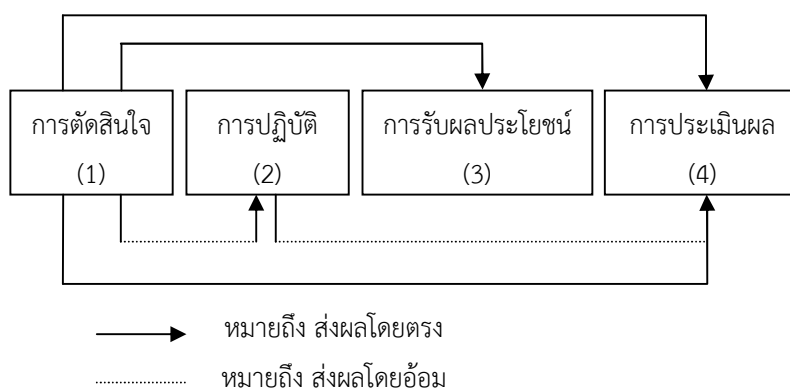
1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) ประกอบด้วย 1) การริเริ่มตัดสินใจ 2) การดำเนินการตัดสินใจ และ 3) การตัดสินใจลงมือปฏิบัติการ

2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (Implementation) ประกอบด้วย 1) การสนับสนุนทางด้านทรัพยากร 2) การเข้าร่วมในการบริหาร และ 3) การประสานขอความร่วมมือ

3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (Benefits) ทางด้านต่างๆ ประกอบด้วย 1) ผลประโยชน์ทางด้านวัสดุ 2) ผลประโยชน์ทางสังคม และ 3) ผลประโยชน์ส่วนบุคคล

4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) ประกอบด้วย การควบคุมการตรวจสอบ การดำเนินกิจกรรม และการปรับตัวเพื่อให้เกิดการพัฒนาการมีส่วนร่วมต่อไป

การมีส่วนร่วมในขั้นตอนการตัดสินใจนั้น ไม่ได้หมายความว่า จะเป็นการตัดสินใจแต่เพียงอย่างเดียว ยังต้องใช้การตัดสินใจควบคู่ไปกับขั้นตอนของการปฏิบัติการด้วย การตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับประชาชนหรือเกี่ยวข้องกับผลประโยชน์และการประเมินผลกิจกรรมในการพัฒนาด้วย จะเห็นได้ว่าการตัดสินใจนั้นมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องโดยตรงกับการปฏิบัติ และก็ยังเกี่ยวข้องกับผลประโยชน์และการประเมินผลด้วย โดยที่ผลประโยชน์ เป็นผลที่มาจากขั้นตอนของการตัดสินใจแล้วทั้งสิ้น นอกจากนี้ก็ยังมีผลสะท้อนกลับ จากการประเมินผลและการปฏิบัติ กลับไปสู่การตัดสินใจอีกด้วย ดังภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 2.3 แนวคิดสัมพันธ์การมีส่วนร่วม ของ Cohen and Uphoff (1980 : 18)

จากภาพที่ 2.3 จะเห็นได้ว่า ทุกขั้นตอนมีความสัมพันธ์กัน มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมที่ขั้นตอนการตัดสินใจเป็นประการสำคัญ ซึ่งแนวทางในการมีส่วนร่วมนั้น จะมุ่งให้ประชาชนเป็นผู้คิดค้นปัญหา เป็นผู้ที่มีบทบาทในทุกๆ เรื่อง ไม่ใช่จะกำหนดให้ประชาชนปฏิบัติในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ทุกอย่างต้องเป็นเรื่องของประชาชนที่คิด ซึ่งแนวคิดนี้ มีกรอบพื้นฐานและวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของประชาชน

เบญจา แสงมะลิ (2545 : 104-105) ได้กล่าวถึง การมีส่วนร่วมติดต่อประสานงานระหว่างครูกับผู้ปกครองว่า เป็นสิ่งสำคัญ ไม่แต่ผลที่จะได้รับในทันทีทันใดเท่านั้น แต่ยังมีประโยชน์ต่อโรงเรียนและชุมชน การติดต่อระหว่างครูกับผู้ปกครองมีหลายวิธี เช่น การเยี่ยมเยียนบ้านอย่างไม่เป็นทางการ การเยี่ยมเยียนโรงเรียนของผู้ปกครอง การติดต่อทางโทรศัพท์ การเยี่ยมเยียนของผู้ปกครองอย่างเป็นทางการ และการประชุมสังสรรค์ เป็นต้น

สมลักษณ์ ไชยเสรีฐ (2559 : 142-149) ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน มี 3 ด้าน คือด้านประชาชน (population) ด้านการมีส่วนร่วม (Participation) และด้านภาครัฐ (government) โดยการมีส่วนร่วม มีวัตถุประสงค์หลัก เพื่อให้ประชาชนที่เป็นบุคคลหรือคณะบุคคล เข้ามามีส่วนร่วม ในขั้นตอนต่างๆ ในการดำเนินการพัฒนา ช่วยเหลือ สนับสนุนทำประโยชน์ในกิจกรรมต่างๆ เริ่มตั้งแต่ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมดำเนินการ ร่วมรับผลประโยชน์และร่วมประเมินผล ให้เกิดการยอมรับ และ ก่อให้เกิดผลประโยชน์สูงสุดร่วมกันทุกฝ่าย

สุลักษณ์ ศิวรักษ์ (2548 : 34-53) กล่าวว่า トラバโตที่รัฐยังชีตวงจำกัดทางด้านการศึกษา โดยไม่เปิดโอกาสให้ประชาชน และชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา トラบนั้น ก็ต้องทุบเทงบประมาณให้มากขึ้นเป็นลำดับ ซึ่งรัฐบาลเองก็ประสบปัญหาในการแก้ไขภาวะเศรษฐกิจและปัญหา การว่างงาน ดังนั้นรัฐบาลจึงควรให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ซึ่งการมีส่วนร่วม ที่เป็นไปได้นั้น ข้าราชการจะต้องลดความเป็นข้าราชการลง มองเห็นคุณค่าของประชาชน และเคารพ ความเป็นมนุษย์ ให้มีความเท่าเทียมกันเสียก่อน ไม่ว่าจะเป็นประชาชนในชุมชนเมือง ชนบทหรือสลัม นั้นก็คือ ประชาชนทุกระดับจะต้องเรียนรู้ เคารพซึ่งกันและกัน ว่าทุกคนมีความสามารถ มีคุณค่า และ ควรจะมีตัวแทนฝ่ายศาสนาเข้ามาด้วย เพราะในสมัยก่อนที่จะมีโรงเรียนของรัฐนั้น วัดเป็นศูนย์กลาง ของชุมชน ประชาชนมีการให้ทาน รักษาศีลภาวนา ดังนั้นเมื่อวัดมีปัญหาหรือต้องการที่จะทำกิจกรรม ใดๆ ก็จะได้รับ ความสนับสนุนช่วยเหลือจากประชาชนเป็นอย่างมาก อันสืบเนื่องมาจากความศรัทธา มีความรู้สึกเป็นเจ้าของ การมีส่วนร่วมของประชาชน นอกจากจะเป็นไปในลักษณะของคณะกรรมการ เป็นผู้อุปการะหรือผู้รับบริการแล้ว ยังถือได้ว่าประชาชนเป็นทรัพยากรในท้องถิ่นที่สำคัญ จะช่วยเหลือ ให้ความรู้ทางด้าน อาชีพของท้องถิ่น เป็นวิทยากร และถ่ายทอดภูมิปัญญาได้

ไพโรจน์ สุขสัมฤทธิ์ (2551 : 25.) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นการเปิดโอกาส ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ในโครงการตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งจบโครงการ โดยเริ่มต้นตั้งแต่การร่วม ทำการศึกษาค้นคว้าปัญหาและความต้องการ ร่วมคิดและหาวิธีแก้ปัญหา หรือร่วมสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ ร่วมวางแผนนโยบาย แผนงานโครงการ ร่วมตัดสินใจในการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เป็นประโยชน์ ต่อชุมชน ร่วมปฏิบัติตามนโยบาย หรือแผนงานให้บรรลุผลตามที่กำหนดไว้แล้ว โครงการใดก็ตามหาก เปิดโอกาสให้ชาวบ้านเพียงแค่เข้าไปเป็นสมาชิก มาร่วมเสียสละเวลา เงิน วัสดุ ร่วมพิจารณา แต่ไม่ได้ ร่วมแสดงความคิดเห็น หรือร่วมลงมือปฏิบัติในสิ่งที่ถูก ริเริ่มกำหนดมาจากทางราชการหรือที่อื่นๆ นั้น ไม่สมควรที่จะเรียกว่าเป็นการมีส่วนร่วมของประชาชนแต่อย่างใด

เฉลิม นิลแก้ว (2542 : 11) กล่าวว่าในการพัฒนาและในกระบวนการจัดการศึกษาที่ผ่านมา จะเห็นได้ว่าส่วนใหญ่มักเป็นไปลักษณะหรือรูปแบบที่ประชาชน หรือ ชุมชนมิได้มีส่วนร่วมดำเนินงาน หรือตัดสินใจดำเนินกิจกรรมการพัฒนา หรือจัดการศึกษา แต่ในทางตรงกันข้าม ประชาชน หรือชุมชน เป็นแต่เพียงฝ่ายปฏิบัติตาม ให้ความร่วมมือสนับสนุนเป็นส่วนใหญ่ ทำให้ขาดการพัฒนาความสามารถ ในการฝึก การคิดการตัดสินใจ ดำเนินงานด้วยตนเองได้ ไม่ว่าจะเป็นทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและการศึกษา ซึ่งนักวิชาการ นักการคิดส่วนใหญ่ ขึ้นว่าเป็นเพราะที่ผ่านมามีประชาชนหรือชุมชน ขาดการมีส่วนร่วม อย่างมีความหมายอย่างแท้จริง หรือไม่มีส่วนร่วมในทางที่จะให้เกิดประโยชน์ และตอบสนองต่อสภาพ ปัญหาและความต้องการของประชาชนหรือชุมชน

จิราภรณ์ ศรีคำ (2548 : 18) กล่าวโดยสรุปว่าการมีส่วนร่วมเป็นสิ่งสำคัญต่อการปฏิบัติงาน

โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงเรียนมีความจำเป็นที่จะต้องเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง และชุมชน เข้ามามีบทบาทมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา เพราะการศึกษาในยุคปัจจุบันนี้ จะพัฒนาได้อย่างแท้จริงต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่าย ทั้งครอบครัว ชุมชน องค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน เข้ามาร่วมช่วยกันคิด ช่วยกันทำ ช่วยกันพัฒนาอย่างจริงจัง

กรมวิชาการ (2543 : 21-22) ได้มีแนวคิดไว้ว่า ในขณะที่สังคมเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว และการศึกษานับวันแต่จะมีความสำคัญกับการดำรงชีวิตของผู้คนในสังคม ชุมชน เพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ เพื่อให้การศึกษาของชุมชนมีความเจริญก้าวหน้าทันต่อความเจริญของสิ่งอื่นๆ ชุมชนจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบพัฒนาการศึกษาอย่างจริงจัง ซึ่งสามารถดำเนินการได้ดังนี้

1. ชุมชนต้องถือเป็นภาระหน้าที่ที่มีความจำเป็นที่จะต้องร่วมกันพัฒนาการศึกษาในชุมชน ให้เจริญก้าวหน้า ใช้การศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาลูกหลานของชุมชนให้มีคุณภาพโดยพยายามผลักดันให้โรงเรียนประถมศึกษาเป็นหน่วยงานที่เป็นศูนย์กลางของการพัฒนาชุมชน และท้องถิ่น
2. ชุมชนต้องเข้ามามีส่วนร่วมการวิเคราะห์เพื่อหาจุดพัฒนาการศึกษาให้ลูกหลานร่วมกับคณะครูในโรงเรียนโดยร่วมแสดงความคิดเห็นและแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นให้ได้รับความสำเร็จ
3. ชุมชนต้องร่วมมือกันค้นหาผู้มีความรู้ ความสามารถในท้องถิ่น เข้ามาร่วมให้การศึกษา แก้ปัญหาในโรงเรียน เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา และความต้องการของชุมชนท้องถิ่น จัดรณรงค์ หาทุนการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียน ตลอดจนร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่ทางโรงเรียนได้จัดให้มีขึ้น
4. ร่วมตรวจสอบผลการพัฒนาโรงเรียน การจัดการศึกษาของโรงเรียน หากพบปัญหาหรือข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นก็เข้าร่วมแก้ไขปัญหาลงมืออุปสรรคร่วมกัน
5. สร้างความภาคภูมิใจในผลงาน การพัฒนาการศึกษาร่วมกัน โดยชุมชนเข้ารับรู้ความเจริญก้าวหน้าของโรงเรียนและร่วมกันภาคภูมิใจในผลการพัฒนาโรงเรียน เป็นการพัฒนาการศึกษาที่ประสบผลสำเร็จ โดยชุมชนได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาเป็นลำดับตลอดมา

เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง (2547 : 272) สรุปว่า การมีส่วนร่วมที่แท้จริงของชุมชน มีอยู่ 4 ชั้น คือ

- ชั้นที่ 1 การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุ
- ชั้นที่ 2 การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม
- ชั้นที่ 3 การมีส่วนร่วมในการลงทุนและการปฏิบัติงาน
- ชั้นที่ 4 การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลงาน

จากแนวคิดการมีส่วนร่วม สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีบทบาทในการมีส่วนร่วม ส่งเสริมชุมชนให้เข้มแข็ง ทำให้เกิดการพัฒนาด้านต่างๆ เช่น การกำหนดนโยบาย การวางแผน ที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทุกขั้นตอนของการดำเนินโครงการ เริ่มตั้งแต่การมีส่วนร่วมการตัดสินใจ การปฏิบัติการ การร่วมในผลประโยชน์และร่วมในการประเมินผล ร่วมวางแผน ระบุปัญหาและความต้องการ ขั้นปฏิบัติการประเมินผลและบำรุงรักษา มีส่วนร่วมบริจาค ร่วมเสียสละสำหรับ การมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยพ่อ-แม่ ผู้ปกครอง มีส่วนร่วมกับครู อาจารย์ ในโรงเรียนหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐและเอกชน ตลอดจนทุกคนในชาติ ต้องร่วมมือกันพัฒนาคุณภาพของคนไทย ดังนั้นพ่อ-แม่ ผู้ปกครองเป็นบุคคลสำคัญในครอบครัวที่มีบทบาทสำคัญในการเลี้ยงดูเด็ก ครอบครัวเป็นจุดเริ่มการเรียนรู้ของชีวิตลูก พ่อแม่เป็นครูคนแรก ที่ต้องติดตามสอนลูก ไปทุกช่วงวัย พ่อ-แม่ ผู้ปกครอง ยังมีบทบาทสำคัญ ในการสั่งสอน ฝึกฝน อบรมบ่มนิสัยให้แก่เด็ก การให้ผู้ปกครอง

ประชาชนทุกภาคส่วนเข้ามามีบทบาท มีส่วนร่วมในการจัดการบริหารการศึกษา ต้องมีวิธีในการติดต่อประสานงานระหว่างครูกับผู้ปกครอง มีการจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อกำหนดนโยบาย การวางแผน การจัดทำแผนประสบการณ์ การจัดประชุมผู้ปกครองเพื่อหาแนวทางพัฒนาและแก้ปัญหา ในการจัดกิจกรรมวันสำคัญต่างๆ การเชิญผู้ปกครองมาร่วมกิจกรรม เป็นการประสานสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับผู้ปกครอง เพื่อหาแนวทางศึกษาปัญหาและความต้องการของผู้ปกครองและชุมชน เชิญผู้ปกครองเป็นวิทยากร ในเรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นมาถ่ายทอด เพื่อจะได้เกิดประโยชน์กับเด็ก และเชิญชวนผู้ปกครองร่วมกันทำกิจกรรมต่างๆ อย่างเต็มใจ จะได้เกิดประสิทธิภาพประสิทธิผล ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์

3. ทฤษฎี ที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

นักวิชาการได้อธิบายความหมายเกี่ยวกับทฤษฎีการมีส่วนร่วมไว้หลายประการ แต่สามารถสรุปได้โดยย่อ มี 4 ทฤษฎี ดังนี้ (อคิน รพีพัฒน์, 2547 : 7-8)

1. ทฤษฎีการเกลี้ยกล่อมมวลชน (Mass Persuasion) มาสโลว์ กล่าวว่า การเกลี้ยกล่อมหมายถึง การใช้คำพูดหรือการเขียน เพื่อมุ่งให้เกิดความน่าเชื่อถือและการกระทำ ซึ่งการเกลี้ยกล่อมนี้มีประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในการปฏิบัติงาน และถ้าจะทำให้เกิดผลดีผู้เกลี้ยกล่อมจะต้องมีศิลปะในการสร้างความสนใจในเรื่องที่จะเกลี้ยกล่อม โดยเฉพาะเรื่องความต้องการของคน ตามหลักทฤษฎีของ Maslow ที่เรียกว่าลำดับขั้นของความต้องการ (hierarchy of needs) คือ ความต้องการของคนจะเป็นไปตามลำดับ จากน้อยไปหามาก มีทั้งหมด 5 ระดับ ดังนี้

1) ความต้องการด้านสรีระวิทยา (physiological needs) คือความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ (survival needs) ได้แก่ ความต้องการด้านอาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค และความต้องการทางเพศ

2) ความต้องการความมั่นคงปลอดภัยของชีวิต (safety and security needs) ได้แก่ ความต้องการที่อยู่อาศัยอย่างมีความปลอดภัยจากการถูกทำร้ายร่างกาย หรือถูกขโมยทรัพย์สิน หรือความมั่นคงในการทำงานและการมีชีวิตอยู่อย่างมั่นคงในสังคม

3) ความต้องการด้านสังคม (social needs) คือความต้องการมีความรักความต้องการที่จะให้สังคมยอมรับว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของสังคม

4) ความต้องการที่จะมีเกียรติยศชื่อเสียง (self-esteem needs) คือ ความภาคภูมิใจ ความต้องการดีเด่นในเรื่องหนึ่งเรื่องใด ที่จะให้ได้รับการยกย่องจากบุคคลอื่น ความต้องการด้านนี้เป็นความต้องการระดับสูงที่เกี่ยวกับความมั่นใจตัวเอง ในเรื่องความสามารถ และความสำคัญของบุคคล

5) ความต้องการความสำเร็จแห่งตน (self-actualization needs) เป็นความต้องการในระดับสูงสุด ที่อยากจะให้เกิดความสำเร็จในทุกสิ่งทุกอย่างตามความนึกคิดของตนเองเพื่อจะพัฒนาตนเองให้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้ ความต้องการนี้เป็นความต้องการพิเศษของบุคคลที่จะพยายามผลักดันชีวิตของตนเองให้เป็นแนวทางที่ดีที่สุด

2. ทฤษฎีการระดมสร้างขวัญของคนในชาติ (National Morale) คือ คนมีความต้องการทางกายและใจ ถ้าคนมีขวัญดีพอ ผลของการทำงานจะสูงตามไปด้วย แต่ถ้าขวัญไม่ดี ผลงานก็ต่างกันไปด้วย ทั้งนี้เนื่องจากว่า ขวัญเป็นสถานการณ์ทางจิตใจ ที่แสดงออกมาในรูปพฤติกรรมต่าง ๆ นั่นเอง

การจะสร้างขวัญให้ดี ต้องพยายามสร้างทัศนคติที่ดีต่อผู้ร่วมงาน เช่น การไม่เอาัดเอาเปรียบ การให้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับงาน การเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น เป็นต้น และเมื่อใดก็ตาม ถ้าคนทำงานมีขวัญดีจะเกิดสำนึกในความรับผิดชอบ อันจะเกิดผลดีแก่หน่วยงานทั้งในส่วนที่เป็นขวัญส่วนบุคคลและขวัญของกลุ่ม จึงเป็นไปได้ว่าขวัญของคนเรา โดยเฉพาะคนมีขวัญที่ดี ย่อมเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะนำไปสู่การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ได้เช่นกัน

3. ทฤษฎีการสร้างผู้นำ (Leadership) การสร้างภาวะผู้นำ ช่วยจูงใจให้ประชาชนทำงานด้วยความเต็มใจเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ร่วมกัน ทั้งนี้เพราะผู้นำเป็นปัจจัยที่สำคัญของการรวมกลุ่มคน ที่จูงใจไปยังเป้าประสงค์ โดยทั่วไป ผู้นำอาจจะมีทั้งผู้นำที่ดี เรียกว่าผู้นำปฏิภาณ (positive leader) ส่วนผู้นำพลวัต คือเคลื่อนไหวทำงานอยู่เสมอ (dynamic leader) แต่ผู้นำไม่มีกิจ ไม่มีผลงานที่สร้างสรรค์ หรือเรียกว่าผู้นำนิเสธ (negative leader) ผลของการใช้ทฤษฎีการสร้างผู้นำ จึงทำให้เกิดการระดมความร่วมมือการปฏิบัติงานอย่างมีขวัญกำลังใจ งานจะมีคุณภาพมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และร่วมรับผิดชอบ ดังนั้น การสร้างผู้นำที่ดี ย่อมจะนำไปสู่การมีส่วนร่วมใน กิจกรรมต่างๆ ด้วยดีนั่นเอง

4. ทฤษฎีการใช้วิธีและระบบทางการบริหาร (Administration and Method) ใช้ระบบบริหารในการระดมความร่วมมือเป็นวิธีหนึ่งที่ยาก เพราะใช้กฎหมายระเบียบ แบบแผน เป็นเครื่องมือในการดำเนินการ แต่อย่างไรก็ตามผลของความร่วมมือยังไม่มีระบบใดดีที่สุด ในเรื่องของการบริหาร เพราะธรรมชาติของคน ถ้าทำงานตามความสมัครใจอย่างตั้งใจ ไม่มีใครบังคับก็จะทำงานด้วยความรัก แต่ถ้าไม่ควบคุมเสียเลย ก็ไม่เป็นไปตามนโยบาย และความต้องการของรัฐ เพราะการใช้ระบบบริหารเป็นการให้ปฏิบัติตามนโยบายเพื่อให้บรรลุเป้าหมายเพิ่มความคาดหวังผลประโยชน์

รีเดอร์ (Reeder, W.W., 1974 :17-20) ได้ระบุว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การร่วมกันในการปะทะสังสรรค์ทางสังคม รวมทั้งการมีส่วนร่วมของปัจเจกบุคคล และการมีส่วนร่วมกันเป็นกลุ่ม นอกจากนี้ รีเดอร์ ยังได้กล่าวถึง ปัจจัยหรือสาเหตุที่มีผลต่อการกระทำทางสังคมไว้ ดังนี้

1. สถานการณ์การกระทำของสังคม จะเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทางสังคม ของแต่ละคนก็มีเหตุผลแต่ละอย่าง ในการตัดสินใจในการกระทำ
2. บุคคลหรือองค์การ จะตัดสินใจหรือแสดงการกระทำบนพื้นฐานของกลุ่มเหตุผล ซึ่งมีการตัดสินใจเองได้ว่ามันสอดคล้อง หรือตรงปัญหาและสถานการณ์นั้นๆ
3. เหตุผลบางประการอาจสนับสนุนการตัดสินใจ และเหตุผลบางประการก็อาจจะต่อต้านการตัดสินใจ
4. เหตุผลนั้นผู้ตัดสินใจให้น้ำหนักที่แตกต่างกัน ในการเลือกเหตุผลหรือปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ
5. เหตุผลในการตัดสินใจนั้น มิใช่มาจากเหตุผลใดเหตุผลหนึ่ง
6. การตัดสินใจของกลุ่มเหตุผลที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์นั้นๆ มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในทุกโอกาส
7. กลุ่มของปัจจัยหรือเหตุผลที่มีอิทธิพลต่อการกระทำทางสังคม ย่อมมีการเปลี่ยนแปลง
8. สำหรับกรณีเฉพาะอย่างภายใต้การกระทำทางสังคม มีบ่อยครั้งที่มิทางเลือกสองหรือสามทาง เพื่อที่จะตอบสนองต่อสถานการณ์นั้นๆ

9. ผู้กระทำหรือผู้ตัดสินใจอาจเลือกทางใดทางหนึ่ง

10. เหตุผลที่จะตัดสินใจสามารถที่จะมองเห็นได้จากทางเลือกที่ถูกต้องแล้ว

ดิน ปรัชญพฤทธิ (2543 : 642) ได้จำแนกทฤษฎีการมีส่วนร่วม ออกเป็น ๒ กลุ่มใหญ่ คือ

1. ทฤษฎีความเป็นผู้แทน (Representative) ทฤษฎีนี้เน้นความเป็นผู้แทนของผู้นำและถือว่าการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งหรือถอดถอนผู้นำ เป็นเครื่องหมายเป็นหลักประกันการบริหารงานที่ดี อย่างไรก็ตามทฤษฎีนี้เน้นเฉพาะการวางโครงสร้างสถาบัน เพื่อเป็นเครื่องมือในการให้ผู้ตามเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจขององค์กรอย่างแท้จริง ผู้มีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในการตัดสินใจได้แก่บรรดาผู้นำต่างๆ ที่เสนอตัวเข้ามาสมัครรับเลือกตั้ง ส่วนผู้ตามนั้นเป็นเพียงไม้ประดับ

2. ทฤษฎีประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม (Participatory democracy) เป็นการมีส่วนร่วมที่มีวัตถุประสงค์ไม่ใช่เฉพาะแค่การเข้าไปพิจารณาการเลือกตั้ง หรือถอดถอนผู้นำเท่านั้น แต่ยังรวมไปถึงการเข้าไปมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของการวางนโยบาย ยิ่งกว่านั้น ทฤษฎีนี้ยังมองการมีส่วนร่วมเป็นการให้การศึกษาและพัฒนาการกระทำทางการเมืองและสังคมที่มีความรับผิดชอบนั้นคือการไม่ยอมให้มีส่วนร่วม ที่นับว่าเป็นการคุกคามต่อเสรีภาพของผู้ตาม

จากทฤษฎีการมีส่วนร่วมดังกล่าว สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีบทบาทในการมีส่วนร่วม ชุมชนมีความสำคัญต่อกระบวนการส่งเสริมชุมชนให้เข้มแข็ง ทำให้เกิดการพัฒนาด้านต่างๆ ได้ เช่น ในการกำหนดนโยบาย การวางแผน ที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทุกขั้นตอนของการดำเนินโครงการ เริ่มตั้งแต่ขั้นวางแผน ระบุปัญหาและความต้องการ ขั้นตอนปฏิบัติการ ประเมินผลและบำรุงรักษา มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ร่วมบริจาค ร่วมเสียสละ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายร่วมกัน

4. หลักการสร้างการมีส่วนร่วม

หลักการสร้างการมีส่วนร่วมหมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชน ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนของสังคม ได้เข้ามามีส่วนร่วมกับราชการ (International Association for Public Participation) การสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน แบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้ (จิตจำนง กิตติกรติ, 2532 :13)

1. การให้ข้อมูลข่าวสาร ถือเป็นการมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับต่ำที่สุด แต่เป็นระดับที่สำคัญที่สุด เพราะเป็นก้าวแรกของการที่ภาคราชการจะเปิดโอกาสให้ประชาชน เข้าสู่กระบวนการมีส่วนร่วมในเรื่องต่าง ๆ การให้ข้อมูลสามารถใช้ช่องทางต่าง ๆ เช่น เอกสารสิ่งพิมพ์ การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านทางสื่อต่าง ๆ การจัดนิทรรศการจดหมายข่าว การจัดงานแถลงข่าว การติดประกาศ และการให้ข้อมูลผ่านเว็บไซต์ เป็นต้น

2. การรับฟังความคิดเห็น เป็นกระบวนการเปิดให้ประชาชนมีส่วนร่วม ให้ข้อมูลข้อเท็จจริงและความคิดเห็นเพื่อใช้ในการประกอบการตัดสินใจของหน่วยงานภาครัฐด้วยวิธีต่างๆ เช่น การรับฟังความคิดเห็น สำรวจความคิดเห็น การจัดเวทีสาธารณะ การแสดงความคิดเห็นผ่านเว็บไซต์ เป็นต้น

3. การเกี่ยวข้อง เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน หรือร่วมเสนอแนะ เป็นทางที่นำไปสู่การตัดสินใจ เพื่อสร้างความมั่นใจให้ประชาชนว่าข้อมูลความคิดเห็นและความต้องการของประชาชนจะถูกนำไปพิจารณาเป็นทางเลือกในการบริหารงานของภาครัฐ เช่น การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพิจารณาประเด็นนโยบายสาธารณะ เป็นต้น

4. ความร่วมมือ เป็นการให้กลุ่มประชาชนผู้แทนภาคสาธารณะมีส่วนร่วม โดยเป็นหุ้นส่วนกับภาครัฐ ในทุกขั้นตอนของการตัดสินใจ และมีการดำเนินกิจกรรมร่วมกันอย่างต่อเนื่อง เช่นคณะกรรมการที่มีฝ่ายประชาชนร่วมเป็นกรรมการ เป็นต้น

5. การเสริมอำนาจแก่ประชาชน เป็นขั้นตอนที่ให้บทบาทประชาชนในระดับสูงที่สุด โดยให้ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจ เช่น การลงประชามติในประเด็นสาธารณะต่าง ๆ โครงการกองทุนหมู่บ้าน ที่มอบอำนาจให้ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจทั้งหมด ทำโครงการและกิจกรรมต่างๆ เกิดจากความต้องการของประชาชน เป็นต้น

สวอนสเบิร์ก (Swansburg, 1996 : 391-393) ได้กล่าวไว้ว่า องค์ประกอบของการบริหารแบบมีส่วนร่วม ซึ่งเป็นปรัชญาพื้นฐานของการมีส่วนร่วม ไว้ดังนี้

1. การไว้วางใจกัน (trust) การไว้วางใจกันปรัชญาพื้นฐานของการมีส่วนร่วม ผู้ร่วมงานหรือผู้ใต้บังคับบัญชาจะสามารถปฏิบัติงานได้สมบูรณ์เรียบร้อย หากได้รับการยอมรับไว้วางใจจากผู้บริหาร ช่วงเวลาในการให้ผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมในการบริหารงาน ควรได้รับการควบคุมจากผู้บริหาร ภาระงานทั้งหมดหรือการตัดสินใจ ผู้บริหารจะให้อำนาจเท่าที่เป็นไปได้ ผู้บริหารให้อำนาจ และให้ความไว้วางใจแก่ผู้ร่วมงาน แสดงให้เห็นถึงความสามารถและข้อบกพร่องของผู้ปฏิบัติงาน แนวคิดพื้นฐานที่ทุกคนมีคือความไว้วางใจ (trust) คือ ผู้ปฏิบัติงานทุกคนย่อมรู้จักงานของตนดีกว่าใคร ๆ ทุกคนสามารถที่จะยอมรับความรับผิดชอบในการบริหารงาน ถ้าความรับผิดชอบจะทำให้ผู้ปฏิบัติ อยู่ในแนวทางที่ถูกต้องเหมาะสม สติปัญญา ความเฉลียวฉลาดและความคิดสร้างสรรค์จะมีอยู่ในบุคลากรทุกระดับในองค์การ

2. ความยึดมั่นผูกพัน (commitment) บุคคลไม่ว่าจะเป็นผู้บริหารหรือผู้ปฏิบัติงานต้องการความผูกพันที่จะปฏิบัติ ผู้บริหารควรให้การสนับสนุนช่วยเหลือและฝึกอบรมแก่ผู้ปฏิบัติ ผู้ปฏิบัติงานต้องมีโอกาส ต้องมีส่วนร่วมตัดสินใจกับผู้บริหาร ประสบการณ์ในการเข้ามามีส่วนร่วมของผู้ปฏิบัติงานจะทำให้ผู้ปฏิบัติงานมีความขยันหมั่นเพียร อุตสาหะ ผลผลิตในการทำงานมีมากขึ้น ภายใต้การบริหารแบบมีส่วนร่วมจะทำให้เกิดความผูกพันที่จะปฏิบัติโดยไม่ทำให้เกิดโทษ

3. การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน (Goals and objectives) ความต้องการหลักหรือเป้าหมายของการบริหารแบบมีส่วนร่วม คือความขัดแย้ง ซึ่งเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้เมื่อนุชยมีการทำงานร่วมกัน ดังนั้นการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกันระหว่างผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงาน รวมถึง การร่วมกันปรับปรุงพัฒนาเป้าหมายขององค์การ ย่อมจะขจัดความขัดแย้งที่เกิดขึ้น เพราะว่าทุกคนมีเป้าหมายและวัตถุประสงค์เดียวกัน มีการทำงานที่มีทิศทางเดียวกัน มีความรับผิดชอบร่วมกัน ผลผลิตหรือผลงานก็จะออกมาอย่างมีประสิทธิภาพ การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกันสามารถเกิดขึ้นได้บ่อยและอย่างมีเหตุผล สามารถที่จะร่วมกันตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ได้ โดยร่วมประชุมปรึกษา (conference) การประชุมปรึกษาเป็นการท้าทายความสามารถของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงาน สร้างความชัดเจนทำให้มีความเห็นสอดคล้องกัน สร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานร่วมกัน

4. ความมีอิสระในการปฏิบัติงาน (Autonomy) เป็นภาวะที่มีอิสระ ที่มีต่อความรับผิดชอบในการทำงาน ความมีอำนาจหน้าที่ และความสามารถในการรายงานสำหรับงานของผู้ปฏิบัติแต่ละคน บุคคลต้องการความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบการปฏิบัติงาน ในการตัดสินใจในการทำงานของตน ซึ่งจะทำให้มีความทุ่มเทและเต็มใจในการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ เต็มความรับผิดชอบที่ได้รับ

ดวงแก้ว กอแก้ว (2543 : 47) ให้ความหมายว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วย

1. การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ด้วยการที่ผู้บังคับบัญชาได้ขอความร่วมมือจากผู้ใต้บังคับบัญชา หรือผู้ใต้บังคับบัญชาได้มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย เป้าหมายและวัตถุประสงค์ขององค์การ มีการเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายของงาน
2. การกระจายอำนาจในการบริหาร ได้แก่ การใช้คณะกรรมการและกลุ่มงานเฉพาะกิจในการปฏิบัติงาน การให้อิสระกับพนักงานในการดำเนินงานที่รับผิดชอบ
3. การให้อำนาจในการตัดสินใจได้แก่การให้พนักงานมีสิทธิตัดสินใจในงานที่ตนรับผิดชอบโดยไม่ต้องปรึกษาผู้บังคับบัญชา ผู้บริหารระดับสูงให้การสนับสนุนผู้บริหารทุกคนในการใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม
4. การไว้วางใจซึ่งกันและกันในองค์การ ได้แก่ การมอบหมายงานให้ตรงตามความรู้และความสามารถ ตลอดถึงการมอบหมายให้พนักงานได้ปฏิบัติงานใหม่ ๆ

สรุปได้ว่า หลักการสร้างการมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชน ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนของสังคมเข้ามามีส่วนร่วมกับภาครัฐบาล มีหลักการสร้างการมีส่วนร่วมได้หลายประการ เช่น การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น การกระจายอำนาจการบริหาร การมอบอำนาจในการตัดสินใจ การให้ข้อมูลข่าวสาร การรับฟังความคิดเห็น การร่วมให้ข้อเสนอแนะ การเสริมอำนาจให้แก่ประชาชน หลักการมีส่วนร่วม ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น การกระจายอำนาจการบริหาร การให้อำนาจในการตัดสินใจ การไว้วางใจซึ่งกันและกันในองค์กร ความยึดมั่นผูกพัน การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน ความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงาน เป็นต้น

ตอนที่ 3 การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. ความหมายการบริหารสถานศึกษา

คำว่า การบริหารสถานศึกษา มีนักวิชาการทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ ได้ให้ความหมายไว้ในลักษณะที่คล้ายคลึงกัน ดังนี้

Hoy and Cecill (1996 : 170) อธิบายว่า การบริหารโรงเรียนเป็นการบริหารบุคลากรทางการศึกษา ครู นักเรียน ผู้ปกครอง เพื่อให้ความร่วมมือร่วมแรงร่วมใจในการปฏิบัติงานในโรงเรียน ให้บุคคลทั้ง 3 กลุ่มเห็นด้วยและดำเนินตามข้อตกลงที่วางไว้และพึงยึดปฏิบัติโดยเคร่งครัด

กานต์ กุณาศล (2542 : 3) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่สำคัญ และจำเป็นสำหรับทุกคน เพื่อปลูกฝังให้ผู้เรียนเป็นพลเมืองที่ดี มีคุณธรรม มีความรู้ และมีความสามารถ ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข สมควรแก่สภาพของตน

กิติมา ปรีดีติลล (2542 : 13) กล่าวว่า ให้ความหมายว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินการทุกอย่างในสถานศึกษา ตั้งแต่การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานอาคารสถานที่ การบริหารงานธุรการและการเงิน การบริหารงานกิจการนักเรียน และนักศึกษา และงานด้านความสัมพันธ์กับชุมชน

อมรชัย ตันติเมธ (2542 : 10) กล่าวว่า ให้ความหมายว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การร่วมมือกันดำเนินกิจกรรมต่างๆ ทั้งในด้านบุคลิกภาพ ความรู้ ความสามารถ พฤติกรรม และคุณธรรม ตลอดจน

คำนึงให้ตรงกับความต้องการของสังคม สามารถเป็นสมาชิกที่ดี และมีประสิทธิภาพของสังคมโดยใช้กระบวนการและทรัพยากรต่างๆ ทั้งที่เป็นระเบียบและไม่เป็นระเบียบ

จากความหมายดังกล่าวมา สรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการบริหาร การศึกษาของสถานศึกษา หรือโรงเรียนที่ผู้บริหารดำเนินกิจกรรมหรือใช้กระบวนการต่างๆ โดยอาศัยความร่วมมือของครู บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ตั้งแต่จากการวางแผน การวินิจฉัยสั่งการ การอำนวยการ การควบคุมและการจัดการต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ มีคุณภาพและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามเจตนารมณ์ของการศึกษา ให้มีชีวิตอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขในสังคม

2. ขอบข่ายของการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

การบริหารสถานศึกษา เป็นบริบทที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านการศึกษาเล่าเรียน ให้แก่เด็กและเยาวชน ซึ่งเป็นการจัดกิจกรรมที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และได้รับการสนับสนุน ส่งเสริมจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ขอบข่ายของการบริหารสถานศึกษานั้น มุ่งให้ผู้ปฏิบัติต้องดำเนินการ อย่างเป็นระบบและได้มาตรฐาน แนวคิดหรือขอบข่ายของการบริหารงานสถานศึกษา มีดังต่อไปนี้

กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดขอบข่ายของการบริหารงานในสถานศึกษาไว้ 4 กลุ่ม ดังนี้

1. ขอบข่าย/ภารกิจการบริหารงานวิชาการ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2556 : 41) เพื่อให้สถานศึกษาบริหารงานด้านวิชาการได้อย่างอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับ ความต้องการของผู้เรียน โดยการยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยประสานความร่วมมือกับครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นๆ ในการจัดการศึกษา ภารกิจด้านวิชาการ ประกอบด้วย

1. การพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น
2. การวางแผนงานด้านวิชาการ
3. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา
4. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา
5. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
6. การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน
7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
8. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
9. การนิเทศการศึกษา
10. การแนะแนว
11. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา
12. การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ
13. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น
14. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน

สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

15. การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา
16. การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา
17. การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

2. ขอบข่าย/ภารกิจการบริหารงบประมาณ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2556 : 59) มุ่งเน้นความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ ยึดหลักการบริหาร มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์และการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ขอบข่ายของการบริหารงบประมาณ ประกอบด้วย

1. การจัดทำแผนงบประมาณและคำขอตั้งงบประมาณ
2. การจัดทำแผนปฏิบัติการใช้จ่ายเงิน ตามที่ได้รับจัดสรรงบประมาณ
3. การอนุมัติการใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับจัดสรร
4. การขอโอนและขอเปลี่ยนแปลงงบประมาณ
5. การรายงานผลการเบิกจ่ายงบประมาณ
6. การตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้งบประมาณ
7. การตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้ผลผลิตจากงบประมาณ
8. การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา
9. การปฏิบัติงานอื่นใดตามที่ได้รับมอบหมายเกี่ยวกับกองทุนเพื่อการศึกษา
10. การบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษา
11. การวางแผนพัสดุ
12. การกำหนดรูปแบบรายการ หรือคุณลักษณะเฉพาะของครุภัณฑ์ หรือสิ่งก่อสร้างที่

ใช้เงินงบประมาณ

13. การพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการจัดทำและจัดหาพัสดุ
14. การจัดหาพัสดุ
15. การควบคุมดูแล บำรุงรักษา และจำหน่ายพัสดุ
16. การจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สิน
17. การเบิกเงินจากคลัง
18. การรับเงิน การเก็บรักษาเงิน และการจ่ายเงิน
19. การนำเงินส่งคลัง
20. การจัดทำบัญชีการเงิน
21. การจัดทำรายงานทางการเงินและงบการเงิน
22. การจัดทำและจัดหาแบบพิมพ์บัญชี ทะเบียน และรายงาน

3. ขอบข่าย/ภารกิจด้านบริหารงานบุคคล (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2556 : 74-75) การบริหารบุคคลในสถานศึกษาเป็นภารกิจสำคัญที่มุ่งส่งเสริมให้สถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานเพื่อสนองภารกิจของสถานศึกษา บุคลากรทางการศึกษาควรได้รับการพัฒนา ด้านความรู้ความสามารถ ให้มีขวัญกำลังใจ ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติให้มีความก้าวหน้า ในวิชาชีพ ขอบข่ายภารกิจการบริหารบุคคล ประกอบด้วย

1. การวางแผนอัตรากำลัง
2. การจัดสรรอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
3. การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง
4. การเปลี่ยนตำแหน่งให้สูงขึ้น การย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
5. การดำเนินการเกี่ยวกับการเลื่อนขั้นเงินเดือน

6. การลาทุกประเภท
 7. การประเมินผลการปฏิบัติงาน
 8. การดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ
 9. การสั่งพักราชการและการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน
 10. การรายงานการดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ
 11. การอุทธรณ์และการร้องทุกข์
 12. การออกจากราชการ
 13. การจัดระบบและการจัดทำทะเบียนประวัติ
 14. การจัดทำบัญชีรายชื่อและการเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์
 15. การส่งเสริมการประเมินวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
 16. การส่งเสริมและยกย่องเชิดชูเกียรติ
 17. การส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ
 18. การส่งเสริมวินัย คุณธรรมและจริยธรรมข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
 19. การส่งเสริมการขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา
 20. การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา การดำเนินการที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น
4. ขอบข่าย/ภารกิจด้านการบริหารทั่วไป (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2556 : 92-93) เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับ การจัดระบบบริหารองค์กร ให้การบริหารอื่นๆ บรรลุผลตาม มาตรฐาน คุณภาพ และเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยเน้นการมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชนและองค์กรที่เกี่ยวข้อง ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ขอบข่ายภารกิจ การบริหารทั่วไป ประกอบด้วย
1. การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ
 2. การประสานงานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา
 3. การวางแผนการบริหารงานการศึกษา
 4. งานวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายและแผน
 5. การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร
 6. การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน
 7. งานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
 8. การดำเนินงานธุรการ
 9. การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม
 10. การจัดทำสำมะโนผู้เรียน
 11. การรับนักเรียน
 12. การเสนอความเห็นเกี่ยวกับเรื่องการจัดตั้ง ยุบ รวม หรือเลิกสถานศึกษา
 13. การประสานการจัดการศึกษาในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัย
 14. การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา
 15. การทัศนศึกษา
 16. งานกิจการนักเรียน

17. การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา
18. การส่งเสริม สนับสนุนและประสานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา
19. การประสานราชการกับส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น
20. การรายงานผลการปฏิบัติงาน
21. การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน
22. แนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการลงโทษนักเรียน

ดังที่กล่าวมา สรุปได้ว่า ขอบข่ายของการบริหารงานในสถานศึกษามีอย่างกว้างขวาง เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้ศึกษา ทำความเข้าใจการใช้ศาสตร์และศิลป์ในการบริหารงาน สามารถนำเข้าสู่กระบวนการของการบริหารสถานศึกษา ตามเจตนารมณ์ของกระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้ 4 กลุ่มงาน คืองานวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป

3. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (สำนักเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ. 2560 : 14) พุทธศักราช 2560 มาตรา 54 รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย รัฐต้องดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนาจนเข้ารับการศึกษาตามวาระหนึ่ง เพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย โดยส่งเสริมสนับสนุน ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชนเข้ามีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชน ได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่างๆ รวมทั้งส่งเสริม ให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชน ในการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการ กำกับ ส่งเสริม และสนับสนุนให้การจัดการศึกษาดังกล่าวมีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล ทั้งนี้ตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติซึ่งอย่างน้อย ต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ และการดำเนินการ และตรวจสอบการดำเนินการ ให้เป็นไปตามแผนการศึกษาแห่งชาติ การศึกษาทั้งปวงต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญได้ ตามความถนัดของตน และมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ในการดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนาตามวาระสอง หรือให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามวาระสาม รัฐต้องดำเนินการให้แก่ผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการศึกษา ตามความถนัดของตน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติมทุกฉบับ

มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2553: 13)

มาตรา 23 การจัดการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษาในเรื่องต่อไปนี้

- (1) ความรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเอง และความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ได้แก่ ครอบครัว

ชุมชน ชาติ และสังคมโลก รวมถึงความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของสังคมไทยและระบบการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

(2) ความรู้และทักษะทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์เรื่องการจัดการ การบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลยั่งยืน

(3) ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทย และการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา

(4) ความรู้ และทักษะด้านคณิตศาสตร์ และด้านภาษา เน้นการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง

(5) ความรู้ และทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข
มาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังต่อไปนี้

(1) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

(2) ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา

(3) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

(4) จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

(5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการ ประเภทต่าง ๆ

(6) จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

มาตรฐานการศึกษาเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พ.ศ. 2561

1. มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีจำนวน 3 มาตรฐาน มีรายละเอียดดังนี้ (สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563 ; 62-65)

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพผู้เรียน

1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

- 1) มีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ
- 2) มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแก้ปัญหา
- 3) มีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม
- 4) มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

- 5) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา
- 6) มีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ

1.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

- 1) การมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด
- 2) ความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย
- 3) การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย
- 4) สุขภาวะทางร่างกาย และลักษณะจิตสังคม

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา

- 2.1 มีเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน
- 2.2 มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา
- 2.3 ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษา

และทุกกลุ่มเป้าหมาย

- 2.4 พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ
- 2.5 จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ
- 2.6 จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการ การจัดการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

- 3.1 จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดปฏิบัติจริงและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้
- 3.2 ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้
- 3.3 มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก
- 3.4 ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน
- 3.5 มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุง การ

จัดการเรียนรู้

2. มาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย มี 3 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของเด็ก มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ มาตรฐานที่ 3 การจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ แต่ละมาตรฐาน มีรายละเอียดดังนี้

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพเด็ก

- 1.1 มีพัฒนาการด้านร่างกายแข็งแรง มีสุขนิสัยที่ดีและดูแลความปลอดภัยของตนเองได้
- 1.2 มีพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ ควบคุม และแสดงออกทางอารมณ์ได้
- 1.3 มีพัฒนาการด้านสังคม ช่วยเหลือตนเอง และเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม
- 1.4 มีพัฒนาการด้านสติปัญญา สื่อสารได้ มีทักษะการคิดพื้นฐานและแสวงหาความรู้ได้

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ

- 2.1 มีหลักสูตรครอบคลุมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน สอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น
- 2.2 จัดครูให้เพียงพอกับชั้นเรียน
- 2.3 ส่งเสริมให้ครูมีความเชี่ยวชาญด้านการจัดประสบการณ์
- 2.4 จัดสภาพแวดล้อมและสื่อเพื่อการเรียนรู้ อย่างปลอดภัย และเพียงพอ
- 2.5 บริการสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อการเรียนรู้เพื่อสนับสนุนการจัดประสบการณ์

2.6 มีระบบบริหารคุณภาพ ที่เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วม
มาตรฐานที่ 3 การจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ

- 3.1 จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการทุกด้านอย่างสมดุล เต็มศักยภาพ
- 3.2 สร้างโอกาสให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง เล่นและปฏิบัติอย่างมีความสุข
- 3.3 จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับวัย
- 3.4 ประเมินพัฒนาการเด็กตามสภาพจริง และนำผลการประเมินพัฒนาการเด็กไป

ปรับปรุงการจัดประสบการณ์และพัฒนาการเด็ก

สรุปได้ว่า การบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน รัฐต้องการให้เด็กทุกคน ได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี อย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ให้ดำเนินการพัฒนาทั้งร่างกายจิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย ต้องส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยร่วมมือกันระหว่างภาครัฐ และภาคเอกชน จัดการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานสากล ตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ ต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ ยึดหลักการผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ผู้เรียนต้องมีความรู้เกี่ยวกับตนเอง มีทักษะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ความรู้ด้านศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทย และการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา มีความรู้และทักษะด้านคณิตศาสตร์ ด้านภาษา เน้นการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง สามารถประกอบอาชีพ และดำรงชีวิตอย่างมีความสุข ตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 3 มาตรฐานได้แก่ 1) มาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน 2) มาตรฐานด้านการบริหารและการจัดการ และ 3) มาตรฐานด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ตอนที่ 4 การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

1. การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีจุดเน้นที่สำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ โดยกำหนดเป็นจุดหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียน เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 5)

1. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าตนเอง มีวินัย และปฏิบัติตามตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
 2. มีความรู้อันเป็นสากลและมีความสามารถในการสื่อสาร การคิดการแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยีและมีทักษะชีวิต
 3. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย
 4. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
 5. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มีจิตสำนึกที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข
- การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ต้องอาศัยการดำเนินการพัฒนากระบวนการต่างๆ เชื่อมโยงกัน

ทั้งกระบวนการด้านหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ การวัดและการประเมินผล จากการติดตามและจากการประเมินผลหลักสูตรการใช้หลักสูตร พบว่า มีจุดอ่อนบางประการที่ต้องปรับปรุง เพื่อนำไปพัฒนาผู้เรียน ทั้งในด้านความสามารถ ทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ การกำหนดจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนครั้งนี้ จึงเป็นแนวทางการชี้แจงให้ครู ผู้บริหาร ตลอดจนผู้ปกครอง และประชาชน เกิดความเข้าใจและมีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้เรียนร่วมกัน จุดเน้นที่กำหนดครั้งนี้ มีความสอดคล้องที่ต้องการพัฒนาผู้เรียนในแต่ละช่วงวัย เนื่องจากการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน จะครอบคลุมตั้งแต่ระดับปฐมวัย ถึงระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 ผู้เรียนมีระดับพัฒนาการที่แตกต่างกัน และที่สำคัญที่สุดคือ การขับเคลื่อนการเรียนรู้ นั้น ต้องให้สอดคล้องและต่อเนื่องกัน ตั้งแต่ระดับปฐมวัย ระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับอาชีวศึกษา และระดับอุดมศึกษา เพื่อจะขับเคลื่อนการสร้างความเป็นพลเมืองที่มีความสามารถเท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกได้

ด้านคุณลักษณะของผู้เรียน ต้องมีการกำหนดจุดเน้นเพื่อให้ นักเรียนทุกคนมีคุณลักษณะของการเป็นพลเมืองที่รักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลาง การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 และมีคุณลักษณะนิสัยตามพัฒนาการแต่ละช่วงวัย ได้แก่ ใฝ่ดี ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการศึกษาและการทำงาน การนำจุดเน้นดังกล่าว ไปสู่การปฏิบัติ ต้องมีแนวทางการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจ และศักยภาพของผู้เรียน โรงเรียนต้องมีการจัดโครงสร้างเวลาเรียนที่ชัดเจน จัดกิจกรรมนอกห้องเรียน ที่เน้นการปฏิบัติไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 ของเวลาเรียน และใช้สื่อเทคโนโลยีที่หลากหลาย การแสวงหาความร่วมมือกับชุมชนและแหล่งเรียนรู้ต่างๆ รวมถึงภูมิปัญญาท้องถิ่น มาร่วมในการจัดการเรียนรู้

นอกจากนั้น จะต้องผลักดันให้ผู้เรียนมีความพร้อม ในการจะรับกับความเปลี่ยนแปลงต่างๆ โดยเฉพาะการเรียนรู้ในเรื่องของภาษาต่างประเทศ เพราะมีการติดต่อสื่อสารกับชาวต่างประเทศมากขึ้นแล้ว แหล่งความรู้และแหล่งข้อมูลที่ใหญ่ที่สุดในขณะนี้คือ โลกของอินเทอร์เน็ต เพราะส่วนใหญ่ร้อยละ 90 ของแหล่งข้อมูลดังกล่าว เป็นภาษาต่างประเทศ และเกือบร้อยละ 90 เป็นภาษาอังกฤษ ซึ่งจะเชื่อมโยงกับเรื่องของเทคโนโลยีสารสนเทศด้วย ทักษะตรงนี้รัฐบาลให้ความสำคัญและต้องการให้ประชาชนสามารถเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศ ขณะเดียวกันต้องมีการผลักดัน และให้ความสำคัญ เรื่องของการเรียนรู้จากกิจกรรม หรือการเรียนรู้นอกห้องเรียนอย่างจริงจัง เพราะถือเป็นหัวใจสำคัญ ที่จะทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนจุดเน้นเรื่องของคุณภาพผู้เรียนในช่วงแรกของการปฏิรูปการศึกษา และการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสังคม

สรุปได้ว่า การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุขมีศักยภาพในทุกๆ ด้าน ต้องอาศัยกระบวนการต่างๆ ทั้งด้านหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ การวัดและการประเมินผล เพื่อนำไปพัฒนาผู้เรียน ทั้งในด้านความรู้ ความสามารถ ทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยให้ ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และประชาชน มีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้เรียนร่วมกัน ให้ครอบคลุมตั้งแต่ระดับปฐมวัย ถึงระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 เพื่อขับเคลื่อนสร้างความเป็นพลเมือง ที่เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก โรงเรียนต้องมีการจัดโครงสร้างเวลาเรียนที่ชัดเจน กิจกรรมนอกห้องเรียนที่เน้นการปฏิบัติไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 ของเวลาเรียน และใช้สื่อเทคโนโลยีที่หลากหลาย การแสวงหาความร่วมมือกับชุมชนและแหล่งเรียนรู้ต่างๆ รวมถึงภูมิปัญญาท้องถิ่น มาร่วมในการจัดการเรียนรู้

2. คุณภาพผู้เรียนด้านความซื่อสัตย์สุจริต

ความหมายของความซื่อสัตย์สุจริต

ราชบัณฑิตยสถาน (2556 : 382, 1202) ได้ให้ความหมายของคำว่า ความซื่อสัตย์ หมายถึง ประพฤติตรงและจริงใจ ไม่คิดคด ทրยศ ไม่คดโกง และไม่หลอกลวง ส่วนคำว่า ความสุจริต หมายถึง ความประพฤติชอบ

จิราพร ไพรณรินทร์ (2556 : เว็บไซต์) กล่าวว่า ซื่อสัตย์สุจริต หมายถึง ความประพฤติตรง ต่อเวลา ต่อหน้าที่และต่อวิชาชีพ มีความจริงใจไม่มีความลำเอียง ไม่ทุจริตคดโกง ทั้งทางตรงและทางอ้อม รู้หน้าที่การงานของตนเอง ปฏิบัติเต็มกำลังความสามารถ ด้วยความบริสุทธิ์ใจ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2562 : 7) ให้ความหมาย ความซื่อสัตย์สุจริต หมายถึง มีความประพฤติดี มีความประพฤติชอบ ประพฤติตรงและการแสดงพฤติกรรมที่เป็นจริงทั้งกาย วาจา และใจ ทั้งต่อตนเองและต่อผู้อื่นอย่างถูกต้องและดีงาม มีความจริงใจ ไม่คิดคด ทຣยศ ไม่คดโกง และไม่หลอกลวง แบ่งได้เป็น 5 ประการ ดังนี้

1. การไม่บิดเบือนข้อมูลจากความเป็นจริง หมายถึงการไม่พูดหรือแสดงพฤติกรรมออกมาให้ผิดแผกไปจากสิ่งที่เกิดขึ้นตามสภาพความเป็นจริง ที่จะทำให้เกิดความเสียหายและเสียหายนั้ต่อตนเองและผู้อื่น ประกอบด้วย การไม่กระทำอันใดให้ผิดแผกไปจากเดิมหรือจากข้อเท็จจริง การไม่พูดในสิ่งที่ผิดแผกไปจากเดิม หรือผิดแผกไปจากข้อเท็จจริง รวมทั้งการไม่คิดในสิ่งที่ผิดแผกไปจากเดิมหรือจากข้อเท็จจริง

2. การละอายและเกรงกลัวต่อการกระทำผิด หมายถึง ความรู้สึกอายที่จะทำบาปทำความชั่วหรือทำสิ่งไม่ถูกไม่ควร และความกลัวบาปเกรงกลัวต่อความชั่วและผลของกรรมชั่วเช่นความละอายและเกรงกลัวที่จะคิด จะพูด หรือจะกระทำความชั่ว ประกอบด้วย การรู้สึกละอายและ เกรงกลัวที่จะคิดในสิ่งที่ไม่ถูกไม่ควร รู้สึกละอายและเกรงกลัวที่จะพูดในสิ่งที่ไม่ถูกไม่ควร และรู้สึกละอายและเกรงกลัว ที่จะทำในสิ่งที่ไม่ถูกไม่ควร

3. การปฏิบัติตามคำมั่นสัญญาในทางที่ถูกต้อง หมายถึง การให้ข้อตกลงหรือคำสัญญาโดยคำนึงถึงความถูกต้องเหมาะสมตามหลักศีลธรรมและหลักกฎหมาย และแสดงพฤติกรรมการปฏิบัติตนหรือดำเนินกิจกรรมต่างๆ สอดคล้องกับข้อตกลงหรือคำสัญญาที่ให้ไว้กับตนเอง กลไกในการเสริมสร้างวินัยนักเรียน ในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านความซื่อสัตย์สุจริต บุคคล หน่วยงานและสังคม ประกอบด้วยการให้ข้อตกลงหรือคำสัญญาโดยคำนึงถึงความถูกต้องและการปฏิบัติที่สอดคล้องกับข้อตกลงหรือคำสัญญา

4. การไม่เบียดเบียนให้เกิดความเดือดร้อน หมายถึง การไม่คิด พูด และไม่กระทำการใดๆ ที่สร้างความเดือดร้อนให้กับตนเองและผู้อื่น ประกอบด้วย การไม่กระทำสิ่งที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อน ไม่พูดสิ่งใดที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อน และไม่คิดสิ่งใดที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อน

5. การไม่ประพฤติดาประโยชน์ในทางที่เสียเปรียบ หมายถึง ไม่ประพฤติปฏิบัติ ไม่พูด และคิดในทางที่ไม่ถูกไม่ควรเพื่อให้ได้ตามความต้องการของตนเอง อาจเป็นทรัพย์สิน สิทธิบางอย่างหรือได้รับบริการ ให้ได้รับความสะดวกสบายอย่างเป็นพิเศษกว่าคนอื่น ประกอบด้วย การไม่ประพฤติดาประโยชน์ในทางที่ไม่ถูกต้อง ไม่พูดเพื่อหาประโยชน์ในทางที่ไม่ถูกต้อง และไม่คิดหาประโยชน์ในทางที่ไม่ถูกต้อง

สรุปได้ว่า ความซื่อสัตย์สุจริต หมายถึง ความประพฤติดี ความประพฤติชอบ ประพฤติตรง และการแสดงพฤติกรรมที่เป็นจริงทั้งกาย วาจาและใจ ทั้งต่อตนเองและต่อผู้อื่นอย่างถูกต้องและดีงาม ประกอบด้วย การไม่บิดเบือนข้อมูลจากความเป็นจริง การไม่กระทำ พุดในสิ่งที่ผิดแผกไปจากเดิมหรือจากข้อเท็จจริง การละอายและเกรงกลัวต่อการกระทำผิด การปฏิบัติตามคำมั่นสัญญาในทางที่ถูกต้อง การไม่เบียดเบียนให้เกิดความเดือดร้อน และการไม่ประพฤติหาประโยชน์ในทางที่เสื่อมเสีย

ความสำคัญของความซื่อสัตย์สุจริต

คนที่มีความซื่อสัตย์สุจริตจะเป็นผู้ที่ยึดมั่นในหลักความจริงและความถูกต้องในการดำเนินชีวิต ประพฤติตรงตามความเป็นจริงต่อตนเองและผู้อื่น ทั้งกาย วาจา ใจ มีความละอายและเกรงกลัวต่อการทำผิด คนมีศีลธรรมหรือมีมนุษยธรรม เรียกว่าอารยชนเป็นผู้มีความประพฤติดี ประพฤติชอบ และมีความซื่อสัตย์สุจริต 3 ประการ ดังนี้ (คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี. 2559 : 1-10)

1. กายสุจริต เป็นความสุจริตทางกาย ทำสิ่งที่ดีงามถูกต้อง ประพฤติชอบด้วยกาย ละเว้นการบีบคั้น เบียดเบียน มีเมตตากรุณา ช่วยเหลือเกื้อกูลสงเคราะห์กัน ไม่แย่งชิงลักขโมย หรือเอารัดเอาเปรียบ เคารพสิทธิในทรัพย์สินของกันและกัน ไม่ประพฤติผิดล่วงละเมิดในของรักของหวงของผู้อื่น ไม่ข่มเหงจิตใจ หรือทำลายลบลู่เกียรติและวงศ์ตระกูลของกันและกัน

2. วาจาสุจริต เป็นความสุจริตทางวาจา ทำสิ่งที่ดีงามถูกต้อง ประพฤติชอบด้วยวาจา ละเว้นการพูดเท็จ โกหกหลอกลวง กล่าวแต่คำสัตย์ ไม่จงใจพุดให้ผิดจากความจริงเพราะเห็นแก่ผลประโยชน์ใดๆ ไม่พุดส่อเสียด ยุยง สร้างความแตกแยก พุดแต่คำส่งเสริมสามัคคี ละเว้นจากการพุดคำหยาบคาย สกปรกเสียหาย พุดแต่คำสุภาพนุ่มนวลน่าฟัง รวมถึงละเว้นจากการพุดเหลวไหลเพ้อเจ้อ พุดแต่คำจริง มีเหตุมีผล มีสารประโยชน์ และถูกกาลเทศะ

3. มโนสุจริต เป็นความสุจริตทางใจ คิดสิ่งที่ดีงามถูกต้อง ประพฤติชอบด้วยใจ ไม่ละโมภ ไม่เพ่งเล็งคิดหาทางจะเอาแต่ได้ คิดจะให้คิดเสียสละ ทำใจให้เผื่อแผ่กว้างขวางไม่คิดร้ายมุ่งเบียดเบียนหรือเพ่งมองในแง่ที่จะทำลาย แต่ตั้งความปรารถนาดีแผ่ไมตรีมุ่งให้เกิดประโยชน์สุขแก่กัน มีความเห็นถูกต้องเป็นสัมมาทิฐิ เข้าใจในหลักกรรมว่า ทำดีมีผลดี ทำชั่วมีผลชั่ว รู้เท่าทันความจริงว่าเป็นธรรมดาของโลกและชีวิต มองเห็นความเป็นไปตามเหตุปัจจัย

ที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ความซื่อสัตย์สุจริตเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต ที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม ทำให้มนุษย์อยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสงบสุข เพราะมนุษย์เราเป็นสิ่งแวดล้อมของกันและกันตัวเราก็เป็นสิ่งแวดล้อมของผู้อื่น เราจึงควรมีจิตใจเกื้อกูลต่อผู้อื่น มีเมตตาไมตรีต่อกัน ในฐานะที่เราเป็นสิ่งแวดล้อมของเพื่อนมนุษย์ เราต้องมีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทางสังคม นับตั้งแต่การอยู่ร่วมกันในครอบครัว เราควรเป็นผู้ที่มีวินัยในการดำรงชีวิต ไม่เบียดเบียนผู้อื่น มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความสามัคคี รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รับผิดชอบต่อตนเอง ให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลกัน สามารถแก้ปัญหาและจัดการความขัดแย้งได้

องค์ประกอบของความซื่อสัตย์สุจริต

กระทรวงศึกษาธิการ (2553 : 147) ได้อธิบายเกี่ยวกับพฤติกรรมของบุคคลที่มีความซื่อสัตย์สุจริตโดยจำแนกความซื่อสัตย์สุจริตออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่

1. ความซื่อสัตย์สุจริตต่อตนเอง มีลักษณะพฤติกรรมคือ การมีความรู้สึกผิดชอบชั่วดีการมีความละเอียดเกรงกลัวต่อความผิด การไม่พูดปดสลับปล้นหลอกลวง การไม่คิดโลภในทรัพย์สิน ของผู้อื่น การยอมรับผิดจากการกระทำของตนเอง เป็นต้น

2. ความซื่อสัตย์สุจริตต่อบุคคลอื่น มีคุณลักษณะพฤติกรรม เช่น การมีความจริงใจต่อผู้อื่น ไม่กล่าวคำเท็จต่อผู้อื่น การรักษาความลับสัญญาที่ให้ไว้ต่อผู้อื่น การไม่เอาเปรียบผู้อื่น ไม่ถือเอาสิ่งของของผู้อื่นมาเป็นของตนเองโดยไม่ได้รับอนุญาต การไม่ทุจริต มีความประพฤติดีทั้งต่อหน้าและลับหลังผู้อื่น เป็นต้น

3. ความซื่อสัตย์สุจริตต่อหน้าที่ มีลักษณะทางพฤติกรรม เช่น มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ตนทำ หรือได้รับมอบหมายและทำได้ดีที่สุด มีความตรงต่อเวลา การไม่ใช้อำนาจหน้าที่ไปในทางที่หาผลประโยชน์ส่วนตน เสียสละเพื่อส่วนรวม การรักษาและปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับ เป็นต้น

4. ความซื่อสัตย์สุจริตต่อชุมชนและสังคม มีลักษณะพฤติกรรม เช่น ช่วยเหลือสังคมดูแลสมบัติส่วนรวม เสียสละเพื่อส่วนรวม การรักษาความสามัคคีในหมู่คณะ เป็นต้น

กระทรวงศึกษาธิการ (2553 : 14) กำหนดตัวชี้วัดของความซื่อสัตย์สุจริตแบ่งเป็น 2 ตัวชี้วัดดังนี้

1. การประพฤติตรงตามความเป็นจริงต่อตนเองทั้งกาย วาจา ใจ ซึ่งมีพฤติกรรมบ่งชี้ได้แก่ การให้ข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นความจริง ปฏิบัติตนโดยคำนึงถึงความถูกต้อง ละเอียดและเกรงกลัวต่อการกระทำผิด และการปฏิบัติตามคำมั่นสัญญา

2. การประพฤติตรงตามความเป็นจริงต่อผู้อื่น ทั้งกาย วาจา ใจ ซึ่งมีพฤติกรรมบ่งชี้ได้แก่ ไม่ถือเอาสิ่งของหรือผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง ปฏิบัติตนต่อผู้อื่นด้วยความซื่อตรง และไม่หาผลประโยชน์ในทางที่ไม่ถูกต้อง

นิมิตร จันทรังสี (2555 : เว็บไซต์) ได้อธิบายคุณลักษณะของคนที่มีความซื่อสัตย์สุจริต ว่า ต้องมีความจริง 5 ประการ คือ

1. จริงต่อการงาน หมายถึง ทำอะไรทำจริง มุ่งให้งานสำเร็จ เกิดประโยชน์ส่วนตนหรือส่วนรวมได้จริงๆ

2. จริงต่อหน้าที่ หมายถึง ทำจริงในงานที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งเรียกว่า ทำหน้าที่ ทำงานเพื่องาน ทำงานให้ดีที่สุด ไม่เลินเล่อ ไม่หะหลวม ไม่หลีกเลี่ยงบิดพลิ้ว คือ หลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ ต้องเอาใจใส่หน้าที่ให้งานสำเร็จเกิดผลดี

3. จริงต่อวาจา หมายถึง การพูดความจริงไม่พูดกลับกลอก รักษาวาจาสัตย์อย่างเคร่งครัด พูดจริงทำจริงตามที่พูด

4. จริงต่อบุคคล หมายถึง มีความจริงใจต่อคนที่เกี่ยวข้องต่อมิตร ผู้ร่วมงาน มีความจริงใจต่อเจ้านายของตน เรียกว่า มีความจงรักภักดี จริงใจต่อผู้มีพระคุณ เรียกว่า มีความกตัญญูกตเวที

5. จริงต่อความดี หมายถึง มุ่งประพฤติแต่ความดีจนติดเป็นนิสัย เป็นบุคคล ผู้มีคุณธรรม คือ หิริ ความละเอียดรอบาป ละอายใจต่อการทำชั่ว โอตตปปะ ความกลัวบาป เกรงกลัวต่อความชั่ว

จิราพร ไพรณรินทร์ (2556 : เว็บไซต์) ได้อธิบายว่าผู้ที่จะมีความซื่อสัตย์สุจริตได้ จะต้องมีความคุณธรรมประจำกาย วาจา ใจ ประกอบด้วยคุณลักษณะ ดังนี้

1. ผู้ที่มีสัจจะ คือผู้ที่มีความจริงใจ ซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น เช่นจะคิดจะพูด จะทำอะไรก็ต้องทำสิ่งนั้นให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี สิ่งนั้นต้องเป็นความจริง มีประโยชน์กับตนเองผู้อื่นและส่วนรวม จะประกอบกิจการใดๆ ก็มีความจริงใจจริงจัง ต่อเนื่อง มีความซื่อตรงต่อเวลา ต่อหน้าที่มีความซื่อสัตย์ สุจริตไม่ทุจริตคดโกงทั้งทางตรงและทางอ้อม มีความประพฤติดีทั้งกาย วาจา ใจ ไม่ทำความเดือดร้อนให้กับตนเอง ผู้อื่น องค์กร สังคม และประเทศชาติบ้านเมือง

2. มีความเป็นธรรม เป็นผู้ที่มีเหตุรู้ผล รู้ผิดรู้ถูก รู้ดีรู้ชั่ว เข้าใจในธรรมชาติของมนุษย์ยอมทำถูกบ้าง ผิดบ้าง เพราะมีสติปัญญาแตกต่างกัน ผู้ที่มีใจเป็นกลาง ต้องส่งเสริมสนับสนุน ผู้ที่ทำดีแล้วให้เจริญรุ่งเรืองต่อไป และให้โอกาสผู้ที่ทำผิดทำชั่ว โดยช่วยอบรมสั่งสอน ให้ปรับปรุงแก้ไขตนเอง ให้ละชั่วประพฤติดี ใครผิดก็ว่าไปตามผิด ใครถูกก็ว่าไปตามถูก คือ คุณสมบัติของผู้ที่มีคุณธรรมประจำใจคือ “ความเป็นธรรม”

3. ไม่มีอคติ หมายถึง การไม่ประพฤติดน ลำเอียงด้วยอคติ 4 ประการได้แก่ ไม่ลำเอียงเพราะรัก ไม่ลำเอียงเพราะเกลียด ไม่ลำเอียงเพราะกลัว และไม่ลำเอียงเพราะง้อเขลา

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของความซื่อสัตย์สุจริต ประกอบด้วยลักษณะพฤติกรรมที่แสดงถึงความซื่อสัตย์สุจริตต่อตนเอง ต่อบุคคลอื่น ความซื่อสัตย์สุจริตต่อหน้าที่ ความซื่อสัตย์สุจริตต่อชุมชนและสังคม คุณลักษณะของคนที่มีความซื่อสัตย์สุจริต ต้องมีความจริง 5 ประการ คือ จริงต่อการงาน จริงต่อหน้าที่ จริงต่อวาจา จริงต่อบุคคล และจริงต่อความดี นอกจากนี้ ผู้ที่จะมีความซื่อสัตย์สุจริตได้จะต้องมีคุณธรรมประจำกาย วาจา ใจ ประกอบด้วย มีสัจจะ คือผู้ที่มีความจริงใจ ซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น มีความเป็นธรรม เป็นผู้ที่มีเหตุรู้ผล รู้ผิดรู้ถูก รู้ดีรู้ชั่ว รู้ดี และไม่มีอคติ ได้แก่ ไม่ลำเอียงเพราะรัก ไม่ลำเอียงเพราะเกลียด ไม่ลำเอียงเพราะกลัว และไม่ลำเอียงเพราะง้อเขลา

3. คุณภาพผู้เรียนด้านความมีวินัย

ความหมายของความมีวินัย

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2556, : 1077) กำหนดไว้ว่า วินัย หมายถึง ระเบียบแบบแผนและข้อบังคับ ข้อปฏิบัติ

กรมวิชาการ (2545, : 21) ให้ความหมายไว้ว่า วินัย หมายถึง ระเบียบ กฎเกณฑ์ ข้อตกลงที่กำหนดขึ้น เพื่อใช้เป็นแนวทางให้บุคคลประพฤติปฏิบัติในการดำรงชีวิตร่วมกัน เพื่อให้อยู่อย่างราบรื่น มีความสุขความสำเร็จ โดยอาศัยการฝึกให้รู้จักปฏิบัติตน รู้จักควบคุมตนเอง

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2540, : 20) ให้ความหมายว่า วินัย หมายถึง คุณลักษณะทางจิต และพฤติกรรมที่ช่วยให้สามารถควบคุมตนเองและปฏิบัติ ตามระบบระเบียบ เพื่อประโยชน์สุขของส่วนรวม สรุปได้ว่า วินัย หมายถึง ระเบียบ กฎเกณฑ์ ข้อตกลง ที่กำหนดขึ้น เพื่อใช้เป็นแนวทางให้ บุคคลประพฤติปฏิบัติในการดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมให้เรียบร้อยดีงาม

แนวทางการพัฒนาการวัดและประเมินผล คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2553, : 19-21) ได้กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนไว้ 8 ประการ คือ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ โดยได้นิยามคำว่า มีวินัย และผู้มีวินัย ไว้ดังนี้

1 มีวินัย หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการยึดมั่นในข้อตกลง กฎเกณฑ์ และระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคม ประกอบด้วย 1) การมีวินัยในตนเอง คือ ประพฤติปฏิบัติตนตามระเบียบแบบแผนอย่างสม่ำเสมอ และ 2) การมีวินัยในสังคม คือ การอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยความรับผิดชอบ เป็นระเบียบเรียบร้อย ไม่กระทบกระทั่งกัน ทำให้ทุกคนอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

2. ผู้มีวินัย หมายถึง ผู้ที่ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ และตามข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคมเป็นปกติวิสัย ไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น พฤติกรรมที่บ่งชี้การมีวินัยของนักเรียน ได้แก่

1) ปฏิบัติตนตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียนและสังคม ไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น

2) ตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวันและรับผิดชอบการทำงาน

สรุปได้ว่า การมีวินัย หมายถึง คุณลักษณะพฤติกรรมของนักเรียนที่แสดงออกถึงการยึดมั่นในข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของโรงเรียน ครอบครัว และสังคมจนเป็นปกติวิสัย ไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น มีวินัยที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลา

ความมีวินัยด้านความรับผิดชอบและความตรงต่อเวลา

วินัยด้านความรับผิดชอบ หมายถึง ลักษณะของนักเรียนที่แสดงออกถึงความเอาใจใส่ จดจ่อ ตั้งใจ มุ่งมั่นต่อการศึกษเล่าเรียน และการเป็นอยู่ของตนเองตลอดจนต่อสังคมอย่างเต็มความสามารถ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่สำเร็จตามความมุ่งหมาย ในเวลาที่กำหนด ตลอดจนยอมรับผลของการกระทำ ทั้งผลดีและผลเสียที่เกิดขึ้น รวมทั้งปรับปรุงการปฏิบัติงานให้ดีขึ้น ที่มีความผูกพันในการที่จะปฏิบัติหน้าที่ให้สำเร็จลุล่วงไปได้ แบ่งเป็น 3 ลักษณะคือ ความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว และต่อสังคม

1. การรับผิดชอบต่อตนเอง ได้แก่ 1) แต่งกายถูกต้องตามระเบียบ 2) รับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย 3) ขยันรับผิดชอบต่อการเรียน 4) รักษาสุขภาพอนามัยของตนเอง 5) ความอดทนเพียรพยายาม

2. รับผิดชอบต่อครอบครัว ได้แก่ 1) ช่วยทำงานบ้าน 2) เคารพเชื่อฟังผู้ปกครอง 3) ไม่นำความเดือดร้อนมาสู่ครอบครัว

3. รับผิดชอบต่อสังคม ได้แก่ 1) ช่วยดูแลรักษาสาธารณสมบัติ 2) เข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน 3) เข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน

วินัยด้านการตรงต่อเวลา หมายถึง ความตรงต่อเวลาในการทำกิจกรรมต่างๆ ทุกๆ เรื่อง ทั้งเรื่องกิจวัตรประจำวัน แบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ ความตรงต่อเวลาในการทำภารกิจของตัวนักเรียนเอง และความตรงต่อเวลาในการทำภารกิจที่เกี่ยวข้องกับผู้อื่น

1. การตรงต่อเวลาในการทำกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวกับตัวนักเรียนเอง ได้แก่ 1) มาโรงเรียนทันการเข้าร่วมกิจกรรมหน้าเสาธง 2) เข้าเรียนทันเวลา 3) เข้าร่วมกิจกรรมตามเวลา 4) ส่งการบ้าน/งานภายในเวลาที่กำหนด 5) เข้าห้องสอบตรงเวลา

2. การตรงต่อเวลาในการทำภารกิจที่เกี่ยวข้องกับผู้อื่น ได้แก่ 1) ไม่ผิดเวลานัด 2) เมื่อยืมของแล้วส่งคืนตามเวลา

จากที่กล่าวมา สรุปได้ว่า การมีวินัย ต้องประกอบด้วย ความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลา

เป็นลักษณะของนักเรียนที่แสดงออกถึงความเอาใจใส่ จดจ่อ ตั้งใจ มุ่งมั่นต่อการเรียน ต่อการเป็นอยู่ของตนเอง และต่อสังคม อย่างเต็มความสามารถ ยอมรับผลการกระทำของตน และปรับปรุงทำงานให้ดีขึ้น ได้แก่ มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ต่อครอบครัวและต่อสังคม เป็นผู้ตรงต่อเวลาในการทำกิจกรรมต่างๆ ทั้งกิจวัตรประจำวันของตนเอง และการตรงต่อเวลาในการทำภารกิจที่เกี่ยวกับผู้อื่น

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างความมีวินัยและความซื่อสัตย์สุจริต

ความซื่อสัตย์สุจริตและความมีวินัย เป็นอีกด้านหนึ่งที่ต้องอาศัยจิตสำนึกที่ดีภายในตนเอง ในการกำกับให้แสดงพฤติกรรมของความซื่อสัตย์สุจริต จากเอกสารและแนวคิดต่างๆสามารถนำเสนอปัจจัยที่ส่งผลต่อวินัยภายในตัวนักเรียน ในด้านต่างๆ ดังนี้ (สิริกร สีนสม 2558 : 31-33)

1. ปัจจัยด้านสถานภาพครอบครัว

สถานภาพครอบครัวที่แตกแยกทำให้เด็กขาดความมั่นใจในตัวเอง แสดงพฤติกรรมอวดเก่ง ต่อครู ต่อเพื่อนนักเรียนเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้อื่น สัมพันธภาพในครอบครัวเป็นหนึ่งในปัจจัยที่ทำให้เด็กประพฤติผิดวินัย เช่น ผู้ปกครองไม่มีเวลาหรือไม่สนใจในเรื่องความเป็นอยู่ สภาพจิตใจการศึกษาเล่าเรียน นอกจากนี้ วิธีการอบรมสั่งสอนของครอบครัวก็เป็นสาเหตุให้เด็กเกิดอารมณ์กระวนกระวาย ตื่นเต้นอยู่เสมอ ขาดความเชื่อมั่นในตนเองหรือการปล่อยให้เด็กทำสิ่งต่างๆ ตามใจ จะทำให้เด็กขาดเหตุผลที่ดีทางจิตใจ ไม่แน่ใจว่าตนเองทำถูกหรือผิด

2. การอบรมเลี้ยงดู

การอบรมเลี้ยงดู หมายถึง การตอบสนองความต้องการของเด็กทั้งทางกาย วาจาและจิตใจ การมีปฏิสัมพันธ์กับเด็ก การถ่ายทอดวัฒนธรรม ทศนคติความเชื่อ ค่านิยม ความรู้ และความหวังของสังคมตลอดจนการส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการที่ดี อย่างรอบด้าน คือกาย วาจา ใจ สังคม และปัญญา เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันในตัวเองให้แข็งแกร่ง และสามารถใช้ชีวิตได้อย่างชาญฉลาด การอบรมเลี้ยงดูเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เด็กมีการเจริญเติบโต และมีพัฒนาการทุกด้านอย่างเป็นองค์รวม การอบรมเลี้ยงดูครอบคลุมถึงการแนะนำสั่งสอน การฝึกฝน ที่มุ่งให้เด็กประพฤติดี มีระเบียบวินัย รู้จักควบคุมตนเองมีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์สุจริต และการดูแลเพื่อตอบสนองความต้องการของเด็กทั้งกายและใจ โดยมุ่งให้เด็กมีสุขภาพดี ร่างกายแข็งแรง ไม่มีโรค ไม่พิการ อารมณ์แจ่มใส สติปัญญาดี มีความเฉลียวฉลาด และมีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น การที่เด็กจะเจริญเติบโตและมีพัฒนาการอย่างองค์รวมได้นั้น ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลักสำคัญ 2 ประการ คือ พันธุกรรมและสิ่งแวดล้อม การอบรมเลี้ยงดูเป็นสิ่งแวดล้อมที่สำคัญของเด็ก รูปแบบของการอบรมเลี้ยงดูที่ส่งผลต่อวินัยของเด็กนั้นมีรูปแบบที่แตกต่างกัน 3 รูปแบบดังนี้

1) การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจมีเหตุผล คือการอบรมเลี้ยงดูที่บิดามารดาให้ความรัก ให้ความอบอุ่นมาก มีการควบคุมความประพฤติที่เข้มงวด แต่มีการบีบบังคับทางด้านจิตใจในระดับต่ำ บิดามารดายินดียิ่งฟังความเห็นลูกเพื่อที่จะให้คำแนะนำ เสนอแนะแนวทางที่ดีให้แก่ลูก ให้คำแนะนำลูกอย่างสม่ำเสมอ บิดามารดาตั้งกฎกติกาและบังคับลูกให้ทำตาม โดยลูกได้มีส่วนร่วมกับการกำหนดกติกา ในลักษณะการวางเงื่อนไขแบบ “ให้และรับ” อย่างไรก็ตาม บิดามารดายอมรับฟังความคิดเห็นของลูก ยอมรับฟังเหตุผลต่างๆ ที่ลูกอธิบายถึงการตัดสินใจและเปิดโอกาสให้ลูกบอกจุดมุ่งหมายด้วย

2) การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจควบคุม คือการอบรมเลี้ยงดู ที่บิดามารดาให้ความรัก และความอบอุ่นไม่มาก มีการควบคุมความประพฤติอย่างเข้มงวด และควบคุมทางด้านจิตใจในระดับ

สูงด้วย บิดามารดาในกลุ่มนี้ มีการควบคุมและประเมินผลพฤติกรรมและทัศนคติของลูกเพื่อให้ตรงกับมาตรฐานด้านการปฏิบัติที่ถูกต้องในทางทฤษฎี และกำหนดโดยผู้ที่มีอำนาจสูงกว่า บิดามารดาแบบนี้ จะไม่ใช่คำว่า “ให้และรับ” ในครอบครัว ลูกจะถูกคาดหวังให้ยอมรับคำพูดของบิดามารดาว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้องเสมอ การเชื่อฟังค่านิยมหรือคำพูดของบิดามารดา จึงเปรียบเหมือนการทำความดีของลูก บิดามารดาแบบนี้ คาดหวังให้ลูกต้องทำดีที่สุด และผิดไม่ได้เลย ลูกถูกมองว่ายังมีสถานภาพที่เป็นเด็ก โดยมีความเข้มงวดกับลูกในเรื่องอิสรภาพและกำหนดความรับผิดชอบเกี่ยวกับงานบ้าน ลูกต้องรับผิดชอบเพื่อสอนลูกให้เอาใจใส่ในงาน บิดามารดามักฝึกหัดลูกให้ทำตามในสิ่งที่สังคมต้องการ ยึดมั่นในตนเองอย่างแข็งขันและเข้มงวดต่อลูก

3) การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยตามใจ คือการอบรมเลี้ยงดู ที่บิดามารดาให้ความรักและความอบอุ่นมาก มีการควบคุมความประพฤติไม่เข้มงวด และมีการควบคุมทางด้านจิตใจในระดับต่ำ บิดามารดาในกลุ่มนี้เชื่อว่าการควบคุมลูกเป็นการละเมิดสิทธิ์ของเด็กและจำกัดพัฒนาการของลูก จึงตามใจลูก พยายามปฏิบัติตนในแนวทางต่างๆ ที่ไม่บีบบังคับลูก เช่น การไม่ลงโทษ ยอมรับลูกและเห็นด้วยกับความสนใจ ความต้องการและการกระทำของลูก บิดามารดาไม่เข้มงวดกวดขันลูก ปล่อยให้ลูกทำตามใจชอบ เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบนี้มีเหตุผลหรือการอบรมเลี้ยงดูที่อบอุ่นตั้งแต่เล็ก จะเติบโตขึ้นเป็นเด็กที่ปรับตัวทางสังคมสูง มีความสำเร็จด้านการเรียน มีเป้าหมายชีวิตที่มุ่งสู่อนาคต มีความภาคภูมิใจในตนเอง มีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อนสามารถจัดการกับความเครียดและปัญหาต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีผลต่อสัมพันธภาพในครอบครัวที่ดีในรุ่นต่อมา สำหรับการอบรมเลี้ยงดูที่ขาดความอบอุ่น ได้แก่ เข้มงวดเกินไป ปล่อยปละละเลย มีปฏิสัมพันธ์น้อย ใช้วาจาที่รุนแรง ลงโทษทางกายด้วยความรุนแรง เมื่อเติบโตขึ้นก็เป็นเด็กที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวต่อต้านสังคม ขาดความนับถือตนเอง ขาดแรงจูงใจใฝ่สำเร็จ มีพฤติกรรมที่เสี่ยงในด้านสุขภาพ มีโอกาสที่เสี่ยงต่อการคิดฆ่าตัวตาย (ศิริกุล อิศรานุรักษ์ และปราณี สุทธิสุคนธ์. 2550 : 105-114)

การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม หรือแบบเข้มงวดกวดขัน จะมีผลดีต่อพัฒนาการเด็กในด้านบุคลิกภาพและสังคมบางตัวแปร ความซื่อสัตย์ ความมีสัมมาคารวะ การรู้จักบาปบุญ การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม การมีวินัยในตนเอง ส่วนการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย หรือแบบไม่ใช้เหตุผล จะมีผลทางลบต่อพัฒนาการด้านบุคลิกภาพและจิต-สังคม ทำให้เด็กควบคุมอารมณ์ของตนเองไม่ได้ ขาดจุดมุ่งหมายของชีวิต มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนและก้าวร้าว (ดุขฎิ โยเหลา. 2535, 1-69)

3. ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา

สภาพแวดล้อมในสถานศึกษาที่สำคัญส่งผลต่อวินัยของนักเรียนแบ่งเป็น 4 ประการ ได้แก่ การปฏิบัติตนของครู พฤติกรรมของกลุ่มเพื่อน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และบรรยากาศภายในโรงเรียน ดังต่อไปนี้

1) การปฏิบัติตนของครู คือการเตรียมการสอนพฤติกรรมการสอน บุคลิกการแต่งกายดี มีความยุติธรรม ความประพฤติเรียบร้อย ร่าเริง แจ่มใส เสียสละ มีความเข้าใจและเป็นกันเอง การเอาใจใส่ดูแลนักเรียน รวมถึงสัมพันธภาพระหว่างครูและนักเรียนที่สอนอีกด้วย

2) พฤติกรรมของกลุ่มเพื่อน คือ การกระทำของบุคคลในกลุ่ม ที่มีจะคล้อยตามกันไป หรือกระทำพฤติกรรมเช่นเดียวกัน เพื่อบ่งบอกถึงการเป็นสมาชิกภายในกลุ่มนั้น ๆ กลุ่มเพื่อนจึงเป็นสาเหตุสำคัญอีกประการหนึ่ง เช่น เพื่อนฝูงชักชวนกันก่อการทะเลาะวิวาทหรือสร้างบรรยากาศให้เกิด

ความตึงเครียด เพื่อนนับว่ามีส่วนสำคัญอย่างมากสำหรับวัยรุ่นหากคบเพื่อนที่มีพฤติกรรมไม่ดีนักเรียนก็จะซึมซับเอาพฤติกรรมเหล่านั้นไว้และมีความประพฤติไม่ดีไปด้วยในที่สุด หากไม่ได้รับคำแนะนำจากผู้ปกครองครู อาจารย์ หรือบุคคลที่ใกล้ชิด

3) ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นวิธีการดำเนินงาน ของบุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียน ช่วยกันดูแลควบคุมพฤติกรรมต่างๆ และแก้ปัญหาของนักเรียน ให้มีวินัยและพฤติกรรมอันพึงประสงค์ บุคลากรและครูทุกคนในโรงเรียน โดยมีครูที่ปรึกษาเป็นหลักสำคัญในการดำเนินการต่างๆ เพื่อจะดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างใกล้ชิด ด้วยความรักและความเมตตาที่มีต่อศิษย์ และภาคภูมิใจในบทบาทจึงมีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนให้เติบโตและงอกงาม เป็นบุคคลที่มีคุณค่าของสังคมต่อไป ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ดี จะส่งผลต่อการพัฒนาวินัยของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยผู้บริหารและครู จะต้องร่วมกันดูแลพัฒนานักเรียนทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์และสังคม วางระบบ ที่สร้างความมั่นใจว่านักเรียนทุกคนมีครูอย่างน้อยหนึ่งคนที่จะคอยดูแลทุกข์สุขอย่างใกล้ชิด และต่อเนื่องสนับสนุนให้ครูมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับผู้ปกครอง เพื่อให้บ้าน โรงเรียนและชุมชน เชื่อมประสานและรวมกลุ่มเป็นเครือข่าย ช่วยกันเฝ้าระวังดูแลนักเรียน ประสานสัมพันธ์กันระหว่างนักเรียน ชุมชน ผู้ชำนาญการในด้านสาขาต่างๆ เพื่อให้มีการสืบทอดและรับช่วงการแก้ไขส่งเสริม พัฒนานักเรียน และเยาวชนในรูปแบบสหวิทยาการ การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จึงมีคุณค่าและความจำเป็นที่สถานศึกษาจะต้องนำไปปฏิบัติให้เกิดผลกับนักเรียนอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่อง และยั่งยืน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2547)

4) บรรยากาศของโรงเรียน เป็นสภาพแวดล้อมของโรงเรียน หมายถึงทุกสิ่งทุกอย่างที่มีหรือเกิดขึ้นในโรงเรียนทั้งการสอน ตัวครู เพื่อนนักเรียน บริเวณโรงเรียน อาคารสถานที่ รวมถึงบริเวณรอบนอกโรงเรียนด้วย ซึ่งส่งผลต่อพฤติกรรมความมีวินัยของนักเรียน

สรุปว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อวินัยภายในตัวของนักเรียนด้านความซื่อสัตย์สุจริต ประกอบด้วย ปัจจัยด้านสภาพครอบครัวที่ทำให้เด็กมีวินัยมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับสัมพันธภาพในครอบครัว ที่มีสัมพันธภาพมากหรือน้อยเช่นกัน การอบรมเลี้ยงดูเด็กเป็นปัจจัยสำคัญ ที่ส่งผลต่อวินัยของนักเรียน โดยเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผลหรือการอบรมเลี้ยงดูที่อบอุ่นตั้งแต่เล็ก จะเติบโตขึ้นเป็นเด็กที่มีการปรับตัวทางสังคมสูง มีความสำเร็จด้านการเรียน มีเป้าหมายชีวิตที่มุ่งอนาคต ภาคภูมิใจในตนเอง มีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อน สามารถจัดการกับความเครียดและสามารถแก้ปัญหาต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีผลต่อสัมพันธภาพในครอบครัวที่ดีในรุ่นต่อมา และการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมหรือแบบเข้มงวดกวดขัน จะมีผลดีต่อพัฒนาการด้านบุคลิกภาพและสังคม ความซื่อสัตย์ ความมีสมาธิ การระมัดระวัง การรู้จักบาปบุญ การรู้จักใช้เหตุผล และการมีวินัยในตนเอง และจากปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา โดยสภาพแวดล้อมที่สำคัญที่ส่งผลต่อวินัยของนักเรียนแบ่งเป็น 4 ส่วน คือ การปฏิบัติตนของครู พฤติกรรมของกลุ่มเพื่อน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และบรรยากาศภายในโรงเรียน

กลไกการเสริมสร้างวินัย ความซื่อสัตย์สุจริตในสถานศึกษา

กลไก หมายถึง สิ่งที่ทำให้ระบบมีการขับเคลื่อนหรือดำเนินอยู่ได้ โดยการจัดสรรทรัพยากร มีการจัดองค์กร หน่วยงาน หรือกลุ่มบุคคลให้เป็นผู้ดำเนินงาน เช่น แต่งตั้งผู้รับผิดชอบมาดำเนินการควบคุมกิจกรรมให้เป็นไปตามแผนงาน ที่มีรายงานการประชุมคณะทำงาน รายงานผลการปฏิบัติงาน

การประเมินระบบ และสรุปผลการดำเนินงาน (บุรินทร์ รุจจนพันธุ์. 2552: เว็บไซต์)

การปลูกฝังเรื่องค่านิยมความซื่อสัตย์สุจริต ต้องปลูกฝังให้ลึกเข้าไปในจิตใจ จนติดเป็นนิสัย ความซื่อสัตย์สุจริตสร้างตั้งแต่แรกเกิดและเริ่มก่อตัวขึ้น จากความรักความอบอุ่นที่พ่อแม่ ญาติพี่น้องที่ได้แสดงออกแก่เด็ก พ่อแม่จึงเป็นต้นแบบที่สำคัญในวัยเด็ก เมื่อถึงวัยเข้าสู่โรงเรียนถือครูเสมือนพ่อแม่คนที่สอง เด็กเชื่อในสิ่งที่ครูสอนครูทำให้ดูเป็นตัวอย่าง ไม่ว่าตั้งใจหรือไม่ก็ตาม เป็นการปลูกฝังค่านิยมและทัศนคติเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต จึงเป็นบทบาทของครูทุกคนในโรงเรียน และผู้บริหารที่ต้องทำตนเป็นแบบอย่าง ดังนั้นการปลูกฝังความซื่อสัตย์สุจริตเป็นหน้าที่ของครู องค์กรหลักที่มีหน้าที่รับผิดชอบที่สำคัญ ได้แก่ (เจนจิรา แสงไกร. 2560 : เว็บไซต์)

1. ครอบครัว พ่อแม่ ผู้ปกครอง ญาติพี่น้อง ต้องช่วยกันดูแล สร้างและปลูกฝังจิตสำนึกนี้ด้วยการแนะนำสั่งสอน ทำตัวอย่างที่ดีให้กับคนในครอบครัวของตน

2. โรงเรียนและสถานศึกษา เป็นสถาบันที่ทำหน้าที่ให้การศึกษอบรมบ่มนิสัย คือ การให้ความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง การสร้างนิสัย การประพฤติปฏิบัติที่ถูกต้อง หัวใจสำคัญของการศึกษา คือ ทำให้คนเป็นคนดี เป็นคนที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น ทั้งต่อสังคมที่ตนอยู่อาศัยและต่อประเทศชาติ การปลูกฝังจิตสำนึกในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริตก็เหมือนกัน ต้องทำให้ผู้เรียน เกิดศรัทธา เชื่อในสิ่งที่ดี และปฏิบัติจนเป็นกิจนิสัย

3. สถาบันทางสังคมต่างๆ ต้องมีบทบาทส่งเสริมสนับสนุนการสร้างลักษณะนิสัยและความซื่อสัตย์สุจริต วัดและองค์กรทางศาสนาต่างๆ จะช่วยได้มากในการอบรมสร้างความเชื่อความศรัทธาให้เกิดขึ้น การปลูกฝังด้านความซื่อสัตย์สุจริตให้กับนักเรียนในบริบทของสังคมไทย จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องอาศัยสถานศึกษาเป็นหลัก เนื่องจากสภาพครอบครัว และสถาบันทางสังคมยังไม่ได้มีบทบาทในการเสริมสร้างวินัยของนักเรียนได้ดีเท่าที่ควร เพราะมีข้อจำกัดและขาดความรู้ความเข้าใจในการปลูกฝังวินัยอย่างถูกต้อง ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีกลไกภายในสถานศึกษาเพื่อปลูกฝังวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริตให้กับนักเรียนอย่างต่อเนื่อง

สรุปได้ว่า กลไกการเสริมสร้างวินัย ความซื่อสัตย์สุจริตในสถานศึกษา เป็นสิ่งที่ทำให้ระบบมีการขับเคลื่อนหรือดำเนินอยู่ได้ โดยการจัดสรรทรัพยากร มีการจัดองค์กร หน่วยงานหรือกลุ่มบุคคลที่ให้เป็นผู้ดำเนินงาน ในการปลูกฝังความซื่อสัตย์สุจริตให้แก่เรียนเป็นหน้าที่หลักของครู ส่วนองค์กรอื่นที่มีหน้าที่รับผิดชอบที่สำคัญ ได้แก่ ครอบครัว พ่อแม่ ผู้ปกครอง ญาติพี่น้อง โรงเรียนสถานศึกษา และสถาบันทางสังคมอื่นๆ

3. บทบาทการเสริมสร้างวินัยและความซื่อสัตย์สุจริต ภายในสถานศึกษา

1. บทบาทผู้บริหารในการเสริมสร้างวินัยและความซื่อสัตย์สุจริต

ผู้บริหารมีบทบาทอย่างยิ่งในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการขาดระเบียบวินัย ในการออกคำสั่งลงโทษ การว่ากล่าวตักเตือน และการอบรมสั่งสอนรวมทั้งการประพฤติตนเป็นตัวอย่างที่ดีต่อครูในโรงเรียนและนักเรียน คือ บทเรียนที่สำคัญยิ่ง การจะให้นักเรียนประพฤติตนอยู่ในระเบียบวินัยของโรงเรียนได้นั้น ผู้บริหารโรงเรียนต้องมีบทบาท ดังต่อไปนี้ (สุรเกียรติ์ จอมไพศรี 2550 : 8)

1. การออกคำสั่งระเบียบต่างๆ ควรจะพิจารณาอย่างรอบคอบว่ามีส่วนช่วยให้นักเรียนได้มีพฤติกรรมที่พึงปรารถนา (สำเภา พุทธปวน. 2548 : 15)

2. ควรจัดสภาพของโรงเรียนและสิ่งแวดล้อมให้มีสภาพน่าอยู่น่าเรียน
3. ครูเป็นบุคคลสำคัญที่อาจก่อให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับระเบียบวินัยได้ ผู้บริหารควรพัฒนาครูให้ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีของนักเรียน เช่น ความสามัคคี การแต่งกาย มารยาท การพูดจา เป็นต้น ครูจะต้องมีเหตุผลไม่ใช่เป็นคนเจ้าอารมณ์หรือเป็นคนมีอารมณ์ร้าย เพราะจะส่งผลทำให้เกิดปัญหาทางวินัยได้
4. การฝึกให้นักเรียนเป็นคนมีวินัย มีเกียรติ และมีความรับผิดชอบ ย่อมจะป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาทางวินัยได้เป็นอย่างดี
5. จงพยายามสร้างความภูมิใจในโรงเรียน เพื่อจะได้นำชื่อเสียงมาสู่โรงเรียน
6. สร้างวินัยในตนเองให้เกิดขึ้นกับนักเรียน โดยการแนะนำหรือให้คำปรึกษา
7. พยายามหลีกเลี่ยงการลงโทษ ซึ่งไม่มีผลดีมากนักต่อการสร้างระเบียบวินัย
8. แจ้งรายละเอียดเกี่ยวกับระเบียบวินัยที่กำหนดไว้ให้เข้าใจตรงกัน
9. ควบคุมดูแลนักเรียนให้ปฏิบัติตามระเบียบวินัยอย่างเคร่งครัด และเป็นแบบอย่างที่ดีในการรักษาระเบียบวินัยที่ได้กำหนดไว้แล้ว
10. ผู้บริหารโรงเรียนต้องศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับระเบียบวินัย ที่กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดไว้

ประกิจ วงษ์มอญ (2550 : 27 - 28) กล่าวว่า บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างวินัยนักเรียนนั้น มี 8 ประการ ดังนี้

1. ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับระเบียบต่างๆ ที่เกี่ยวกับระเบียบวินัยนักเรียน
2. กำหนดระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน โดยร่วมมือกับคณะครูให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพสังคม รวมทั้งระเบียบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องและแผนพัฒนาการของนักเรียน
3. ปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ เกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัยนักเรียนในโรงเรียน
4. เป็นที่ปรึกษาและประสานงานต่างๆ ทั้งในโรงเรียนและชุมชนเพื่อให้เกิดผลที่เสริมสร้างวินัยนักเรียน
5. เป็นผู้อบรมสั่งสอน และกระตุ้นให้คณะครูมีกำลังใจในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวกับวินัยของนักเรียน
6. ส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ อันเป็นสิ่งช่วยเสริมสร้างวินัยในโรงเรียนให้เกิดแก่นักเรียนได้ยิ่งขึ้น
7. ประพฤติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดี เกี่ยวกับการรักษาวินัยในโรงเรียน ตลอดจนประพฤติปฏิบัติในด้านอื่น ๆ
8. ปรึกษารื้อกับคณะครู ช่วยกันแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้น และประเมินผลการดำเนินงานเกี่ยวกับวินัยในโรงเรียนเป็นระยะๆ สม่าเสมอ

ที่กล่าวมาสรุปว่า บทบาทของผู้บริหารโรงเรียน มีความสำคัญมากในการเสริมสร้างวินัยและความซื่อสัตย์สุจริตของนักเรียน ผู้บริหารจึงควรมีบทบาทเป็นผู้นำในการเสริมสร้างวินัยนักเรียนโดยให้ความสำคัญกับการดำเนินงานด้านการพัฒนานักเรียน ประกอบด้วยงานต่างๆ ได้แก่ การวางแผนนโยบาย การอำนวยความสะดวก การส่งเสริมความมีวินัยของนักเรียน การสนับสนุนด้านงบประมาณ

การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ เพื่อใช้สนับสนุนการดำเนินงานด้านการพัฒนา วินัย การจัดหลักสูตรการเรียนการสอน การให้การนิเทศ และการประเมินผล

2. บทบาทครูในการเสริมสร้างวินัยและความซื่อสัตย์สุจริต

ตัวครู ถือเป็นกลไกที่มีบทบาทและลงมือปฏิบัติมากที่สุดในการเสริมสร้างวินัยให้กับนักเรียน เพราะครูเป็นผู้ใกล้ชิดกับนักเรียน และมีโอกาสในการเสริมสร้างวินัย ในระหว่างการจัดการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรต่างๆ นอกจากนั้น ครูยังเป็นฝ่ายปฏิบัติการ ในการออกแบบการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ และกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่สามารถบูรณาการเข้ากับกิจกรรมการเสริมสร้างวินัย ของนักเรียนได้ ครูจึงควรมีบทบาท ดังนี้ (กุลชา ศิริเฉลิมพงศ์.2544 : 24)

1. ความแน่นอนสม่ำเสมอ ครูควรมีตารางสอนและตารางกิจกรรมเสริมหลักสูตร ในแต่ละภาคเรียนที่ชัดเจนแน่นอน นักเรียนจะรู้สึกสบายใจ ถ้าเขารู้กำหนดการที่แน่นอนของตนเองไว้ล่วงหน้า การตั้งกฎเกณฑ์และระเบียบปฏิบัติ จะต้องคำนึงว่ามีความสำคัญ และนักเรียนสามารถที่จะทำตามได้ นักเรียนต้องการจะรู้อย่างชัดเจนว่า ครูและโรงเรียนต้องการอะไรจากตน ทั้งนี้เพื่อนักเรียนจะสามารถตัดสินใจได้แน่นอน หากมีการเปลี่ยนแปลงครูต้องอธิบายเหตุผลว่าเป็นเพราะเหตุใด

2. ชมเชยให้กำลังใจ นักเรียนต้องการความสนใจและการยอมรับที่สม่ำเสมอจากครู ดังนั้น ครูจึงควรบอกให้นักเรียนรู้ถึงความต้องการอย่างชัดเจน และชมเชยเมื่อนักเรียนแสดงพฤติกรรมที่ดี

3. ทำเป็นตัวอย่าง นักเรียนจะเลียนแบบสิ่งต่างๆ รอบตัว ดังนั้นครูจึงควรทำเป็นตัวอย่างที่ดีให้นักเรียนเห็น เพื่อให้เด็กมีพฤติกรรมที่ครูคาดหวัง

4. ใช้เหตุผลที่ถูกต้องตามสถานการณ์ นักเรียนแต่ละคนมีความแตกต่างกัน มีพัฒนาการทางร่างกายและอารมณ์ที่ต่างกัน ขึ้นอยู่กับเวลาและสถานการณ์ ก่อนที่จะใช้นัยกับนักเรียน ครูต้องพิจารณาว่านักเรียนกำลังเหนื่อย ป่วย หิว กำลังไม่สบายใจหรือไม่ ครูต้องพยายามเข้าใจ และให้โอกาสนักเรียนปรับตัว ให้เข้ากับสถานการณ์อย่างถูกต้องตามกาลเทศะ

5. การลงโทษ อาจทำได้ หากครูพูดชี้แจงหรือกระทำโดยวิธีต่างๆ แล้ว แต่ยังไม่สามารถเปลี่ยนแปลงแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาของนักเรียนได้ อาจจำเป็นต้องมีการลงโทษ แต่ไม่ควรรุนแรงเกินเหตุ เช่น ครูอาจแสดงการไม่ยอมรับในสิ่งที่นักเรียนกระทำหรือแสดงพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้อง เช่นการงดปฏิบัติบางอย่างหรือบางประการ การจำกัดบริเวณหรือการไม่มีปฏิสัมพันธ์ด้วยในช่วงเวลาที่เหมาะสม

สรุปได้ว่า ครู เป็นคนสำคัญที่สุดในการเสริมสร้างวินัยนักเรียน เพราะเป็นผู้ใกล้ชิดนักเรียน และมีโอกาสเสริมสร้างวินัย ในระหว่างการจัดการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรต่างๆ ครูจึงควรมีบทบาท ดังนี้ 1) ความแน่นอนสม่ำเสมอ มีตารางสอนและตารางกิจกรรมเสริมหลักสูตรในแต่ละภาคเรียนที่ชัดเจนแน่นอน 2) ชมเชยให้กำลังใจ ให้นักเรียนรู้ถึงความต้องการอย่างชัดเจน และชมเชยเมื่อนักเรียนแสดงพฤติกรรมที่ดี 3) ทำเป็นตัวอย่างที่ดีให้นักเรียนเห็น เพื่อให้มีพฤติกรรมที่ครูคาดหวัง 4) ใช้เหตุผลที่ถูกต้องตามสถานการณ์ นักเรียนแต่ละคนแตกต่างกัน มีพัฒนาการทางกายและอารมณ์ที่ต่างกัน ขึ้นอยู่กับเวลาและสถานการณ์ ก่อนใช้นัยกับนักเรียน ครูจะต้องพิจารณาว่า นักเรียนกำลังเหนื่อย ป่วย หิวหรือไม่สบายใจ ครูต้องเข้าใจ และให้โอกาสนักเรียนปรับตัวเข้ากับสถานการณ์อย่างถูกต้องตามกาลเทศะ 5) การลงโทษ หากครูใช้วิธีต่างๆ แล้ว แต่ยังไม่สามารถเปลี่ยนแปลงแก้ไข

พฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาของนักเรียนได้ อาจจำเป็นต้องมีการลงโทษ แต่ไม่ควรรุนแรงเกินเหตุ เช่น แสดงการไม่ยอมรับในสิ่งที่นักเรียนกระทำหรือแสดงพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้อง งดปฏิบัติบางอย่างหรือบางประการ การจำกัดบริเวณ หรือการไม่ปฏิสัมพันธ์ด้วยในบางช่วงเวลา

3. บทบาทนักเรียนในการเสริมสร้างวินัยและความซื่อสัตย์สุจริต

สังคมกลุ่มเพื่อนของนักเรียน เป็นสภาพแวดล้อมสำคัญ และส่งผลต่อการมีวินัยของนักเรียน ดังนั้น สถานศึกษาจึงให้บทบาทกับกลไกของนักเรียนโดยวางระบบให้นักเรียนได้มีบทบาท ทั้งในระดับสถานศึกษาและระดับชั้นเรียน ซึ่งมีแนวทางการพัฒนาหลักๆ ในสถานศึกษา มีดังนี้

1. การจัดตั้งสภานักเรียน กิจกรรมสภานักเรียนนับเป็นกิจกรรมที่ทำให้บุคคลในองค์กรเกิดความเข้าใจที่ตรงกัน รวบรวมความคิดเห็นวิธีการแก้ไขปัญหาต่างๆ จากสมาชิกอย่างทั่วถึง สมาชิกผู้ร่วมประชุมต้องรับบทบาทหน้าที่ของตนเอง ผู้ทำหน้าที่ประธาน ต้องสามารถใช้เทคนิคในการนำและควบคุมการประชุมเพื่อให้ผู้ร่วมประชุมมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น มีการเสนอความคิดที่ทำให้เกิดการยอมรับและเป็นประโยชน์ต่อองค์กรสภานักเรียน ควรกำหนดให้มีการประชุมอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง โดยมีองค์ประกอบของการประชุมให้ครบถ้วน

1.1 องค์ประกอบของการประชุมสภานักเรียน มีดังนี้

1) ประธาน-เป็นผู้ดำเนินการประชุม ดำเนินการประชุมให้ไปอย่างราบรื่น เป็นผู้ควบคุมประเด็นรักษาเวลา กระตุ้นให้ผู้เข้าร่วมประชุมเสนอความคิดเห็น ขยายความคิดเห็นที่ประชุมให้ผู้เข้าร่วมประชุมได้รับรู้

2) เลขานุการ-บันทึกประเด็นในการประชุม อำนวยความสะดวกและประสานงาน

3) องค์ประชุม-ร่วมกันแสดงความคิดเห็น

4) วาระการประชุม-เรื่องที่ต้องพิจารณาในการประชุม

5) รายงานการประชุม-บทสรุปเนื้อหาในการประชุม

6) วิธีการประชุม-ประธานจะเป็นผู้ดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม

1.2 ความเข้มแข็งของสภานักเรียน สามารถปลูกฝังได้ด้วยกิจกรรมที่ให้ทุกฝ่ายเข้าไปมีส่วนร่วมอย่างจริงจัง โรงเรียนควรปลูกฝังการมีส่วนร่วมรับผิดชอบ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

1) กิจกรรมฝึกทักษะการวิเคราะห์ข่าวและเหตุการณ์ โดยเฉพาะสถานการณ์ ด้านการเมืองและปัญหาสังคมอย่างสม่ำเสมอ

2) กิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนทำโครงการงานศึกษาปัญหาและการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในชุมชน เพื่อเรียนรู้ชุมชนและสร้างความรับผิดชอบต่อชุมชนและสังคม สร้างความสำนึกสาธารณะสำนึกรักบ้านเกิด โดยอาจจัดกิจกรรมให้นักเรียนออกสัมผัสกับปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในชุมชน

3) กิจกรรมค่ายอาสาเพื่อช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส คนพิการ ผู้สูงอายุ หรือช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติในโอกาสต่างๆ

4) เป็นอาสาสมัครช่วยงานการเลือกตั้งในท้องถิ่นทุกครั้งที่มีการเลือกตั้ง

5) นำสภานักเรียนออกไปสู่ชุมชนเพื่อให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันและการแก้ไขปัญหายาเสพติด เอดส์ การใช้ความรุนแรงในครอบครัวและอื่นๆ

6) จัดกิจกรรมร่วมกับชาวบ้านทำโครงการต่างๆ เช่น การออมทรัพย์ การหา

รายได้ การพัฒนาอาชีพ การจัดการทรัพยากรในท้องถิ่น การอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม เป็นต้น

7) จัดกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือ/การแก้ไขปัญหาให้กับเพื่อนๆ ภายในโรงเรียนโดยกำหนดกฎกติกาเพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคม ชุมชน

8) กิจกรรมการนำนักเรียนไปศึกษาดูงาน เพื่อการเรียนรู้ประสบการณ์ตรง ทั้งจาก องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัด และเทศบาล เพื่อเตรียมคนไปสู่การเมืองท้องถิ่น

9) จัดกิจกรรมสร้างเสริมความเป็นประชาธิปไตยโดยจัดหาหนังสือประเภทเรื่องสั้น นวนิยาย ประวัติชีวิตบุคคลสำคัญ ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง เพื่อเป็นการปลูกฝัง อุดมการณ์ของประชาธิปไตยแก่นักเรียน

2. ระบบเพื่อนนักเรียนผู้ให้คำปรึกษา ระบบเพื่อนนักเรียนผู้ให้คำปรึกษา หรือ YC (Youth Counselor) มีหลักการสำคัญ ที่เป็นเจตนารมณ์ในการส่งเสริมให้นักเรียนทำหน้าที่เป็น “นักเรียน เพื่อนผู้ให้คำปรึกษา” ได้แก่ (โรงเรียนสิริเกษน้อมเกล้า. 2555 : เว็บไซต์)

2.1 การใช้หลักจิตวิทยาของกลุ่มเพื่อน ซึ่งเป็นพื้นฐานสำหรับการสร้างสัมพันธภาพและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพราะบุคคลที่มีพื้นเพ วัย วิถีชีวิตประจำวันและมีกิจกรรมร่วมกันจะสนิทสนมคุ้นเคยและไว้วางใจ สามารถสื่อสารกันได้อย่างเปิดเผยและเข้าใจซึ่งกันและกันได้ง่าย

2.2 การให้การปรึกษาโดยเพื่อน มุ่งให้นักเรียนที่มีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อนๆ ได้มีบทบาทสำคัญในการมีส่วนร่วมในกระบวนการแนะแนว ให้การปรึกษาเพื่อนนักเรียนด้วยกันและการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยการชี้แนะของครูแนะแนว

2.3 นักเรียนเพื่อนที่ปรึกษาหรือยุวชนแนะแนว (Youth Counselor) คือ นักเรียนที่ทางโรงเรียนได้พิจารณาคัดสรรว่าเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี สามารถคิดวิเคราะห์ มีจิตอาสาในการรับฟังให้การปรึกษาหารือและได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ความสามารถในการให้คำปรึกษาเบื้องต้นและปฏิบัติหน้าที่ให้การปรึกษาโดยการดูแลชี้แนะอย่างใกล้ชิดของครูแนะแนว

วัตถุประสงค์กิจกรรม YC คือ อบรมนักเรียนเพื่อให้มีทักษะในการให้การปรึกษาช่วยเหลือเพื่อนภายในห้องของตนเอง ส่งเสริมลักษณะการเป็นผู้นำให้กับนักเรียน ส่งเสริมให้นักเรียนมีจิตอาสาช่วยเหลืองานสังคม การดำเนินงานกิจกรรมเพื่อนนักเรียนที่ปรึกษา (Youth counselor : YC) มีดังนี้

1. จัดทำโครงการ กิจกรรมนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา (Youth Counselor : YC)

2. การสร้างนักเรียน YC มี 2 ประเภท ได้แก่

2.1 นักเรียน YC แกนนำ ได้มาจากการประชาสัมพันธ์รับสมัครนักเรียนที่มีคุณสมบัติ ความเป็นผู้นำ มีจิตอาสา มีบุคลิกภาพที่ดี พร้อมทั้งจะช่วยเหลือผู้อื่นประมาณ 10 คน

2.2 นักเรียน YC ประจำห้องเรียนห้องละ 2 – 3 คน ได้มาจากการคัดเลือกนักเรียนที่มีคุณสมบัติเหมาะสมตามเกณฑ์ที่งานแนะแนวกำหนด โดยครูที่ปรึกษาเป็นผู้คัดเลือกตามแบบฟอร์มที่กำหนดให้

2.3 การจัดอบรมให้ความรู้ “หลักสูตรการให้การปรึกษาเบื้องต้น” โดยให้นักเรียนแกนนำและนักเรียน YC ประจำห้องเรียนเข้ารับการอบรมตามโปรแกรมการอบรม ภายหลังการอบรมนักเรียนจะได้รับเกียรติบัตร

3. การทำหน้าที่ของ YC แกนนำและ YC ประจำห้องเรียน

3.1 YC ประจำห้องเรียน ทำหน้าที่ให้การปรึกษาเพื่อนในห้องเรียนที่มีปัญหาแล้ว

บันทึกการให้การปรึกษาลงในสมุดบันทึก ให้การปรึกษาโดยประสานงานกับครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือเพื่อน และ YC ประจำห้อง ต้องนำสมุดบันทึกให้การปรึกษาส่งให้ครูที่ปรึกษาทุกวันศุกร์ และนำสมุดกลับมาเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อในวันจันทร์ นักเรียนเพื่อนที่ปรึกษาประจำห้องเรียนจะทำหน้าที่ดูแล และให้การช่วยเหลือเพื่อนนักเรียนในห้องของตนเอง ช่วยครูที่ปรึกษาติดตามรายงานพฤติกรรมของเพื่อนภายในห้องประสานงานกับนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษาแกนกลาง

3.2 YC แกนนำ ทำหน้าที่ให้การปรึกษาเพื่อนในโรงเรียน ในปัญหาต่างๆ โดยจัดให้มีการปรึกษาหลายช่องทาง ได้แก่ การให้การปรึกษาเป็นรายบุคคลที่ห้องให้การปรึกษาทาง Email การให้การปรึกษาผ่าน Facebook นิเทศและติดตามการทำหน้าที่ของ YC ประจำห้องเรียน โดยนัดหมายประชุมประจำเดือน เดือนละ 1 ครั้ง เพื่อช่วยเหลือ YC ประจำห้องเรียนให้สามารถทำหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จัดรายการเสียงตามสายทุกวันพุธ – วันศุกร์ ในเรื่องที่วัยรุ่นสนใจ เช่นการมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ การคบเพื่อนต่างเพศ การดูแลตนเองไม่ให้อ้วน การดูแลสุขภาพ เคล็ดลับ ในการเรียน ฯลฯ ช่วยครูแนะแนวในการจัดอบรมนักเรียน YC ในหลักสูตรทักษะการให้การปรึกษาเบื้องต้น ช่วยครูแนะแนวสรุปข้อมูลผลการให้การปรึกษาเพื่อนในห้องเรียนของ YC ประจำห้องเรียนเพื่อนำข้อมูลที่ได้รายงานต่อผู้บริหารและส่งต่องาน กิจกรรมนักเรียนของโรงเรียนเพื่อนำไปพัฒนานักเรียนต่อไป

4. การประสานงานเครือข่ายความร่วมมือในการดำเนินงาน มีการดำเนินงาน ดังนี้

4.1 การส่งต่อภายในโรงเรียน นักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา (YC) ประจำห้องเรียน ทำหน้าที่ช่วยเหลือ เพื่อนๆ ที่มีปัญหาหากเป็นปัญหาที่มีความยุ่งยากจะส่งต่อให้ครูที่ปรึกษาดำเนินการ หากครูที่ปรึกษาไม่สามารถช่วยเหลือดูแลได้ จะส่งต่อให้ครูแนะแนวของโรงเรียนโดยมีแบบฟอร์มการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหา เช่น ปัญหาด้านพฤติกรรมครูที่ปรึกษาส่งต่อหัวหน้าระดับชั้น

4.2 การส่งต่อภายนอกโรงเรียน โดยครูแนะแนวจะส่ง Case ที่มีความยุ่งยาก ซับซ้อนให้กับนักจิตวิทยาช่วยดูแลแก้ไข ร่วมกับผู้ปกครองนักเรียน ครูที่ปรึกษาและครูแนะแนวของโรงเรียน หรือส่งต่อไปยังสถาบันสุขภาพจิต

5. การเชื่อมโยงโครงการนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา (Youth Counselor : YC) กับระบบความช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน โดยสร้างนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา (YC) ช่วยครูที่ปรึกษาแบ่งเบางานดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยกิจกรรม YC ได้ดำเนินการร่วมกับงานระบบช่วยเหลือดูแล

จรรยาบรรณของนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา YC ใช้แนวของสมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย ซึ่งได้กำหนดไว้เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติ ดังนี้

1. เคารพในศักดิ์ศรีและส่งเสริม สนับสนุนสวัสดิภาพของเพื่อนผู้มารับการปรึกษาและต้องระวังไม่ให้ผู้รับการปรึกษาได้รับการกระทบกระเทือนทางจิตใจ

2. สัมพันธภาพในการให้การปรึกษา ซึ่งข้อมูลที่ได้นั้นจะต้องเก็บรักษาไว้เป็นความลับ

3. บันทึกต่างๆ ในการให้การปรึกษารวมทั้งบันทึกการสัมภาษณ์ข้อมูลจากแบบทดสอบ เครื่องบันทึกเสียง และเอกสารอื่นๆ ถือได้ว่าเป็นข้อมูลที่จะนำไปใช้จะต้องปกปิดเอกลักษณ์ของเพื่อนผู้รับการปรึกษา และระมัดระวังอย่างยิ่งที่จะไม่ให้เกิดผลเสียหาย ให้แก่เพื่อนผู้รับการปรึกษาทราบ

4. ควรชี้แจงเงื่อนไขต่างๆ ของการให้การปรึกษาให้เพื่อนผู้รับการปรึกษาทราบ

5. ในการให้การปรึกษา YC ต้องหลีกเลี่ยงสภาพที่จะทำให้เพื่อนผู้รับการปรึกษาอยู่ในภาวะขัดแย้งในใจ

6. ยุติการปรึกษา เมื่อ YC ไม่สามารถให้ความช่วยเหลือผู้รับการปรึกษาได้อีกต่อไปและให้ส่งต่อไปพบผู้เชี่ยวชาญที่เหมาะสมต่อไป

7. หากได้รับข้อมูลที่น่าจะเป็นอันตรายแก่ผู้อื่น YC ต้องรายงานให้แก่ผู้มีอำนาจที่เกี่ยวข้องในแนวทางที่ไม่เปิดเผยว่า ได้รับข้อมูลจากเพื่อนผู้รับการปรึกษาคนใด

คุณสมบัติของนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา YC

1. เป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถทางด้านจิตเมตตา จิตอาสา รับฟัง ช่วยเหลือผู้อื่น เข้าใจผู้อื่น มีมนุษยสัมพันธ์ มีทัศนคติที่ดีต่อสิ่งรอบตัว เป็นต้น

2. สามารถให้การปรึกษา และแนะแนวทั้งแก่ตนเอง และผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม

3. สามารถหาแนวทางในการช่วยเหลือผู้อื่นในเบื้องต้นได้

4. มีทักษะในการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ

5. ได้รับการฝึกทักษะที่จำเป็น เพื่อสามารถให้ความช่วยเหลือเพื่อนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ประสิทธิภาพ

บทบาทหน้าที่ ภารกิจงานของนักเรียน YC

1. ให้ความร่วมมือกับกรรมการนักเรียนในการจัดกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับกิจกรรมและโครงการ YC

2. แนะนำแนวทางช่วยเหลือ ให้ความรู้เพื่อนที่มีปัญหา

3. เป็นแบบอย่างที่ดี มีทักษะชีวิตให้การปรึกษาเพื่อน การบันทึกผลการให้การปรึกษา และการส่งต่อ

4. ประสานงานเครือข่าย การพัฒนางานของนักเรียน YC ให้ต่อเนื่องและยั่งยืนโดยตระหนักในความสำคัญของบทบาทของนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษาและมีเจตคติที่ดีต่อการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาของสังคม ทั้งในโรงเรียนและชุมชน

5. ประสานสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับบ้าน ชุมชน ผู้นำชุมชน

6. จัดตั้งกลุ่มและขยายผล YC ในโรงเรียน ดำเนินการจัดกิจกรรม YC ภายในโรงเรียน เผยแพร่ความรู้ YC สู่วิทยาลัยอื่นๆ ในเขตพื้นที่

7. ประเมินผลการจัดกิจกรรมนำเสนอโรงเรียนเพื่อพัฒนาเครือข่าย YC ในโอกาสต่อไป

สรุปว่า บทบาทของนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษาสามารถแบ่งบทบาทหน้าที่เป็น 2 ระดับ คือ นักเรียนเพื่อนที่ปรึกษาประจำห้องเรียนจะทำหน้าที่ดูแลและให้การช่วยเหลือเพื่อนนักเรียนในห้องของตนเอง ช่วยครูที่ปรึกษาติดตามรายงานพฤติกรรมของเพื่อนภายในห้อง ประสานงานกับนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษาแกนกลาง ส่วนนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษาแกนกลางหรือแกนนำ จะทำหน้าที่ให้คำปรึกษากับนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษาประจำห้องเรียนที่มาขอรับแนวทางการให้การปรึกษา สรุปปัญหานักเรียนเพื่อนที่ปรึกษาเพื่อรายงานให้กับครูที่ปรึกษากิจกรรมนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา ส่งต่อไปยังผู้อำนวยการและรายงานไปยังหัวหน้าระดับ และจัดการอบรมนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษาให้กับนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษาประจำห้องเรียน นิเทศติดตามการดำเนินงานกิจกรรมนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษาประจำห้องเรียน เพื่อจะตรวจสอบการดำเนินงาน

4. บทบาทผู้ปกครองนักเรียนในการเสริมสร้างวินัยและความซื่อสัตย์สุจริต

กิ่งทอง มหาพรไพศาล (2548 : 95 - 96) กล่าวว่า แนวทางในการสร้างเด็กดีที่มีวินัยและมีความซื่อสัตย์สุจริตนั้น พ่อแม่และผู้ปกครองสามารถทำได้โดยคำนึงถึงจิตใจของเด็กและเยาวชนเป็นสำคัญ ดังนี้

1. เด็กต้องการเป็นบุคคลสำคัญ ที่เห็นคุณค่าในตนเอง เกิดขึ้นจากความรู้สึกในส่วนลึกว่า “ฉันเป็นที่รักของคนอื่น” “ฉันเป็นคนที่มีคุณค่า” และ “คนชอบฉันอย่างที่ฉันเป็น” ทั้งพ่อและแม่จึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาสิ่งนี้ให้เกิดขึ้นในชีวิตของลูก พ่อแม่ควรแสดงความรักต่อลูกและความรักซึ่งกันและกันอย่างเหมาะสมเพื่อให้ลูกมองเห็นคุณค่าในตนเอง โดยต้องเริ่มจากทัศนคติของพ่อแม่ที่มีต่อตัวเองเป็นพื้นฐาน อันจะมีผลต่อการมองเห็นคุณค่าในตนเองของลูกด้วย เพราะพ่อแม่ที่เห็นคุณค่าในตนเองจะส่งผ่านความรู้สึกนี้ให้ลูกๆ ของพวกเขา เช่น พ่อแม่ควรมอบหมายงานบ้านเล็กๆ น้อยๆ ให้ลูกมีส่วนร่วมรับผิดชอบ และควรกล่าวชมเชยเด็กเมื่อพวกเขาทำสำเร็จเรียบร้อย แม้ว่าจะเป็นงานเพียงเล็กน้อยก็ตาม

2. เด็กต้องการความมั่นคงปลอดภัย การกระทำของพ่อแม่สามารถสร้างความมั่นใจให้กับลูกได้ว่าพ่อแม่จะคอยปกป้องดูแลเขาอยู่เสมอด้วยความรัก ความปรารถนาดีที่พ่อแม่มีต่อลูกมีคุณค่ามากกว่าถ้วยรางวัลชนะเลิศใดๆ พ่อแม่อาจไม่สามารถให้ทุกสิ่งที่ลูกต้องการได้แต่สามารถแสดงออกให้ลูกรับรู้ถึงความรักที่มีต่อพวกเขาได้ด้วยการโอบกอดเขาไว้ในอ้อมแขนอันอบอุ่นความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่และแม่จึงมีผลในด้านการสร้างความมั่นคงให้กับเด็ก จากการศึกษา พบว่า เหตุผลหลักที่ชักนำให้เด็กหันไปใช้ยาเสพติดอันดับแรก คือ ความขัดแย้งระหว่างพ่อแม่ของเด็กวัยรุ่นที่ติดยา มักจะมีพ่อแม่ที่ทะเลาะกันเป็นประจำ ทำให้เด็กรู้สึกเกลียดตัวเองและต้องการเปลี่ยนแปลงบุคลิกภาพ จึงหันไปใช้ยาเสพติดเพื่อหลบหนีแรงกดดันที่พวกเขาได้รับจากสังคมรอบข้าง ดังนั้น ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างพ่อแม่และแม่และความรักที่พ่อแม่มีให้ลูกอย่างเพียงพอ สม่่าเสมอ เป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้ลูกรู้สึกปลอดภัยและช่วยให้เด็กรู้สึกมั่นคงในจิตใจ ความรักช่วยให้เด็กเผชิญกับทุกสิ่งที่ผ่านเข้ามาในชีวิตได้

3. เด็กต้องการคำชมเชย ที่จริงแล้วคำชมเชยเป็นสิ่งจำเป็นต่อการหล่อหลอมให้เด็กมีชีวิตที่มีความสุขและมีความสำคัญมากพอๆ กับความดีงามและความรักคำชมเชยมีความสำคัญต่อชีวิตของเด็กเช่นเดียวกับดวงอาทิตย์ที่มีความสำคัญต่อต้นไม้ ธรรมชาติส่วนลึกสุดของมนุษย์คือความปรารถนาให้ผู้อื่นยอมรับ พ่อแม่ควรกล่าวชมเชยเด็กเมื่อพวกเขาเริ่มทำสิ่งที่มีคุณค่าด้วยตนเองหรือเมื่อเขาทำความดีและแสดงความมีน้ำใจ คำชมเชยเป็นเสมือนสิ่งที่ช่วยผลักดันให้เขารู้จักพึ่งตนเองในเรื่องอื่นๆ ที่มีความสำคัญมากขึ้น และมีความมั่นใจในตนเองมากขึ้น

4. เด็กต้องการมีระเบียบวินัย เด็กที่ไม่เคยใช้ชีวิตภายใต้กฎระเบียบของครอบครัว มักจะประสบปัญหาเมื่อเขาต้องออกไปเผชิญกับโลกภายนอก ดังนั้น จึงต้องมีระเบียบวินัยเกี่ยวกับการสร้างลักษณะนิสัยของเด็ก โดยอาศัยการหนุนน้ำใจให้กระทำพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้องให้ดีขึ้น การสร้างนิสัยให้กับเด็กมี 3 แนวทางด้วยกันคือ

4.1 การตั้งกฎระเบียบ สิ่งนี้มีความสำคัญมากในตอนที่เด็กยังเล็กอยู่ กฎระเบียบที่ตั้งขึ้นควรมีความชัดเจนและเข้าใจง่ายครอบครัวที่มีกฎระเบียบจะทำให้ลูกเคารพพ่อแม่ นอกจากนี้เด็กยังรู้สึกเคารพต่อการลงโทษของพ่อแม่ในกรณีที่มีการฝ่าฝืนกฎระเบียบที่ตั้งไว้อีกด้วย

4.2 การเลียนแบบ เด็กๆ จะเลียนแบบคนที่อยู่ใกล้ตัว เขาอยากเป็นเหมือนคนที่เขารัก

และชื่นชม พ่อแม่จึงไม่ควรทำในสิ่งที่ไม่ยากให้เกิดขึ้นในชีวิตลูก

4.3 การสร้างแรงบันดาลใจ สิ่งนี้เป็นเคล็ดลับที่สำคัญของการฝึกวินัย ถ้าพ่อแม่อยู่ด้วยกันอย่างมีความสุขและเสริมสร้างความสุข ความยินดีนี้จะส่งผลให้เด็กมีพฤติกรรมที่ดี

5. เด็กต้องการผู้รับฟังคำพูดที่ว่า “พ่อแม่ไม่มีเวลา ไว้คุยกันวันหลัง” เป็นคำพูดที่พ่อแม่ไม่ควรจะกล่าวกับลูก เพราะมันสื่อความหมายถึงว่าลูกไม่มีความสำคัญสำหรับผู้เป็นพ่อและแม่ ทำให้ความไว้วางใจ ความสนิทสนมที่เด็กมีค่อยๆ เลือนหายไป และพวกเขาจะหันไปให้ความสนใจกับผู้อื่นที่มีเวลารับฟังเรื่องราวของเขาแทน การที่ลูกได้พูดคุยกับพ่อแม่ นอกจากจะทำให้รับรู้เรื่องราวชีวิตของพวกเขาเมื่อต้องออกไปผจญภัยอยู่ภายนอก ซึ่งผู้ใหญ่ไม่อาจติดตามไปได้ทุกแห่งหนแล้ว พ่อแม่ยังได้มีโอกาสรู้จักกับเพื่อนๆ ของลูกผ่านทางคำบอกเล่าอีกด้วย นอกจากนั้นยังเป็นช่วงเวลาทองที่พ่อแม่จะได้แนะนำให้เด็กๆ ได้เห็นถึงวิธีการแก้ปัญหาและแนวทางที่เหมาะสมในการดำเนินชีวิต การช่วยเหลือผู้อื่น เด็กจึงได้เรียนรู้ชีวิตจากประสบการณ์ของผู้ใหญ่ที่เกิดจากพูดคุยระหว่างการรับฟังซึ่งกันและกัน ไม่ได้เป็นเพียงแค่การพูดคุยเท่านั้น แต่ยังเป็นช่วงเวลาของความอบอุ่นในครอบครัวอีกด้วย

6. เด็กต้องการความรัก ส่วนประกอบสำคัญของความเป็นครอบครัวที่ขาดไม่ได้คือความรัก เพราะความรัก คือ ความปรารถนาที่มีให้กับบุคคลซึ่งเป็นคนที่เรารัก การที่พ่อแม่แสดงออกถึงความรักที่มีต่อลูกซึ่งอาจจะมาจากการแสดงออก เช่น การสัมผัส การโอบกอด การบอกรักลูกๆ ล้วนทำให้เด็กๆ มีความมั่นคงในชีวิต และภาพความรักของพ่อแม่ที่มอบให้กันและกัน สอนให้เด็กเรียนรู้ ที่จะรักห่วงใยผู้อื่นเช่นเดียวกัน

ดังที่กล่าวมา สรุปได้ว่า บทบาทของพ่อแม่และผู้ปกครองในการสร้างเด็กดีที่มีวินัย สามารถทำได้โดยคำนึงถึงจิตใจของเด็กเป็นสำคัญ ควรให้ความสำคัญกับเด็กให้เห็นคุณค่าในตนเอง การพัฒนาความดีให้เกิดขึ้นในชีวิตของลูก ให้ความมั่นคงปลอดภัยแก่เด็ก พ่อแม่ต้องสร้างความมั่นใจให้กับลูกได้ว่าจะคอยปกป้องดูแลเขาอยู่เสมอด้วยความรัก การให้คำชมเชยเป็นสิ่งจำเป็นต่อการหล่อหลอมให้เด็กมีชีวิตที่มีความสุข ความรักและคำชมเชยมีความสำคัญต่อชีวิตของเด็ก มีการสร้างระเบียบวินัยแก่เด็ก สิ่งนี้มีความสำคัญมากในขณะที่เด็กยังเล็กอยู่ เด็กๆ จะเลียนแบบคนที่อยู่ใกล้ตัว สร้างแรงบันดาลใจให้กับเด็ก นับเป็นเคล็ดลับที่สำคัญของการฝึกวินัย พ่อแม่ต้องรับฟังความเห็นของลูก และที่ขาดไม่ได้คือความรัก เพราะความรัก คือ ความปรารถนาที่มีให้กับบุคคลซึ่งเป็นคนที่เรารัก

สรุปว่า กลไกการเสริมสร้างวินัยและความซื่อสัตย์สุจริตในสถานศึกษา มีบุคลากรฝ่ายต่างๆ เป็นกลไกสำคัญ ที่ขับเคลื่อนให้เกิดแผนการดำเนินงาน และกิจกรรมเสริมสร้างวินัยและความซื่อสัตย์สุจริต โดยบุคลากรที่เป็นกลไก ในการเสริมสร้างวินัยในสถานศึกษา ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียน ซึ่งจะต้องประสานงานร่วมมือกันตามบทบาทหน้าที่ เพื่อให้การเสริมสร้างวินัยนักเรียนบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ตอนที่ 5 การเสริมสร้างวินัยและความซื่อสัตย์สุจริตในสถานศึกษา

1. การเรียนการสอนเพื่อปลูกฝังวินัยและความซื่อสัตย์สุจริต

การเรียนการสอนเพื่อปลูกฝังวินัยและความซื่อสัตย์สุจริต ผู้ที่มีบทบาทสำคัญของโรงเรียนและสถานศึกษา มีหน้าที่หลักคือ การพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความองอาจในทุกๆ ด้านอย่างมีคุณภาพ

คือ ต้องให้เด็กได้พัฒนาทั้งทางด้านจิตใจ ปัญญา ร่างกาย และทางสังคม ความซื่อสัตย์สุจริต ถือเป็นคุณลักษณะทางจิตใจประการหนึ่งที่พึงปลูกฝังพัฒนาให้เกิดขึ้นกับเด็กทุกคน แต่การพัฒนาคุณลักษณะด้านความซื่อสัตย์สุจริตก็ต้องพัฒนาไปพร้อมๆ กับการพัฒนาทางด้านปัญญาคือ ความรู้ ความเข้าใจ และการพัฒนาทางร่างกายและสังคม เช่นเดียวกัน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการพัฒนานิสัย เรื่องความซื่อสัตย์สุจริต จึงน่าจะมีกระบวนการจัดการเรียนการสอนกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจเรื่องความซื่อสัตย์สุจริตทำได้โดยวิธีง่ายๆ เช่น ข่าวเหตุการณ์ประจำวัน การเล่านิทาน ถ้าเด็กโตสามารถเล่าเรื่องจริงและมีรายละเอียดประกอบได้มากขึ้น การยกย่องสรรเสริญผู้ทำความดีต่างๆ โดยเฉพาะผู้ที่แสดงออกถึงความซื่อสัตย์สุจริต การให้นักเรียนศึกษาค้นคว้า หาบุคคลตัวอย่างที่แสดงถึงความเป็นคนซื่อสัตย์สุจริต โดยพูดคุยกับคนในชุมชน เพื่อหาคนที่ชุมชนยกย่องนับถือและศึกษาจากหนังสือและให้เด็กบอกเหตุผลในการเลือกบุคคลนั้นมาเป็นตัวอย่าง ให้นักเรียนจัดนิทรรศการ แสดงประวัติและความประพฤติของผู้เรียนที่นักเรียนยกย่อง ว่าเป็นคนซื่อสัตย์สุจริต โรงเรียนประกาศยกย่องนักเรียนหรือครูที่มีความซื่อสัตย์สุจริตให้ปรากฏแก่นักเรียน โดยทั่วไปทุกครั้งที่เกิดเหตุการณ์ขึ้น ฯลฯ การจะปลูกฝังให้เด็กไทยรุ่นใหม่เกิดความซื่อสัตย์สุจริต ต้องร่วมมือกันทุกภาคส่วน เริ่มตั้งแต่ครอบครัวต้องให้ความรักความอบอุ่นและการอบรมสั่งสอน ต่อจากนั้นโรงเรียน โดยผู้บริหาร และครูอาจารย์ ต้องปลูกฝังค่านิยมในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต ให้เด็กทราบในรูปแบบของกิจกรรมต่างๆ จึงนับว่าทุกคนต้องมีส่วนร่วมในการสร้างเสริมความซื่อสัตย์สุจริตให้เกิดขึ้นกับเด็ก เพื่อจะได้เป็นกำลังสำคัญในอนาคตของประเทศชาติต่อไป การเรียนการสอนจึงเป็นกระบวนการกระตุ้นเพื่อให้เกิดการพัฒนาตนเอง เป็นกระบวนการที่ทำให้เด็กเกิดความอยากรู้อยากเห็นและการได้เรียนรู้ ได้ปฏิบัติจนเกิดความเข้าใจ เกิดความเชื่อ ความศรัทธา และยึดถือสิ่งนี้เป็นแนวการดำเนินชีวิต ตลอดจนมีการศึกษาและพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ ความเชื่อ ความศรัทธานั้นชัดเจนยิ่งขึ้นไปอีกในอนาคต ให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการพัฒนานิสัยเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต

ตามนัยที่กล่าวมานี้ กระบวนการจัดการเรียนการสอน ควร มีลักษณะ ดังนี้ (คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี. 2559 : 1-10)

1. การกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต โรงเรียนสามารถทำได้ด้วยวิธีง่ายๆ เช่น นำข่าวเหตุการณ์ประจำวันที่เกี่ยวข้องกับความซื่อสัตย์สุจริต หรือเอาเรื่องของคนในชุมชนที่คนยกย่องนับถือในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต มาเล่าให้นักเรียนฟัง ในเด็กเล็กๆ อาจต้องเล่าเป็นนิทานในเด็กโตขึ้นก็เล่าเรื่องจริงและมีรายละเอียดได้มากขึ้น
2. การยกย่องสรรเสริญผู้ทำความดีต่างๆ โดยเฉพาะผู้ที่แสดงออกซึ่งความซื่อสัตย์สุจริต ควรยกย่องนักเรียนของตนเอง คนในสังคมนอกๆ โรงเรียนหรือคนอื่นๆ ตามข่าว เหตุการณ์ที่ปรากฏ
3. การให้นักเรียนศึกษา ค้นคว้า หาบุคคลตัวอย่างที่แสดงให้เห็นว่าผู้นั้นเป็นคนซื่อสัตย์สุจริตและมีคุณสมบัติที่ดีงามอื่นๆ นักเรียนควรจะได้ศึกษาโดยการไปพูดคุยกับคนในชุมชน เพื่อหาคนที่ชุมชนยกย่องนับถือ และศึกษาจากหนังสือ เอกสารต่างๆ ควรให้นักเรียนได้ให้เหตุผลในการที่เขาเลือกบุคคลนั้นมาเป็นตัวอย่างด้วย
4. การให้นักเรียนช่วยกันจัดนิทรรศการแสดงประวัติชีวิต และพฤติกรรมของผู้ที่นักเรียนหรือสังคม หรือองค์กรต่างๆ ยกย่องว่าเป็นคนซื่อสัตย์สุจริต เป็นระยะๆ
5. โรงเรียนประกาศยกย่องนักเรียนหรือครู หรือบุคคลในสังคมที่มีพฤติกรรม ความซื่อสัตย์

สุจริตให้ปรากฏแก่นักเรียนโดยทั่วไปทุกครั้งที่มีเหตุการณ์เกิดขึ้น

6. โรงเรียนอาจจัดกิจกรรมประจำภาคเรียนหรือประจำปี ให้นักเรียนช่วยกันเลือกเพื่อนของเขาเองที่เป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริตสมควรได้รับการยกย่องชมเชย

7. ในกิจกรรมการเรียนรู้ไม่ว่าจะเป็นเรื่องใดวิชาใดก็ตาม ครูทุกคนควรให้ความสำคัญกับการสร้างนิสัย ความมีวินัย ความรู้จักหน้าที่รับผิดชอบและความซื่อสัตย์สุจริตต่อตนเองและผู้อื่นเสมอ ไม่ควรแยกการสอนเรื่องความซื่อสัตย์สุจริตจากการสอนอื่นๆ เราสามารถสอน เรื่องความซื่อสัตย์สุจริตควบคู่สอดแทรกผสมกลมกลืนไปกับการสอนภาษา สังคมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิชาการงาน วิชา ศิลป วิชาพลานามัย ฯลฯ

8. ให้นักเรียนได้ศึกษาจากบุคคลในท้องถิ่น เช่น พระสงฆ์ ผู้นำชุมชน ถึงความดีงามของการเป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริต และโทษของการไม่เป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริต พร้อมทั้งหาตัวอย่างที่เป็นจริงมาประกอบ

9. โรงเรียนอาจให้นักเรียนเขียนนิทาน เรื่องจริง เกี่ยวกับเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต

10. ให้นักเรียนสังเกต วิเคราะห์ และวิจารณ์ตนเองในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต คือ การให้นักเรียนเป็นผู้ประเมินตนเอง ซึ่งอาจให้ทำไว้เป็นความลับเฉพาะตัวของแต่ละคน

11. โรงเรียนอาจจัดให้มีการปาฐกถา โต้วาที เกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริต โดยให้นักเรียนจัดและดำเนินการกันเอง

12. ให้นักเรียนตั้งปณิธานของตนเกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริต

13. โรงเรียนเชิญผู้มีชื่อเสียงหรือผู้ได้รับยกย่องเรื่องความซื่อสัตย์สุจริตมาพูดคุยกับนักเรียน

14. โรงเรียนจัดงานวันแห่งความซื่อสัตย์สุจริต และจัดกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปลูกฝังความซื่อสัตย์สุจริต

15. ครูในโรงเรียนประพฤติตนให้เป็นตัวอย่างแก่นักเรียน

สรุปว่า การเรียนรู้ในการปลูกฝังวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริตที่มีประสิทธิภาพนั้น ครูควรให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองจริง จะทำให้เด็กได้เรียนรู้สิ่งที่แท้จริงมากขึ้น กระบวนการและกิจกรรมต่างๆ เหล่านี้ต้องทำสม่ำเสมอเป็นประจำและต่อเนื่อง เพื่อกระตุ้นและหล่อหลอมลักษณะนิสัยนี้ให้เกิดขึ้น คงอยู่อย่างมั่นคง การได้รู้ได้เห็นของจริง จะทำให้เด็กเกิดศรัทธาและความเชื่อมั่น ยิ่งถ้าผู้นั้นเป็นผู้ที่เด็กรู้จักใกล้ชิด เคารพนับถือ ก็ยิ่งสร้างศรัทธาให้เกิดขึ้นได้ง่ายและมากยิ่งขึ้น เป้าหมายสำคัญของกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องความซื่อสัตย์สุจริต มีความสำนึกในความซื่อสัตย์สุจริต นิสัยความเป็นคนซื่อสัตย์สุจริตและประพฤติตนอยู่บนฐานความซื่อสัตย์สุจริต ยังมีรูปแบบและวิธีการอื่นๆ อีกมากมายที่สามารถนำมาใช้เพื่อส่งเสริมการปลูกฝัง สร้างนิสัยให้นักเรียนยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริต กิจกรรมใดๆ ก็ตามที่ให้นักเรียนได้รู้ ได้เห็น จากของจริง เหตุการณ์จริง และได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง จะทำให้เด็กได้เรียนรู้สิ่งที่แท้จริงมากขึ้น กระบวนการและกิจกรรมต่างๆ เหล่านี้ต้องทำสม่ำเสมอเป็นประจำและต่อเนื่อง เพื่อกระตุ้นและหล่อหลอมลักษณะนิสัยนี้ให้เกิดขึ้น คงอยู่อย่างมั่นคง การได้รู้ได้เห็นของจริง จะทำให้เด็กเกิดศรัทธาและความเชื่อมั่น ยิ่งถ้าผู้นั้นเป็นผู้ที่เด็กรู้จักใกล้ชิด เคารพนับถือก็จะยิ่งสร้างศรัทธาให้เกิดขึ้นได้ง่ายและมากยิ่งขึ้น เป้าหมายสำคัญของกิจกรรมการเรียนรู้เรื่อง ความซื่อสัตย์สุจริต คือ ความสำนึกในความซื่อสัตย์สุจริต นิสัยความเป็นคนซื่อสัตย์สุจริตและประพฤติตนอยู่บนฐานความซื่อสัตย์สุจริต

2. การปลูกฝังวินัยด้านวินัยและความซื่อสัตย์สุจริตในสถานศึกษา

บทบาทของสถานศึกษาในการปลูกฝังวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริตนั้น ถือได้ว่าเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่ง เพราะโรงเรียนมีหน้าที่ให้การศึกษอบรม บ่มนิสัย การสร้างนิสัยความซื่อสัตย์สุจริต ถือเป็นเรื่องสำคัญที่ต้องให้การเอาใจใส่ดูแลไม่น้อยกว่าการทำให้ผู้เรียนมีความรู้และมีลักษณะที่พึงประสงค์อื่นๆ ทุกกิจกรรมที่จัดจะต้องเน้นการส่งเสริมให้เกิดความซื่อสัตย์สุจริต จากการศึกษาเอกสารและแนวคิดต่างๆ ทำให้ได้สารสนเทศเกี่ยวกับการปลูกฝังวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริตในสถานศึกษา ดังนี้

แนวทางการเสริมสร้างวินัยและความซื่อสัตย์สุจริตในสถานศึกษา

จากการสัมมนาผู้บริหารสถานศึกษา ครูและคณาจารย์ทั่วประเทศ ในเรื่องการจัดการศึกษา การจัดกิจกรรมการศึกษา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างค่านิยมในด้านความซื่อสัตย์สุจริตให้แก่เยาวชนในสถานศึกษา ได้สรุปข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะออกเป็น 10 มาตรการสำคัญ ในการเสริมสร้างค่านิยมที่ดีเรื่องความซื่อสัตย์สุจริตให้แก่เยาวชนในสถานศึกษา (สำนักป้องกันอทิจิต 2 สำนักงาน ป.ป.ช., 2546 : เว็บไซต์) ได้แก่

1. ขอความร่วมมือให้ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาได้ตระหนักถึงความสำคัญของการเสริมสร้างทัศนคติค่านิยมในความซื่อสัตย์สุจริตให้แก่เยาวชนในสถานศึกษา และถือว่าความซื่อสัตย์สุจริตเป็นวาระสำคัญแห่งชาติอีกประการหนึ่ง หากผู้บริหารให้ความสำคัญในเรื่องนี้แล้ว ก็จะเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญยิ่ง โดยมีกิจกรรมเสนอแนะ ดังนี้

1.1 ขอให้ผู้บริหารการศึกษาระดับสูง กำหนดเป็นนโยบายปฏิบัติที่สำคัญให้กับผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ในการช่วยกันเสริมสร้างทัศนคติค่านิยมในด้านความซื่อสัตย์สุจริตให้แก่เยาวชนในสถานศึกษา

1.2 สอดแทรกสาระ เรื่อง การเสริมสร้างทัศนคติค่านิยมในด้านความซื่อสัตย์สุจริตในสถานศึกษาเข้าไปในการฝึกอบรม การสัมมนา ผู้บริหารการศึกษา ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อย้ำให้เกิดความตระหนักในความสำคัญ

1.3 ส่งเสริมให้มีการจัดการประชุมสัมมนาผู้บริหารการศึกษา ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารสถานศึกษา ในเรื่องการเสริมสร้างทัศนคติค่านิยมในด้านความซื่อสัตย์สุจริตในสถานศึกษาอย่างกว้างขวาง ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

1.4 ขอความสนับสนุนจากหน่วยงานบริหารการศึกษา และคณะกรรมการข้าราชการครู (ก.ค.) ให้ยอมรับและเห็นความสำคัญในผลการดำเนินงานของสถานศึกษา เป็นผลงานทางการบริหารสถานศึกษาและทางวิชาการที่มีผลต่อการยกระดับชั้นของสถานศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา

1.5 คณะอนุกรรมการเสริมสร้างทัศนคติค่านิยมในด้านความซื่อสัตย์สุจริตและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งบุคคลสำคัญของท้องถิ่น ออกเยี่ยมผลงานและการดำเนินงานในสถานศึกษาต่างๆ เพื่อสร้างขวัญกำลังใจ แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นและเพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกัน

1.6 จัดให้มีการเผยแพร่ผลงานและการประกาศเกียรติคุณในผลงานของสถานศึกษาต่อสาธารณชนโดยผ่านทางสื่อมวลชน

1.7 จัดให้มีการเยี่ยมชมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ประสพการณ์ซึ่งกันและกัน ในระหว่างสถานศึกษาต่างๆ

1.8 จัดทำวารสารเผยแพร่ผลงาน แลกเปลี่ยนประสพการณ์ความคิดเห็น สร้างสัมพันธ์

กันระหว่างสถานศึกษาต่างๆ และคณะกรรมการเสริมสร้างทัศนคติค่านิยมด้านความซื่อสัตย์สุจริต

1.9 สร้างเครือข่ายของคณะกรรมการเสริมสร้างทัศนคติค่านิยม ด้านความซื่อสัตย์สุจริตขึ้นทุกเขตพื้นที่การศึกษา ทำหน้าที่ประสานและส่งเสริมให้สถานศึกษาในเขตพื้นที่ดำเนินการตามมาตรการทั้ง 10 ประการ เพื่อเสริมสร้างความซื่อสัตย์สุจริตในสถานศึกษา

1.10 จัดให้มีการเชิดชูเกียรติสถานศึกษา และบุคคลผู้มีผลงานดีเด่น ด้านการเสริมสร้างค่านิยมในด้านความซื่อสัตย์สุจริตให้กับนักเรียนในสถานศึกษาด้วยการมอบโล่ หรือเกียรติบัตร หรือเข็มเชิดชูเกียรติ ในแต่ละปีตามความเหมาะสม

1.11 ประสานงานกับหน่วยงานและบุคลากรในท้องถิ่นให้ร่วมมือกันเสริมสร้างในด้านความซื่อสัตย์สุจริต และคุณธรรมจริยธรรมต่างๆ ให้เกิดขึ้นกับเยาวชนของชาติ

1.12 ร่วมมือกับคณะกรรมการเสริมสร้างทัศนคติค่านิยมในด้านความซื่อสัตย์สุจริตของ ป.ป.ช. ด้วยการร่วมทำกิจกรรมต่างๆ เป็นต้นว่า โครงการรักษาดีถูกทางสร้างเสริมความซื่อสัตย์สุจริต โครงการประกวดละครสั้น โครงการวิทยากรน้อย โครงการสถาบันศึกษาสัมพันธ์ ฯลฯ

2. กระตุ้นเตือนและส่งเสริมให้ครู อาจารย์ ทุกคน ได้ตระหนักในความสำคัญและถือเป็นหน้าที่ในการเสริมสร้างทัศนคติค่านิยมในด้านความซื่อสัตย์สุจริตให้แก่เยาวชนในสถานศึกษา โดยมีกิจกรรมเสนอแนะ ดังนี้

2.1 ย้ำบทบาทหน้าที่ของครูในหลักสูตรฝึกหัดครู จรรยาบรรณของครูที่จะต้องประพฤติปฏิบัติให้อยู่ในกรอบของศีลธรรมและวัฒนธรรมอันดีงามเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เยาวชน

2.2 สอดแทรกสาระสำคัญในเรื่องบทบาทหน้าที่ของครู ที่จะต้องช่วยกันเสริมสร้างทัศนคติค่านิยมในด้านความซื่อสัตย์สุจริตให้แก่เยาวชนในการฝึกอบรมสัมมนาครูอาจารย์

2.3 ส่งเสริมและพัฒนา ให้ครูอาจารย์ได้ประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีต่อเยาวชน โดยเฉพาะในด้านความซื่อตรงและคุณธรรมอื่นๆ ตามหลักธรรมของศาสนา

2.4 ส่งเสริมให้ครูอาจารย์ช่วยกันอบรม แนะนำ แนะนำ กวดขัน นักเรียนในเรื่องการประพฤติปฏิบัติตามคุณธรรมต่างๆ โดยเฉพาะในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต เป็นต้นว่า การอบรมนักเรียนหน้าแถวก่อนการเรียนประจำวัน การสอดแทรกการอบรมระหว่างการเรียนวิชาต่างๆ ฯลฯ

2.5 จัดประชุมปฏิบัติการสร้างคู่มือการอบรมคุณธรรมโดยเฉพาะในด้านความซื่อสัตย์สุจริตให้แก่ครูอาจารย์ เพื่อเป็นแนวทางในการฝึกอบรมนักเรียน

2.6 ให้ถือเรื่องความซื่อสัตย์สุจริตและคุณธรรมอื่นๆ เป็นเกณฑ์สำคัญประการหนึ่งในการประเมินเพื่อคัดเลือก การสรรหา ยกย่องเชิดชูเกียรติครูดีเด่น หรือนักเรียนดีเด่น ของสถานศึกษา โดยเฉพาะในการพิจารณาความดีความชอบในแต่ละปี

3. ส่งเสริมให้สถานศึกษาสร้างรูปแบบและดำเนินการให้การอยู่ร่วมกัน การทำงานร่วมกันในสถานศึกษาเสมือนเป็นครอบครัวที่มีความรัก ความอบอุ่น ความปรองดองสามัคคี ความปลอดภัย การได้รับการยกย่องยอมรับ การได้รับผลสัมฤทธิ์ตามความต้องการทางจิตใจที่เป็นรากฐานสำคัญในการปลูกฝังคุณธรรมต่างๆ เพื่อความเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชน โดยมีกิจกรรมเสนอแนะ ดังนี้

3.1 จัดประชุมปฏิบัติการเพื่อสร้างคู่มือหรือแนวทางดำเนินการในการสร้างรูปแบบและดำเนินการให้การอยู่ร่วมกัน การทำงานร่วมกันในสถานศึกษา เสมือนเป็นครอบครัวที่มีความสุข เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารและจัดการในสถานศึกษา

3.2 เผยแพร่คู่มือหรือแนวทางในการดำเนินการดังกล่าว ไปยังสถานศึกษาต่างๆ พร้อมทั้งส่งเสริมให้สถานศึกษาได้ดำเนินการตามคู่มือ ด้วยการสอดแทรกในการจัดอบรมการประชุมสัมมนา การให้การนิเทศแก่ผู้บริหารสถานศึกษาและครูอาจารย์ที่เกี่ยวข้อง

3.3 ส่งเสริมให้มีการเยี่ยมชมผลงาน การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกันระหว่างผู้บริหารสถานศึกษา ครูอาจารย์ และผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดการพัฒนางาน และได้มีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

3.4 ส่งเสริมให้สถานศึกษา จัดกิจกรรมบรรยากาศการอยู่ร่วมกัน การทำงานร่วมกัน เสมือนครอบครัวที่มีความรักความอบอุ่น โดยความร่วมมือจากผู้ปกครองนักเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3.5 ส่งเสริมให้บุคคลสำคัญและประชาชนได้มาเยี่ยมชมกิจการของสถานศึกษา เพื่อเผยแพร่ผลงานของสถานศึกษา

4. พัฒนาและส่งเสริมให้ครู อาจารย์ ดำเนินการในกระบวนการเรียนการสอนให้นักเรียน เกิดทัศนคติค่านิยมในด้านความซื่อสัตย์สุจริตตามวิธีการและขั้นตอนของการสร้างทัศนคติค่านิยม โดยมีกิจกรรมเสนอแนะ ดังนี้

4.1 จัดประชุมปฏิบัติการสร้างรูปแบบ วิธีการ ขั้นตอน กิจกรรม เพื่อเป็นคู่มือในการจัดกระบวนการเรียนการสอน เพื่อสร้างทัศนคติค่านิยมโดยเฉพาะในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต

4.2 เผยแพร่คู่มือ จัดประชุมสัมมนา ผูกอบรมและส่งเสริมให้ครูอาจารย์ที่สอนสาขาวิชา ที่มีวัตถุประสงค์ที่จะสร้างทัศนคติค่านิยมในด้านความซื่อสัตย์สุจริต จัดทำแผนการสอนที่สมบูรณ์เพื่อนำไปใช้สอน

4.3 จัดให้มีการประเมินผลหรือประกวดแผนการสอน และการดำเนินการสอนเพื่อสร้างทัศนคติค่านิยมในด้านความซื่อสัตย์สุจริต รางวัลที่จะได้รับนอกจากจะเป็นอุปกรณ์การเรียนการสอนแล้ว ควรกำหนดให้มีใบประกาศเกียรติคุณรับรองผลการประเมินหรือการประกวดแผนการสอน ซึ่งสามารถนำไปเป็นหลักฐานสำคัญในการนำเสนอผลงานการสอนเพื่อการเลื่อนระดับขั้นของครูอาจารย์ ทั้งนี้ด้วยความร่วมมือจากผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการข้าราชการครู (ก.ค.)

4.4 ส่งเสริมให้มีการพบปะแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ความคิดเห็น ระหว่างครู อาจารย์ ผู้สอน ด้วยรูปแบบวิธีการนี้เพื่อการพัฒนาการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ฯลฯ

5. ส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้สภาพชีวิตจริงและสังคมปัจจุบัน โดยเฉพาะปัญหาเกี่ยวกับการทุจริตประพฤติมิชอบ ที่บ่อนทำลายความเจริญก้าวหน้าของประเทศชาติและสังคมไทย เพื่อให้นักเรียนได้ศึกษา ได้วิเคราะห์ สภาพที่แท้จริง จากสาเหตุและผลเสียที่จะเกิดขึ้นต่อส่วนรวม เพื่อสร้างทัศนคติที่จะเกลียดชังการทุจริตและมีส่วนร่วมในการป้องกันการทุจริตในสังคมของนักเรียน โดยมีกิจกรรมเสนอแนะ ดังนี้

5.1 คณะอนุกรรมการเสริมสร้างทัศนคติค่านิยมในด้านความซื่อสัตย์สุจริต จัดสร้างสื่อการศึกษา หนังสือเสริมการเรียนรู้ โดยนำเรื่องที่มีเค้าความจริงที่เป็นปัญหาและผลเสียหายเกี่ยวกับการทุจริตประพฤติมิชอบในสังคมไทยมาเป็นกรณีศึกษา เผยแพร่ไปยังสถานศึกษา เพื่อใช้เป็นหนังสือเสริมการเรียนรู้ในการสร้างความตระหนักในภัยของการทุจริตประพฤติมิชอบ

5.2 ส่งเสริมให้ครูอาจารย์นำสื่อการศึกษา และหนังสือเสริมการเรียนรู้ดังกล่าวไปใช้เสริม

การเรียนการสอน เพื่อสร้างความตระหนักในภัยอันตรายอันเกิดจากการทุจริตและการมีส่วนร่วมในการที่จะช่วยป้องกันการทุจริตเหล่านั้น

5.3 ติดตาม ประเมินผล การใช้สื่อการศึกษา หนังสือเสริมการเรียนรู้เหล่านี้จากครูผู้สอน จากนักเรียน เพื่อปรับปรุงพัฒนาให้มีคุณภาพสูงขึ้น ฯลฯ

6. นอกจากจะจัดให้มีการเรียนการสอนเรื่องความซื่อสัตย์สุจริตโดยตรงแล้ว ครู อาจารย์ ทุกคนควรจะได้มีการสอดแทรกเพื่อสร้างทัศนคติค่านิยมในด้านความซื่อสัตย์สุจริตในระหว่างการสอน บทเรียนใดๆ ได้ตามความเหมาะสม การสอนสอดแทรกเช่นนี้ จะช่วยตอกย้ำในเรื่องของความซื่อสัตย์สุจริตอย่างต่อเนื่องอยู่ตลอดเวลา ซึ่งจะเป็นรอยพิมพ์ที่สำคัญในการเสริมสร้างทัศนคติ ค่านิยม ในด้านความซื่อสัตย์สุจริตให้กับเยาวชน โดยมีกิจกรรมเสนอแนะ ดังนี้

6.1 จัดประชุมปฏิบัติการครู อาจารย์ผู้สอนวิชาการต่างๆ เพื่อหาแนวทางข้อเสนอแนะ ในการจัดการสอนสอดแทรกเพื่อสร้างทัศนคติค่านิยมในด้านความซื่อสัตย์สุจริต ในบทเรียนต่างๆ ที่มีความสอดคล้อง เหมาะสมที่จะกระทำได้ เพื่อจัดทำเป็นเอกสารเสนอแนะไปยังครู อาจารย์ทุกคน

6.2 ขอความร่วมมือจากผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษาานิเทศก์ ส่งเสริมให้ครูอาจารย์ทุกคน ช่วยกันสอนสอดแทรกในบทเรียนตามความเหมาะสม เพื่อสร้างทัศนคติ ค่านิยม ในด้านความซื่อสัตย์สุจริตให้กับนักเรียน ฯลฯ

7. เสริมสร้างคุณธรรมด้านอื่นๆ ให้เกิดขึ้นกับเยาวชนพร้อมกันกับการเสริมสร้างคุณธรรมในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต คุณธรรมเหล่านี้จะหล่อหลอมให้เยาวชนเป็นคนดี ช่วยส่งเสริมความเป็นผู้มี ความซื่อสัตย์สุจริตให้มากยิ่งขึ้น โดยมีกิจกรรมเสนอแนะ ดังนี้

7.1 จัดทำคู่มือการฝึกอบรมนักเรียนในด้านคุณธรรมต่างๆ ไปเผยแพร่ให้กับครู อาจารย์ นำไปใช้ฝึกอบรมนักเรียนในโอกาสต่างๆ ตามที่สถานศึกษากำหนด

7.2 ผู้บริหารสถานศึกษา ครู อาจารย์ จัดกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมประการต่างๆ เช่น กิจกรรมทางศาสนา กิจกรรมกีฬา การให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดงานของสถานศึกษา

7.3 ขอความร่วมมือครูอาจารย์ทุกคนให้ช่วยกันฝึกอบรมนักเรียนในเรื่องคุณธรรมต่างๆ สอดแทรกในขณะทำการสอนวิชาต่างๆ ตามความเหมาะสม

7.4 ส่งเสริมนักเรียนที่มีคุณธรรม จริยธรรมที่ดีเด่นให้ได้รับทุนการศึกษาหรือการศึกษา ต่อในระดับที่สูงขึ้น

7.5 ส่งเสริมให้นักเรียนมีสมุดบันทึกประจำตัวเริ่มด้วยการกำหนดเป้าหมายที่ดีของชีวิต และบันทึกงานที่ได้กระทำ ทั้งนี้ไม่ควรนำระบบการให้คะแนนมาเกี่ยวข้อง

7.6 จัดกิจกรรมพี่ดูแลน้อง ในรูปแบบชุมชนหรือกระบวนการกลุ่มในแต่ละกลุ่ม มีพี่มีน้องช่วยเหลือดูแลกันเอง โดยมีพี่ๆ เป็นผู้นำ

8. ส่งเสริมให้สถานศึกษาจัดกิจกรรมเสริมการเรียนรู้ที่จะมีผลต่อการเสริมสร้างทัศนคติ ค่านิยมในด้านความซื่อสัตย์สุจริต โดยมีกิจกรรมเสนอแนะ ดังนี้

8.1 ส่งเสริมให้สถานศึกษาจัดกิจกรรมเสริมการเรียนรู้ดังกล่าวข้างต้นในเชิงการประกวด แข่งขันและในโอกาสวันสำคัญต่างๆ ภายในสถานศึกษา

8.2 คณะอนุกรรมการเสริมสร้างทัศนคติและค่านิยมในด้านความซื่อสัตย์สุจริตจัดให้มีการแข่งขันในกิจกรรมดังกล่าวข้างต้น รางวัลที่จะมอบให้ควรเป็นรางวัลทั้งเฉพาะตัวนักเรียนผู้เข้า

แข่งขันและรางวัลสำหรับโรงเรียน

8.3 ขอความร่วมมือหน่วยงาน คณะบุคคลภายนอกที่มีกิจการที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ จัดกิจกรรมให้เยาวชนได้แสดงกิจกรรมดังกล่าวข้างต้น กิจกรรมเหล่านี้หากเสนอผ่านสื่อมวลชนสู่สาธารณชนได้ จะเกิดคุณประโยชน์อย่างยิ่ง

8.4 คณะอนุกรรมการเสริมสร้างทัศนคติค่านิยมในด้านความซื่อสัตย์สุจริตจัดทำวารสารสร้างความสัมพันธ์ในเรื่องนี้ เผยแพร่ไปยังสถานศึกษาพร้อมกันนั้นเป็นเวทีให้เยาวชนได้แสดงออกในกิจกรรมเสริมการเรียนรู้ดังกล่าว

9. ขอความร่วมมือสถานศึกษา จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ตามที่หลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดไว้ให้ช่วยสอดแทรก ตอกย้ำ เสริมสร้างทัศนคติ ค่านิยมในด้านความซื่อสัตย์สุจริตให้กับเยาวชน โดยมีกิจกรรมเสนอแนะ ดังนี้

9.1 ขอความร่วมมือสถานศึกษาในการจัดกิจกรรมลูกเสือ มีการฝึกอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ฝึกอบรมลูกเสือ ให้เสริมเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต ดังคำขวัญลูกเสือที่ว่า “เสียชีพอย่าเสียสัตย์” พร้อมกันนั้นก็ส่งเสริมให้ลูกเสือได้บำเพ็ญประโยชน์ต่อผู้อื่น ได้ช่วยเหลือชุมชนตามกำลังความสามารถ

9.2 ส่งเสริมให้สถานศึกษาจัดตั้งชมรมหรือชุมนุม เพื่อเสริมสร้างทัศนคติ ค่านิยมในด้านความซื่อสัตย์สุจริตขึ้น จัดทำคู่มือในการดำเนินงานของชมรมเผยแพร่ไปยังสถานศึกษา

9.3 ขอให้สถานศึกษาเสนอชื่อนักเรียนและการประพฤติปฏิบัติที่ได้กระทำไปในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริตมาเพื่อพิจารณาประกาศยกย่องเกียรติคุณในรอบปีเป็นประจำทุกปี

10. การป้องปรามเป็นมาตรการสำคัญอีกประการหนึ่งที่จะช่วยยับยั้งการทุจริต ประพฤติมิชอบทั้งหลายก่อนจะเกิดขึ้น การป้องปราม เป็นการกระทำให้เกิดผลเพื่อการยับยั้ง ชัดขวางเตือนสติ ตัดโอกาส ไม่ให้เกิดการกระทำทุจริตประพฤติมิชอบก่อนบุคคลจะกระทำชั่วเหล่านั้น สถานศึกษาควรจะได้มีมาตรการและวิธีการป้องปรามต่างๆ มิให้เกิดการประพฤติมิชอบขึ้นในสถานศึกษา ทั้งเกิดจากผู้บริหาร ครู อาจารย์ นักเรียน และเจ้าหน้าที่ของสถานศึกษา โดยมีกิจกรรมเสนอแนะ ดังนี้

10.1 สถานศึกษา ศึกษา สำนวณ วิเคราะห์ ปัญหาการประพฤติปฏิบัติต่างๆ ที่เกี่ยวกับการทุจริตประพฤติมิชอบที่เคยมีในสถานศึกษาจากบุคลากรต่างๆ ของสถานศึกษาว่ามีเรื่องใดบ้างด้วยเหตุใด จากบุคคลใด หาทางป้องปรามเรื่องเหล่านั้นและดำเนินการก่อนที่จะเกิดปัญหาเหล่านั้นขึ้น

10.2 ในการประชุมสัมมนาครู อาจารย์ เจ้าหน้าที่ของสถานศึกษาควรสอดแทรกเรื่องการลงโทษ รวมทั้งผลเสียหายที่เกิดขึ้นจากการกระทำทุจริตประพฤติมิชอบของบุคคลในสถานศึกษาที่เป็นกรณีตัวอย่างที่มีอยู่มากมาย ทั้งนี้ตามความเหมาะสม

10.3 ผู้บริหารสถานศึกษา ครู อาจารย์ทุกคนจะต้องช่วยกันสำรวจตรวจตราการกระทำที่เป็นปัญหาต่างๆ ของบุคลากรของสถานศึกษา แล้วช่วยกันหาทางและป้องปรามมิให้เกิดขึ้น ทั้งนี้เพื่อเกียรติและศักดิ์ศรีของสถานศึกษาเอง และเพื่อคงไว้ซึ่งเกียรติฐานะของสถานศึกษาในฐานะสถาบันพัฒนาคนของชาติ

สรุปได้ว่า แนวทางการเสริมสร้างวินัยและความซื่อสัตย์สุจริตในสถานศึกษา ต้องได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะสถานศึกษา ครูอาจารย์ นักเรียน ตลอดจนผู้ปกครองที่ต้องมีแนวทางในการดำเนินงาน เช่น กำหนดนโยบาย การส่งเสริม การสนับสนุนจากผู้บริหาร และให้ครูได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรด้านความซื่อสัตย์สุจริต กิจกรรมเสริมหลักสูตร และจัด

กิจกรรมการสอนสอดแทรกในวิชาอื่นๆ ตลอดจนจัดให้มีการสอนคุณธรรมด้านอื่นๆ เพื่อส่งเสริมต่อกำยำเกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริตให้เกิดกับผู้เรียนอย่างยั่งยืน นอกจากนี้สถานศึกษาต้องจัดกิจกรรมส่งเสริมยกย่องเชิดชูเกียรติแก่ครู นักเรียน และบุคลากรผู้ทำความความดี มีความซื่อสัตย์สุจริตอีกด้วย

3. กิจกรรมการปลูกฝังวินัยและความซื่อสัตย์สุจริต

3.1 การใช้วิธีการสร้างวินัยเชิงบวก

การปลูกฝังวินัยภายในตัวนักเรียนอาจทำได้หลายแนวทาง ทางหนึ่งที่สามารถพัฒนาวินัยภายในได้อย่างมีประสิทธิภาพ คือ วิธีการสร้างวินัยเชิงบวก ซึ่งเป็นวิธีการกระตุ้นการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากภายในผ่านการครุ่นคิดด้วยตนเองอย่างมีสติ ในบรรยากาศที่ผ่อนคลาย สงบ และวิถีปฏิบัติที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันกับสังคม เป็นการสร้างวินัยเชิงบวกที่ดีให้กับนักเรียน

ปิยวลี ธนเศรษฐกร และปนัดดา ธนเศรษฐกร (2552) อธิบายแนวทางการสร้างวินัยเชิงบวกอาศัยหลักความต้องการพื้นฐานที่เด็กทุกคนต้องการ คือ ความสงบสุข ความสม่ำเสมอ ความเป็นมิตร ความใส่ใจ การยอมรับ การมีเหตุผล ได้รับการปกป้องและรู้สึกปลอดภัย ดังนั้นการสร้างวินัยเชิงบวกมีหลักการที่สำคัญคือ การปฏิบัติต่อเด็กในฐานะผู้ที่กำลังเรียนรู้ โดยปราศจากการใช้ความรุนแรง เน้นการส่งเสริมวิธีการสื่อสารและการสร้างความสัมพันธ์ การเสริมสร้างทักษะสำหรับผู้ใหญ่ในการปลูกฝังวินัยแก่เด็ก โดยไม่ใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหา และการแก้ไขข้อขัดแย้งบนพื้นฐานความเข้าใจเรื่องพัฒนาการเด็ก จะให้ความเคารพเด็กโดยรวมและครอบครัว โดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ และสนับสนุนการเติบโตของพวกเขา การสอนวินัยที่ช่วยให้เด็กประสบความสำเร็จโดยให้ข้อมูลความรู้และความรักแก่เด็ก โดยไม่ใช้วิธีการทำโทษทางร่างกายหรือทางจิตใจ เพราะการลงโทษล้วนทำให้เด็กมีความก้าวร้าวมากยิ่งขึ้น กระทบต่อสุขภาพจิตและความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับเด็ก ที่ผ่านมาครูอาจจะคุ้นเคยกับวิธีการปลูกฝังวินัยด้วยวิธีการลงโทษหลายวิธี นอกจากการตีแล้วยังมีวิธีอื่นๆ อีกหลายวิธีที่สามารถสร้างความเจ็บปวดให้แก่เด็กได้ แต่ผลกระทบของการสร้างวินัยเชิงลบต่อพฤติกรรมและพัฒนาการของเด็ก ไม่สามารถจะช่วยเหลือเสริมสร้างพฤติกรรมที่เหมาะสมให้กับเด็กได้ เป็นการยับยั้งพฤติกรรมที่เหมาะสมของเด็ก สนับสนุนให้เด็กมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เป็นตัวอย่างที่ไม่ดีให้กับเด็ก มีผลต่อการพัฒนาความสามารถทางอารมณ์และสังคม และจะบั่นทอนความรู้สึกที่ดีต่อกันในโรงเรียน เป็นการยับยั้งการพัฒนาค่านิยมระเบียบวินัยในตนเอง ซึ่งเป็นเป้าหมายสูงสุดของการสร้างวินัย ดังนั้นการอบรมสั่งสอนและการปลูกฝังวินัย ให้เด็กมีพฤติกรรมที่เหมาะสม และเคารพกฎระเบียบในสังคมด้วยการสร้างวินัยเชิงบวก จะเน้นที่พฤติกรรมที่เด็กจำเป็นต้องเรียนรู้ และพัฒนาการทางด้านอารมณ์และสังคมของเด็กเป็นสำคัญ ในขณะที่การสร้างวินัยเชิงลบ มุ่งไปที่การควบคุมความประพฤติของเด็ก เป้าหมายสูงสุดของการสร้างวินัยเชิงบวก คือ การพัฒนาพฤติกรรมให้เด็กเป็นคนที่มีวินัยในตนเอง และมีความเชื่อมั่นในตัวเอง จึงอาจสรุป ความแตกต่างของการสร้างวินัยเชิงบวกและการสร้างวินัยเชิงลบ ได้ดังตารางที่ 2.1 ต่อไปนี้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2562 : 37)

ตารางที่ 2.1 ความแตกต่างของการสร้างวินัยเชิงบวกและการสร้างวินัยเชิงลบ

การสร้างวินัยเชิงบวก	การสร้างวินัยเชิงลบ
• พัฒนาวินัยด้วยการสอน • เน้นฝึกความรับผิดชอบต่อตนเองของนักเรียน • เน้นให้เรียนรู้การอยู่ร่วมกับผู้อื่น • ครูสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับเด็ก ทำให้เด็กยอมรับและเชื่อฟังคำสอนอย่างเต็มใจ • ฝึกให้ผู้เรียนกำกับตนเองให้มีความสามารถทางอารมณ์ และสังคม และสอนให้เด็กมีความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมตนเอง • ฝึกฝนวินัยควบคู่กับการพัฒนาทักษะการทำงานที่จำเป็นต่อการประสบความสำเร็จในโรงเรียน • ชื่นชมความสำเร็จของเด็กเพื่อให้เห็นว่าพวกเขาสามารถประสบความสำเร็จด้วยตนเองได้ • ชื่นชมเมื่อเด็กแสดงน้ำใจและเห็นอกเห็นใจผู้อื่น • ใช้คำถามเพื่อกระตุ้นให้เด็กรู้สึกลึกซึ้งว่าตนเองมีความสำคัญและมีความสุขเมื่อได้ทำประโยชน์เพื่อผู้อื่น	• พัฒนาวินัยด้วยการควบคุม • นักเรียนไม่มีส่วนร่วมในการกำหนดข้อบังคับ • หยุดพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมแค่ชั่วคราว แต่ไม่ได้สอนทักษะใดๆ ให้แก่เด็ก • ทำลายความสัมพันธ์ มีผลทำให้เด็กกลัว • เน้นลงโทษให้เด็กรู้สึกอายและเจ็บใจ จะเป็น การกระตุ้นให้เด็กระบายความโกรธของตัวเอง โดยการประทุติตัวไม่เหมาะสม • เมื่อเด็กอยู่ในบรรยากาศที่ครูตำหนิ ทำโทษ ดุด่านักเรียนเป็นประจำจะทำให้เด็กมีความรู้สึก ว่าโรงเรียนเป็นสถานที่ที่ไม่สนุก ไม่น่าอยู่ • การลงโทษแบบประจานจะเป็นการทำลายความมั่นใจของเด็ก • การดุด่าว่ากล่าวเป็นประจำกระตุ้นอารมณ์ด้านลบต่างๆ เช่น ความโกรธ

เทคนิคการสร้างวินัยเชิงบวก ที่สำคัญมี 2 ประการ คือ

1. เทคนิคการสร้างบรรยากาศที่อบอุ่นและเป็นมิตรในห้องเรียน โดยทำให้เด็กๆ รู้สึกว่าปลอดภัยและเชื่อใจคุณครู มีความมั่นคงทางอารมณ์ รู้จักห่วงใยความรู้สึกของผู้อื่น มีสมาธิ ในการเรียน และให้ความร่วมมือกับคุณครู

2. เทคนิคการป้องกันและการจัดการกับพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม โดยปลูกฝังให้แกเด็กๆ มีวินัยในตัวเอง มีความรับผิดชอบ เคารพสิทธิของผู้อื่น มีความสามารถในการตัดสินใจ และแก้ไขปัญหาเคล็ดลับการใช้เทคนิคการสร้างวินัยเชิงบวก คือ ยิ้มเข้าไว้ ให้อภัยเบิกบาน เรียกชื่อเด็กที่กำลังมีพฤติกรรมที่คุณครูต้องการ มองหาแต่พฤติกรรมที่เหมาะสมแล้วชมเชย ชมเชยเด็กกับผู้ปกครองและคนอื่นให้เด็กได้ยิน สนุกไปกับเด็กๆ แสดงให้พวกเขาได้รู้ว่าคุณครู มีความสุขที่ได้อยู่กับพวกเขา

สิ่งที่ควรหลีกเลี่ยงในการแสดงบทบาทต่อนักเรียน เช่น การถามว่า ทำไมต้องทำพฤติกรรมที่ไม่ดี การต่อว่าเด็กต่อหน้าคนอื่น การเล่าถึงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของเด็กให้ผู้ปกครองหรือคนอื่น ฟังต่อหน้าเด็ก การอธิบายกฎให้เด็กปฏิบัติแบบยืดยาวและยืดเยื้อ การสร้างเงื่อนไขหรือกฎระเบียบมากมายที่เด็กต้องปฏิบัติ โดยเด็กไม่ได้มีส่วนร่วมในการกำหนด และการบอกว่าไม่รักแล้ว ซึ่งเป็นการ

ทำร้ายจิตใจเด็กอย่างหนึ่ง การใช้ความรักมาเป็นข้อต่อรองให้เด็กแสดงพฤติกรรมตามที่ผู้ใหญ่ต้องการ อาจได้ผลในระยะสั้น แต่ส่งผลเสียในระยะยาว จะทำให้เด็กรู้สึกต่อต้านคำสั่งของผู้ใหญ่ในที่สุด

3.2 การปลูกฝังวินัยด้วยกิจกรรมการพัฒนาจิต

การพัฒนาจิตเป็นแนวทางหนึ่งที่ทำให้ผู้เรียนมีภูมิคุ้มกันทางด้านจิตใจ สามารถกำกับตนเองให้มีสติและปฏิบัติตนในทางที่ถูกต้องทางกาย วาจา และใจ การเสริมสร้างวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริตของสถานศึกษา ควรมีการพัฒนาทั้งครูและนักเรียนให้เกิดการเรียนรู้และองกงามในการพัฒนาจิต

การกำหนดกิจกรรมการปลูกฝังวินัย ที่ทำให้เกิดการพัฒนาแบบเป็นองค์รวมในตัวนักเรียน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ควรดำเนินการโดยใช้ความร่วมมือจากบุคคลต่างๆ ที่เป็นปัจจัยสำคัญ อันจะส่งเสริมการปลูกฝังวินัย ได้แก่ ครู ผู้ปกครองและกลุ่มเพื่อน ซึ่งกิจกรรมและวิถีปฏิบัติในการเสริมสร้างวินัยในสถานศึกษาจึงควรจัดเป็น 3 ระดับ (มูลนิธิสถาบันวิจัยระบบการศึกษา. 2560 : เว็บไซต์) ดังนี้

1. ระดับกิจกรรมกลุ่มย่อย โรงเรียนอาจจัดช่วงเวลาทำกิจกรรมพัฒนาจิต สำหรับนักเรียนเฉพาะกลุ่มในช่วงเช้าหลังเข้าแถวเคารพธงชาติของทุกวัน ประมาณ 20 นาที ก่อนการจัดกระบวนการเรียนการสอนวิชาอื่นในทุกวัน ซึ่งสามารถนำมาใช้ได้กับทุกระดับชั้น เช่น

1.1 กิจกรรมเสริมสร้างพลังสงบ มีเป้าหมายเพื่อให้เกิดความสงบภายในและการผ่อนคลาย เช่น ขณะทำกิจกรรมเปิดเสียงดนตรีที่มีลักษณะของคลื่นความถี่ต่ำ เพื่อเหนี่ยวนำคลื่นสมองของเด็กให้มีความถี่ต่ำลง การทำโยคะเพื่อบริหารอวัยวะภายใน และเพื่อบริหารลมหายใจให้ได้อยู่กับลมหายใจ หรือแม้กระทั่งการนวดตัวเองหรือผลัดกันนวด เพื่อส่งความรู้สึกที่ดีต่อกัน รวมทั้งการทำบอดี้สแกน (Body Scan) เพื่อการผ่อนคลายแบบลึกและบ่มเพาะสิ่งที่ดีงามในจิตใต้สำนึก อาจใช้เวลาต่างจากกิจกรรมอื่น เช่น กิจกรรมก่อนเข้าเรียนภาคบ่าย

1.2 กิจกรรมฝึกสติ มีเป้าหมายเพื่อให้เด็กได้มีความชำนาญในการกลับมารู้ตัวได้เสมอ ๆ ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะทำให้เด็กรู้เท่าทันอารมณ์และการกระทำที่กำลังเกิดขึ้น ในแต่ละขณะ เพื่อจะได้รู้ว่าควรหยุดหรือดำเนินกิจกรรมนั้นต่อ เช่น การเดินตามรอยเท้า การเดินต่อเท้าตามเส้นตรง การทำกิจกรรมบริหารสมอง (Brain Gym)

1.3 กิจกรรมฝึกสมาธิ หรือการจดจ่อ มีเป้าหมายให้เด็กมีความสามารถในการคงสมาธิได้ยาวนาน เพื่อกำกับความเพียรทั้งการเรียนรู้และการทำงานให้เกิดสัมฤทธิ์ผล เช่น ส่งเทียน ต่อภาพจากผลยางพารา ต่อภาพจากเศษกิ่งไม้ นำเมล็ดผักหรือวัสดุในท้องถิ่นมาส่งต่อและเล่าเรื่องต่อกัน

2. ระดับวิถีปฏิบัติของหน่วยงาน เนื่องจากบรรยากาศและสภาพแวดล้อมมีผลต่อวินัยนักเรียน ดังนั้น การพัฒนาจิตสำนึกด้านความซื่อสัตย์สุจริตของนักเรียนควรมีการกำหนดบรรยากาศในโรงเรียนให้มีวิถีปฏิบัติที่สอดคล้องกับกิจกรรมการพัฒนาจิต เช่น การใช้จิตวิทยาเชิงบวกในการปลูกฝังจิตสำนึกที่ดีทั้งโรงเรียน จิตวิทยาเชิงบวก (Positive Psychology) เป็นศาสตร์ที่เน้นการ

พัฒนาบุคลิกภาพของมนุษย์ให้มีความสุข โดยมีพื้นฐานมาจากการพัฒนาตนเอง เป็นคนดีและมองโลกในแง่ดี ในโรงเรียนสุขภาวะ คุณครูใช้จิตวิทยาเชิงบวกเพื่อสร้างแบบอย่างด้วยการไม่เปรียบเทียบชิงดีชิงเด่นหรือตีค่าในสิ่งที่นักเรียนเป็นหรือนักเรียนทำ ลดค่าการตัดสินผู้เรียนด้วยด้านลบ ไม่สร้างความกลัวหรือการลงโทษด้วยความรุนแรง นอกจากนั้น ยังเน้นการเห็นคุณค่าความเป็นมนุษย์ เคารพ ให้เกียรติ สร้างศรัทธา ส่งเสริมภาพพจน์ด้านบวก สร้างคุณค่า ความสามารถและให้ความรักกับผู้เรียนทุกคน ตัวอย่างเช่น การตั้งกติการ่วมกันในการไม่ดื่มเครื่องดื่มและน้ำหวานในโรงเรียน โดยทุกคนในโรงเรียนจะต้องช่วยกันรักษากติกา ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร ครู และนักเรียนล้วนต้องปฏิบัติเหมือนกัน เมื่อนักเรียนได้ปฏิบัติจนคุ้นเคยแล้ว ก็จะขยายไปปฏิบัติในครอบครัวและชุมชนต่อไป ตัวอย่างการใช้จิตวิทยาเชิงบวก เช่น เมื่อนักเรียนมาโรงเรียนสายแทนที่ครูจะทำโทษด้วยความรุนแรง แต่ครูกลับใช้วิธีการตั้งคำถามให้นักเรียนอธิบายสาเหตุที่มาสาย และให้คิดวิธีการที่จะมาโรงเรียนให้ทันเวลาในวันต่อไป เพื่อฝึกให้คิดทบทวน รู้ตัวและพยายามปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรมด้วยตนเอง แล้วครูก็คอยชื่นชมและให้กำลังใจในความพยายามหรือการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นของนักเรียน

3. วิถีปฏิบัติระดับชุมชนและสังคม การสร้างความเป็นชุมชน และวิถีการใช้พัฒนาจิตในระดับนี้ เป็นการปฏิบัติร่วมกันของคนในชุมชนอย่างกลมกลืน ต่อเนื่องและสม่ำเสมอ จนกลายเป็นวัฒนธรรมองค์กร เกิดความตระหนักกับบุคคลทุกระดับ พัฒนาจิตเป็นเครื่องมือในการพัฒนาผู้เรียนและตนเองในสภาพแวดล้อมที่สะอาด ร่มรื่น สวยงาม ปลอดภัย สร้างความเป็นกัลยาณมิตรที่ดีของครู สร้างสัมพันธภาพของคนในชุมชน การปฏิบัติในวิถีโรงเรียนจะต้องทำอย่างมีความหมาย มีเหตุผล และคงเส้นคงวา ต้องตระหนักอยู่เสมอว่าผู้ปกครองทุกคนมีส่วนเกี่ยวข้องต่อความก้าวหน้าของนักเรียน

ตารางที่ 2.2 กิจกรรมการฝึกฝนวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริต (ไพรวัลย์ แสนแดง และคณะ. 2559)

ชื่อกิจกรรม	วิธีดำเนินการ
กิจกรรมสารวัตรห้องเรียน	สารวัตรห้องเรียน เตือนเพื่อนด้วยสติพฤติกรรมต่างๆ ที่ไม่พึงประสงค์ และวางกฎเกณฑ์เพื่อดูแลซึ่งกันและกันได้, เพื่อนเตือนเพื่อน
กิจกรรมนิทานความดี	จัดทำนิทานความดี โดยนักเรียนร่วมกันคิดเนื้อเรื่อง ออกแบบภาพและรูปเล่มเพื่อเป็นกรณีศึกษาให้แก่เพื่อนๆ แสดงความคิดเห็นในเวทีพูดคุย สืบค้นตัวอย่าง ที่แสดงถึงความซื่อสัตย์สุจริตและบันทึกความดีให้กำลังใจ ชมเชยเพื่อนที่ทำความดี
กิจกรรมอ่านเพื่อพัฒนากระบวนการคิด	อ่านเพื่อพัฒนากระบวนการคิดทุกวันจันทร์ ครูและนักเรียนแกนนำจะแนะนำหนังสือ หรือนักเรียนจะนำบทความมาเล่าสู่กันฟัง หรือนำมาให้เพื่อนๆ อ่าน และให้ตั้งคำถามตามทฤษฎีบันได 6 ขั้นของบลูม (Bloom) เพื่อวิเคราะห์ทักษะการตั้งคำถามของแต่ละคน
กิจกรรมฝึกวินัยทางการเงิน	จัดทำบัญชีรับจ่าย ศึกษาแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง, ทำบัญชีรับจ่าย แสดงแนวคิดเพื่อปรับปรุง และวางแผนการใช้จ่ายอย่างพอเพียงและออมเงิน

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

ชื่อกิจกรรม	วิธีดำเนินการ
กิจกรรมทำห้องชีวิตเนรมิตนิสัย	แกนนำจัดกิจกรรมทำห้องชีวิตเนรมิตนิสัย นำเพื่อนดูแลห้องต่างๆ ได้แก่ 1. ห้องน้ำ เป็นที่พิจารณาความไม่งามของร่างกาย ความเสื่อมโทรมของร่างกายที่ดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง และความเป็นรังแห่งโรคของร่างกาย 2. ห้องแต่งตัว ใช้ในการปลูกฝังสัมมาสติ คือ ฝึกปกครองรักษาใจให้ผ่องใสเป็นปกติ ไม่ปล่อยใจตามอำนาจกิเลส ฝึกระมัดระวังตนในทุกๆ เรื่อง ไม่ประมาทเผลอเรอ มีความตื่นตัวตลอดเวลา ฝึกตั้งใจไม่คิดหมกมุ่นในกามตามแฟชั่นหรือกระแสสังคม ฝึกให้เหตุผลตักเตือนใจของตนให้เป็นสัมมาทฐิ และสัมมาสังกัปปะ ไม่ลำเอียง และสูญเสียศีลธรรมประจำใจ 3. ห้องอาหาร เป็นที่ประชุมสมาชิกทุกคนในบ้านอย่างพร้อมหน้าพร้อมตาทุกวัน ใช้ปลูกฝังสัมมาวาจาและสัมมากรรมันตะให้แก่สมาชิกทุกคนในบ้าน 4. ห้องนอน คือ ห้องมหาสิริมงคล ใช้ปลูกฝังศีลธรรม ทบทวนบุญ-บาป ให้พรลูกหลานก่อนนอน กราบพ่อแม่ก่อนนอน นั่งสมาธิก่อนนอน ทำเกดสิริมงคล 5. ห้องทำงาน ใช้ปลูกฝังสัมมาอาชีพะ ไม่หารายได้จากการทำผิดศีลธรรม ผิดกฎหมาย ผิดจารีตประเพณี และใช้ปลูกฝังวินัยห้องทำงาน 6 ประการ ได้แก่ 1) มีสัมมาวาจา ใช้คำพูดได้เหมาะสม 2) มีความเคารพในบุคคล สถานที่ เหตุการณ์ 3) มีมารยาทดี เหมาะแก่บุคคลและกาลเทศะ 4) มีความรับผิดชอบทั้งส่วนตัวและส่วนรวม 5) เคร่งครัดต่อระเบียบวินัยในการทำงาน 6) เอาใจใส่ดูแลอุปกรณ์ต่างๆ ในห้องทำงาน
กิจกรรมฝึกความเพียรในการเรียนรู้	วางแผนการเรียนรู้ สำนวจผลการเรียนเฉลี่ย วิเคราะห์ผลการเรียน, วิเคราะห์ตนเอง เสนอแนวทางพัฒนา ปรับปรุงการเรียนรู้ ลงมือปฏิบัติเพื่อการเรียนรู้ ซ่อมเสริมเตรียมความพร้อมโดยจัดทำแผนการเรียนรู้ของตนเอง
กิจกรรมการเจริญภาวนาก่อนเข้าเรียน เข้า - ปาย ทั้งครูและนักเรียน	1. ขึ้นเตรียมการก่อนลงมือปฏิบัติ มอบหมายให้ตัวแทนนักเรียนเป็นผู้นำกล่าว - ระลึกถึงคุณของพระรัตนตรัย - แผ่เมตตาให้มนุษย์และสัตว์ทั้งหลาย - ตัดความกังวลต่างๆ ทำจิตให้ปลอดโปร่ง - กำหนดเวลาในการฝึกปฏิบัติ (ประมาณ 5 - 10 นาที) 2. ขึ้นลงมือปฏิบัติ - นั่งสมาธิโดยใช้เท้าขวาทับเท้าซ้าย มือขวาวางทับมือซ้าย ลำตัวตรงตั้งสติมั่น - กำหนดลมหายใจ เมื่อหายใจเข้าภาวนา “พุท” หายใจออกภาวนา “โธ” - ปฏิบัติเรื่อยๆ โดยให้จิตจดจ่ออยู่กับลมหายใจเข้าออกจนจิตนิ่ง

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

ชื่อกิจกรรม	วิธีดำเนินการ
กิจกรรมการบูรณาการวิถีพุทธ ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้	1) กิจกรรมเสริมเนื้อหาสาระตามหลักสูตร - พิธีแสดงตนเป็นพุทธมามกะ - ประกวดมารยาทชาวพุทธ - กิจกรรมค่ายพุทธบุตร - กิจกรรมบริหารจัดการ เจริญภavana - เรียนธรรมศึกษา/สอนธรรมศึกษา - บรรพชาสามเณรอุดรธ 2) กิจกรรมประจำวัน/ประจำสัปดาห์ - กิจกรรมหน้าเสาธง - รำลึกถึงชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ - สวดมนต์ไหว้พระ แผ่เมตตา สงบนิ่ง - กิจกรรมพุทธศาสนสุภาษิตวันละบท - กิจกรรมน่องไหว้พี่ - เดินแถวเข้าห้องอย่างมีสติ
กิจกรรมการบูรณาการวิถีพุทธ ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้	3) กิจกรรมทำความดีระหว่างวัน - เดินเข้าโรงอาหารอย่างมีสติ - กล่าวคำพิจารณาอาหารก่อนรับประทานอาหาร - รับประทานอาหารอย่างมีสติ - ขอบคุณหลังอาหาร - สมาธิ 5 นาทีก่อนเรียน 4) กิจกรรมก่อนเลิกเรียน - ไหว้พระสวดมนต์ - รำลึกพระคุณของผู้มีพระคุณ - ห้องอาขยานสร้างสมาธิ 5) กิจกรรมประจำสัปดาห์ - สวดมนต์สรภัญญะประจำสัปดาห์ - ทำบุญตักบาตรประจำสัปดาห์
กิจกรรมรักษาศีล 5 ในวันพระ	เชิญชวนครู นักเรียนทุกคนรักษาศีล 5 ในวันพระ โดยอาจปฏิบัติตาม ขั้นตอนการอาราธนาศีลตามพิธีกรรมทางศาสนา หรือใช้วิธีการ กล่าวคำปฏิญาณในการถือศีล 5 ในระยะแรกอาจใช้เวลาในการรักษาศีล 5 เพียงครั้งละ 1 วัน หลังจากนั้นก็สามารถเพิ่มระยะเวลาเป็น 1 สัปดาห์ เพื่อพัฒนาให้เป็นวิถีปฏิบัติที่ยั่งยืนมากขึ้น

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

ชื่อกิจกรรม	วิธีดำเนินการ
กิจกรรมอบรมมารยาทไทย	อบรมมารยาทไทย ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของคนไทยเน้นการมีสัมมาคารวะ สร้างค่านิยมการไหว้ ยิ้มทักทายเพื่อนและครูและพัฒนาทักษะการพูด
ห้องเรียนแห่งการแบ่งปัน	ให้นักเรียนนำความรู้มาแบ่งปันสู่เพื่อนๆ ในชั้นเรียนรับทราบเช่น การนำเสนอ ภูมิปัญญาในท้องถิ่น ยกตัวอย่างปัญหาในชุมชนมานำเสนอ ช่วยกันวิเคราะห์ปัญหา คิดแนวทางแก้ไข ธารงศ์ให้ประหยัดพลังงาน และรักษาสสิ่งแวดล้อม
แฟ้มผลงานความดี	การทำแฟ้มผลงานความดีเพื่อแสดงตัวตนของตนเอง รู้จักเก็บชิ้นงานแสดงทักษะ และนำเสนอผลงานด้วยความภาคภูมิใจ
กิจกรรมโฮมรูมเพื่อสะท้อนความรู้สึก	1) ประชุมชี้แจงให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ 2) แต่งตั้งคณะทำงานดำเนินการ 3) จัดทำโครงการกิจกรรมโฮมรูม ด้วยกิจกรรมที่หลากหลาย ได้แก่ - หลังจากทำกิจกรรมเคารพธงชาติหน้าเสาธงแล้วนักเรียนทุกคนเข้าห้องเรียน เพื่อทำกิจกรรมนั่งสมาธิทุกวันวันละ 5 นาที - นักเรียนออกมาเล่าเรื่องที่ได้ทำความดีและเล่าข่าวเหตุการณ์ที่พบเห็นและได้ยินข่าวเกี่ยวกับการทำความดี - นักเรียนทุกคนส่งความรู้สึกที่ได้ทำความดีในแต่ละระดับชั้นกับครูประจำชั้น - รวบรวมความรู้สึกนักเรียนที่ได้ทำความดีแล้วส่งประกวด 4) ติดตามและประเมินผล 5) สรุป / รายงานผล
กิจกรรมชื่นชมคุณความดี	จัดกิจกรรมต่างๆ และสรุปนำเสนอหน้าเสาธงทุกกิจกรรมประชาสัมพันธ์ความดีที่เกิดขึ้นในโรงเรียน จัดกิจกรรมเสริมสร้างการทำความดีในโรงเรียน จัดกิจกรรมให้นักเรียนนำเสนอข่าวการทำความดีจากหนังสือพิมพ์แล้วนำเสนอหน้าเสาธง จัดป้ายนิเทศ นำความดีที่เสนอหน้าเสาธงจัดไว้ให้นักเรียนอ่านอีกทางหนึ่ง จัดทำแฟ้มความดีของโรงเรียน ตามลำดับวันที่ เหตุการณ์ที่เกิดกิจกรรมหน้าเสาธง ให้เป็นกิจกรรมที่เสริมสร้างความดี หรือเรื่องดีๆ อย่างสร้างสรรค์

สรุปว่า กิจกรรมการปลูกฝังวินัยสามารถดำเนินการได้หลายแนวทาง ซึ่งแนวปฏิบัติที่ส่งผลอย่างยั่งยืนต่อการพัฒนาวินัยของนักเรียน ได้แก่ วิธีสร้างวินัยเชิงบวกซึ่งเป็นวิธีการกระตุ้นการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากด้านใน ผ่านการครุ่นคิดด้วยตนเองอย่างมีสติ ในบรรยากาศที่ผ่อนคลายสงบ และวิถีปฏิบัติที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันกับสังคม การพัฒนาจิตเป็นแนวทางหนึ่งที่จะทำให้ผู้เรียนมีภูมิคุ้มกันทางด้านจิตใจ สามารถกำกับตนเองให้มีสติ และปฏิบัติตนในทางที่ถูกต้องทางกาย วาจา และใจ และกิจกรรมการฝึกฝนวินัยในรูปแบบต่างๆ ได้แก่ กิจกรรมสรวัดรห้องเรียนกิจกรรมนิทานความดี กิจกรรมอ่านเพื่อพัฒนากระบวนการคิด กิจกรรมฝึกวินัยทางการเงิน กิจกรรมห้าห้อง

ชีวิตเนรมิตนิสัย กิจกรรมฝึกความเพียรในการเรียนรู้ กิจกรรมอบรมมารยาทไทย ห้องเรียนแห่งการแบ่งปัน แพ้ผลงานความดี กิจกรรมการเจริญภาวนา กิจกรรมการบูรณาการวิถีพุทธกิจกรรมชื่นชมคุณความดี กิจกรรมโฮมรูมเพื่อสะท้อนความรู้สึก และกิจกรรมรักษาศีล 5 ในวันพระ เป็นต้น วินัยมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ผู้คนที่มีระเบียบวินัยนั้น เป็นผู้ที่มีเข้มแข็ง เป็นผู้หวังดีต่อตนเอง เป็นผู้ที่จะมีความสำเร็จในอนาคต การปฏิบัติด้วยความมีระเบียบ มีวินัย การปฏิบัตินั้นสำเร็จ การเสริมสร้างให้คนไทยมีวินัยจึงเป็นส่วนสำคัญในการยกระดับคุณภาพของคนไทย เพื่อใช้ชีวิตได้อย่างมีความสุขในสังคม อันจะส่งผลดีต่อการพัฒนาก้าวหน้าของสังคมและประเทศชาติต่อไป

3.3 ปัจจัยการเสริมสร้างวินัยของนักเรียน

ปัจจัยการเสริมสร้างวินัยของนักเรียน ประกอบด้วย

1. ปัจจัยการเสริมสร้างวินัยด้านผู้บริหาร เป็นคุณลักษณะความรู้และความสามารถของผู้บริหารที่ควรมีในการเสริมสร้างวินัยให้กับนักเรียน ดังนี้ (ไพรวลัย แสนแดง และคณะ. 2559)

คุณลักษณะ ได้แก่

- 1) มีความรู้ลึกซึ้งที่ต่อการเสริมสร้างวินัยนักเรียน
- 2) มีความเป็นกัลยาณมิตรต่อผู้อื่น
- 3) ปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างที่ดีด้านการมีวินัย

ความรู้ ได้แก่

- 4) มีความรู้เกี่ยวกับการเสริมสร้างวินัยนักเรียน
- 5) มีความรู้เกี่ยวกับการกำหนดนโยบาย/แนวทางในการส่งเสริมให้นักเรียนมีวินัย
- 6) มีความรู้เกี่ยวกับการวิเคราะห์หลักสูตรและบริบทของโรงเรียนและชุมชน เพื่อนำไปสู่การออกแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างวินัยนักเรียน

7) มีความรู้เกี่ยวกับการออกแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างวินัยนักเรียน /

จัดการเรียนการสอนที่บูรณาการการเสริมสร้างการมีวินัยเข้าไปในการเรียนการสอนได้

ความสามารถ ได้แก่

- 8) มีความสามารถในการกำหนดวิสัยทัศน์/ปรัชญาที่เกี่ยวกับวินัยที่ชัดเจน
- 9) สามารถกระตุ้นและโน้มน้าวให้บุคลากรในโรงเรียนเห็นความสำคัญการพัฒนาวินัย
- 10) สามารถส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีวินัย
- 11) ประสานความร่วมมือระหว่างโรงเรียน บ้าน ชุมชน หน่วยงาน และองค์กรต่าง ๆ

ในการเสริมสร้างวินัย

- 12) จัดสรรงบประมาณสนับสนุนโครงการ/กิจกรรมที่เสริมสร้างวินัยนักเรียน
- 13) นิเทศ กำกับ ติดตาม ให้ข้อเสนอแนะการทำโครงการ/กิจกรรมสร้างวินัยนักเรียน

2. ปัจจัยการเสริมสร้างวินัยด้านครู เป็นคุณลักษณะ ความรู้ และความสามารถของครูที่ควรมีในการเสริมสร้างวินัยให้กับนักเรียน ดังนี้

คุณลักษณะ ได้แก่

- 1) มีความรู้สึกที่ดีต่อการเสริมสร้างวินัยนักเรียน
- 2) มีความเข้าใจถึงวิสัยทัศน์ จุดหมาย เป้าหมายด้านการเสริมสร้างวินัย
- 3) ตระหนักและเห็นความสำคัญของการมีวินัยของนักเรียน
- 4) ปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างที่ดีด้านการมีวินัยของนักเรียน

ความรู้ ได้แก่

- 5) มีความรู้เกี่ยวกับการเสริมสร้างวินัยของนักเรียน
- 6) มีความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีวินัย
- 7) มีความรู้เกี่ยวกับการวิเคราะห์หลักสูตรและบริบทของโรงเรียนและชุมชน เพื่อ

นำไปสู่การออกแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างวินัยนักเรียน

- 8) มีความรู้เกี่ยวกับการออกแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างวินัยนักเรียน / จัดการเรียนการสอนที่บูรณาการการเสริมสร้างวินัยเข้าไปในการเรียนการสอนได้

ความสามารถ ได้แก่

- 9) มีความสามารถจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีวินัย
- 10) สามารถวิเคราะห์หลักสูตรและบริบทของโรงเรียนและชุมชน เพื่อนำไปสู่การออกแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างวินัยนักเรียน
- 11) สามารถออกแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างวินัยนักเรียน / จัดการเรียนการสอนที่บูรณาการการเสริมสร้างวินัยเข้าไปในการเรียนการสอนได้
- 12) มีความสามารถในการเสริมแรงนักเรียนให้มีวินัย
3. ปัจจัยการเสริมสร้างวินัย ด้านนักเรียน หมายถึง คุณลักษณะหรือพฤติกรรมของผู้เรียนที่เมื่อมีลักษณะหรือพฤติกรรมดังกล่าวแล้ว จะทำให้การเสริมสร้างวินัยบรรลุเป้าหมาย ดังนี้
 - 1) ตระหนักและเห็นความสำคัญของการมีวินัย
 - 2) เป็นผู้คิดกิจกรรมที่เสริมสร้างวินัยด้วยตนเอง
 - 3) เป็นผู้ลงมือทำกิจกรรมที่เสริมสร้างวินัยด้วยตนเอง
 - 4) เป็นผู้นำเสนอกิจกรรมที่เสริมสร้างวินัยด้วยตนเอง
 - 5) มีส่วนร่วมในกิจกรรมเสริมสร้างวินัย
4. ปัจจัยการเสริมสร้างวินัยด้านเครือข่ายความร่วมมือ เป็นลักษณะของสถาบันต่างๆ ภายนอกโรงเรียน ได้แก่ กรรมการสถานศึกษา ครอบครัวของนักเรียนชุมชนโดยรอบ และสถาบันทางศาสนา มีดังนี้
 - 1) มีความเข้าใจวิสัยทัศน์ จุดหมาย เป้าหมายด้านการเสริมสร้างวินัยนักเรียน
 - 2) มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนานักเรียน
 - 3) ให้การสนับสนุนในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนานักเรียน
 - 4) มีความร่วมมือกันระหว่างโรงเรียน บ้าน ชุมชน และองค์กรต่างๆ ในการเสริมสร้างวินัยนักเรียน

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การเสริมสร้างวินัย ผู้บริหาร ต้องมีความรู้สึกที่ดีต่อการเสริมสร้างวินัยนักเรียน เป็นกัลยาณมิตรต่อผู้อื่น ปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างที่ดีด้านการมีวินัย

มีความรู้ เกี่ยวกับการเสริมสร้างวินัยนักเรียน มีแนวทางในการส่งเสริมให้นักเรียนมีวินัย มีความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรและบริบทของโรงเรียนและชุมชน รู้เกี่ยวกับการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการการเสริมสร้างวินัยในการเรียนการสอนได้

มีความสามารถ กำหนดวิสัยทัศน์/ปรัชญาที่เกี่ยวกับวินัย สามารถกระตุ้นบุคลากรให้เห็นความสำคัญการพัฒนาวินัย ให้ครูจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีวินัย ประสานความร่วมมือกับบ้าน ชุมชนและองค์กรต่างๆ ในการเสริมสร้างวินัย จัดสรรงบประมาณสนับสนุนกิจกรรมที่เสริมสร้างวินัยนักเรียน นิเทศ กำกับ ติดตาม กิจกรรมสร้างวินัย

การเสริมสร้างวินัยของครู ต้องมีความรู้ลึกที่ต่อการเสริมสร้างวินัยนักเรียน มีความเข้าใจเป้าหมายด้านการเสริมสร้างวินัย ตระหนักและเห็นความสำคัญของการมีวินัยของนักเรียน ปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างที่ดีด้านการมีวินัย

มีความรู้ เกี่ยวกับการเสริมสร้างวินัยของนักเรียน รู้การจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีวินัย รู้การวิเคราะห์หลักสูตรและบริบทของโรงเรียนและชุมชน รู้การออกแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างวินัยนักเรียน จัดการเรียนการสอนที่บูรณาการการเสริมสร้างวินัยในการเรียนการสอนได้

มีความสามารถ จัดการเรียนรู้อันส่งเสริมให้นักเรียนมีวินัย วิเคราะห์หลักสูตรและบริบทของโรงเรียนและชุมชน ออกแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างวินัยนักเรียน จัดการเรียนการสอนบูรณาการ การเสริมสร้างวินัยในการเรียนการสอนได้ มีความสามารถในการเสริมแรงนักเรียนให้มีวินัย

การเสริมสร้างวินัยของตัวนักเรียนเอง มีความตระหนักและเห็นความสำคัญของการมีวินัย คิดกิจกรรมเสริมสร้างวินัยด้วยตนเอง ลงมือทำกิจกรรมที่เสริมสร้างวินัยด้วยตนเอง นำเสนอกิจกรรมเสริมสร้างวินัยด้วยตนเอง มีส่วนร่วมในกิจกรรมเสริมสร้างวินัย

การเสริมสร้างวินัยของสถาบันต่างๆ นอกโรงเรียน ต้องมีความรู้ เข้าใจวิสัยทัศน์ จุดหมายเป้าหมายการเสริมสร้างวินัยนักเรียน มีส่วนร่วมจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาวินัยนักเรียน สนับสนุนการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาวินัยนักเรียน สร้างความร่วมมือกันระหว่างโรงเรียน บ้าน ชุมชน และองค์กรต่างๆ ในการเสริมสร้างวินัยนักเรียน

ตอนที่ 6 ความพึงพอใจ

1. ความหมายของความพึงพอใจ

ความหมายของความพึงพอใจ ได้มีนักการศึกษาหลายท่านให้ความหมายไว้ดังนี้ คือ

คอตเลอร์ (Kotler. 2003:61) ได้กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกยินดีหรือรู้สึกผิดหวังของบุคคล จากการเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่เขาได้รับกับความคาดหวังของเขา ถ้าสิ่งที่ได้รับเพียงพอหรือสูงกว่าความคาดหวังที่ต้องการ ลูกค้าย่อมเกิดความพึงพอใจ

ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2544: 122) ได้กล่าวถึง ความพึงพอใจในการทำงานว่า หมายถึงความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อการทำงานในทางบวก เป็นความสุขของบุคคลที่เกิดขึ้น จากการปฏิบัติงานและได้รับผลตอบแทน คือ ความพึงพอใจ และทำให้บุคคลเกิดความรู้สึกกระตือรือร้น มีความมุ่งมั่นในการทำงานต่อไป มีขวัญและกำลังใจ สิ่งเหล่านี้จะมีผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการทำงาน รวมทั้งการส่งผลต่อความสำเร็จและเป็นไปตามเป้าหมายขององค์การ

สมศักดิ์ คงเที่ยง และอัญชลี โพธิ์ทอง (2542: 161) กล่าวสรุปว่า ได้มีผู้อธิบาย ความหมายของความพึงพอใจไว้หลายประการ ดังนี้

1. ความพึงพอใจเป็นผลรวมของความรู้สึกของบุคคล ที่เกี่ยวกับระดับความชอบหรือไม่ชอบ ต่อสภาพต่าง ๆ ในงาน นั่นคือ ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกพอใจในงานที่ทำและเต็มใจ ที่จะทำงานนั้นให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ คนจะรู้สึกพอใจในงานที่ทำเมื่องานนั้นให้ผลประโยชน์ตอบแทนทั้งด้านวัตถุและจิตใจ ซึ่งสามารถสนองความต้องการพื้นฐาน

2. ความพึงพอใจในงานเป็นผลของทัศนคติที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของงานและการมีส่วนร่วมในการบริหาร เช่น ลักษณะงาน สภาพแวดล้อมในการทำงาน และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ถ้าบุคคลมีความพึงพอใจในการทำงานเขาจะมีชีวิตดี

3. ความพึงพอใจในการทำงานเป็นผลจากการปฏิบัติงานที่ดีและทำให้เกิดความรู้สึกสำเร็จ การได้รับผลตอบแทนสิ่งต่าง ๆ ตรงตามที่คาดหวังไว้ สิ่งเหล่านี้จะกลับมาเป็นองค์ประกอบที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการทำงาน ลดความเครียดของพนักงานให้น้อยลง ถ้ามีความตึงเครียดมากจะเกิดความไม่พึงพอใจในการทำงาน โดยความตึงเครียดนี้เป็นผลมาจากความต้องการของมนุษย์ หากมนุษย์ได้รับการตอบสนองความต้องการของตน ก็จะทำให้เกิดความตึงเครียดน้อยลง อันเป็นผลให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน

ดังกล่าวนี้อาจสรุปได้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกของผู้ใช้บริการที่ดี ที่ได้รับการตอบสนองตามความต้องการที่คาดหวังไว้ หรือไม่ได้รับการตอบสนองตามความต้องการที่คาดหวังไว้ อีกนัยหนึ่งคือ ความรู้สึกหรือทัศนคติที่ดีของบุคคล มักเกิดจากการได้รับการสนองตอบความพอใจสิ่งต่างๆ ตามที่ตนต้องการ จะเกิดความรู้สึกที่ดีต่อสิ่งนั้น แต่หากความต้องการไม่ได้รับการตอบสนองความพึงพอใจก็จะไม่เกิดขึ้น

2. ความสำคัญของความพึงพอใจ

ความสำคัญของความพึงพอใจ มีนักการศึกษาหลายท่าน ได้กล่าวถึง ไว้ดังนี้

จิตตินันท์ เดชะคุปต์ (2543: 21) กล่าวว่า ความสำคัญของความพึงพอใจ มี 2 ประการคือ

1. ความสำคัญต่อผู้ให้บริการที่องค์กรต้องคำนึงถึงความพึงพอใจในการบริการ ต่อไปนี้

1.1 ความพึงพอใจของลูกค้า เป็นตัวกำหนดคุณลักษณะของการบริการ ซึ่งผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงานบริการ จำเป็นต้องสำรวจความพึงพอใจของลูกค้า เกี่ยวกับการบริการ และลักษณะของการนำเสนอสิ่งบริการที่ลูกค้าชื่นชอบ เพราะข้อมูลดังกล่าวจะบ่งบอกถึงการประเมินความรู้สึก และความคิดเห็นของลูกค้าต่อคุณสมบัติของการบริการที่ลูกค้าต้องการ วิธีการตอบสนองความต้องการแต่ละอย่างในลักษณะที่ลูกค้าปรารถนา เป็นผลดีต่อผู้ให้บริการ ในรูปแบบที่ผู้รับบริการคาดหวังไว้ ความพึงพอใจของลูกค้า เป็นตัวแปรที่สำคัญ ในการประเมินคุณภาพของการบริการ การนำเสนอบริการที่ดีมีคุณภาพตรงกับความต้องการ และความคาดหวังของลูกค้า จึงมีแนวโน้มที่จะใช้บริการซ้ำอีกต่อไป คุณภาพของการบริการ ที่ลูกค้าพึงพอใจขึ้นอยู่กับงานบริการที่ปรากฏให้เห็น เช่น ความน่าเชื่อถือ ใ้วางใจของการบริการ ความเต็มใจที่จะให้บริการ ตลอดจนความรู้ความสามารถในการให้บริการด้วยความเชื่อมั่นและความเข้าใจต่อผู้อื่น

1.2 ความพึงพอใจของผู้ปฏิบัติงานบริการ เป็นตัวชี้วัดคุณภาพ และความสำเร็จของงาน

บริการที่ให้ความสำคัญกับความต้องการและความคาดหวังของผู้ปฏิบัติงานบริการ เป็นเรื่องที่สำคัญอย่างยิ่งไปกว่าการให้ความสำคัญกับลูกค้า การสร้างความพึงพอใจในงานให้กับผู้ปฏิบัติงานบริการ ย่อมทำให้พนักงานมีความรู้สึกดีต่องานที่ได้รับมอบหมาย และตั้งใจปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ อันจะนำมาซึ่งคุณภาพของการบริการที่จะสร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้า และส่งผลให้กิจการบริการประสบความสำเร็จ

2. ความสำคัญต่อผู้รับบริการ แบ่งออกเป็น 2 ประเด็น ดังนี้

2.1 ความพึงพอใจของลูกค้า เป็นตัวหลักด้านคุณภาพชีวิตที่ดี เมื่อองค์กร ตระหนักถึงความสำคัญของความพึงพอใจของลูกค้า ก็จะพยายามค้นหาปัจจัยที่กำหนดความพึงพอใจของลูกค้า เพื่อนำเสนอบริการที่เหมาะสม เพื่อการแข่งขันแย่งชิงส่วนแบ่งตลาดของธุรกิจบริการผู้รับบริการ ย่อมได้รับบริการที่มีคุณภาพ และสามารถตอบสนองความต้องการที่ตนเองคาดหวังไว้ การที่บุคคลต้องพึ่งพาการบริการหลาย ๆ สถานการณ์ เพราะการบริการในหลาย ๆ ด้านช่วยอำนวยความสะดวก และแบ่งเบาภาระ เป็นการตอบสนองความต้องการของบุคคลที่สำคัญอีกประการหนึ่ง

2.2 ความพึงพอใจของผู้ปฏิบัติงานบริการเป็นสิ่งช่วยพัฒนาคุณภาพของงานบริการ และอาชีพบริการ เป็นสิ่งสำคัญต่อชีวิตของคนเราเพื่อให้ได้มาซึ่งรายได้ในการดำรงชีวิตและการแสดงออกถึงความสามารถในการทำงานให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี เป็นที่ยอมรับว่าความพึงพอใจในงานที่มีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพของงานในแต่ละองค์การ เมื่อองค์กรให้ความสำคัญกับการสร้างความพึงพอใจในงานให้กับผู้ปฏิบัติงาน ทั้งด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน ค่าตอบแทน สวัสดิการ ความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน เป็นการเพิ่มคุณภาพมาตรฐานของงานบริการให้มีก้าวหน้ายิ่งขึ้นไป การตอบสนองความต้องการของลูกค้าและการสร้างสายสัมพันธ์ที่ดีกับลูกค้าให้ใช้บริการต่อ ๆ ไป ความพึงพอใจในงานบริการ หรือคุณภาพการให้บริการ

เอกชัย กีสุขพันธ์. (2544: 124-125) กล่าวถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจ ไว้ ดังนี้

สัมฤทธิ์ผลของงาน (Achievement) มีคนเป็นจำนวนมาก ที่ต้องการความสำเร็จในการทำงาน และพอใจการมีส่วนร่วมสร้างสรรค์งานที่มีความสำคัญให้บริษัท ถ้าผู้บริหารยอมรับในข้อนี้ ก็ย่อมที่จะสนับสนุนให้บุคคล มีโอกาสประสบความสำเร็จในการทำงาน ตามศักยภาพ (Potential) ของแต่ละบุคคล

การยอมรับ (Recognition) โดยปกติแล้วคนทุกคน มีความรู้ มีความสามารถ และมีทักษะในการทำงานที่แตกต่างกันไป ถ้าผู้บริหารแสดงออกถึงพฤติกรรมในการยอมรับฟังความคิดเห็น หรือความสามารถของบุคคล ไม่ว่าจะเป็น คำยกย่องชมเชย หรือการให้ Feedback ที่เหมาะสมจะมีส่วนช่วยจูงใจในการทำงานได้มากที่สุดทีเดียว

ความก้าวหน้า (Advancement) ความก้าวหน้าในอาชีพการงาน เป็นสิ่งที่ทุกคนต้องการ เพราะการเข้าสู่ตำแหน่งงานใหม่ หรือได้เผชิญกับงานในสถานการณ์ใหม่ ๆ ที่มีความท้าทายจะทำให้บุคคลนั้นได้มีโอกาสพัฒนาทักษะการทำงานอยู่เสมอ

ความสนใจ (Interest) หมายถึง การให้บุคคลได้มีโอกาสพัฒนาตนหรือเสริมสร้างทักษะในการทำงานตามที่เขาให้ความสนใจ หรือการเปิดโอกาสให้เขาได้ใช้ความรู้ความสามารถ ในการทำงานที่เขาชอบ ก็เป็นการจูงใจที่ดีวิธีหนึ่ง

ความรับผิดชอบ (Responsibility) สำหรับบุคคลที่มีความสามารถ มีไหวพริบดีและ

ทักษะในการทำงานที่ดี อยากรจะทำงานด้วยอำนาจและความรับผิดชอบของตนเอง ไม่ชอบการบังคับ การมีส่วนร่วมในการทำงาน (Participation) เป็นการเปิดโอกาสให้กับบุคคลได้มีส่วนร่วมในการทำงานมากขึ้น จะเป็นการกำหนดนโยบาย วิธีทำงาน ตลอดจนการตัดสินใจในการทำงาน จะสร้างให้เกิดความรู้สึกผูกพันกับหน่วยงาน หรือบริษัท การให้มีส่วนร่วมในการทำงานจะจูงใจให้บุคคลยอมรับในความสามารถซึ่งกันและกัน มีโอกาสพัฒนาการทำงานเป็นทีมด้วย

สุสดี แสงหล่อ (2555 : 14) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกโดยรวมของบุคคลที่มีต่อการทำงานในทางบวก เป็นความสุขของบุคคลที่เกิดความรู้สึกกระตือรือร้น มีความมุ่งมั่นที่จะทำงานมีขวัญกำลังใจ สิ่งเหล่านี้มีผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการทำงาน รวมทั้งการส่งผลต่อความสำเร็จและเป็นไปตามเป้าหมายขององค์กร

ศิริพรรณ ประจงกิจ (2555 : 47) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกที่ดีของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งอันเนื่องมาจากสิ่งเร้าและแรงจูงใจ ปรากฏออกมาทางพฤติกรรมเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการทำกิจกรรมต่างๆ ของบุคคล

ทิฟฟิน และแมคคอมิค. (Tiffin and McComick. 1968) ได้กล่าวว่า ความพึงพอใจ เป็นแรงจูงใจของมนุษย์ ที่ตั้งอยู่บนความต้องการขั้นพื้นฐาน ที่เกี่ยวข้องกันอย่างใกล้ชิดกับผลสัมฤทธิ์และสิ่งจูงใจ ซึ่งพยายามหลีกเลี่ยงสิ่งที่ไม่ต้องการ

ชาญชัย อินทรประวัติ (2523: 7) ได้กล่าวว่า ในการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ ผู้สอนจะต้องพยายามสร้างสิ่งจูงใจให้เกิดขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจมีความสนใจและรู้สึกรักที่จะเรียน ซึ่งเท่ากับว่าผู้สอนเป็นผู้ช่วยหยิบยื่นความสำเร็จให้แก่ผู้เรียน เพราะว่าการเรียนรู้จะเกิดขึ้นและประสบความสำเร็จได้ ก็เพราะความพยายามของผู้เรียนนั่นเอง

จากแนวคิดดังกล่าว สรุปได้ว่า ความพึงพอใจในการบริการ เกิดได้จาก ทั้งผู้รับบริการและผู้ปฏิบัติหน้าที่ให้บริการ คือผลตอบแทนที่จะได้รับตามความต้องการที่คาดหวังไว้ ที่ผู้บริหารขององค์กรจำเป็นต้องบริหารจัดการองค์กรเพื่อให้เกิดผลตอบแทน ตามความต้องการทั้งด้านความพึงพอใจของผู้รับบริการ และความพึงพอใจของผู้ปฏิบัติหน้าที่ให้บริการ สำหรับสถานศึกษาซึ่งเป็นหน่วยงานที่ให้ บริการทางการศึกษา ก็จะต้องบริหารองค์กร คือสถานศึกษาให้ตอบสนองความต้องการของนักเรียน บุคลากร ผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้องที่มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษา โดยคำนึงถึงความพึงพอใจของผู้รับบริการเป็นหลัก ให้ภารกิจของหน่วยงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ ต่อไป

3. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ

โคแมน. Koman. 1997. (อ้างถึงใน พิสนุ พองศรี. 2556: 340-341) ซึ่งได้กล่าวจำแนกว่า ทฤษฎีความพึงพอใจ ในงาน (Job Satisfaction) ออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

1. ทฤษฎีสอนองความต้องการ (Need Fulfillment Theory) ถือว่าความพึงพอใจในงาน เกิดจากความต้องการส่วนบุคคล ที่มีความสัมพันธ์ต่อผลที่ได้รับจากงาน กับการได้ประสบความสำเร็จ ตามเป้าหมายของตน

2. ทฤษฎีอ้างอิงกลุ่ม (Reference – Group Theory) ซึ่งถือว่า ความพึงพอใจในงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณลักษณะของงานตามความปรารถนาของกลุ่ม

มิลเลต. (Millet. 1954: 397-400) ได้กล่าวถึงบริการที่น่าพึงพอใจว่า การบริการนั้นจะเป็น

ที่พึงพอใจหรือไม่ สามารถวัดได้จากปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้ คือ

การให้บริการอย่างเท่าเทียมกัน คือ การให้บริการที่มีความเสมอภาคและเสมอหน้า

การให้บริการที่ตรงเวลา คือ ให้บริการตรงเวลาและทันต่อความต้องการของผู้ใช้

การให้บริการอย่างเพียงพอ คือ ความเพียงพอในด้านต่าง ๆ ดังนี้ คือ ด้านอาคารสถานที่ ด้านวัสดุและอุปกรณ์ต่าง ๆ ตลอดจนด้านบุคลากรผู้ให้บริการ

การให้บริการอย่างต่อเนื่อง คือ การติดตามผู้ใช้อย่างต่อเนื่อง

การให้บริการที่มีความก้าวหน้า คือ การพัฒนางานบริการ ทั้งในด้านปริมาณ และคุณภาพ ให้มีความก้าวหน้าไปเรื่อย ๆ

นอกจากที่กล่าวแล้ว มนุษย์มีความต้องการขั้นพื้นฐาน 5 ประการคือ ความต้องการทางกาย ความต้องการความปลอดภัย ความต้องการความรัก ความต้องการความนับถือและความสำเร็จในชีวิต และมนุษย์ยังมีความต้องการอยากรู้ ความต้องการแสวงหาข่าวสารต่างๆ อีกด้วย

จากที่กล่าวมา สรุปได้ว่า ทฤษฎีความพึงพอใจ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ 1) ทฤษฎีสนองความต้องการ 2) ทฤษฎีอ้างอิงกลุ่ม สำหรับการวัดความพึงพอใจนั้นสามารถวัดได้จากปัจจัยต่างๆ คือ 1) การให้บริการอย่างเท่าเทียมกัน 2) การให้บริการที่ตรงต่อเวลา 3) การให้บริการอย่างเพียงพอ 4) การให้บริการอย่างต่อเนื่อง 5) การให้บริการที่มีความก้าวหน้า นอกจากนี้ ความพึงพอใจยังสามารถวัดได้ตามแนวความคิด ความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ 5 ประการ คือ 1) ความต้องการทางร่างกาย 2) ความต้องการความปลอดภัย 3) ความต้องการความรัก 4) ความต้องการความเคารพนับถือ และ 5) ความต้องการความสำเร็จในชีวิต

4. การวัดความพึงพอใจ

การวัดความพึงพอใจทางการเรียน ซึ่งจะเกิดผลดี หรือความพึงพอใจกับผู้เรียนหรือไม่นั้น ต้องพิจารณาถึงลักษณะของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู ประกอบด้วยระดับความรู้สึกของนักเรียนในมิติต่าง ๆ ของแต่ละบุคคล

อีแวนส์ (Evans, 1971: 31-38; อ้างถึงใน ถนอมทรัพย์ มะลิซ้อน, 2540: 42-43) กล่าวว่า การวัดความพึงพอใจทางการเรียน อาจทำได้หลายวิธี ดังนี้

การใช้แบบสอบถาม เป็นวิธีที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลายวิธีหนึ่ง โดยการขอร้องหรือการขอความร่วมมือจากกลุ่มบุคคลที่ต้องการวัด ให้แสดงความคิดเห็นลงในแบบฟอร์มที่กำหนดคำตอบไว้ให้ เลือกตอบหรือเป็นคำตอบแบบอิสระ โดยใช้ข้อความคำถามที่ถามถึงความพึงพอใจในด้านต่างๆ ของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

การสัมภาษณ์ เป็นอีกวิธีหนึ่งที่ใช้วัดระดับความพึงพอใจโดยอาศัยเทคนิคและความชำนาญเป็นพิเศษของผู้สัมภาษณ์ ซึ่งจะต้องใช้เทคนิคในการจูงใจ ให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ร่วมมือตอบคำถามให้ตรงกับข้อเท็จจริง การสัมภาษณ์จึงเป็นวิธีการวัดระดับความพึงพอใจที่ดี ประหยัด และมีประสิทธิภาพ

การสังเกต เป็นวิธีหนึ่งที่จะทำให้ทราบถึงระดับความพึงพอใจโดยการสังเกตจากพฤติกรรมก่อนจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ในขณะที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอน และภายหลังการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแล้ว เช่น การสังเกตกิริยา ท่าทาง การพูด สีหน้า การโต้ตอบ การเข้าร่วมกิจกรรม การวัดความพึงพอใจโดยวิธีนี้ ผู้วัดต้องทำอย่างจริงจังและมีแบบแผนที่ชัดเจน จึงจะสามารถประเมิน

ไปถึงความพึงพอใจได้อย่างถูกต้อง

อมรรัตน์ เจริญ (2545: 37) กล่าวว่า มาตรวัดความพึงพอใจ สามารถทำได้หลายวิธี โดยดำเนินการ ดังนี้

การใช้แบบสอบถาม โดยผู้สอบถามจะต้องสร้างและใช้แบบสอบถาม เพื่อต้องการทราบความคิดเห็น ซึ่งสามารถทำได้ในลักษณะที่กำหนดคำตอบให้เลือก หรือให้ตอบคำถามอิสระ คำถามดังกล่าวอาจถามความพึงพอใจในด้านต่าง ๆ

การสัมภาษณ์ เป็นวิธีวัดความพึงพอใจทางตรงทางหนึ่ง ซึ่งอาศัยเทคนิคและวิธีการที่ดี จึงจะทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริงได้

การสังเกต เป็นวิธีการวัดความพึงพอใจโดยการสังเกตพฤติกรรมของบุคคล หรือเป้าหมายไม่ว่าจะแสดงออกจากการพูด หรือจากกิริยาท่าทาง วิธีนี้ต้องอาศัยการกระทำอย่างจริงจังและสังเกตอย่างมีระเบียบแบบแผน

การสร้างแบบวัดความพึงพอใจ

ศิริชัย กาญจนวาสี (2545 22-73) ได้กล่าวว่า การสร้างแบบวัดความพึงพอใจหรือแบบวัดทัศนคติ ได้มีผู้สร้างและมีการนำมาใช้อยู่ในปัจจุบันหลายวิธี มีดังนี้

1. การวัดความพึงพอใจ โดยวิธี Summated Ratings หรือ Likert Method วิธีนี้สร้างขึ้นโดยเรนิส ลิเคิร์ต (Rensis Likert) ซึ่งเป็นกระบวนการสร้างแบบสอบถาม โดยการสร้างข้อความคำถาม (Attitude statements) ขึ้นมาหลาย ๆ ข้อความ โดยสร้างให้ครอบคลุมหัวข้อเรื่องที่เรากำลังศึกษา ในการตอบแบบสอบถามนี้ จะมีข้อให้เลือก 5 หัวข้อ คือ 1) เห็นด้วยอย่างมาก 2) เห็นด้วย 3) ไม่แน่ใจ 4) ไม่เห็นด้วย 5) ไม่เห็นด้วยอย่างมาก การให้คะแนนนั้นขึ้นอยู่กับชนิดของข้อความคำถามว่าเป็น Positive หรือเป็น Negative statement

2. การวัดความพึงพอใจโดยใช้วิธี Equal-Appearing Intervals วิธีนี้สร้างโดย Thustone ขั้นตอนในการสร้างสเกล วัดความพึงพอใจ ดังนี้ ขั้นแรกจะต้องสร้างข้อความ หรือประโยคที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่เราจะวัด อาจจะได้มาจากข้อมูลจากการทำโครงการทดลอง หรือจากบทความ การวิจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง หรือจากแหล่งอื่นๆ ที่แสดงให้เห็นว่าข้อความเหล่านั้นจะแทนความรู้สึกที่มีต่อวัตถุ สิ่งของ บุคคล หรือสถานการณ์ที่เราต้องการจะวัดความพึงพอใจ ที่มีต่อสิ่งนั้น เมื่อได้ข้อความที่มากที่สุดแล้ว จึงกำหนดกลุ่มบุคคล คือกลุ่มบุคคลที่จะให้ความคิดเห็น ต่อข้อความที่สร้างขึ้นมา ซึ่งข้อความเหล่านั้นจะแยกพิมพ์ไว้ในบัตร โดยในแต่ละบัตรจะประกอบด้วยข้อความหนึ่งข้อความ นอกจากบัตรข้อความนี้แล้วผู้ตอบยังได้บัตรอีก 11 บัตร แต่ละบัตรมีตัวอักษร A ถึง K บัตร A หมายถึงความรู้สึกที่ไม่เห็นด้วยอย่างมากที่สุด ลำดับความรู้สึกนี้จะลดน้อยลง จนถึงความรู้สึกเฉย ๆ หรือไม่แน่ใจ ซึ่งแทนด้วยบัตร F และจะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จนถึงบัตร K ซึ่งแทนความรู้สึกเห็นด้วยมากที่สุด โดยผู้ตอบที่ได้รับบัตรเหล่านี้ต้องอ่านและพิจารณา จัดลำดับความมากน้อยของข้อความ ชอบหรือไม่ชอบ เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย มีความพอใจหรือไม่พอใจ ของแต่ละข้อความในบัตรที่ได้รับ โดยนำไปรวมกลุ่มกันตั้งแต่บัตร A ถึงบัตร K จำนวน 11 บัตรดังกล่าว หรืออาจใส่ตัวอักษรลงไปในบัตรที่บรรจุข้อความก็ได้

ดังกล่าวมา ความพึงพอใจสามารถวัดได้ด้วยวิธีต่างๆ คือ 1) การให้บริการอย่างเท่าเทียมกัน 2) การให้บริการที่ตรงต่อเวลา 3) การให้บริการอย่างเพียงพอ 4) การให้บริการที่มีความก้าวหน้า และ 5) การให้บริการอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้สามารถวัดได้จากความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ 5 ประการ

ประกอบด้วย 1) ความต้องการทางร่างกาย 2) ความต้องการความปลอดภัย 3) ความต้องการความรัก 4) ความต้องการความนับถือ และ 5) ความต้องการความสำเร็จ สำหรับการวัดความพึงพอใจนั้นใช้วิธีวัดด้วยแบบสอบถามกันมาก ซึ่งเป็นวิธีที่ใช้อย่าง สะดวก ผู้ตอบกล้าตอบและสามารถวัดได้เป็นจริงมากที่สุด ส่วนแบบวัดความพึงพอใจที่นิยมใช้กันแพร่หลาย คือ วิธี Summated Ratings หรือแบบ Likert Method สร้างขึ้นโดย เรนีส ลิเคิร์ท (Rensis Likert)

ตอนที่ 7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยภายในประเทศ

การศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม จากนักวิจัยหลายท่านที่ได้ศึกษาวิจัยไว้ สามารถนำมาสรุปผลได้ดังนี้

จุฑามาศ พันสุวรรณ (2562 : 71-72) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลนครเชียงใหม่ ผลการวิจัย สรุปได้เป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า สภาพการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลนครเชียงใหม่ ภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนปัญหาของการมีส่วนร่วม สรุปได้ว่า คณะกรรมการสถานศึกษาบางคนติดภารกิจไม่สามารถมาประชุมได้ อีกทั้งยังขาดความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา

ตอนที่ 2 การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลนครเชียงใหม่ โดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลนครเชียงใหม่ ได้รูปแบบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลนครเชียงใหม่ โดยแบ่งออกเป็น 4 ยุทธศาสตร์ ได้แก่

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาคุณภาพเด็กปฐมวัย มีแนวทางการพัฒนา คือ การส่งเสริมสนับสนุนการเตรียมความพร้อมและปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากร ซึ่งแบ่งแนวทางในการพัฒนาเป็น 2 ประเด็น ได้แก่ ประเด็นที่ 1 การพัฒนาระบบการบริหารจัดการของผู้บริหาร ประเด็นที่ 2 การเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาแหล่งเรียนรู้และเสริมสร้างประสิทธิภาพการบริหารจัดการแนวทางการพัฒนา การพัฒนาและสร้างแหล่งเรียนรู้ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และ

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และชุมชน แนวทางการพัฒนา คือการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการและสร้างความสัมพันธ์

อันดีต่อกัน โดยนำข้อมูลที่ได้มาสร้างเป็นรูปแบบได้ 3 รูปแบบ ประกอบด้วย การสร้างการเรียนรู้ชุมชนทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) การเพิ่มช่องติดต่อทางเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสร้างความตระหนัก โดยการประชุมคณะกรรมการก่อน – หลัง 4 ครั้ง/ปี เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมอย่างยั่งยืนต่อไป

ตอนที่ 3 สภาพปัญหาและอุปสรรคของการพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลนครเชียงใหม่ พบว่า จำนวนโครงการมีมากเกินไป ทำให้ครูและบุคลากรจะต้องมีภาระงานเพิ่มมากขึ้น นอกจากกิจกรรมการเรียนการสอนตามปกติ ส่งผลให้ประสิทธิภาพในการทำงานของครู ลดลง อีกทั้งคณะกรรมการสถานศึกษาบางคนขาดความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเอง

สุชาติ ธมกโม (ปิต) (2561 : 134-138) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ในเขตปกครองคณะสงฆ์ ภาค 13 ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันการบริหารศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ในเขตปกครองคณะสงฆ์ภาค 13 แบ่งการบริหารงานเป็น 4 ด้านคือ วิชาการ บุคคล งบประมาณและบริหารงานทั่วไป พบว่าการบริหารงานมีปัญหา คือ ด้านการบริหารวิชาการ ผู้บริหารขาดความรู้ความเข้าใจในหลักการจัดการ ผู้สอนขาดความรู้ ความชำนาญ ขาดเทคนิควิธีการสอนที่ทันสมัย ด้านการบริหารงบประมาณ ได้รับงบประมาณสนับสนุนเพื่อการบริหารไม่เพียงพอ ต้องขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากภายนอกมาใช้จ่าย ด้านการบริหารบุคคล พระวิทยากร และครูผู้สอนไม่เพียงพอ ขาดความชำนาญในการสอน ด้านการบริหารงานทั่วไป ในส่วนของอาคารที่ใช้ในการเรียนการสอนส่วนมากจะใช้ศาลาการเปรียญ พระอุโบสถ และห้องเรียนของโรงเรียนภายในวัด งบประมาณที่สนับสนุนในด้านนี้ จึงยังไม่เพียงพอขาดผู้ให้ความร่วมมือสนับสนุนในการดำเนินงานอย่างจริงจัง

2. การพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม สำหรับศูนย์พระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ พบว่า ต้องทำการพัฒนาโดยการบริหารงาน 4 ด้าน เช่นกันคือ วิชาการ บุคคล งบประมาณ และบริหารงานทั่วไป ภายใต้การมีส่วนร่วม 4 ด้านคือ 1) ร่วมตัดสินใจ 2) ร่วมปฏิบัติ 3) ร่วมรับประโยชน์ 4) ร่วมประเมินผล ใช้หลักพุทธธรรม อปทานิยธรรม สังคหัตถุ สาราณียธรรม มาส่งเสริม สนับสนุนการบริหารงานแต่ละด้านดังนี้ การบริหารวิชาการ ใช้หลักอปทานิยธรรมควรมีการประชุมปรึกษาหารือร่วมกันทุกฝ่ายในการกำหนดหลักสูตร ด้านงบประมาณ ควรจะขอความร่วมมือจากทุกภาคส่วน คิดวางแผนจัดกิจกรรมในการหารายได้ ด้วยการให้ การเสียสละหรือการเอื้อเพื่อแบ่งปันของๆ ตนเพื่อประโยชน์แก่คนในชุมชนตามหลักสังคหัตถุ ด้านการบริหารงานบุคคล ควรมีการจัดอบรมให้ความรู้เพิ่มเติมเพื่อพัฒนาทักษะในการเรียนการสอนของพระสงฆ์ พระวิทยากร และครู ด้วยความสามัคคี เครื่องมือในการเสริมสร้างความสามัคคี มีน้ำหนึ่งใจเดียวกันคือสาราณียธรรม ด้านการบริหารงานทั่วไป ปรับปรุงศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่สมบูรณ์ ให้เยาวชนและประชาชนศึกษาหาความรู้ หรือมาทำกิจกรรมต่างๆ ตามความเหมาะสม สนับสนุนการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา

3. รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับศูนย์พระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ในเขตปกครอง

คณะสงฆ์ภาค 13 มีลักษณะ ดังนี้ การบริหาร งาน 4 ด้าน ด้วยความมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ใน การคิด การปฏิบัติ การตัดสินใจ รับประโยชน์ และติดตามผล โดยบูรณาการด้วยหลักพุทธธรรม คือ ด้านวิชาการ จัดการเรียนการสอนด้วยหลัก ไตรสิกขา ให้เด็กเกิดพัฒนา 4 ด้าน บริหารงบประมาณ ด้วยความเสียสละ ซื่อสัตย์ และโปร่งใส บริหารงานบุคคลด้วยเมตตาตามโนกรรม การคิดดี การมองกัน ในแง่ดี เมตตาจริกรรม การพูดแต่สิ่งที่ดี เมตตากายกรรม การทำความดีต่อกัน และบริหารงานทั่วไป ด้วยกิจกรรมเชิงพุทธ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562 : 137-143) ได้วิจัยเรื่อง การวิจัยและพัฒนา รูปแบบกลไกการเสริมสร้างวินัยนักเรียนในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านความซื่อสัตย์ สุจริต ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. การสร้างรูปแบบกลไกการเสริมสร้างวินัยนักเรียน ในสถานศึกษา การศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ปรากฏผลตามขั้นตอนการวิจัยแต่ละขั้น ดังนี้

1.1 ผลการถอดบทเรียนจากโรงเรียนต้นแบบการพัฒนาความซื่อสัตย์สุจริต แล้วสรุป สารสนเทศสำคัญที่นำมาใช้ในการพัฒนารูปแบบ กลไกการพัฒนาวินัยนักเรียนด้านความซื่อสัตย์สุจริต ผลจากการศึกษาโรงเรียนสุจริตที่ประสบความสำเร็จหลายๆ แห่ง พบว่า กิจกรรมที่เป็นแนวปฏิบัติที่ดี ของโรงเรียนต้นแบบการพัฒนาความซื่อสัตย์สุจริต ดำเนินการเสริมสร้างความซื่อสัตย์สุจริตของ นักเรียน แบ่งออกได้เป็น 4 ด้าน ได้แก่

1.1.1 การจัดทำกิจกรรมค่ายส่งเสริมความซื่อสัตย์สุจริต ได้แก่ การจัดกิจกรรมค่าย เยาวชนคนดีของแผ่นดิน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยบูรณาการกับกิจกรรมปลูกจิตสำนึก ความสุจริต ค่ายกิจกรรมพัฒนาผู้นำนักเรียน และส่งตัวแทนนักเรียนเข้าร่วมเป็นวิทยากรค่ายส่งเสริม ความสุจริตของโรงเรียนอื่น

1.1.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยบูรณาการความซื่อสัตย์สุจริต ได้แก่ การกำหนด กติกาในชั้นเรียน และการย้ำเตือนผู้เรียนเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต จัดกิจกรรมเสริมสร้างความซื่อสัตย์ สุจริตในระหว่างการเรียนรู้ การเสริมแรงและชื่นชมยกย่องบุคคลที่มีความซื่อสัตย์สุจริต และใช้เยาวชน ให้คำปรึกษา (YC) เพื่อให้คำแนะนำปรึกษาเพื่อนนักเรียน ตลอดทั้งการให้คำแนะนำจากเยาวชนให้ คำปรึกษากลุ่มแกนนำจากส่วนกลาง และเยาวชนให้คำปรึกษาประจำห้องเรียน

1.1.3 การใช้สถานนักเรียนเสริมสร้างความซื่อสัตย์สุจริต ได้แก่ การจัดกิจกรรมสร้าง ความสัมพันธ์ระหว่างพี่กับน้อง จัดเวรนักเรียนรับผิดชอบติดตามพฤติกรรมเสี่ยงของนักเรียน การใช้ สถานนักเรียนประกาศชื่นชมความดีของเพื่อน และการจัดงานการระดมทุนจากผู้ปกครองและชุมชน

1.1.4 การใช้ชุมชนเสริมสร้างความซื่อสัตย์สุจริต ได้แก่ ประชุมสร้างความร่วมมือกับ ชุมชนในการสังเกตพฤติกรรมนักเรียน การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างโรงเรียนกับประชาคม หมู่บ้าน กิจกรรมการเรียนรู้และพัฒนาอาชีพสุจริตร่วมกับชุมชน

1.2 การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความซื่อสัตย์สุจริต ได้จำแนกนำเสนอออกเป็น 2 ส่วน คือ ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยกับความซื่อสัตย์สุจริต และผลการวิเคราะห์ด้านปัจจัย ที่ส่งผลต่อความซื่อสัตย์สุจริต ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ กับ ความซื่อสัตย์สุจริตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีความสัมพันธ์ ในระดับต่ำถึงระดับปานกลาง ($r = .375 - .486$) โดยปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความซื่อสัตย์สุจริตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ

.01 สูงสุด 3 อันดับแรก คือ ทศนคติต่อความซื่อสัตย์สุจริต (X1) ซึ่งมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง ($r = .489$) รองลงมาคือ ลักษณะมุ่งอนาคต (X2) ซึ่งมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง ($r = .427$) และการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (X4) ซึ่งมีความสัมพันธ์ในระดับต่ำ ($r = .391$) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวแปรปัจจัยแต่ละด้านส่งผลต่อความซื่อสัตย์สุจริตของนักเรียนมีค่าเท่ากับ .553 โดยตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 5 ตัวร่วมกันพยากรณ์ความซื่อสัตย์สุจริต ร้อยละ 30.5 ของค่าน้ำหนักความสำคัญแต่ละปัจจัยในรูปคะแนนดิบ (b) มีค่าตั้งแต่ .005 ถึง .294 และในรูปคะแนนมาตรฐาน (β) มีค่าตั้งแต่ .006 ถึง .310 พบว่า ทศนคติต่อความซื่อสัตย์ (X1) ลักษณะมุ่งอนาคต (X2) การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (X4) และสภาพแวดล้อมทางสังคม (X5) ส่งผลต่อความซื่อสัตย์สุจริตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สามารถสร้างสมการพยากรณ์ โดยใช้ปัจจัย 5 ปัจจัยเป็นตัวพยากรณ์

1.3 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของแบบวัดความมีวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริตของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โมเดลในการวัด ความซื่อสัตย์สุจริตในงานวิจัยนี้ วัดได้จากตัวแปรสังเกตได้ 5 ตัวแปรคือ ไม่บิดเบือนข้อมูลจากความเป็นจริง (Y1.1) การละอายและเกรงกลัวต่อการกระทำผิด (Y1.2) การปฏิบัติตามคำมั่นสัญญาในทางที่ถูกต้อง (Y1.3) การไม่เบียดเบียนให้เกิดความเดือดร้อน (Y1.4) การไม่แสวงหาประโยชน์ในทางที่เสื่อมเสีย (Y1.5)

1.4 ผลการยกร่างรูปแบบกลไกการพัฒนาวินัยนักเรียน ด้านความซื่อสัตย์สุจริต โดยการสังเคราะห์ข้อมูลต่างๆ แล้วจัดทำโครงร่างรูปแบบกลไกการพัฒนาวินัยนักเรียนด้านความซื่อสัตย์สุจริต โดยการกำหนดองค์ประกอบต่าง ๆ ของระบบเพื่อการเสริมสร้างวินัยนักเรียนด้านความซื่อสัตย์สุจริต ในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1.4.1 หลักการของรูปแบบ กลไกการเสริมสร้างวินัยนักเรียนในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านความซื่อสัตย์สุจริต มีหลักการสำคัญ ดังนี้

1) กลไกการเสริมสร้างวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริตในสถานศึกษา ต้องมีบุคลากรฝ่ายต่างๆ เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนให้เกิดแผนการดำเนินงานและกิจกรรมการเสริมสร้างวินัยและความซื่อสัตย์สุจริต โดยบุคลากรที่เป็นกลไกในการเสริมสร้างวินัยในสถานศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียน ซึ่งจะต้องประสานงานร่วมมือกันตามบทบาทหน้าที่ เพื่อให้การเสริมสร้างวินัยนักเรียนบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2) การเสริมสร้างวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริต มีกิจกรรม 3 ส่วน ได้แก่

2.1) การเสริมสร้างวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริตโดยผ่านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ที่ริเริ่มโดยบุคลากรของสถานศึกษา ซึ่งสถานศึกษาจะเป็นผู้ออกแบบกิจกรรมตามสภาพแวดล้อมและบริบทของตนเองโดยอาศัยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา

2.2) การเสริมสร้างวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริต โดยผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ ในชั้นเรียนที่สอดแทรกความรู้และการฝึกฝน เพื่อปลูกฝังวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริตที่มีประสิทธิภาพ นั้น ครูควรจะให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง และกิจกรรมการปลูกฝังวินัย กิจกรรมการปลูกฝังวินัยสามารถดำเนินการได้หลายแนวทาง ซึ่งแนวปฏิบัติที่ส่งผลอย่างยั่งยืนต่อการพัฒนาวินัยของนักเรียน ได้แก่ วิธีการสร้างวินัยเชิงบวก ซึ่งเป็นวิธีการกระตุ้นการเรียนรู้ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ จากด้านในผ่านการครุ่นคิดด้วยตนเองอย่างมีสติ ในบรรยากาศที่ผ่อนคลายและสงบ

2.3) การเสริมสร้างวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริต ผ่านกิจกรรมการดำเนินการ

โดยความคิดริเริ่มของนักเรียน โดยให้การสนับสนุนของผู้บริหารและบุคลากรภายในสถานศึกษา เช่น การทำโครงการคุณธรรม การจัดทำค่ายพัฒนาผู้นำด้านความซื่อสัตย์สุจริต การตั้งธนาคารขยะ หรือ ธนาคารความดี เป็นต้น

3) เน้นสร้างวัฒนธรรมภายในสถานศึกษาให้มีวิถีปฏิบัติที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันกับสังคม การพัฒนาจิตเป็นแนวทางหนึ่งที่จะทำให้ผู้เรียนมีภูมิคุ้มกันทางด้านจิตใจ ให้กำกับตนเองให้มีสติและปฏิบัติตนในทางที่ถูกต้องทางกาย วาจา และใจ รวมทั้งแนวคิดในการสร้างองค์กร การเรียนรู้และการสร้างชุมชนการเรียนรู้ในสถานศึกษา เพื่อพัฒนากลไกด้านบุคลากรให้สามารถดำเนินการเสริมสร้างวินัยในสถานศึกษา ด้านความซื่อสัตย์สุจริตอย่างยั่งยืน

4) ผู้ที่จะนำรูปแบบไปใช้ในสถานศึกษา แบ่งออกได้เป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 โรงเรียนที่ดำเนินงานเสริมสร้างวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริตอยู่แล้วแต่ต้องการพัฒนาการวางแผนงาน การดำเนินงานและการประเมินให้เป็นระบบยิ่งขึ้น กลุ่มที่ 2 โรงเรียนที่ยังไม่ดำเนินงานเสริมสร้างวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริตมาก่อน

1.4.2 วัตถุประสงค์ของรูปแบบกลไกการเสริมสร้างวินัยนักเรียนในสถานศึกษาระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐานด้านความซื่อสัตย์สุจริต มีวัตถุประสงค์ ให้สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สามารถพัฒนากลไกการเสริมสร้างวินัย ด้านความซื่อสัตย์สุจริตของโรงเรียน โดยให้มีการวางแผนงาน การดำเนินงานและประเมินผลอย่างเป็นระบบ โดยเน้นการดำเนินงานพัฒนาแบบองค์รวมในทุกระดับ ทุกฝ่ายงาน ทั้งในและนอกสถานศึกษาและเป็นแกนนำในการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ร่วมกันในพื้นที่ เพื่อการพัฒนาวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริตอย่างยั่งยืน

1.4.3 ขั้นตอนการดำเนินงานของรูปแบบ กลไกการเสริมสร้างวินัยนักเรียน ระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสถานศึกษา ด้านความซื่อสัตย์สุจริต มีขั้นตอนการดำเนินงาน ประกอบด้วย 3 ระบบหลัก ได้แก่

ระบบหลักที่ 1 ระบบวางแผนการเสริมสร้างวินัยนักเรียนด้านความซื่อสัตย์สุจริต ในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ระบบหลักที่ 2 ระบบดำเนินการเสริมสร้างวินัยนักเรียน ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งมีการดำเนินการเสริมสร้างวินัย แบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การสร้างแกนนำของสถานศึกษาในการเสริมสร้างวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริต 2) การพัฒนา กลไกภายในสถานศึกษา ในการเสริมสร้างวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริต 3) การนิเทศติดตามช่วยเหลือ เพื่อสร้างชุมชนการเรียนรู้ในการเสริมสร้างวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริต และ 4) การจัดเวทีแลกเปลี่ยน เรียนรู้ระหว่างสถานศึกษาในการเสริมสร้างวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริต

ระบบหลักที่ 3 ระบบประเมินผล ในการเสริมสร้างวินัยนักเรียนด้านความซื่อสัตย์ สุจริตในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.5 ผลจากการประเมินความเป็นประโยชน์ ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความ ถูกต้องของรูปแบบ กลไกการพัฒนาวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริต ที่ประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ปรากฏ ว่า มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความเป็นไปได้ ($\bar{x} = 4.33$) รองลงมา ได้แก่ ด้านความเป็นประโยชน์ ($\bar{x} = 4.32$) ด้านความถูกต้องของรูปแบบ ($\bar{x} = 4.27$) และ ด้านความเหมาะสม ($\bar{x} = 4.23$) ตามลำดับ

2. ผลการใช้รูปแบบ กลไกการเสริมสร้างวินัยนักเรียน ในสถานศึกษาการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ปรากฏผลตามขั้นตอนการวิจัยแต่ละขั้น ดังนี้

2.1 การสร้างแกนนำของสถานศึกษา ในการเสริมสร้างวินัย ด้านความซื่อสัตย์สุจริต การดำเนินการตามคู่มือรูปแบบ กลไกการเสริมสร้างวินัยในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ในขั้นตอนที่ 1 คือ การสร้างแกนนำของสถานศึกษาในการเสริมสร้างวินัย ด้านความซื่อสัตย์สุจริต เป็นการดำเนินการตามขั้นตอนการสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับบุคลากร และนักเรียน ในวันที่ 15 มิถุนายน 2560 ณ ห้องประชุมคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผลจากการประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรม ปรากฏว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนความพึงพอใจ ภาพรวม อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.81$) เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า ความพึงพอใจต่อการระดมทุน และการขึ้นตอนการให้บริการ อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.68$) ความพึงพอใจต่อวิทยากร อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.68$) ความพึงพอใจต่อการอำนวยความสะดวก อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.62$) ความพึงพอใจ ต่อกิจกรรมสร้างความรู้ความเข้าใจ อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.68$) ความพึงพอใจต่อสิ่งที่ได้รับจากการเข้าร่วมโครงการ อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.75$) ตามลำดับ

2.2 การพัฒนากลไกภายในสถานศึกษาในการเสริมสร้างวินัยนักเรียนด้านความซื่อสัตย์สุจริต เป็นการพัฒนากลไกภายในสถานศึกษา ซึ่งบุคลากรจะเป็นกลไกสำคัญในการดำเนินการพัฒนา วินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริตอย่างยั่งยืนได้ กลไกด้านบุคลากรประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียน ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องและจำเป็นต้องมีบทบาทในการพัฒนาในด้านวินัยของนักเรียน อย่างจริงจังและต่อเนื่อง ผลจากการดำเนินงานในขั้นตอนที่ 2 ปรากฏว่า 1) กลไกด้านบุคลากร พบว่า บุคลากรฝ่ายต่าง ๆ ได้มีบทบาทในการเสริมสร้างวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริตมากขึ้น ทั้งผู้บริหาร ครู นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียน 2) กลไกในด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน สถานศึกษาส่วนใหญ่ จะมอบหมายหน้าที่ให้บุคลากรกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ทำหน้าที่เป็น แกนนำเพื่อประสานงานกับบุคลากรฝ่ายต่าง ๆ และเป็นผู้ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดแทรก ความรู้และฝึกฝนวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริตให้กับนักเรียน 3) กลไกด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร ทุกๆ โรงเรียนมีการกำหนดโครงการเพื่อเป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตรซึ่งสอดคล้องกับกิจกรรมการเสริมสร้าง วินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริต และวินัยด้านอื่นๆ 4) กลไกด้านระบบการบริหารจัดการสถานศึกษา ทุกๆ โรงเรียนมีการกำหนดโครงการที่เชื่อมโยงกับกลไกการเสริมสร้างวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริตแล้วบรรจุ โครงการเหล่านั้นไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน

2.3 ผลการนิเทศติดตามและช่วยเหลือ เพื่อสร้างชุมชนการเรียนรู้ ในการเสริมสร้างวินัย ด้านความซื่อสัตย์สุจริตพบว่า ลักษณะของความเป็นชุมชนจากการสังเกตและการสัมภาษณ์ พบว่า ความเป็นชุมชน (Community) ภายในสถานศึกษา เพื่อการเสริมสร้างวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริต โดยภาพรวม มีแนวโน้มที่ดีขึ้น สังเกตได้จากองค์ประกอบของความเป็นชุมชน มีความชัดเจนเข้มแข็ง สถานศึกษา มีความพยายามในการสืบเสาะค้นหาวิธีการเสริมสร้างวินัย ด้านความซื่อสัตย์สุจริตของ นักเรียนในแนวทางที่ถูกต้องดีงามมากยิ่งขึ้น ทุกโรงเรียนได้ยอมรับแนวความคิดใหม่เกี่ยวกับการ เสริมสร้างวินัยภายในตัวนักเรียน

2.4 ผลการจัดเวทีแลกเปลี่ยนรู้ ระหว่างสถานศึกษา ในการเสริมสร้างวินัยนักเรียนด้าน ความซื่อสัตย์สุจริต ปรากฏว่า การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างสถานศึกษาในการเสริมสร้างวินัย

ด้านความซื่อสัตย์สุจริต เป็นการจัดกิจกรรมเพื่อให้โรงเรียนทั้ง 5 แห่ง ที่เข้าร่วมโครงการได้ถ่ายทอดประสบการณ์ความสำเร็จของตนเอง และเรียนรู้เทคนิควิธีการเสริมสร้างวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริตของบุคคลอื่น ผลจากการสังเกต พบว่า บุคลากรจากโรงเรียนต่าง ๆ ที่เข้าร่วมกิจกรรมมีความสนใจเนื้อหาสาระของแต่ละโรงเรียนที่นำเสนอถึงแนวคิดและวิธีการเสริมสร้างวินัย และมีความภาคภูมิใจที่ได้นำเสนอภาพความสำเร็จจากการดำเนินงานของตนเอง และผลการสัมภาษณ์บุคลากรที่เข้าร่วมกิจกรรม พบว่า ผู้เข้าร่วมมีความพึงพอใจในการจัดเวทีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในระดับมากและต้องการให้มีกิจกรรมในลักษณะนี้อย่างต่อเนื่อง เพราะเป็นกิจกรรมที่ทำให้ได้เรียนรู้เทคนิควิธีการดำเนินงานใหม่ ๆ ในการเสริมสร้างวินัยนักเรียนด้านความซื่อสัตย์สุจริตของนักเรียน ซึ่งสามารถจะนำไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการในสถานศึกษาของตนเองให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3. ผลการประเมินและสังเคราะห์รูปแบบ กลไกการเสริมสร้างวินัยนักเรียนในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านความซื่อสัตย์สุจริต พบว่า นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการทดลองใช้รูปแบบ กลไกการเสริมสร้างวินัยนักเรียนในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านความซื่อสัตย์สุจริต มีคะแนนเฉลี่ยความซื่อสัตย์สุจริตโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก ทั้งก่อนดำเนินโครงการ ($\bar{X} = 3.84$) และหลังดำเนินโครงการ ($\bar{X} = 3.85$) โดยมีค่าเฉลี่ยคะแนนความซื่อสัตย์สุจริตหลังเข้าร่วมโครงการสูงกว่าก่อนเข้าร่วมโครงการ แต่ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยปัจจัยที่เป็นเงื่อนไขความสำเร็จในการเสริมสร้างวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริตให้กับนักเรียนในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งได้แก่ วัสดุทัศนและภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา พื้นฐานในด้านความไม่เรียนรู้และการมีเป้าหมายชีวิตของนักเรียน ความมั่นคงของครอบครัวและฐานะทางเศรษฐกิจชุมชนรอบสถานศึกษา ขนาดและตำแหน่งที่ตั้งของสถานศึกษา ความต่อเนื่องในการดำเนินงานและความพร้อมด้านทรัพยากรของสถานศึกษา

สรุปว่า รูปแบบ กลไกการเสริมสร้างวินัยนักเรียนในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสถานศึกษาในหลายด้านทั้งด้านบุคลากรที่มีบทบาทในการเสริมสร้างวินัยให้กับผู้เรียนมากยิ่งขึ้น ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอนที่สอดแทรกกิจกรรมการเรียนรู้และฝึกฝนวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริต ด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่มีกิจกรรมและโครงการเสริมสร้างวินัยที่ชัดเจนและต่อเนื่อง ในด้านการบริหารจัดการที่มีการพัฒนาความเป็นชุมชนการเรียนรู้ในสถานศึกษาเกี่ยวกับการเสริมสร้างวินัยนักเรียนด้านความซื่อสัตย์สุจริต อย่างไรก็ตามผลการดำเนินงาน ยังไม่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างชัดเจน ในตัวแปรวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริตในตัวนักเรียน อาจเนื่องจากการดำเนินงานมีระยะเวลาสั้นเกินไป ยังไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงที่เด่นชัดได้ แต่กลไกการดำเนินงานที่พัฒนาขึ้น ยังมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง จึงควรมีการศึกษาติดตามผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนในระยะยาวต่อไป

เกียรติศักดิ์ สุทธิหลวง (2560 : 14-15) ได้วิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาความมีวินัยในตนเอง ด้านความรับผิดชอบของนักเรียน โรงเรียนห้วยม้าวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 37 อำเภอเมือง จังหวัดแพร่ ผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพปัจจุบันของการพัฒนาความมีวินัยในตนเอง ในด้านความรับผิดชอบของนักเรียน โดยภาพรวม พบว่า (1) โรงเรียนมีการดำเนินการพัฒนาวินัยนักเรียนตามนโยบายต้นสังกัดในระดับสูงที่กำหนด โดยโรงเรียนศึกษาระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับควมมีวินัยในตนเองของนักเรียน

แล้วร่วมกับคณะครู นักเรียน และผู้ปกครอง ชุมชนฝ่ายต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการพัฒนาความมีวินัยในตนเองของนักเรียน โดยกำหนดระเบียบและข้อบังคับของโรงเรียนให้สอดคล้องเหมาะสมโดยไม่ขัดต่อแนวทางปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ (2) ปัญหาการพัฒนาความมีวินัยในตนเอง ด้านความรับผิดชอบของนักเรียน โดยภาพรวม พบว่า ปัญหาสำคัญในการดำเนินการคือ ดำเนินการไม่มีความสอดคล้องและต่อเนื่องกันในทางปฏิบัติ อาจเนื่องจากขาดการวางแผนที่เป็นระบบ รวมถึงไม่มีแนวทางปฏิบัติ ขั้นตอนและรูปแบบที่ชัดเจน ประกอบด้วย ปัญหาของความมีวินัยในตนเอง ในด้านความรับผิดชอบของนักเรียน คือ ด้านการเรียน ด้านการปฏิบัติตามระเบียบของโรงเรียน ด้านหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ด้านสุขอนามัย และด้านสิ่งแวดล้อม ในปัญหาด้านการพัฒนาความมีวินัยในตนเอง ความรับผิดชอบของนักเรียน (ในด้านการเรียน การปฏิบัติตามระเบียบของโรงเรียน การปฏิบัติตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย สุขอนามัย และเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม) พบว่า โดยภาพรวมทุกโรงเรียนมีสภาพปัญหาการพัฒนาความมีวินัยในตนเอง ด้านความรับผิดชอบ คือ ด้านการวางแผน ด้านการส่งเสริมการจัดกิจกรรม พบว่า โรงเรียนไม่ได้จัดกิจกรรมการพัฒนาความมีวินัยในตนเอง ด้านความรับผิดชอบของนักเรียน เป็นแนวทางในการปฏิบัติที่ชัดเจน ตามแนวทางการพัฒนาความมีวินัยในตนเอง ในด้านความรับผิดชอบ 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการเรียน ปฏิบัติตามระเบียบของโรงเรียนรับผิดชอบหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ปฏิบัติตามสุขอนามัย และเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม และด้านการติดตาม ประเมินผล พบว่า โรงเรียนขาดการกำกับ ติดตาม ประเมินผลการพัฒนาความมีวินัยในตนเองของนักเรียน และไม่จัดทำเอกสารรายงานผลการดำเนินงาน การพัฒนาวินัยในตนเองของนักเรียนต่อหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้อง รับทราบ และไม่นำผลการประเมินมาพัฒนาและปรับปรุงการจัดการพัฒนาวินัยในตนเองของนักเรียน (3) คุณลักษณะของนักเรียนที่มีความรับผิดชอบ (เกี่ยวกับการเรียน การปฏิบัติตามระเบียบโรงเรียน การปฏิบัติตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย สุขอนามัยและสิ่งแวดล้อม) โดยภาพรวม พบว่า ด้านการเรียน ด้านการปฏิบัติตามระเบียบของโรงเรียน ด้านการปฏิบัติตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ด้านสุขอนามัย และด้านสิ่งแวดล้อม ในภาพรวมรายด้าน ผ่านเกณฑ์การประเมิน

2. รูปแบบการพัฒนาความมีวินัยในตนเอง ด้านความรับผิดชอบของนักเรียน จากการศึกษาการพัฒนาความมีวินัยในตนเอง ในด้านความรับผิดชอบ ของนักเรียนโรงเรียนห้วยม้าวิทยาคม พบว่า การพัฒนาความมีวินัยในตนเอง ด้านความรับผิดชอบ ของนักเรียนใน 3 ด้าน ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับการพัฒนาความมีวินัยในตนเอง ด้านความรับผิดชอบ ของนักเรียนจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านการส่งเสริมการจัดกิจกรรม ด้านการวางแผน และด้านการติดตาม ประเมินผล ในภาพรวมและรายด้าน ผ่านเกณฑ์การประเมิน

3. การประเมินรูปแบบการพัฒนา ความมีวินัยในตนเอง ด้านความรับผิดชอบของนักเรียน โรงเรียนห้วยม้าวิทยาคม

3.1 การประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องของรูปแบบการพัฒนาความมีวินัยในตนเอง ด้านความรับผิดชอบของนักเรียน โรงเรียนห้วยม้าวิทยาคม มีความเหมาะสมและสอดคล้องอยู่ในระดับมากที่สุด สรุปได้ว่า ผ่านเกณฑ์การประเมิน

3.2 การประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนา ความมีวินัยในตนเอง ด้านความรับผิดชอบของนักเรียน โรงเรียนห้วยม้าวิทยาคม มีความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบอยู่ในระดับมากที่สุด สรุปได้ว่า ผ่านเกณฑ์การประเมิน

4. การนำรูปแบบการพัฒนาความมีวินัยในตนเองด้านความรับผิดชอบของนักเรียนโรงเรียน ห้วยม้าวิทยาคม ไปปฏิบัติ ประกอบด้วย

4.1 ความเห็นของครู โรงเรียนห้วยม้าวิทยาคม เกี่ยวกับความมีวินัยในตนเอง ด้านความ รับผิดชอบของนักเรียน โรงเรียนห้วยม้าวิทยาคม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผ่านเกณฑ์การประเมิน

4.2 ความคิดเห็นของผู้ปกครองโรงเรียนห้วยม้าวิทยาคม เกี่ยวกับความมีวินัยในตนเอง ด้านความรับผิดชอบของนักเรียน โรงเรียนห้วยม้าวิทยาคม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สรุปได้ว่าผ่าน เกณฑ์การประเมิน

4.3 ความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนห้วยม้าวิทยาคม เกี่ยวกับความมีวินัยในตนเอง ด้านความรับผิดชอบของนักเรียน โรงเรียนห้วยม้าวิทยาคม ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก สรุปได้ว่าผ่านเกณฑ์การประเมิน

จิระพงษ์ หอมสุวรรณ และคณะ (2556 : 128-131) วิจัยเรื่องการพัฒนาแบบการบริหาร แบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผลการวิจัยพบว่ารูปแบบ การบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่สร้างขึ้นนั้น ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม 2) คณะกรรมการบริหารแบบ มีส่วนร่วม 3) ขอบข่ายงานการบริหารแบบมีส่วนร่วม และ 4) กระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วม โดย ผู้ทรงคุณวุฒิ เห็นว่า รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การอาชีวศึกษามีความเหมาะสม และคณะกรรมการสถานศึกษา เห็นว่า การนำรูปแบบการบริหาร แบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาไปใช้ ความเป็นไปได้อยู่ ในระดับมากที่สุด

เกสณี ชิวปรีชา (2554 : 98-100) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม สำหรับโรงเรียนดีประจำตำบล ผลการวิจัย พบว่า (1) สภาพปัจจุบันของการบริหารแบบมีส่วนร่วมใน โรงเรียนดีประจำตำบล ในภาพรวม ใช้รูปแบบโดยผู้บริหารโรงเรียนเป็นหลัก อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.72$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าการวางแผนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.95$) การนำแผน ไปปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.98$) ส่วนการประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.20$) และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนดีประจำตำบล ภาพรวม ใช้รูปแบบที่ ผู้บริหารโรงเรียนเป็นหลักอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.75$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า การวางแผน อยู่ ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.51$) การนำแผนไปสู่การปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.26$) ส่วน การประเมินผลโดยครูเป็นหลักอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.45$) ความต้องการจำเป็นในการบริหาร แบบมีส่วนร่วมโดยครูและชุมชนเป็นหลัก ตามลำดับดังนี้ การประเมินผล ($PN=.80$) การนำแผนไปสู่ การปฏิบัติ ($PNI=.53$) และการวางแผน ($PNI=.49$) (2) รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับ โรงเรียนดีประจำตำบล ควรใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนดีประจำตำบลโดยครู และชุมชนเป็นหลัก มีแนวคิดและวัตถุประสงค์ของรูปแบบและองค์ประกอบการบริหาร ประกอบด้วย การวางแผน การนำแผนไปสู่การปฏิบัติ และการประเมินผลโดยครูและชุมชนเป็นหลัก

เสกศักดิ์ การวินพฤติ (2562 : 192-196) วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของชุมชน ตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนเทศบาลตะโหนด จังหวัดพัทลุง ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการวิเคราะห์ปัญหาข้อมูลพื้นฐานการสร้างรูปแบบการบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของชุมชน ตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนเทศบาลตะโหนด จังหวัดพัทลุง ตามความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ สามารถสรุปได้ดังนี้

1) สภาพปัญหาโดยทั่วไปของการดำเนินงานเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมในภาพรวมพบว่า ทศนคติของผู้บริหารและครูที่ไม่เชื่อมั่นในศักยภาพทางความคิดของชุมชน ลักษณะของความเป็นข้าราชการของผู้บริหารและครู ทำให้สถานศึกษาแตกต่างจากชุมชน สถานศึกษาจึงขาดแนวความคิดที่เหมาะสมในการทำงานร่วมกับชุมชน ผู้บริหารสถานศึกษาทำงานโดยยึดความคิดของตนเองเป็นหลัก

2) การดำเนินงานเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วม ของสถานศึกษาต่างๆ ในปัจจุบัน พบว่า มีทั้งสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จ และไม่ประสบความสำเร็จ เนื่องมาจากปัจจัยหลายอย่างทั้งขนาดของสถานศึกษา ชุมชนโดยรอบสถานศึกษาที่ไม่ให้ความร่วมมือ คณะกรรมการสถานศึกษาส่วนใหญ่ไม่มีความรู้และความเข้าใจในเรื่องการบริหารและการจัดการศึกษา ผู้ปกครองนักเรียนเข้าใจว่าการจัดการศึกษาเป็นหน้าที่และความรับผิดชอบของครูเพียงอย่างเดียว และผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่ ยังไม่เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ไม่เปิดใจยอมรับการทำงานร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษา

3) หลักการโดยทั่วไปของการบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วม คือ การให้ข้อมูลข่าวสาร การรับฟังความคิดเห็น การเกี่ยวข้อง ความร่วมมือและการเสริมอำนาจ

4) องค์ประกอบหรือปัจจัยที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วม ได้แก่ วัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมาย กิจกรรมเป้าหมายที่ระบุลักษณะของกิจกรรมชัดเจน ต้องมีบุคคลหรือกลุ่มเป้าหมาย

5) บทบาทและหน้าที่ของสถานศึกษาในการบริหารแบบมีส่วนร่วม ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีคุณลักษณะ การใช้ทักษะการบริหารแบบมีส่วนร่วม มีความรู้หลักการบริหาร หลักธรรมาภิบาล การสร้างทีมงาน จิตวิทยาชุมชน ความเป็นผู้นำทางวิชาการ มีความรอบรู้วิสัยทัศน์ มีความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะพัฒนาสถานศึกษาไปสู่ความเป็นเลิศ การจัดการศึกษา การบริหารงานใดๆ จะเกิดประสิทธิผลได้เมื่อผู้บริหารมีภาวะผู้นำ กระจายความรับผิดชอบ อย่างเป็นธรรมไปสู่ผู้ใต้บังคับบัญชาและผู้มีส่วนร่วมทุกคน ต้องใช้ภาวะผู้นำให้เหมาะสมกับสถานการณ์ต่างๆ เพื่อให้งานเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากที่สุด

2. รูปแบบการบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของชุมชน ตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนเทศบาลตะโหนด จังหวัดพัทลุง ที่สร้างขึ้นครั้งนี้ ผู้ทรงคุณวุฒิ มีความเห็นว่าเป็นเหมาะสม สามารถนำไปใช้ได้ โดยรูปแบบการบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของชุมชน ตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนเทศบาลตะโหนด จังหวัดพัทลุง มีองค์ประกอบ 4 ส่วนได้แก่องค์ประกอบที่ 1 หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม องค์ประกอบที่ 2 ขอบข่ายงานมาตรฐานคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน องค์ประกอบที่ 3 การกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้มีส่วนร่วม และองค์ประกอบที่ 4 กระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วม

3. ผลการศึกษาการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของชุมชน ตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนเทศบาลตะโหนด จังหวัดพัทลุง พบว่า

1) มาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน ในด้านผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ ผู้เรียนสามารถอ่านออก อ่านคล่องตามมาตรฐานการอ่านในแต่ละระดับชั้น และเขียนสื่อสารได้ดี นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน และแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง จากห้องสมุด แหล่งเรียนรู้ และสื่อต่างๆ ที่มีรอบตัว มีทักษะในการอ่าน ฟัง ดู พูด เขียนและการตั้งคำถามเพื่อค้นหาความรู้เพิ่มเติม เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่ม มีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต รวมถึงมีความเข้าใจในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล และระหว่างวัย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อการเรียนรู้ระหว่างกัน ใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้ สามารถสร้างนวัตกรรม และนำเสนอผลงานได้ อีกทั้งยังมีกิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรได้ เป็นผู้มีความมั่นใจ เอื้ออาทรผู้อื่นและกตัญญูต่อผู้ที่ผู้มีพระคุณ ยอมรับความคิดและวัฒนธรรมที่แตกต่าง ตระหนัก รู้คุณค่า ร่วมอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมได้ แสดงออกในทางถูกต้องเหมาะสม เห็นคุณค่าในตนเอง มีความมั่นใจกล้าแสดงออก มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี รู้จักการให้เกียรติผู้อื่น และการสร้างผลงานจากการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งด้านศิลปะ ดนตรี/นาฏศิลป์ กีฬา/นันทนาการ เช่น กิจกรรมวันเด็กแห่งชาติ วันเยาวชนแห่งชาติ ซึ่งเป็นเวทีที่แสดงความสามารถของนักเรียนทุกด้าน กิจกรรมวันไหว้ครู ที่ให้นักเรียนสร้างสรรค์พานไหว้ครู ตามจินตนาการของนักเรียนได้ การให้นักเรียนรู้จักการวางแผนการทำงานและดำเนินการจนสำเร็จ ทำงานอย่างมีความสุข พัฒนางานและภูมิใจในผลงานของตนเอง สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีความรู้สึกที่ดีต่ออาชีพสุจริตและหาความรู้เกี่ยวกับอาชีพที่ตนเองสนใจได้

2) มาตรฐานด้านกระบวนการบริหารและจัดการ มีการจัดโครงการ กิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุตามเป้าหมายตามวิสัยทัศน์ ปรัชญา และจุดเน้นของสถานศึกษา มีกิจกรรมพิเศษเพื่อตอบสนองนโยบาย จุดเน้น ตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา มีผลการดำเนินงานบรรลุตามเป้าหมาย มีผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์ และมีความสามารถเป็นส่วนใหญ่ จึงทำให้การบริหารจัดการ มีประสิทธิภาพ จัดระบบสารสนเทศของโรงเรียน เป็นหมวดหมู่และเป็นปัจจุบัน ทำให้การบริหารจัดการของโรงเรียน มีประสิทธิภาพ มีระบบบริหารคุณภาพที่เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย มีส่วนร่วมกำหนดมาตรฐาน

การศึกษาของสถานศึกษาสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และอัตลักษณ์ที่สถานศึกษากำหนด จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับมาตรฐานที่สถานศึกษากำหนด และดำเนินการตามแผน มีการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษาติดตามผลการดำเนินงาน และจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองประจำปี นำผลการประเมินไปปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา โดยผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วม และจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเองให้หน่วยงานต้นสังกัด หลักสูตรของสถานศึกษาเหมาะสมและสอดคล้องกับท้องถิ่น ด้านการนิเทศภายใน กำกับ ติดตามตรวจสอบ และนำผลไปปรับปรุงการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ จัดรายวิชาเพิ่มเติมที่หลากหลาย ให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความถนัด ความสามารถและความสนใจ จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ส่งเสริมและตอบสนองความต้องการ ความสามารถ ความถนัดและความสนใจของผู้เรียน ครูได้ปฏิบัติหน้าที่ตรงกับความรู้ความสามารถหรือคุณวุฒิ งานมีคุณภาพ ได้รับการยอมรับจากผู้ปกครองและชุมชนในการจัดการศึกษา มีการส่งเสริมและพัฒนาครูและบุคลากร ให้มีสมรรถนะตามมาตรฐานวิชาชีพ นำผลที่ได้จากการรับมอบหมาย มาปรับใช้เพื่อพัฒนาโรงเรียน ส่งผลให้นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนเกิดความพึงพอใจผลของการบริหารการจัดการ ผู้บริหารให้คำแนะนำคำปรึกษาทางด้านวิชาการ เอาใจใส่การจัดการศึกษาอย่างเต็มศักยภาพและเต็มเวลา ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ อาคารเรียนมั่นคง สะอาดและปลอดภัย มีสิ่งอำนวยความสะดวก พอเพียง อยู่ในสภาพพร้อมใช้การได้ สภาพแวดล้อมร่มรื่นและมีแหล่งเรียนรู้เหมาะสมกับผู้เรียน จัดโครงการกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยของผู้เรียน จัดห้องสมุด บริการสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศที่เอื้อให้ผู้เรียน เรียนรู้ด้วยตนเอง หรือเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม การสร้างและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา และการใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน และบุคลากรของสถานศึกษารวมทั้งผู้เกี่ยวข้อง แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคลากรภายในสถานศึกษา ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัว ชุมชน และองค์กรที่เกี่ยวข้อง สถานศึกษาให้บริการสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อสารการเรียนรู้เพื่อสนับสนุนการจัดประสบการณ์ โดยบริการ Wireless network ที่ครอบคลุมพื้นที่ สะดวกมีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัย นักเรียนสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3) มาตรฐานด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูโรงเรียนเทศบาลตะโหนด มีการกำหนดเป้าหมายคุณภาพผู้เรียนทั้งด้านความรู้ทักษะกระบวนการ สมรรถนะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล ใช้ข้อมูลประกอบในการวางแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน สามารถออกแบบและการจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล และพัฒนาการทางสติปัญญา ใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสม ผนวกกับการนำบริบท และภูมิปัญญาของท้องถิ่นมาใช้บูรณาการในการจัดการเรียนรู้ มีการวัดและประเมินผลที่มุ่งเน้นการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ด้วยวิธีการที่หลากหลาย มีการศึกษาวิจัยและจัดการเรียนรู้

ในวิชาที่ตนรับผิดชอบ และนำผลมาใช้ในการปรับการสอน ประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี และเป็นสมาชิกที่ดีของสถานศึกษา จัดการเรียนการสอนตามที่ได้รับมอบหมายเต็มเวลา เต็มความสามารถ มีการสร้างและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาและใช้ประโยชน์ จากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เช่น ห้องสมุด ฐานการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน และบุคลากรของสถานศึกษารวมทั้งผู้เกี่ยวข้อง แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคลากรภายในสถานศึกษา ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัว ชุมชน และองค์กรที่เกี่ยวข้อง

4) ผลการประเมิน ความคิดเห็นที่มีต่อการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของชุมชน ตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเทศบาลตะโหนด จังหวัดพัทลุง พบว่า ในภาพรวม คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการเครือข่าย ผู้ปกครอง ครูผู้สอน และผู้ปกครองนักเรียน มีความเห็นต่อรูปแบบการบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของชุมชน ตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนเทศบาลตะโหนด จังหวัดพัทลุง อยู่ในระดับมาก (= 4.26) เมื่อพิจารณา รายด้าน พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษา คณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครอง ครูผู้สอน และผู้ปกครองนักเรียน มีความคิดเห็น ต่อรูปแบบการบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของชุมชน ตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนเทศบาลตะโหนด จังหวัดพัทลุง ด้านประโยชน์ต่อผู้ปฏิบัติงาน มากที่สุด (= 4.32) รองลงมาคือ ด้านประโยชน์ต่อผู้บริหาร มีความเห็นอยู่ในระดับมาก (= 4.26) และต่ำสุดคือ ด้านความเป็นไปได้มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก (= 4.23)

อัจฉรา แก้วฉัตร (2560 : 115) วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ ที่เน้นคุณลักษณะดี เก่ง และมีความสุข โรงเรียนอนุบาลศรีสุนทร จังหวัดภูเก็ต ผลการวิจัย พบว่า

1. ผลการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ความต้องการ พบว่า แผนยุทธศาสตร์ของโรงเรียน มีความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์พัฒนาการศึกษาของเทศบาลตำบลศรีสุนทรหลายประเด็น โดยเฉพาะยุทธศาสตร์ด้านพัฒนาหลักสูตรให้เป็นไปตามบริบทของท้องถิ่น ประเพณีและวัฒนธรรมของตนเอง พร้อมทั้งส่งเสริมการจัดประสบการณ์ทั้งในและนอกห้องเรียนให้เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีทักษะชีวิต รู้จักคิด รู้จักแก้ปัญหา เรียนรู้ผ่านการเล่นอย่างสร้างสรรค์ เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข และจากการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ด้วยการสนทนากลุ่มกับผู้เกี่ยวข้อง กับสภาพปัญหา ความต้องการในการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นคุณลักษณะดี เก่ง และมีความสุข พบว่า ทุกคนเห็นว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ ที่เน้นคุณลักษณะ ดี เก่งและมีความสุข มีความสำคัญ เป็นการวางรากฐานคุณลักษณะนิสัยที่ติดตัวคงทนถาวรของนักเรียน เป็นการสร้างภูมิคุ้มกันในการดำเนินวิถีชีวิตในอนาคต และจำเป็นต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

2. รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นคุณลักษณะ ดี เก่ง และมีความสุข ที่พัฒนาขึ้น มีชื่อว่า “LACTE Model” ซึ่งมีองค์ประกอบดังนี้ L = Leadership

การสร้างภาวะผู้นำ A : กิจกรรมสร้างความตระหนัก (Awareness) C : การสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ (Creative Communication) T : กิจกรรมปฏิบัติงานเป็นทีม (Team Work) และ E : กิจกรรมการประเมินผล (Evaluation)

3. ผลการประเมินการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นคุณลักษณะดี เก่งและมีความสุข พบว่า ด้านการจัดประสบการณ์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (= 4.65) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านการประเมินผลมีค่าเฉลี่ยสูงสุด (= 4.75) รองลงมา คือ ด้านการปฏิบัติงานเป็นทีม (= 4.67) ส่วนด้านที่ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการสร้างภาวะผู้นำ (= 4.57)

4. ผลการพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นคุณลักษณะดี เก่ง และมีความสุขของโรงเรียนอนุบาลศรีสุนทรในครั้งนี้ ผลการประเมินความพึงพอใจตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานพบว่า โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจการจัดประสบการณ์เน้นคุณลักษณะดี เก่งและมีความสุข มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ครูจัดกิจกรรมประสบการณ์โดยใช้เทคนิควิธีการที่หลากหลายที่กระตุ้นให้นักเรียนเกิดคุณลักษณะที่ต้องการ และครูจัดฐานกิจกรรมให้นักเรียนได้ฝึกทักษะอย่างหลากหลาย มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ชุมพล อมตวิยานนท์ (2563 : 92) วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมชมรมเสริมสร้างทักษะชีวิตทางสังคมของนักเรียน โรงเรียนอุตรกิจ จังหวัดกระบี่ ผลการวิจัย พบว่า 1) รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมชมรมเสริมสร้างทักษะชีวิตทางสังคมของนักเรียน โรงเรียนอุตรกิจ จังหวัดกระบี่ ซึ่งประกอบด้วย กระบวนการปฏิบัติ 5 ขั้นตอนดังต่อไปนี้ 1) ตั้งเป้าหมาย (S = Set a goal) 2) ตัดสินใจ (L= Lop) 3) ทำงานเป็นทีม (T = Team) 4) แก้ปัญหา (S= Solve) 5)เปลี่ยนแปลง (C = Change) ซึ่งรูปแบบที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพและได้ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแล้ว 2) ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมชมรมเสริมสร้างทักษะชีวิตทางสังคมของนักเรียน โรงเรียนอุตรกิจ จังหวัดกระบี่ (SLTSC Model) พบว่าสามารถแก้ไขปัญหาด้านทักษะชีวิตทางสังคมของนักเรียนโรงเรียนอุตรกิจได้ 3) ผลการประเมินรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมชมรมเสริมสร้างทักษะชีวิตทางสังคม ของนักเรียนโรงเรียนอุตรกิจ (SLTSC Model) ส่วนใหญ่มีความเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

สุมาลี คุณสารวนิช (2559 : 104) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาล 1 (สถาวร) สังกัดเทศบาลเมืองบ้านบึง อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษา พบว่า

1. สภาพปัจจุบันและปัญหาของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเทศบาล 1 (สถาวร) สรุปได้ดังนี้ สภาพปัจจุบันของการบริหารแบบมีส่วนร่วม สถานศึกษาทุกประเภทต้องปฏิบัติให้เป็นไป

ตามรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2550 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไขปรับปรุง 2545 กฎกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการสรรหาและกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาแห่งชาติ กำหนดดังนี้ 1) ให้ประชาชน ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจและตรวจสอบการใช้อำนาจของรัฐ 2) ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ประชาชน ชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา 3) ให้มีการระดมทรัพยากรบุคคลและงบประมาณเข้าใช้บริหารจัดการศึกษาตามความจำเป็นและความเหมาะสม 4) ให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ทำหน้าที่กำกับส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษา 5) ให้มีการกระจายอำนาจในการงาน 4 ด้าน ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ บริหารงานบุคคล บริหารงานงบประมาณ และบริหารงานทั่วไปให้กับสถานศึกษา เป็นต้น 6) การกำหนดให้มีการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายใน 7) สถานศึกษาขั้นพื้นฐานต้องปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาระดับต่างๆ ของชาติที่กำหนด สรุปได้ว่า สถานศึกษามีการร่วมมือกันระหว่างบ้าน องค์กรทางศาสนา สถาบันวิชาการและองค์กรภาครัฐและเอกชนเพื่อพัฒนาการศึกษา การจัดการเรียนรู้ที่สนองต่อสภาพปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของผู้เรียนและพัฒนาวิธีการเรียนรู้ในชุมชน

2. ความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเทศบาล 1 (สถาวร) สังกัดเทศบาลเมืองบ้านบึง จังหวัดชลบุรี โดยรวมอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด

3. ครู ผู้ปกครองนักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความพึงพอใจต่อรูปแบบการบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาล 1 (สถาวร) สังกัดเทศบาลเมืองบ้านบึง จังหวัดชลบุรี โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด

ราตรี ฉวีวงศ์ (2560 : 182-183) วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนหัวเรือพิทยาคม จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัย พบว่า

1. ผลการศึกษาสภาพและปัญหาของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนหัวเรือพิทยาคม

1.1 องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ได้แก่

1) ขอบข่ายของงานวิชาการ 2) หลักการพื้นฐานของการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน และ 3) การบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา

1.2 สภาพและปัญหาของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนหัวเรือพิทยาคม 1) สภาพการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนหัวเรือพิทยาคม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และ ปัญหาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนหัวเรือพิทยาคม โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการสร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนหัวเรือพิทยาคม

2.1 รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนหัวเรือพิทยาคม มีองค์ประกอบดังนี้ องค์ประกอบที่ 1 ขอบข่ายของงานวิชาการ ได้แก่ 1) การพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา 2) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 3) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 4) การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน องค์ประกอบที่ 2 หลักการพื้นฐานการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน คือ 1) หลักการกระจายอำนาจ 2) หลักการมีส่วนร่วม 3) หลักการคืนอำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชน 4) หลักการบริหารตนเอง 5) หลักการตรวจสอบและถ่วงดุล องค์ประกอบที่ 3 การบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา คือ 1) การมีส่วนร่วมในการวางแผน 2) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 3) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ 4) การมีส่วนร่วมติดตามและประเมินผล 5) การมีส่วนร่วมในการปรับปรุงและพัฒนา

2.2 ผลการตรวจสอบความเหมาะสม และเป็นไปได้ ของรูปแบบการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โดยใช้แบบสอบถาม ความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารงานวิชาการ จากผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาและครูวิชาการโรงเรียน พบว่า ความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมาก

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนหัวเรือพิทยาคม สามารถสรุปได้ดังนี้ รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนหัวเรือพิทยาคม สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการได้เป็นอย่างดีเพราะมีกระบวนการปฏิบัติงานอย่างมีขั้นตอน ชัดเจน และง่ายต่อการปฏิบัติ ทำให้เกิดประสิทธิผลของงาน ทำให้ครูผู้สอน และบุคลากรในสถานศึกษา มีความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเอง และมีความรับผิดชอบในงานที่ตนเองได้รับมอบหมาย มีส่วนร่วมในการดำเนินงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องและประสานความร่วมมือกันมากขึ้น แต่ละฝ่ายทำงานได้สะดวก รวดเร็วยิ่งขึ้น ช่วยลดข้อขัดแย้งในประเด็นต่างๆ ลงได้ ทำให้เกิดการมีส่วนร่วมของบุคลากร แต่ละฝ่ายมากขึ้น เพราะสามารถปรึกษาหารือและตัดสินใจในการทำงานได้ด้วยตนเองมากขึ้น แต่ละฝ่ายมีการแบ่งงานรับผิดชอบที่ชัดเจนและทำงานในรูปของการบูรณาการ ให้ความช่วยเหลือกันเป็นอย่างดี

4. ผลการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนหัวเรือพิทยาคม พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก

ประสพสุข ศรีหงส์ทอง (2557 : 192-195) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมในด้านประชาธิปไตย โรงเรียนอนุกุลนารี อำเภอเมืองจังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพปัจจุบันของการบริหารแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมในด้านประชาธิปไตยโรงเรียนอนุกุลนารี อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ มีดังนี้ คือ 1) มุ่งองค์คณะบุคคลเข้ามามีบทบาทในการบริหารแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาคุณลักษณะเชิงพฤติกรรม ด้านประชาธิปไตยโรงเรียนอนุกุลนารี อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ 2) ระดับการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมาก 3) ขอบข่ายกิจกรรม เพื่อพัฒนาคุณลักษณะเชิงพฤติกรรม ด้านประชาธิปไตยโรงเรียนอนุกุลนารี ประกอบด้วย 1) กิจกรรมสถานักเรียน 2) กิจกรรมยุวชนประชาธิปไตย 3) กิจกรรมเครือข่ายการเรียนรู้ต้นแบบเยาวชนพลเมือง ยุติธรรม 4) กิจกรรมต้นกล้าตุลาการ 5) กิจกรรมห้องเรียนสีขาว 6) กิจกรรมสร้างค่านิยมใหม่ เยาวชนร่วมใจต้านภัยทุจริต 7) กิจกรรมกาฬสินธุ์ดีจัง 8) กิจกรรมกีฬาภายในต้านภัยยาเสพติด 9) กิจกรรมวิทยุรัฐสภาของเรา 10) กิจกรรมเครือข่ายยุวชนประชาธิปไตย เครือข่ายรัฐสภา 11) กิจกรรมยุวชนพลเมืองดีมีจิตอาสาพัฒนาชุมชน 12) กิจกรรมเสริมสร้างประชาธิปไตยกับการป้องกันทุจริตคอร์รัปชัน 13) กิจกรรมพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย 14) กิจกรรมกอบกู้ประชาธิปไตย 15) กิจกรรมเป้าหมายประชาธิปไตย คุณจะได้เลือกใคร 16) กิจกรรมประกาศการประชาธิปไตย 17) กิจกรรมก้าวไกลกับ ICT ล้ำหน้า 18) กิจกรรมรักษากฎ รักสิ่งแวดล้อมป้องปรามการทุจริต 19) กิจกรรมความซื่อสัตย์คือมรดกล้ำค่า 20) กิจกรรมร้อยดวงใจสู่วิถีประชาธิปไตย

2. การสร้างรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมในด้านประชาธิปไตยโรงเรียนอนุกุลนารี อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรูปแบบ มีดังนี้ 1) คณะกรรมการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมด้านประชาธิปไตย 2) ขอบข่ายกิจกรรม เพื่อพัฒนาคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมด้านประชาธิปไตย 3) มีกระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมด้านประชาธิปไตย และคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมด้านประชาธิปไตยโรงเรียนอนุกุลนารี

3. การทดลองใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมด้านประชาธิปไตยโรงเรียนอนุกุลนารี อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า กลุ่มทดลองมีผลการปฏิบัติตามรูปแบบของคณะกรรมการที่ปรึกษา และคณะกรรมการดำเนินงาน พัฒนาคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมด้านประชาธิปไตย ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก

4. ผลการประเมินความเหมาะสม และเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมด้านประชาธิปไตยโรงเรียนอนุกุลนารี พบว่า มีความเหมาะสม และเป็นประโยชน์ สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมด้านประชาธิปไตย ในโรงเรียนได้

วรภัทร ณะวัง (2562 : 98-100) วิจัยการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนไตรประชาวิทยา ผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนไตรประชาวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาน่าน เขต 2 อำเภอปัว จังหวัดน่าน พบว่า มีปัญหา 3 ด้าน คือ 1) ปัญหาด้านนักเรียน นักเรียนไม่มีระเบียบวินัยในตนเอง ขาดความสนใจใฝ่รู้ใฝ่เรียน 2) ปัญหาด้านครู คือไม่ได้จัดการเรียน การสอนแบบ Active learning หรือแบบบูรณาการ ตามแนวทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ยังยึด วิธีการสอนแบบเดิม ไม่ได้ใช้นวัตกรรมใหม่ในการสอนที่เป็นสื่อดิจิทัล และ 3) ปัญหาด้านชุมชน คือ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานยังไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ตนเอง จากการวิเคราะห์ปัญหาร่วมกัน ประเด็นที่ต้องการพัฒนามากที่สุด คือ ปัญหาการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการมีส่วนร่วม ควรนำ เอาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) และการสร้างชุมชนนักปฏิบัติ (Communities of Practice : CoP) เป็นการให้คน ในชุมชนที่มีความรู้ความสามารถในการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นวิทยากรในการสอนนักเรียน และชุมชน ให้เกิดอาชีพใหม่สามารถเลี้ยงตัวเองและครอบครัวได้

2. การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนไตรประชาวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2 อำเภอปัว จังหวัดน่าน โดยนำเอาผลจากการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการบริหารงาน วิชาการแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่มีผลงานในการบริหารวิชาการ แบบมีส่วนร่วมที่เป็นเลิศ ให้เป็นกรอบในการร่างรูปแบบ โดยผ่านผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน เป็นผู้ประเมิน ความเป็นไปได้ความเหมาะสม และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด มี 2 องค์ประกอบหลัก คือ 1) การวิจัยแบบมีส่วนร่วม 7 ขั้นตอนและ 2) การดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ในการดำเนินงาน 19 กิจกรรมย่อย รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาทักษะ การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนไตรประชาวิทยา อำเภอปัว จังหวัดน่าน ที่ผ่านการพิจารณา จากผู้เชี่ยวชาญว่า มีความเป็นไปได้ ความเหมาะสมและความเป็นประโยชน์มีค่าอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งประกอบด้วยการวิจัยปฏิบัติการ แบบมีส่วนร่วม 7 ขั้นตอน และแผนการดำเนินงานจัดกิจกรรมการ เรียนรู้ 19 กิจกรรมย่อย

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาทักษะการ เรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนไตรประชาวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน อยู่ในระดับมากที่สุด โดยผู้ร่วมวิจัย ประกอบด้วย ครูโรงเรียนไตรประชาวิทยา อำเภอปัว จังหวัดน่าน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาและ ผู้นำชุมชน มีความพึงพอใจต่อรูปแบบ และความพึงพอใจต่อสภาพการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ส่งผลในการยกระดับคุณภาพการศึกษาได้ดี

4. ผลการประเมินผลรูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนไตรประชาวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2 อำเภอปัว จังหวัดน่าน อยู่ในระดับมากที่สุด ผู้ร่วมวิจัย ซึ่งได้แก่ ครูโรงเรียนไตรประชาวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2 อำเภอปัว จังหวัดน่าน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้ปกครองนักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้นำชุมชน มีความพึงพอใจต่อรูปแบบและความพึงพอใจต่อสภาพการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่งผลในการยกระดับคุณภาพการศึกษา คือ

4.1 ระดับบุคคล ได้แก่ นักเรียนมีทักษะชีวิตที่ดี มีการทำงานเป็นทีม มีความสนใจใฝ่รู้ใฝ่เรียนอย่างต่อเนื่อง ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

4.2 ระดับกลุ่ม ได้แก่ ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอน ที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีผลการส่งเสริมพัฒนาสถานศึกษา เพื่อยกระดับมาตรฐานการศึกษา การรักษามาตรฐานและพัฒนาไปสู่ความเป็นเลิศที่สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษา

4.3 ระดับองค์กร ได้แก่ มีระบบการประกันคุณภาพภายใน โดยสถานศึกษาและต้นสังกัด มีรูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสู่การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่ทำให้จัดการศึกษาได้บรรลุเป้าหมายผ่าน การประเมิน สมศ.

จากงานวิจัยที่กล่าวมา สรุปได้ว่า การพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม ที่ค้นพบ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาสถานศึกษา ได้แก่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ โรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และโรงเรียนสังกัดอาชีวศึกษา ในด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม พบว่า เป็นการบริหารโดยการมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา นักเรียน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และการมีส่วนร่วมของชุมชน สำหรับด้านการพัฒนาคุณภาพ พบว่า ส่วนใหญ่ต้องการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนเป็นหลัก และพบว่า ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนนั้น เป็นการพัฒนาด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเลือกหัวข้อสำคัญมาพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน เช่น คุณลักษณะ เก่ง ดี มีสุข ความซื่อสัตย์สุจริต ความมีวินัย การมีจิตสาธารณะและการมีทักษะชีวิต สำหรับผลการพัฒนารูปแบบตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า โดยรวม มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ในระดับมาก ส่วนผลการนำรูปแบบไปใช้ ตามความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง พบว่า มีความเห็นอยู่ในระดับมากเช่นกัน

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า การพัฒนา คือ การเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ต้องการกระทำให้เกิดขึ้น หรือวางแผนกำหนดทิศทางไว้ล่วงหน้า ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่เป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น ดังนั้น ในการพัฒนารูปแบบจึงเป็นการกำหนดสิ่งที่เป็นโครงสร้างทางความคิดที่มีองค์ประกอบและความสัมพันธ์ ขององค์ประกอบต่างๆ ที่สำคัญของเรื่องที่ต้องการศึกษาอย่างเป็นระบบ มีลักษณะเป็นตัวแทนของความเป็นจริง เปลี่ยนจากความสลับซับซ้อนให้มีความเข้าใจได้ง่ายขึ้น และสามารถสะท้อนลักษณะบางส่วนออกมาให้เห็น เป็นความสัมพันธ์ที่ต่อเนื่องเชื่อมโยงและเป็นเหตุเป็นผลกัน โดยใช้เหตุผลและสมมติฐานเป็นส่วนประกอบ สำหรับรูปแบบการบริหารนั้น เป็นรูปแบบเชิงระบบ ที่เป็นระบบเปิด มีกลไกควบคุม มีตัวป้อน (input) มีกระบวนการ (process) ซึ่งเป็นส่วนที่

รับตัวป้อนเข้าสู่การผลิต แปรสภาพออกมาเป็นผลผลิต (output) ไปสู่สภาพแวดล้อมภายนอก และใช้เป็นข้อมูลย้อนกลับ (feedback) เข้าสู่ระบบของรูปแบบ เพื่อช่วยปรับปรุงการทำงานของการบริหารให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป ดังนี้

1. ตัวป้อน หมายถึง การกำหนดทรัพยากรที่ต้องใช้ในการพัฒนารูปแบบครั้งนี้ ซึ่งได้แก่ 1) บุคลากร ประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู นักเรียน และผู้ปกครอง 2) สิ่งอำนวยความสะดวก ประกอบด้วยงบประมาณ วัสดุสื่อการสอน อุปกรณ์ และอาคารสถานที่

2. กระบวนการ หมายถึง การกำหนดแนวทาง วิธีดำเนินการที่ต้องใช้ในการพัฒนารูปแบบครั้งนี้ ประกอบด้วย รูปแบบการบริหาร แผนดำเนินการ แผนการจัดการเรียนการสอน กฎระเบียบที่ใช้ในการบริหารสถานศึกษา คู่มือในการดำเนินงาน เครื่องมือวัดประเมินผล

3. ผลผลิต หมายถึง ผลที่เกิดจากการปฏิบัติงานหรือผลที่ได้รับการบริหารแบบมีส่วนร่วมตามรูปแบบที่กำหนด เป็นข้อมูลที่ได้รับจากการประเมินผลทั้งในด้านคุณภาพของการบริหาร คุณภาพการจัดการเรียนการสอน และคุณภาพการเรียนรู้หรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

การบริหาร หรือ กระบวนการบริหาร เป็นการวางแผนของสถานศึกษา ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารบุคคล ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานทั่วไป ซึ่งก่อให้เกิดความสำเร็จตามเป้าหมายของสถานศึกษา หรือเป็นกระบวนการทำงานเพื่อก่อให้เกิดความก้าวหน้า การทำงานที่เป็นผลสำเร็จด้วยการใช้บุคคล ใช้กระบวนการและใช้ทรัพยากรต่างๆ ให้บรรลุเป้าหมายความต้องการและตรงตามวัตถุประสงค์ อย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วมของบุคคล ทั้งภายในโรงเรียนหรือบุคคลภายนอกโรงเรียน ได้ร่วมมือกันเพื่อจัดการงานให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล และสามารถที่จะปรับเปลี่ยนการมีส่วนร่วมนั้นๆ ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ โดยการใช้ความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ ของบุคลากรที่เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมนั้น ๆ ของโรงเรียน ให้สำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ได้ ประกอบด้วยขั้นตอนการปฏิบัติ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ หมายถึง การมีส่วนร่วมในการประชุมปรึกษาหารือ ร่วมพิจารณาการตัดสินใจในการทำงาน การจัดการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมอื่นๆ ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา การมีส่วนร่วมให้ข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียน และความต้องการของชุมชนที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน

2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ หมายถึง การมีส่วนร่วมปฏิบัติงาน และให้ความช่วยเหลือสนับสนุนการพัฒนาโรงเรียน โดยมีส่วนร่วมทำงานร่วมกับผู้บริหาร และคณะครู ช่วยเหลือสนับสนุนการปฏิบัติงานพัฒนาด้านอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ เข้ามามีส่วนร่วมปฏิบัติกิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น เช่น การเข้าค่ายลูกเสือ กีฬาสี ร่วมกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา ร่วมเดินทางไปทัศนศึกษาหาความรู้นอกสถานที่ ร่วมกิจกรรมวันปิดภาคเรียน เป็นต้น

3. การมีส่วนร่วมในการรับประโยชน์หมายถึง ผู้ปกครอง ชุมชนได้รับผลประโยชน์จากการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน หรือเป็นผลประโยชน์ทางด้านสังคมทำให้ชุมชนลดปัญหาสังคม เช่น เด็กขาดเรียน การมั่วสุมของเด็กและเยาวชน และร่วมรับผลประโยชน์ส่วนบุคคลที่เกิดกับนักเรียนและผู้ปกครอง เช่น รางวัลต่างๆ ที่ได้รับ ได้ชื่นชมผลงานความรู้ความสามารถของบุตรหลาน

4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล หมายถึง การมีส่วนร่วมตรวจสอบ และการติดตามผล

การเรียนรู้ของนักเรียน และตรวจสอบผลการจัดกิจกรรมต่างๆ เป็นไปตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์หรือไม่ การมีส่วนร่วมตรวจสอบของประชาชนนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาโรงเรียนเป็นอย่างยิ่ง

การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มุ่งให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีปัญญา มีความสุขมีศักยภาพในทุกๆ ด้าน ต้องอาศัยกระบวนการต่างๆ ทั้งด้านหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ การวัดและการประเมินผล เพื่อนำไปพัฒนาผู้เรียน ทั้งในด้านความรู้ ความสามารถ ทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยให้ ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และประชาชน มีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้เรียนร่วมกัน ให้ครอบคลุมตั้งแต่ระดับปฐมวัย ถึงระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 เพื่อขับเคลื่อนสร้างความเป็นพลเมือง ที่เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก โรงเรียนต้องมีการจัดโครงสร้างเวลาเรียนที่ชัดเจน กิจกรรมนอกห้องเรียนที่เน้นการปฏิบัติไม่น้อยกว่า ร้อยละ 30 ของเวลาเรียน และใช้สื่อเทคโนโลยีที่หลากหลาย การแสวงหาความร่วมมือกับชุมชนและ แหล่งเรียนรู้ต่างๆ รวมถึงภูมิปัญญาท้องถิ่น มาร่วมในการจัดการเรียนรู้ เป็นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ที่มุ่งเน้นเฉพาะด้าน ดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลการเรียนรู้ ที่ได้จากการทดสอบวัดผลภาคความรู้ ปลายปีการศึกษา หรือการสอบปลายภาคเรียนที่ 2 ของนักเรียน

2 ความซื่อสัตย์สุจริต หมายถึง ผลการประเมินคุณลักษณะของนักเรียน ตามที่สังเกตได้ จากการทำกิจกรรมการเรียนรู้ ที่เกี่ยวกับคุณธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริต มี 5 ประการ ได้แก่

- 2.1. การไม่บิดเบือนข้อมูลจากความเป็นจริง
- 2.2 การละอายและเกรงกลัวต่อการกระทำผิด
- 2.3 การปฏิบัติตามคำมั่นสัญญาในทางที่ถูกต้อง
- 2.4 การไม่เบียดเบียนให้เกิดความเดือดร้อน
- 2.5 ไม่แสวงหาประโยชน์ในทางที่เสื่อมเสีย

3. ความมีระเบียบวินัย หมายถึง ผลการประเมินคุณลักษณะของนักเรียนตามที่สังเกตได้ จากการทำกิจกรรมการเรียนรู้ เกี่ยวกับคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัย มีอยู่ 2 ประการคือ

3.1 ความรับผิดชอบ มี 3 กิจกรรมได้แก่ ความรับผิดชอบต่อตนเอง ความรับผิดชอบ ต่อครอบครัว ความรับผิดชอบต่อสังคม

3.2 การตรงต่อเวลา มี 2 กิจกรรม ได้แก่ การตรงต่อเวลาเกี่ยวกับตัวนักเรียนเอง และการตรงต่อเวลาที่เกี่ยวข้องกับผู้อื่น

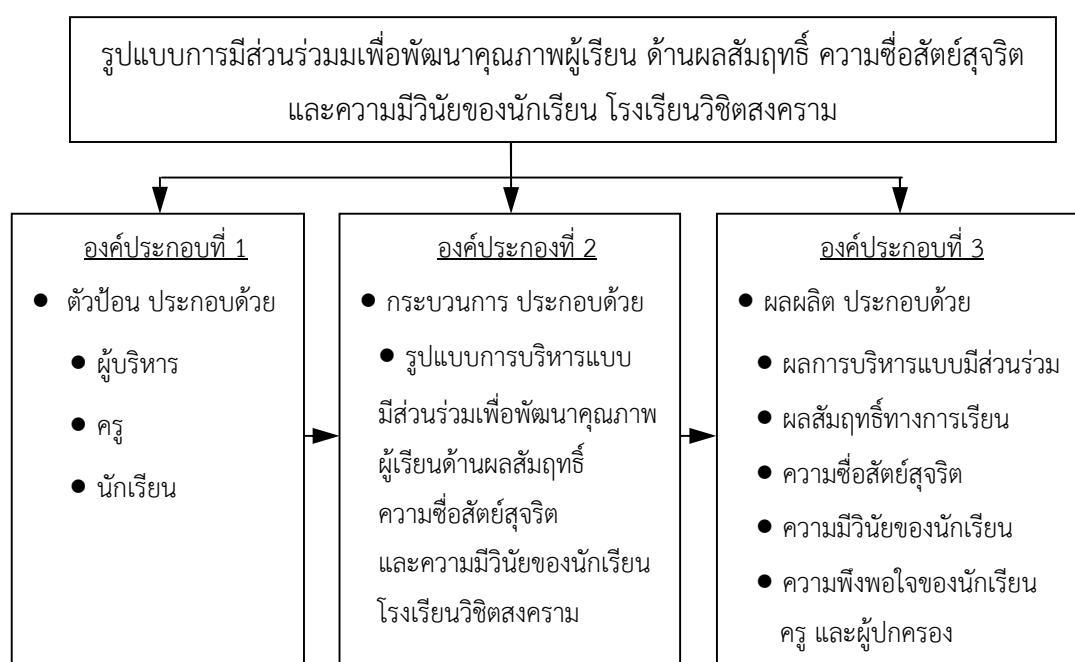
การปลูกฝังความซื่อสัตย์สุจริต และความมีวินัยให้แก่เรียน นับเป็นหน้าที่หลักของครูผู้สอน ส่วนผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ ซึ่งมีหน้าที่และรับผิดชอบที่สำคัญ ได้แก่ ครอบครัว พ่อแม่ ผู้ปกครอง ญาติพี่น้อง โรงเรียนสถานศึกษา และสถาบันทางสังคมอื่นๆ

ความพึงพอใจ เป็นความรู้สึกที่ดีของผู้ใช้บริการ ได้รับการตอบสนองตามความต้องการที่ คาดหวังไว้ สถานศึกษาเป็นหน่วยงานที่ให้บริการทางการศึกษา ก็ต้องบริหารสถานศึกษาให้ตอบสนอง ต่อความต้องการของนักเรียน ครูบุคลากร ผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา โดยคำนึงถึง ความพึงพอใจของผู้รับบริการเป็นหลัก ความพึงพอใจ วัดได้จากปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่ 1) การให้บริการ อย่างเท่าเทียมกัน 2) การให้บริการที่ตรงต่อเวลา 3) การให้บริการอย่างเพียงพอ 4) การให้บริการที่มี ความก้าวหน้า 5) การให้บริการอย่างต่อเนื่อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม ที่มีผู้วิจัยไว้แล้ว พบว่า

มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาสถานศึกษา ได้แก่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ โรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และโรงเรียนสังกัดอาชีวศึกษา ในด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม พบว่า เป็นการบริหารโดยการมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา นักเรียน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และการมีส่วนร่วมของชุมชน สำหรับด้านการพัฒนาคุณภาพ พบว่า ส่วนใหญ่ต้องการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนเป็นหลัก และพบว่า ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนนั้น เป็นการพัฒนาด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเลือกหัวข้อสำคัญมาพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน เช่น คุณลักษณะ เก่ง ดี มีสุข ความซื่อสัตย์สุจริต ความมีวินัย การมีจิตสาธารณะและการมีทักษะชีวิต สำหรับผลการพัฒนารูปแบบตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า โดยรวม มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ในระดับมาก ส่วนผลการนำรูปแบบไปใช้ ตามความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง พบว่า มีความเห็นอยู่ในระดับมากเช่นกัน

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในบทนี้ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ สังเคราะห์ หลักการ แนวคิดทฤษฎี แนวปฏิบัติต่างๆ แล้วเรียบเรียงเป็นองค์ประกอบแนวคิดในการพัฒนารูปแบบตามวัตถุประสงค์ ให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นกับบริบทของโรงเรียน สามารถนำไปใช้บริหารจัดการในสถานศึกษา เพื่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังภาพที่ 2.4 ต่อไปนี้

ภาพที่ 2.4 องค์ประกอบแนวคิดในการพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนวิจิตสงคราม อำเภอเมืองภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยและพัฒนา ดำเนินการสร้างและพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ด้านผลสัมฤทธิ์ ความซื่อสัตย์สุจริต และมีวินัยของนักเรียน โรงเรียนวิจิตสงคราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ต ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างและพัฒนารูปแบบ
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การใช้รูปแบบ และการตรวจสอบผล
5. การเก็บรวบรวมและการวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำนวนทั้งสิ้น 1538 คน ประกอบด้วย นักเรียน ครู ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนวิจิตสงคราม ในปีการศึกษา 2562 - 2563

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ครั้งนี้ จำนวนทั้งสิ้น 562 คน ได้มาโดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ตามตารางของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) แล้วสุ่มตัวอย่าง อย่างง่าย (Simple Random Sampling) ประกอบด้วย นักเรียน ครู ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษา

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง	
สถานภาพ	จำนวน/คน	จำนวน/คน	การกำหนดขนาด/วิธีการได้มา
นักเรียน	828	263	ใช้ตารางของเครจซีและมอร์แกน แล้วสุ่มตัวอย่าง เฉพาะนักเรียนที่สามารถให้ข้อมูลได้ คือ นักเรียนชั้น ป.2 - ม.6
ครู	50	44	ใช้ตารางของเครจซีและมอร์แกน แล้วสุ่มตัวอย่าง เฉพาะครูที่สอน ชั้น ป.2 - ม.6
ผู้ปกครอง	645	242	ใช้ตารางของเครจซีและมอร์แกน แล้วสุ่มตัวอย่าง เฉพาะผู้ปกครอง ชั้น ป.2 - ม.6
คณะกรรมการสถานศึกษา	15	13	ใช้ตารางของเครจซีและมอร์แกน แล้วสุ่มตัวอย่าง เฉพาะคณะกรรมการสถานศึกษา ทุกคน ที่ไม่เป็นผู้บริหารและครู
รวม	1538	562	

2. การสร้างและพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ด้านผลสัมฤทธิ์ ด้านความซื่อสัตย์สุจริต และมีวินัยของนักเรียน

1. การกำหนดปัญหาวิจัย

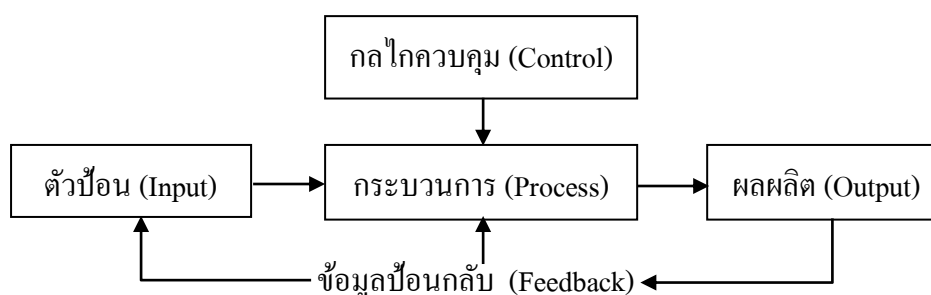
จากการศึกษาปัญหาด้านการบริหาร และด้านคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนวิจิตสงคราม พบว่าด้านการบริหารยังไม่เป็นระบบแบบมีส่วนร่วม เป็นลักษณะที่ต่างคนต่างทำเป็นส่วนใหญ่ เข้าใจว่างานบริหารเป็นหน้าที่ของผู้บริหารส่งผลให้การบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมยังมีประสิทธิภาพน้อย ในด้านการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของผู้ปกครอง ชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษากับโรงเรียน ก็ยังไม่เป็นไปตามบทบาทหน้าที่ส่งผลให้การบริหารไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการ ส่วนในด้านคุณภาพผู้เรียน ด้านการอ่านการเขียนและใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารและทักษะการคิดคำนวณของนักเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ ปัญหาการขาดแรงจูงใจ ขาดการเอาใจใส่ของผู้ปกครองและครู นักเรียนขาดเรียน ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ด้านความซื่อสัตย์และมีวินัย สังเกตได้จากการแต่งกายไม่ค่อยเรียบร้อย ไม่ตั้งใจเรียน ไม่ชอบอ่านหนังสือ พูดจาไม่สุภาพ ขาดความกระตือรือร้นในการเรียน และการทำงานที่ครูมอบหมาย ขาดวินัยและความรับผิดชอบ เป็นต้น (โรงเรียนวิจิตสงคราม, 2562: 4) จากปัญหาดังที่กล่าวมา ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยการศึกษาเอกสาร แนวคิดงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสำหรับใช้แก้ปัญหา และสำรวจความคิดเห็นของครู นักเรียนและผู้ปกครอง พบว่า ควรมีรูปแบบด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม และควรพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนด้านความซื่อสัตย์และมีวินัย ต้องการรูปแบบที่สามารถนำไปใช้งานได้มีประสิทธิภาพ (โรงเรียนวิจิตสงคราม, 2562:12) ดังนั้นผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองและบุคลากรในโรงเรียน จึงมีมติร่วมกันว่า ต้องดำเนินการพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมฯ เพื่อนำมาใช้บริหารจัดการภายในโรงเรียนวิจิตสงคราม ให้เกิดการพัฒนาเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีขึ้น ทั้งด้านการบริหารจัดการและด้านคุณภาพของผู้เรียน ตามความต้องการของผู้มีส่วนร่วมทุกฝ่าย

2. การสำรวจความต้องการจำเป็น

การศึกษาปัญหาและความต้องการจำเป็น ในการพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ได้รวบรวมข้อมูลจากแบบสำรวจความคิดเห็นของผู้ปกครอง และครู พบว่าความเห็นส่วนใหญ่ ต้องการให้มีการพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียน โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และใช้หลักคุณธรรม ด้านความซื่อสัตย์สุจริต และความมีวินัย มาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนด้านความซื่อสัตย์สุจริตและมีวินัย จากการศึกษาปัญหา สภาพแวดล้อมในโรงเรียน แนวคิดเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า การใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมมีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน (โรงเรียนวิจิตสงคราม, 2562 : 12) ผู้วิจัยได้กำหนดชื่อเรื่องวิจัยว่า “การพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ ด้านความซื่อสัตย์สุจริตและมีวินัยของนักเรียน โรงเรียนวิจิตสงคราม”

3. การกำหนดกรอบแนวคิด เพื่อสร้างรูปแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

3.1 ใช้กรอบแนวคิดทฤษฎีเชิงระบบ ในการพัฒนารูปแบบตามแนวคิดของไวเนอร์ (Wiener) ทิศนา แคมมณี (2555: 199) กล่าวว่า ทฤษฎีระบบ คือการนำเอาแนวคิดเชิงระบบมาใช้ในการบริหารด้วยเหตุผลว่า คนเป็นส่วนหนึ่งของระบบองค์กร องค์กรเป็นส่วนหนึ่งของระบบสังคม วิธีการของระบบ เป็นวิธีการที่ใช้หลักการอย่างมีเหตุผล และสัมพันธ์กันไปตามขั้นตอน ซึ่งช่วยให้การบริหารบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีคุณภาพ ระบบที่สมบูรณ์ประกอบด้วยส่วนสำคัญ ดังภาพที่ 3.2

ภาพที่ 3.1 องค์ประกอบของระบบที่มีความสมบูรณ์

ที่มา : ทิศนา แคมมณี. (2555: 200)

จากองค์ประกอบของระบบที่มีความสมบูรณ์ 5 ส่วน มีรายละเอียด ดังนี้

1. ตัวป้อน (Input) คือ องค์ประกอบต่างๆ ของระบบนั้นหรืออีกนัยหนึ่งก็คือสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับระบบนั้น
2. กระบวนการ (Process) คือ การจัดความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่างๆ ของระบบ ให้มีลักษณะที่เอื้ออำนวยต่อการบรรลุเป้าหมาย
3. ผลผลิต (Product) คือ ผลที่เกิดขึ้นจากกระบวนการดำเนินงาน
4. กลไกควบคุม (Control) คือ กลไกหรือวิธีการที่ใช้ในการควบคุมหรือใช้ตรวจสอบกระบวนการให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
5. ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) คือ ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างผลผลิตกับจุดมุ่งหมาย ป้อนกลับไปปรับปรุงกระบวนการและตัวป้อนที่สัมพันธ์กับผลผลิตนั้น

3.2 ใช้หลักการบริหาร ตามวงจรคุณภาพการบริหารเชิงระบบ (PDCA) การพัฒนาระบบการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ก็จะต้องออกแบบการดำเนินการภายในสถานศึกษาที่เน้นการสร้าง ความเข้าใจสำหรับบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้ตรงกันในทุกขั้นตอนการดำเนินการ ต้องเข้าใจความสัมพันธ์ เชื่อมโยงระหว่างขั้นตอนของการดำเนินการ และสถานศึกษาส่วนใหญ่จะยึดขั้นตอนของวงจรคุณภาพ การบริหารงานเชิงระบบ (PDCA) เพื่อขับเคลื่อนคุณภาพ ทั้งขับเคลื่อนคุณภาพของสถานศึกษา อีกทั้ง ขับเคลื่อนคุณภาพงานของกลุ่มงาน ตลอดถึงการขับเคลื่อนคุณภาพของบุคคลที่มีบทบาทหน้าที่และ ความรับผิดชอบเฉพาะตน ภายใต้อำนาจ 4 ขั้นตอนสำคัญ (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2563 : 13) ได้แก่

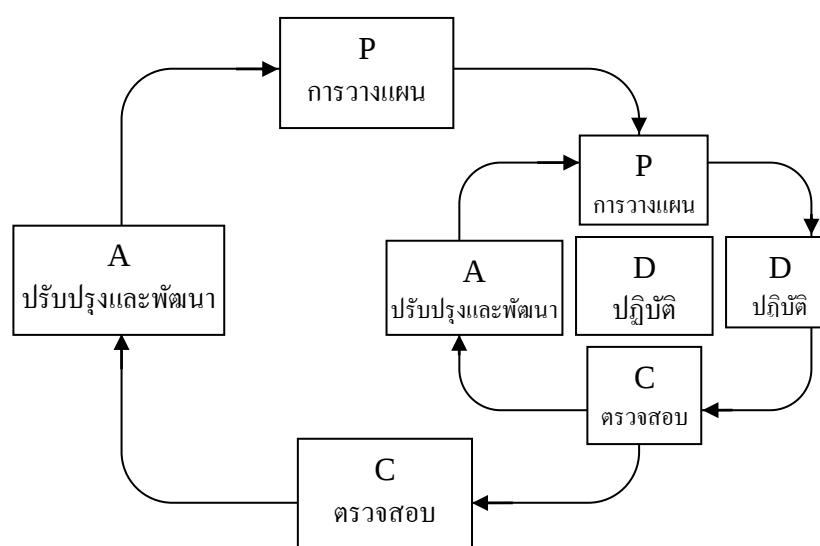
P : Planning การวางแผนพัฒนาคุณภาพ

D : Doing การปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาคุณภาพ

C : Checking การตรวจสอบ ประเมินผลการพัฒนาคุณภาพ

A : Action การปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพ

การขับเคลื่อนวงจรคุณภาพการบริหารเชิงระบบ (PDCA) ดังแสดงในดังภาพที่ 3.3

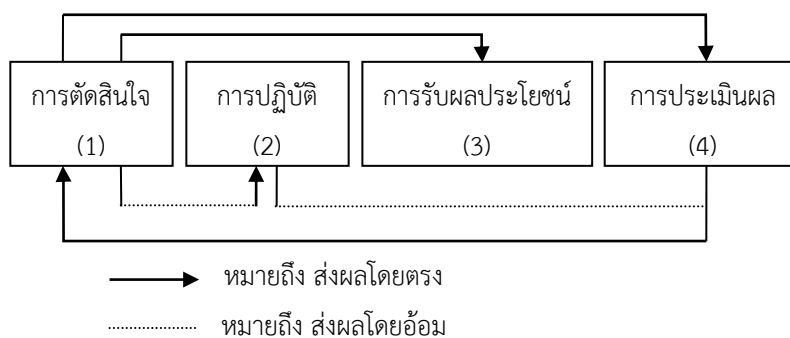
ภาพที่ 3.2 วงจรคุณภาพการบริหารเชิงระบบ (PDCA)

ที่มา (สำนักทดสอบทางการศึกษา. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563 : 13)

3.3 ใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วมตามแนวคิดของโคเฮนและอัฟฮอฟ (Cohen and Uphoff) (J. M. Cohen, & N. T. Uphoff, 1980 : 18) สรุปว่า การมีส่วนร่วมโดยทั่วไปในขั้นตอนการตัดสินใจไม่ได้หมายความว่า จะเป็นการตัดสินใจเพียงอย่างเดียว ยังใช้การตัดสินใจควบคู่ไปกับการปฏิบัติด้วยการตัดสินใจเกี่ยวข้องกับประชาชนในเรื่องของผลประโยชน์ และการประเมินผลกิจกรรมการพัฒนาด้วย จะเห็นได้ว่าการตัดสินใจนั้นเกี่ยวข้องเกือบโดยตรงกับการปฏิบัติ และยังเกี่ยวข้องกับผลประโยชน์และการประเมินผลด้วย โดยผลประโยชน์ที่ได้นั้น ก็เป็นผลที่มาจากขั้นตอนการตัดสินใจทั้งสิ้น นอกจากนี้จะมีผลสะท้อนกลับจากการประเมินผลและการปฏิบัติ กลับไปสู่การตัดสินใจอีก มีองค์ประกอบ 4 ขั้นตอนต่อไปนี้

- ขั้นที่ 1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision making)
- ขั้นที่ 2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (Implementation)
- ขั้นที่ 3 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (Benefits)
- ขั้นที่ 4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation)

ดังแสดงรายละเอียด ในภาพที่ 3.4 ต่อไปนี้

ภาพที่ 3.3 แนวคิดสัมพันธ์การมีส่วนร่วม ของ Cohen and Uphoff (J. M. Cohen, & N. T. Uphoff, 1980 : 18.)

จากภาพที่ 3.4 เห็นได้ว่าการมีส่วนร่วมทุกขั้นตอน มีความสัมพันธ์กันโดยมุ่งเน้นที่ขั้นตอนการตัดสินใจเป็นประการสำคัญ แนวทางการมีส่วนร่วมนั้นมุ่งให้ประชาชนเป็นผู้คิดค้นปัญหา เป็นผู้ที่มีบทบาทในทุกๆ เรื่อง ไม่กำหนดว่าจะให้ประชาชนปฏิบัติในเรื่องใดเรื่องหนึ่งทุกอย่างล้วนต้องเป็นเรื่องของประชาชน การที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการหรือในกิจกรรมใดๆ นั้นตั้งแต่การร่วมในการตัดสินใจร่วมในการปฏิบัติ การร่วมในผลประโยชน์ที่เกิดจากโครงการ และการร่วมประเมินผลโครงการ จึงกล่าวได้ว่าปัจจัยทั้ง 4 ประการนี้ เป็นส่วนสำคัญของกระบวนการมีส่วนร่วม

หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม เป็นหลักการที่ประสานเชื่อมโยงให้เกิดความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น (สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา, 2550: 40) การบริหารแบบมีส่วนร่วม เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ทั้งนักเรียน ครู ผู้ปกครองและตัวแทนชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา จะเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของและรับผิดชอบในการจัดการศึกษามากขึ้น

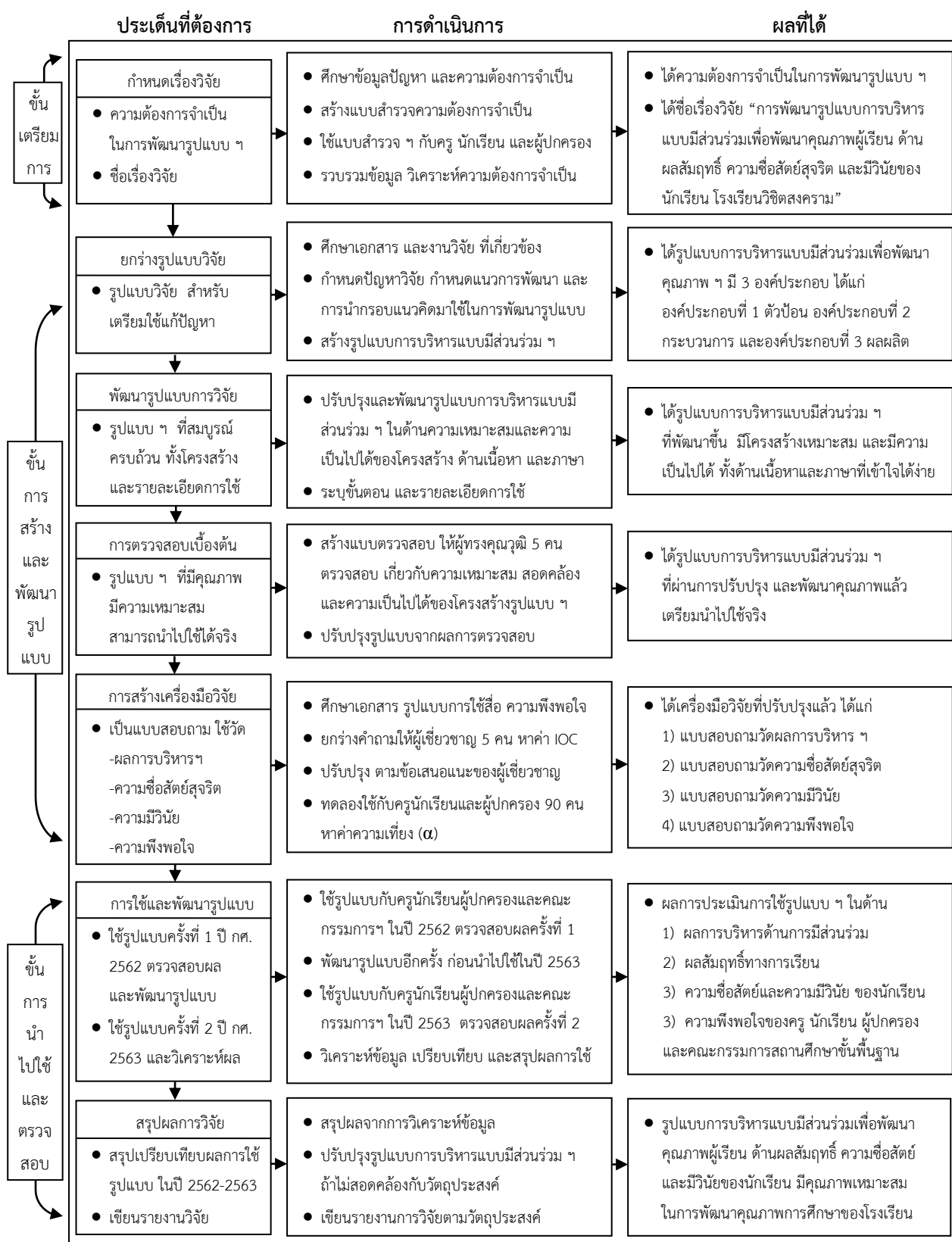
3.4 ใช้หลักการความซื่อสัตย์สุจริตคือ มีความประพฤติดี มีความประพฤติชอบประพฤติตรง และการแสดงพฤติกรรมที่เป็นจริงทั้งกาย วาจาและใจ ทั้งต่อตนเองและต่อผู้อื่นอย่างถูกต้องและดีงาม มี 5 ประการ ดังนี้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2562 : 7)

1. การไม่บิดเบือนข้อมูลจากความเป็นจริง
2. การละอายและเกรงกลัวต่อการกระทำผิด
3. การปฏิบัติตามคำมั่นสัญญาในทางที่ถูกต้อง
4. การไม่เบียดเบียนให้เกิดความเดือดร้อน
5. การไม่ประพฤติหาประโยชน์ในทางที่เสื่อมเสีย

3.5 ใช้หลักความมีวินัย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2561 : 13-14) มี 2 ประการ

1. วินัยด้านความรับผิดชอบ แบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ ได้แก่ ความรับผิดชอบต่อตนเอง ต่อครอบครัว และความรับผิดชอบต่อสังคม
2. วินัยด้านการตรงต่อเวลา แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ ตรงต่อเวลาเกี่ยวกับตนเอง และตรงเวลาเกี่ยวกับผู้อื่น

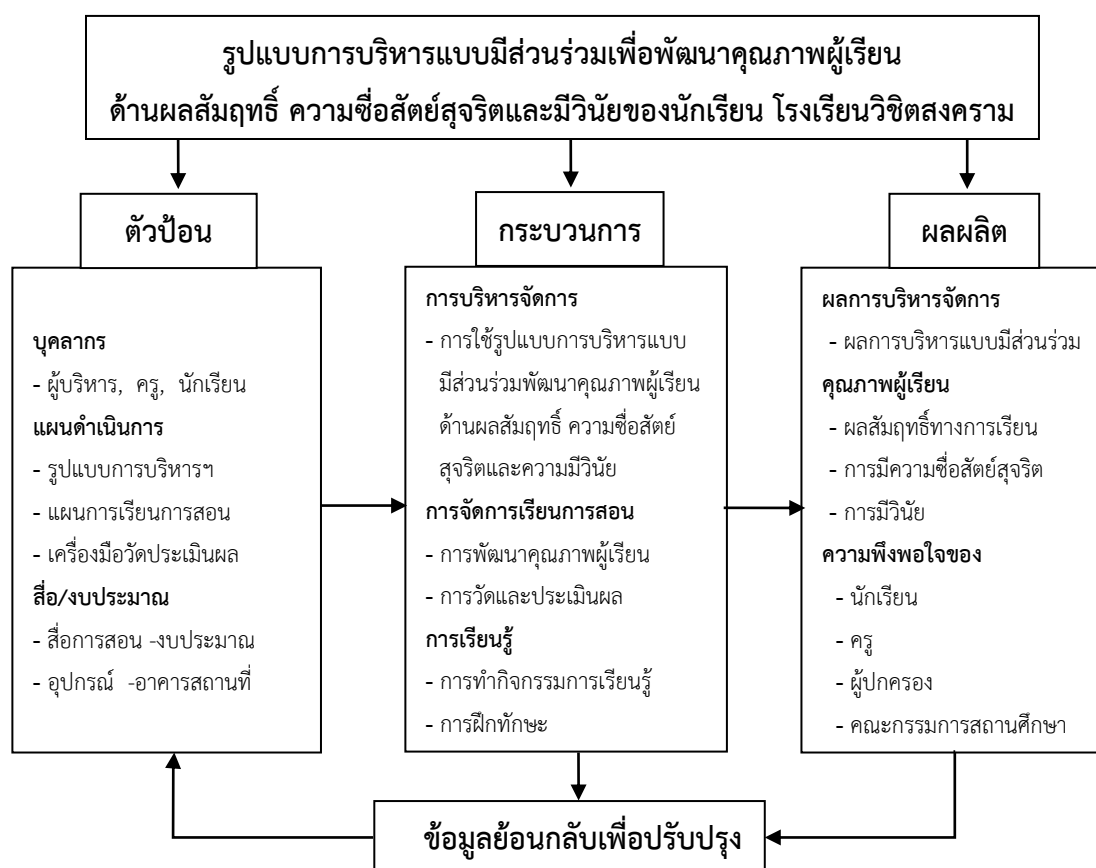
4. การกำหนดขั้นตอนการสร้างและพัฒนารูปแบบ มีรายละเอียด ดังภาพที่ 3.4

ภาพที่ 3.4 การกำหนดขั้นตอนการสร้างและพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม

5. การกำหนดโครงสร้าง รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความซื่อสัตย์สุจริตและมีวินัยของนักเรียน โรงเรียนวิจิตสงคราม

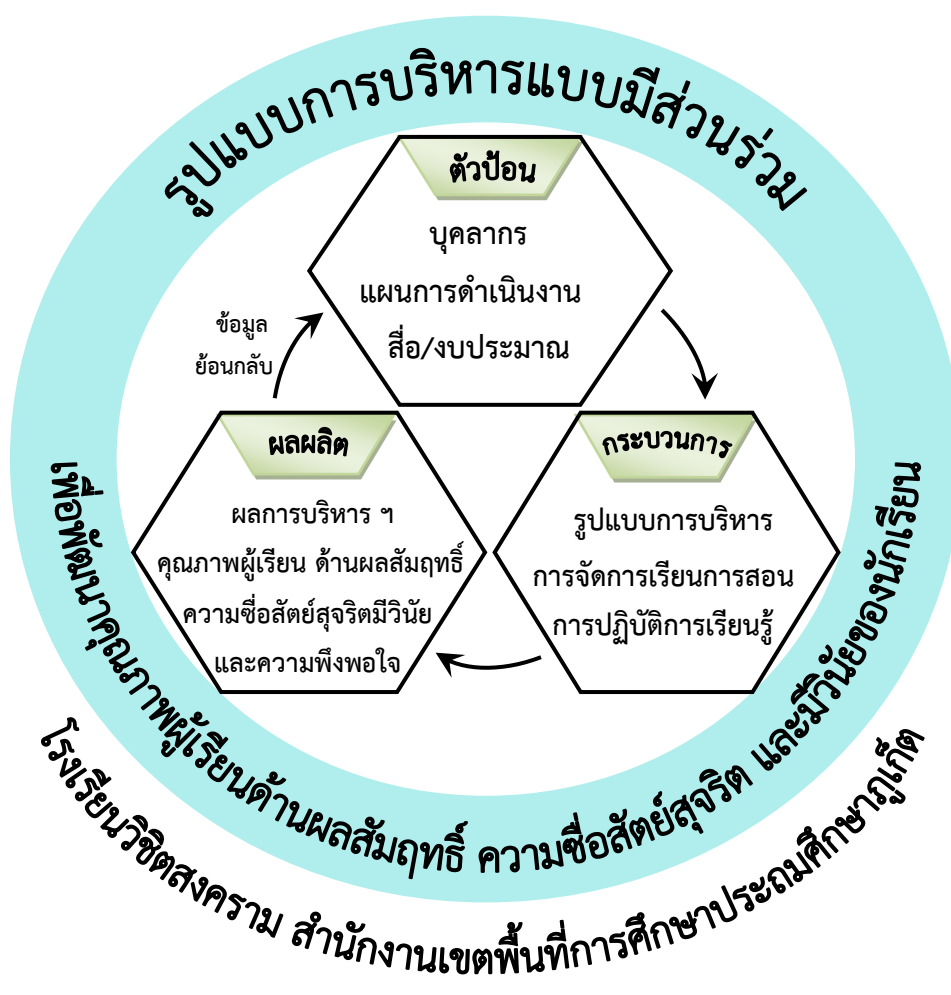
จากการศึกษาแนวคิดหลักการ ทฤษฎี ดังกล่าวแล้ว ผู้วิจัยได้นำมาปรับประยุกต์เพื่อกำหนด
โครงสร้างของรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนฯ ได้องค์ประกอบของโครงสร้าง
ในภาพรวม 3 ขั้นตอน ได้แก่ ตัวป้อน กระบวนการ และผลผลิต ดังภาพที่ 3.5

ภาพที่ 3.5 โครงสร้างรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ด้านผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียน ความซื่อสัตย์สุจริตและมีวินัยของนักเรียน โรงเรียนวิจิตสงคราม

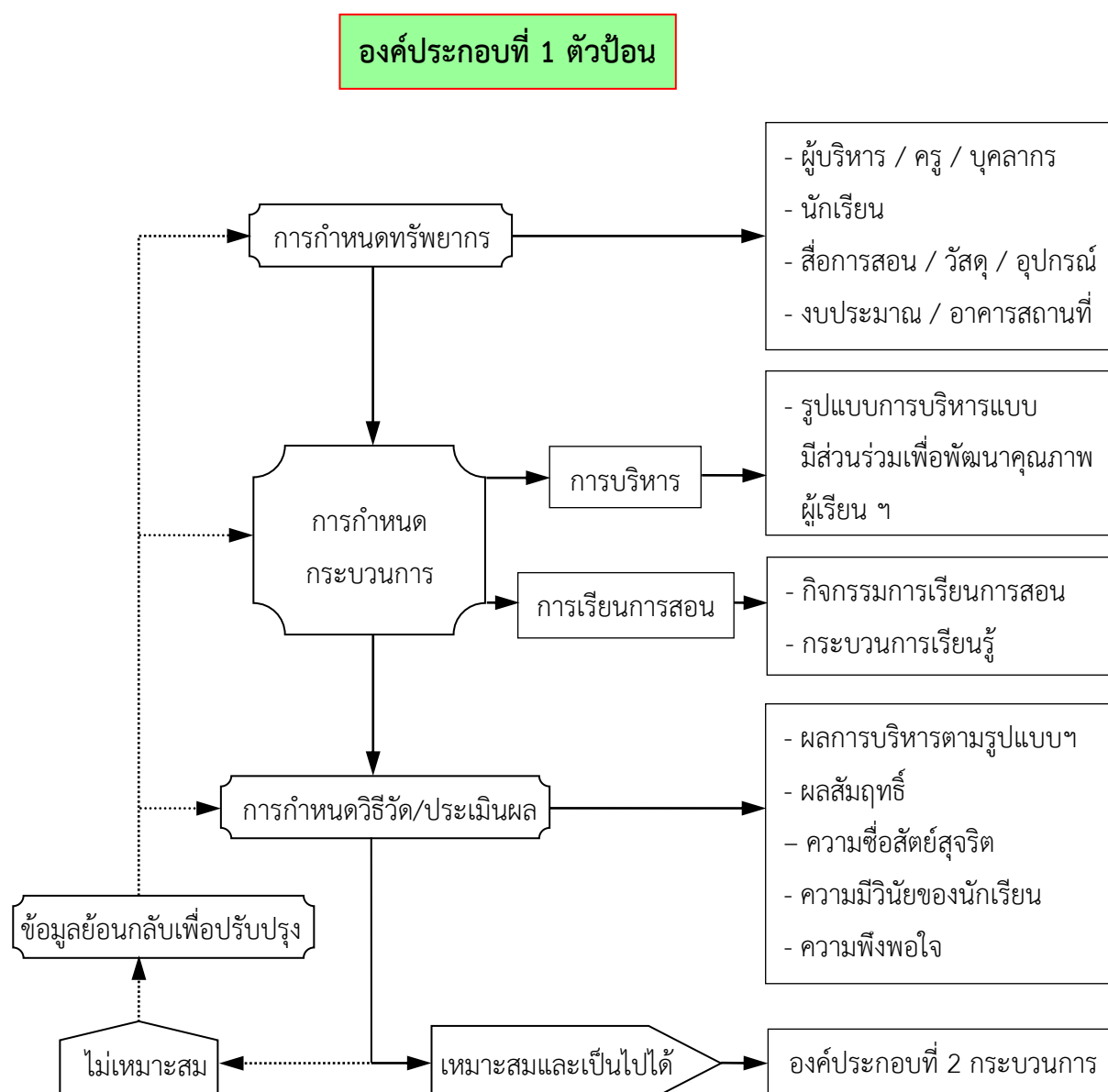
จากโครงสร้างของรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์
ความซื่อสัตย์สุจริตและมีวินัยของนักเรียนโรงเรียนวิจิตสงคราม อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต ที่พัฒนาขึ้น
มีโครงสร้างเหมาะสม และมีความเป็นไปได้ ทั้งด้านเนื้อหาและภาษาที่เข้าใจได้ง่าย ได้นำไปพัฒนาเป็น
รูปแบบที่เหมาะสม พร้อมทั้งกำหนดขั้นตอนและรายละเอียดของการใช้รูปแบบ ดังภาพของรูปแบบที่
สร้างขึ้นเพื่อแสดงให้เห็นกระบวนการทำงานที่มีความต่อเนื่องสัมพันธ์กันให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ในภาพที่ 3.6

6. แผนภูมิ โครงสร้างรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความซื่อสัตย์สุจริตและมีวินัยของนักเรียน โรงเรียนวิจิตสงคราม

ภาพที่ 3.6 โครงสร้างรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียน ความซื่อสัตย์และมีวินัยของนักเรียน โรงเรียนวิจิตสงคราม จังหวัดภูเก็ต

การพัฒนาแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ด้านผลสัมฤทธิ์
ความซื่อสัตย์และมีวินัยของนักเรียน ที่มีองค์ประกอบครบถ้วนสมบูรณ์ นำไปเสนอให้ทรงคุณวุฒิ
จำนวน 5 คน ทำการตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ แล้วนำมาดำเนินการปรับปรุง
องค์ประกอบและรายการละเอียดของรูปแบบตามคำแนะนำ ให้มีความเหมาะสม เป็นไปได้และ
มีความถูกต้องมากยิ่งขึ้น จากนั้นได้กำหนดรายละเอียดการใช้รูปแบบให้ชัดเจนขึ้น ดังภาพที่ 3.7

ภาพที่ 3.7 โครงสร้างรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ ความซื่อสัตย์สุจริตและมีวินัยของนักเรียน องค์ประกอบที่ 1 ตัวป้อน

องค์ประกอบที่ 1 ตัวป้อน ประกอบด้วยรายละเอียด ดังนี้

1. การกำหนดทรัพยากร

การกำหนดทรัพยากร เป็นการกำหนดปัจจัยนำเข้าที่จำเป็นต้องใช้ สำหรับการใช้อยู่รูปแบบ การบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาพัฒนาคุณภาพผู้เรียนฯ มีรายละเอียดดังนี้

1.1 การกำหนดบุคลากร ได้แก่

- 1) ผู้บริหาร คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน และรองผู้อำนวยการ หรือครูผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนผู้อำนวยการโรงเรียนวิจิตสงคราม อำเภอมือง จังหวัดภูเก็ต
- 2) ครูผู้สอน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1- ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวิจิตสงคราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ต ได้แก่
 - 2.1) ครูประจำชั้น
 - 2.2) ครูประจำวิชา
- 3) นักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1- ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวิจิตสงคราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ต ทุกคน
- 4) ผู้ปกครองนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1- ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวิจิตสงคราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ต ทุกคน
- 5) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนวิจิตสงคราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ต ทุกคน

1.2 การกำหนดวัสดุ อุปกรณ์ งบประมาณ อาคารสถานที่ ที่จำเป็นต้องใช้ ได้แก่

- 1) สื่อการสอน ได้แก่
 - 1.1) สื่อที่เป็นวัสดุ เช่น แผ่นภูมิ แผ่นภาพ ของจำลอง ของจริง ฯลฯ
 - 1.2) สื่อที่เป็นเครื่องมือ เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องเล่นซีดี ฯลฯ
 - 1.3) สื่อเอกสาร/สิ่งพิมพ์ เช่น หนังสือส่งเสริมการอ่าน หลักสูตร คู่มือครู แผนการสอน ฯลฯ
 - 1.4) สื่อเพิ่มเติม และแหล่งเรียนรู้ เพื่อการศึกษาค้นคว้า
 - 1.5) งบประมาณ เป็นค่าตอบแทนค่าใช้สอยและค่าวัสดุ
 - 1.6) อาคารสถานที่ ทั้งภายในและนอกอาคารของโรงเรียนวิจิตสงคราม

2. การกำหนดกระบวนการ

การกำหนดวิธีการจัดการ สำหรับการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ความซื่อสัตย์สุจริตและมีวินัยของนักเรียน โรงเรียนวิจิตสงคราม มีดังนี้

2.1 ด้านการบริหาร ดำเนินวิธีบริหารจัดการ ตามรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ด้านผลสัมฤทธิ์ ความซื่อสัตย์สุจริตและมีวินัยของนักเรียน ได้แก่

- 1) การประชุมชี้แจง แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมฯ
- 2) การตั้งทีมงาน มอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ในส่วนที่เกี่ยวข้อง

3) การอบรม สัมมนาเชิงปฏิบัติการ ที่เน้นการจัดทำแผนการเรียนรู้โดยเน้นการเสริมสร้างคุณธรรมด้านความซื่อสัตย์ และความมีวินัยในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

4) สนับสนุนให้ครู บุคลากร ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

5) เปิดโอกาสให้ครู ได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูกันเอง

6) เปิดโอกาสให้ครูและบุคลากร ร่วมกันตรวจสอบและประเมินผล

7) ปลุกจิตสำนึกการทำงานร่วมกัน เพื่อมุ่งสู่เป้าหมายเดียวกัน

8) สนับสนุนให้ครูได้รับข่าวสารและความรู้จากสื่อต่าง ๆ สม่าเสมอ

2.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน มีแนวปฏิบัติ ดังนี้

1) แนวปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอน ได้แก่

1.1) จัดให้มีแผนการเรียนการสอนครบถ้วนทุกชั้น และทุกกลุ่มสาระ

1.2) จัดห้องเรียนให้เหมาะสมและสอดคล้องกับจำนวนนักเรียน

1.3) จัดสถานที่ อุปกรณ์ เครื่องมือและห้องพิเศษ ไว้สนับสนุน

1.4) จัดทำหรือจัดหาเอกสารประกอบหลักสูตร และแบบพิมพ์ต่าง ๆ

1.5) จัดครูประจำชั้น และครูประจำวิชาให้เหมาะสม

1.6) ติดตามผลการจัดการเรียนการสอนของครู

1.7) เยี่ยมชั้นเรียน หรือสังเกตการสอน

1.8) จัดครูเข้าสอนแทน ครูที่ไม่มาหรือไม่เข้าสอนตามเวลาที่กำหนด

1.9) ติดตามช่วยเหลือ เพื่อแก้ปัญหาในการจัดการเรียนการสอน

1.10) ผู้บริหารเป็นผู้นำให้ครูปรับปรุงการสอน/การใช้เทคนิคการสอน

2) แนวปฏิบัติในจัดกิจกรรมและกระบวนการเรียนรู้ โดยครูเรียนรู้ร่วมกับนักเรียน

หรือการกำหนดให้นักเรียน เรียนรู้ด้วยตนเอง ได้แก่

2.1) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสถานศึกษา โรงเรียนวิจิตสงคราม

2.2) จัดกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

2.3) จัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.4) จัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างคุณธรรม ด้านความซื่อสัตย์สุจริต 5 ประการ ประกอบด้วย

2.4.1) การไม่บิดเบือนข้อมูลจากความเป็นจริง

2.4.2) การละอายและเกรงกลัวต่อการกระทำผิด

2.4.3) การปฏิบัติตามคำมั่นสัญญาในทางที่ถูกต้อง

2.4.4) การไม่เปิดเผยเงินให้เกิดความเดือดร้อน

2.4.5) การไม่แสวงหาประโยชน์ในทางที่เสื่อมเสีย

2.5) จัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างคุณธรรม ด้านความมีวินัย 2 ประการ ได้แก่

2.5.1) ความรับผิดชอบ มี 3 กิจกรรมได้แก่ความรับผิดชอบต่อตนเอง ความรับผิดชอบต่อครอบครัว และความรับผิดชอบต่อสังคม

2.5.2) การตรงต่อเวลา มี 2 กิจกรรม คือ การตรงต่อเวลาที่เกี่ยวกับตัวนักเรียนเอง และการตรงต่อเวลาที่เกี่ยวข้องกับผู้อื่น

3. กำหนดวิธีการวัดและประเมินผล

การกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม ในครั้งนี้เป็นการประเมินผล โดยใช้แบบสอบถามตามรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านความซื่อสัตย์สุจริตและด้านความมีวินัยของนักเรียน ดังนี้

3.1 วิธีการประเมินผลการบริหารแบบมีส่วนร่วม จำนวน 2 ครั้ง ในปีการศึกษา 2562 และปีการศึกษา 2563 โดยการมีส่วนร่วมของนักเรียน ครู ผู้ปกครอง

3.2 วิธีประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผู้เรียน ปลายปี/ปลายภาคเรียน โดยครูประจำชั้น ครูประจำวิชาและนักเรียน เป็นผู้วัดและประเมินผลการเรียนร่วมกัน ตามระเบียบวิธีการวัดผลและประเมินผลของหลักสูตรสถานศึกษา จำนวน 2 ครั้ง ในปีการศึกษา 2562 และปีการศึกษา 2563 นำมาวิเคราะห์และเปรียบเทียบผลการประเมิน

3.3 วิธีประเมินผลด้านความซื่อสัตย์สุจริต โดยใช้แบบสอบถามตามรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนฯ โดยการให้ผู้เรียนประเมินตนเอง

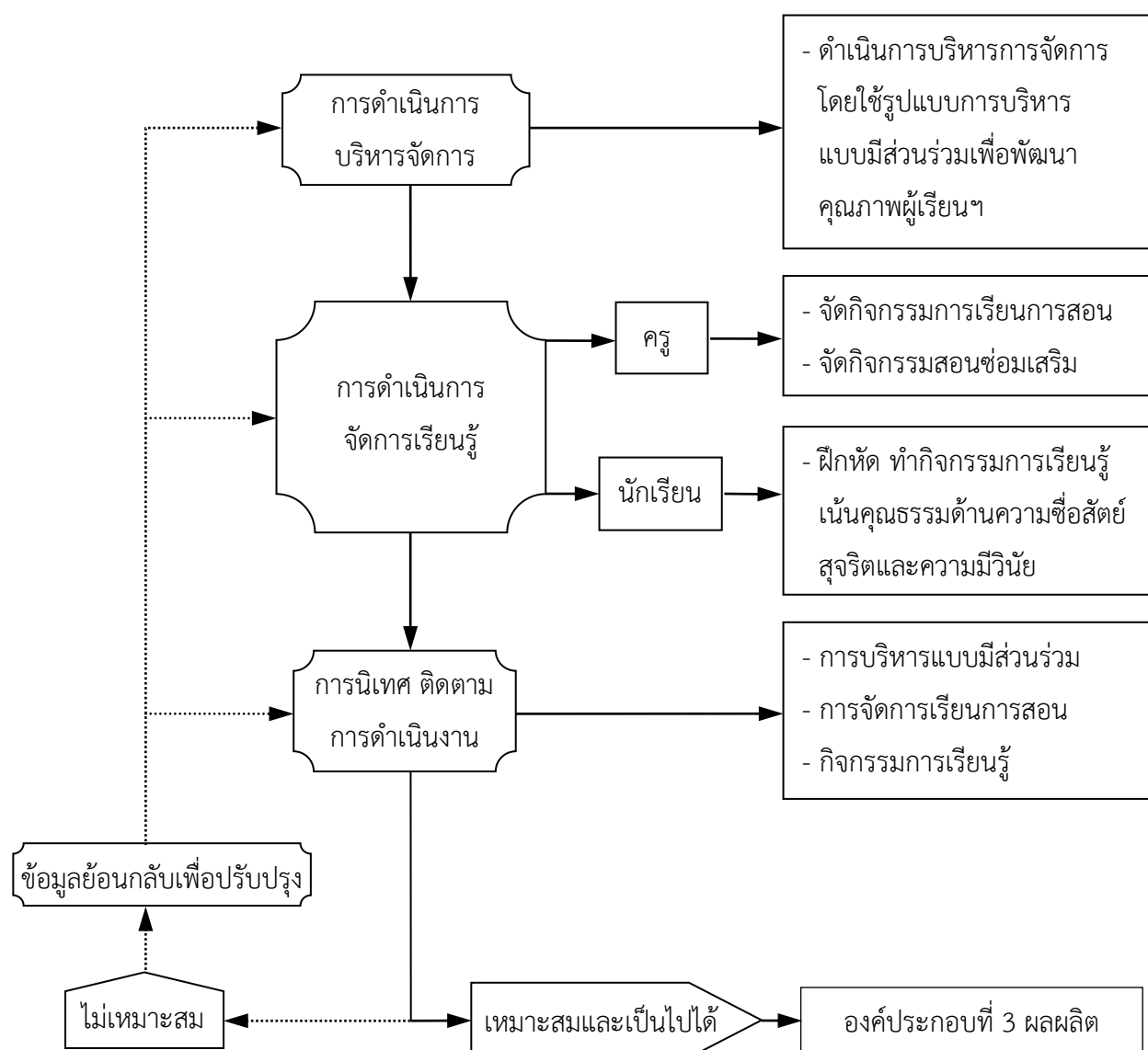
3.4 วิธีประเมินผลความมีวินัย ใช้แบบสอบถามตามรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนฯ โดยการให้ผู้เรียนประเมินตนเอง

3.5 วิธีการตรวจสอบและทบทวนแนวปฏิบัติในการดำเนินกระบวนการ ประกอบด้วย

1) ครู/ผู้รับผิดชอบ ตรวจสอบทบทวนความเหมาะสมและเป็นไปได้

2) นำแนวปฏิบัติที่ได้ตรวจสอบทบทวนปรับปรุงแล้ว ไปใช้ในขั้นตอนดำเนินการตามกระบวนการในองค์ประกอบที่ 2 กระบวนการ ต่อไป

องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการ

ภาพที่ 3.8 โครงสร้างรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์
ความซื่อสัตย์สุจริตและมีวินัยของนักเรียน องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการ

องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการ ประกอบด้วยรายละเอียด ดังนี้

1. การดำเนินการบริหารจัดการ

การบริหารจัดการโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วม ให้สำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ ประกอบด้วย ขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

1.1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ประกอบด้วย

- 1) การมีส่วนร่วมในการประชุมปรึกษาหารือ
- 2) การร่วมพิจารณาในการตัดสินใจในการทำงาน

1.2 การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ประกอบด้วย

1) ปลุกจิตสำนึกของครูและบุคลากรทุกคน ในการทำงานร่วมกัน เพื่อจะมุ่งไปสู่เป้าหมายเดียวกัน คือ การพัฒนาผู้เรียน ร่วมจัดการเรียนการสอน และการจัดกิจกรรมอื่นๆ ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโรงเรียน

2) การจัดให้ครูได้ทำงานร่วมกันเป็นทีม มีการประสานงานร่วมกันทั้งในแนวดิ่ง (สายวิชา) และแนวนอน (ระดับชั้น) เมื่อสิ้นภาคเรียน ให้มีการวิเคราะห์จุดเด่นและจุดที่ต้องปรับปรุงร่วมกันและช่วยกันคิดหาทางแก้ไข ด้วยความรู้สึกที่ดีต่อกันและด้วยความเป็นกัลยาณมิตร

3) การร่วมให้ข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียนและความต้องการของผู้ปกครอง ชุมชนที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน

4) การมีส่วนร่วมปฏิบัติงานช่วยเหลือสนับสนุนพัฒนาโรงเรียน มีส่วนร่วมทำงานกับผู้บริหาร คณะครู นักเรียน และชุมชน เช่น

4.1) มีส่วนร่วมช่วยเหลือสนับสนุนการปฏิบัติงานพัฒนาอาคารสถานที่

4.2) มีส่วนร่วมปฏิบัติกิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น เช่น การเข้าค่ายลูกเสือ กีฬาสี การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ร่วมกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา ร่วมเดินทางไปทัศนศึกษาหาความรู้นอกสถานที่ เข้าร่วมกิจกรรมวันปิดภาคเรียน เป็นต้น

1.3 การมีส่วนร่วมในการรับประโยชน์ ประกอบด้วย

1) ร่วมแสดงความยินดี มีความพึงพอใจ ในด้านการจัดการเรียนการสอนของครู บุคลากร และผลการเรียนของนักเรียน โรงเรียนวิจิตสงคราม

2) ร่วมรับผลประโยชน์ทางด้านสังคมทำให้ชุมชนลดปัญหาสังคม เช่น ปัญหาเด็กขาดเรียน การมีวุ่นวายของเด็กและเยาวชน ลดการเกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติด และลดความเสี่ยงอื่น ๆ ของเด็กและเยาวชน

3) ร่วมรับผลประโยชน์ส่วนบุคคลที่เกิดกับนักเรียนและผู้ปกครอง เช่น เกียรติยศ รางวัล ความดีเด่นด้านต่างๆ ที่นักเรียน ครู โรงเรียน ได้รับ ตลอดถึงร่วมชื่นชมผลงานของบุตรหลาน

1.4 การมีส่วนร่วมการประเมินผล ของผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน โดยการเปิดโอกาสให้ครู ผู้ปกครอง ได้ร่วมตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานเป็นระยะ ๆ ทั้งในด้านการพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมและการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน มีการปรับปรุงพัฒนาผลการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด ประกอบด้วย

- 1) การมีส่วนร่วมตรวจสอบและติดตามผลการเรียนของนักเรียน

2) การมีส่วนร่วมตรวจสอบการบริหารงาน การจัดกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนว่า
เป็นไปตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์หรือไม่

3) การมีส่วนร่วมตรวจสอบการใช้งบประมาณ พัสดุ ครุภัณฑ์ อาคารสถานที่ ว่ามี
การใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่าหรือไม่

4) การมีส่วนร่วมตรวจสอบนี้ต้องไม่ใช่การจับผิด แต่เป็นไปเพื่อให้เกิดประโยชน์
สร้างความสามัคคี ความไว้วางใจต่อกัน ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและสถานศึกษาเป็นสำคัญ

2. การจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษา เป็นหน้าที่ของครู และของบุคลากร
ที่ปฏิบัติการสอน ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีดังนี้

2.1 การจัดกิจกรรมของครู ประกอบด้วย

1) จัดการเรียนการสอน ตามแผนการเรียนรู้ที่กำหนด จัดการเรียนรู้ได้ครบถ้วน
ตามที่หลักสูตรกำหนด

2) จัดกิจกรรมการสอนเสริม และการสอนซ่อมเสริมแก่นักเรียน เพื่อให้มีโอกา
สได้เรียนรู้เต็มที่ ตามศักยภาพของตน

3) จัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

3.1) จัดกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

3.2) จัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตาม

หลักสูตร

3.3) จัดกระบวนการเรียนรู้ ที่สอดคล้องตามแนวทางการเสริมสร้างวินัยและ
ความซื่อสัตย์สุจริตของโรงเรียนวิจิตสงคราม

3.4) จัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างคุณธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริต มี
5 ประการ ประกอบด้วย

3.4.1) การไม่บิดเบือนข้อมูลจากความเป็นจริง

3.4.2) การละอายและเกรงกลัวต่อการกระทำผิด

3.4.3) การปฏิบัติตามคำมั่นสัญญาในทางที่ถูกต้อง

3.4.4) การไม่เบียดเบียนให้เกิดความเดือดร้อน

3.4.5) การไม่แสวงหาประโยชน์ในทางที่เสื่อมเสีย

5) จัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างคุณธรรม ด้านความมีระเบียบวินัย มี 2
ประการคือ

5.1) ด้านความรับผิดชอบ มี 3 กิจกรรม ได้แก่ รับผิดชอบต่อตนเอง มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว และรับผิดชอบต่อสังคม

5.2) ด้านการตรงต่อเวลา มี 2 กิจกรรมได้แก่การตรงต่อเวลาที่เกี่ยวข้องกับ ตัวนักเรียนเอง และการตรงต่อเวลาที่เกี่ยวข้องกับผู้อื่น

2.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน ประกอบด้วย

1) การฝึกทำกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน ตามแนวทางการจัดกระบวนการเรียนรู้ ตามหลักสูตรสถานศึกษา ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ประกอบด้วย

1.1) กระบวนการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียน เก่ง ดี และมีความสุข

1.2) กระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการคิด

1.3) กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

1.4) กระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสุนทรียภาพและลักษณะนิสัย

1.5) กระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ โดยการเน้นคุณธรรม ด้านความซื่อสัตย์สุจริตและความมีวินัย ดังนี้

2) การเรียนรู้คุณธรรม ด้านความซื่อสัตย์สุจริต 5 ประการ ประกอบด้วย

2.1) การไม่บิดเบือนข้อมูลจากความเป็นจริง หมายถึง การไม่พูดหรือแสดงพฤติกรรมให้ผิดแผกไปจากสิ่งที่เกิดขึ้นตามสภาพความเป็นจริงที่จะทำให้เกิดความเสื่อมเสียและเสียหายทั้งต่อตนเองและผู้อื่น ประกอบด้วย การไม่กระทำอันใดให้ผิดแผกไปจากเดิมหรือจากข้อเท็จจริง การไม่พูดในสิ่งที่ผิดแผกไปจากเดิมหรือจากข้อเท็จจริง และการไม่คิดสิ่งผิดแผกไปจากเดิมหรือจากข้อเท็จจริง

2.2) การละอายและเกรงกลัวต่อการกระทำผิด หมายถึง ความรู้สึกละอายที่จะทำบาป ทำความชั่วหรือทำสิ่งไม่ถูกไม่ควร และความกลัวบาป เกรงกลัวต่อความชั่วและผลของกรรมชั่ว เช่น ความละอายและเกรงกลัวที่จะคิด จะพูด หรือจะกระทำความชั่ว ประกอบด้วย การรู้สึกละอายและเกรงกลัวที่จะคิดในสิ่งที่ไม่ถูกไม่ควร รู้สึกละอายและเกรงกลัวที่จะพูดในสิ่งที่ไม่ถูกไม่ควร และรู้สึกละอายและเกรงกลัวที่จะทำในสิ่งที่ไม่ถูกไม่ควร

2.3) การปฏิบัติตามคำมั่นสัญญาในทางที่ถูกต้อง หมายถึง การให้ข้อตกลงหรือคำสัญญาโดยคำนึงถึงความถูกต้องเหมาะสมตามหลักศีลธรรมและหลักกฎหมาย และแสดงพฤติกรรมในการปฏิบัติตนหรือดำเนินกิจกรรมต่างๆ สอดคล้องกับข้อตกลงหรือคำสัญญาที่ให้ไว้กับตนเอง

2.4) การไม่เบียดเบียนให้เกิดความเดือดร้อน หมายถึง การไม่คิด ไม่พูด และไม่ทำการใดๆ ที่สร้างความเดือดร้อนให้กับตนเองและผู้อื่น ประกอบด้วย การไม่กระทำการอันใด

ที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อน ไม่พูดสิ่งใดที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อน และไม่คิดสิ่งใดที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อน

2.5) การไม่ประพฤติหาประโยชน์ในทางที่เสื่อมเสีย หมายถึงการ ไม่ประพฤติปฏิบัติ พูด และคิดในทางที่ไม่ถูกไม่ควร เพื่อให้ได้ตามความต้องการของตนเอง อาจเป็นทรัพย์สิน สิทธิบางอย่างหรือได้รับบริการ ให้ได้รับความสะดวกสบายอย่างเป็นพิเศษมากกว่าคนอื่น ประกอบด้วย การไม่ประพฤติเพื่อหาประโยชน์ในทางที่ไม่ถูกต้อง ไม่พูดเพื่อหาประโยชน์ในทางที่ไม่ถูกต้อง และไม่คิดหาประโยชน์ในทางที่ไม่ถูกต้อง

3) การเรียนรู้คุณธรรม ด้านความมีวินัย ของผู้เรียน 2 ประการ ประกอบด้วย

3.1) วินัยด้านความรับผิดชอบ หมายถึง ลักษณะของนักเรียนที่แสดงออกถึงความเอาใจใส่ จดจ่อ ตั้งใจ และมุ่งมั่นต่อการศึกษาเล่าเรียน และการเป็นอยู่ของตนเอง ตลอดจนสังคมอย่างเต็มความสามารถ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายสำเร็จตามความมุ่งหมาย ภายในเวลาที่กำหนด ตลอดจนยอมรับผลการกระทำทั้งผลดีและผลเสียที่เกิดขึ้น รวมทั้งปรับปรุงการปฏิบัติงานให้ดีขึ้น เป็นความผูกพันในการปฏิบัติหน้าที่ให้สำเร็จลุล่วงไปได้ มี 3 ลักษณะ ได้แก่ ความรับผิดชอบต่อตนเอง ต่อครอบครัว และต่อสังคม โดยมีตัวบ่งชี้ ดังนี้

3.1.1) แต่งกายถูกต้องตามระเบียบ

3.1.2) รับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

3.1.3) ขยันรับผิดชอบต่อการเรียนรู้

3.1.4) รักษาสุขภาพอนามัยของตนเอง

3.1.5) มีความอดทน เพียรพยายาม

3.1.6) ช่วยทำงานบ้าน

3.1.7) เคารพเชื่อฟังผู้ปกครอง

3.1.8) ไม่นำความเดือดร้อนมาสู่ครอบครัว

3.1.9) ช่วยดูแลรักษาสาธารณสมบัติ

3.1.10) เข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน

3.1.11) เข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน

3.2) วินัยด้านการตรงต่อเวลา หมายถึง ความตรงต่อเวลาในการทำกิจกรรมต่างๆ ของตัวนักเรียนเอง และการทำภารกิจที่เกี่ยวข้องกับผู้อื่น โดยมีตัวบ่งชี้ ดังนี้

3.2.1) วินัยด้านการตรงต่อเวลาในการทำภารกิจที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียนเอง ได้แก่ 1) มาโรงเรียนทันการเข้าร่วมกิจกรรมหน้าเสาธง 2) เข้าห้องเรียนทันเวลา 3) เข้าร่วมกิจกรรมตามเวลา 4) ส่งงาน/การบ้านภายในเวลาที่กำหนด 5) เข้าห้องสอบตรงเวลา

3.2.2) วินัยด้านการตรงต่อเวลาในการทำภารกิจที่เกี่ยวข้องกับผู้อื่น ได้แก่ 1) ไม่ผิดเวลานัด 2) เมื่อยืมของแล้วส่งคืนตามเวลา

3. การนิเทศ ติดตามการดำเนินงาน

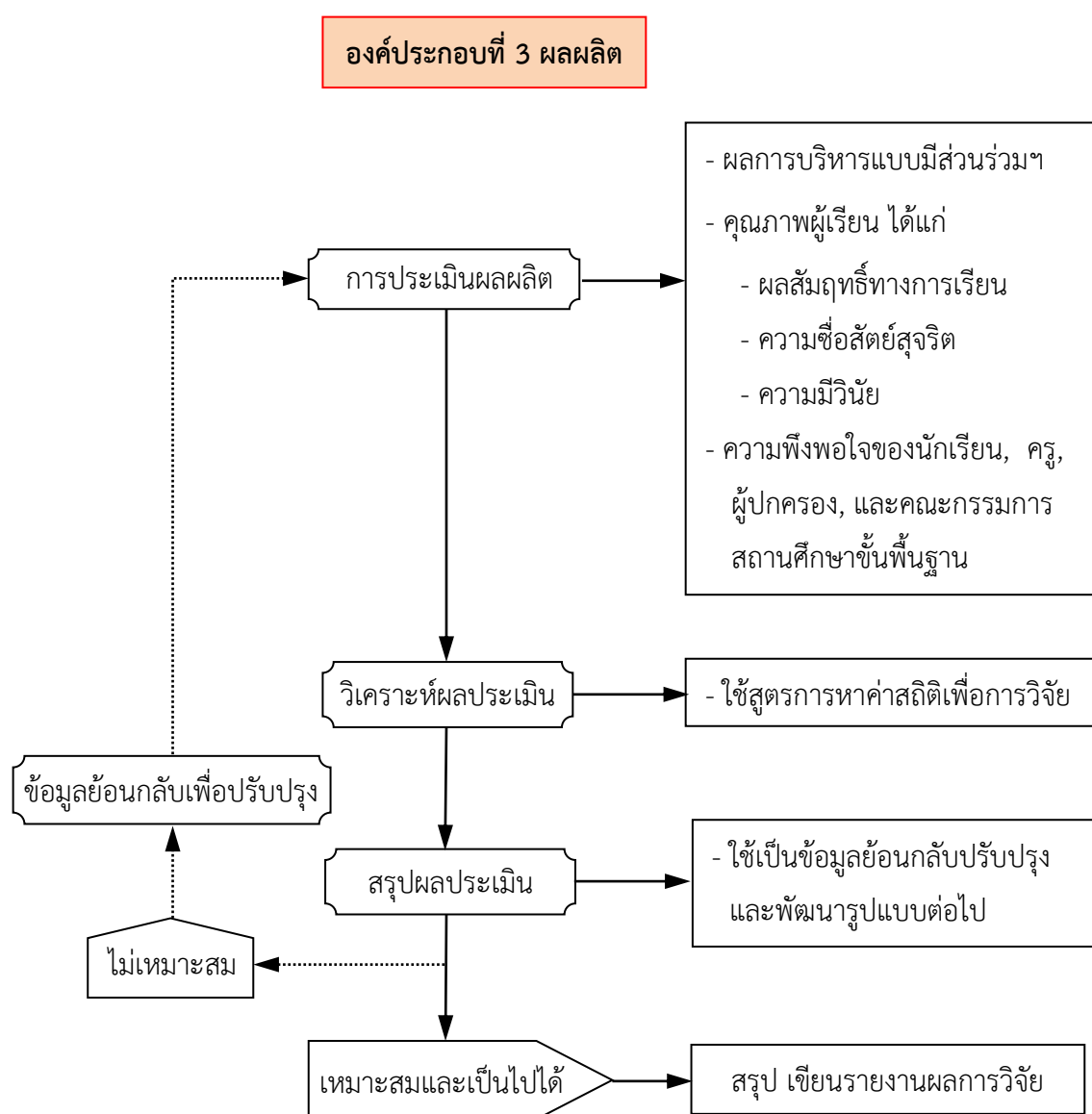
การดำเนินการนิเทศและติดตาม การใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนฯ โดยผู้บริหารและคณะครู ที่ได้รับการแต่งตั้งร่วมเป็นคณะกรรมการ ติดตามการจัดกิจกรรม ภาคเรียนละ 2 ครั้ง ตลอดปีการศึกษา 2562 และปีการศึกษา 2563 เป็นการนิเทศติดตามการดำเนินงาน การใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมฯ ในด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้

3.1 การบริหารแบบมีส่วนร่วม

3.2 การจัดการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วม

3.3 กิจกรรมการเรียนรู้ ด้านความซื่อสัตย์สุจริต และความมีวินัยของนักเรียน

ในการดำเนินการนิเทศ ติดตาม ผู้ดำเนินการนิเทศ ติดตาม ควรดำเนินการติดตามงานตามเวลาที่กำหนด และควรชี้แจงสร้างความเข้าใจอันดีในการปฏิบัติงานร่วมกันตามหน้าที่ สร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน พร้อมทั้งใช้ความเป็นกัลยาณมิตร ในการให้ข้อเสนอแนะ คำแนะนำสำหรับการพัฒนาการจัดกิจกรรม เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

ภาพที่ 3.9 โครงสร้างรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ ความซื่อสัตย์สุจริตและมีวินัยของนักเรียน องค์ประกอบที่ 3 ผลผลิต

องค์ประกอบที่ 3 ผลผลิต ประกอบด้วยรายละเอียด ดังนี้

1. การประเมินผลผลิต

การประเมินผล การใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านความซื่อสัตย์สุจริตและมีวินัยของนักเรียน โรงเรียนวิจิตสงครามเป็นการประเมินโดยการมีส่วนร่วมของนักเรียน ครู และผู้ปกครอง ในปีการศึกษา 2562 และ 2563 ซึ่งมีการประเมินผล ดังนี้

1.1 การประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาภาพผู้เรียน โดยการประเมินจำนวน 2 ครั้ง ในปีการศึกษา 2562 และปีการศึกษา 2563 คือการประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม ใน 3 องค์ประกอบ คือ

- 1.1.1 องค์ประกอบที่ 1 ด้านตัวป้อน
- 1.1.2 องค์ประกอบที่ 2 ด้านกระบวนการ
- 1.1.3 องค์ประกอบที่ 3 ด้านผลผลิต

1.2 การประเมินคุณภาพผู้เรียน โดยการประเมิน จำนวน 2 ครั้ง ในปีการศึกษา 2562 และปีการศึกษา 2563 ใน 4 ด้าน ประกอบด้วย

1.2.1 ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยครูประจำชั้น ครูผู้สอนประจำวิชาและนักเรียนร่วมประเมินผล ตามระเบียบวิธีการวัดผลของหลักสูตรสถานศึกษา มีการวัดผลก่อนเรียน เพื่อเป็นข้อมูลในการจัดการเรียนการสอน ให้ตรงกับปัญหาและความต้องการของผู้เรียน เป็นการพัฒนาผู้เรียนได้ตรงประเด็นและมีประสิทธิภาพ วัดผลระหว่างเรียน เป็นการศึกษาความเหมาะสมและความต่อเนื่องของกิจกรรม เพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอน ได้ตรงกับปัญหาและสอดคล้องความต้องการของผู้เรียน เป็นการพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ วัดผลหลังจบบทเรียน ครูต้องจัดทำเป็นปกติและสม่ำเสมอ โดยใช้เทคนิคการประเมินหลากหลาย เช่น การซักถาม การสังเกต การตรวจการบ้าน การประเมินโครงงาน การประเมินชิ้นงาน แฟ้มสะสมงาน แบบทดสอบ เป็นต้น เพื่อตรวจสอบว่าผู้เรียน มีพัฒนาการความก้าวหน้าในการเรียนรู้ มากน้อยเพียงใด ควรได้รับการพัฒนาปรับปรุง และส่งเสริมในด้านใด และยังเป็นข้อมูลให้ครูใช้ปรับปรุงการสอนของตนเองด้วยการวัดผลระหว่างภาคเรียน/ปลายภาคเรียน เป็นการวัดเพื่อตรวจสอบผลการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อจะได้ทราบผลการเรียนรู้ นำผลการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ไปเป็นสารสนเทศ ปรับปรุงพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาต่อไป

1.2.2 ประเมินผลด้านความซื่อสัตย์สุจริตของนักเรียน ให้นักเรียนเป็นผู้ตอบแบบสอบถามด้านความซื่อสัตย์สุจริต 5 ประการ ด้วยตนเอง ประกอบด้วย

1) การไม่บิดเบือนข้อมูลจากความเป็นจริง คือ การไม่กระทำอันใดให้ผิดแผกไปจากเดิมหรือจากข้อเท็จจริง การไม่พูดในสิ่งที่ผิดแผกไปจากเดิมหรือจากข้อเท็จจริงและการไม่คิดสิ่งผิดแผกไปจากเดิมหรือจากข้อเท็จจริง

2) การละอายและเกรงกลัวต่อการกระทำผิด ได้แก่ ความละอายและเกรงกลัวที่จะคิด จะพูด หรือจะกระทำความชั่ว ประกอบด้วย การรู้สึกละอายและเกรงกลัวที่จะคิดในสิ่งที่ไม่ถูกไม่ควร รู้สึกละอายและเกรงกลัวที่จะพูดในสิ่งที่ไม่ถูกไม่ควร และรู้สึกละอายและเกรงกลัวที่จะทำในสิ่งที่ไม่ถูกไม่ควร

3) การปฏิบัติตามคำมั่นสัญญาในทางที่ถูกต้อง คือ การให้ข้อตกลงหรือคำสัญญาโดยคำนึงถึงความถูกต้องเหมาะสมตามหลักศีลธรรมและหลักกฎหมาย แสดงพฤติกรรมในการปฏิบัติตนหรือดำเนินกิจกรรมต่างๆ สอดคล้องกับข้อตกลงหรือคำสัญญาที่ให้ไว้กับตนเอง

4) การไม่เบียดเบียนให้เกิดความเดือดร้อน คือ การไม่คิดไม่พูด และไม่ทำการใดๆ ที่สร้างความเดือดร้อนให้กับตนเองและผู้อื่น เกิดความเดือดร้อน

5) การไม่ประพฤติดาปประโยชน์ในทางที่เสื่อมเสีย คือ ไม่ประพฤติปฏิบัติ พูด และคิดในทางที่ไม่ถูกไม่ควร เพื่อให้ได้ตามความต้องการของตนเอง อาจเป็นทรัพย์สินสิทธิบางอย่างหรือได้รับบริการ ให้ได้รับความสะดวกสบายอย่างเป็นพิเศษมากกว่าคนอื่น

1.2.3 ประเมินผลด้านความมีวินัยของนักเรียน โดยการให้นักเรียนเป็นผู้ตอบแบบสอบถามความมีวินัย 2 ประการ ด้วยตนเอง ดังนี้

1) วินัยด้านความรับผิดชอบ คือ ลักษณะของนักเรียนที่แสดงออกถึงความเอาใจใส่ จดจ่อ ตั้งใจ และมุ่งมั่นต่อการศึกษาเล่าเรียน และการเป็นอยู่ของตนเอง ตลอดจนสังคมอย่างเต็มความสามารถ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายสำเร็จตามความมุ่งหมาย ภายในเวลาที่กำหนด ตลอดจนยอมรับผลการกระทำทั้งผลดีและผลเสียที่เกิดขึ้น รวมทั้งปรับปรุงการปฏิบัติงานให้ดีขึ้น เป็นความผูกพันในการปฏิบัติหน้าที่ให้สำเร็จลุล่วงไปได้ มี 3 ลักษณะ ดังนี้

1.1) ความรับผิดชอบต่อตนเอง ประกอบด้วย

- 1.1.1) แต่งกายถูกต้องตามระเบียบ
- 1.1.2) รับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
- 1.1.3) ขยันรับผิดชอบต่อภาระเรียน
- 1.1.4) รักษาสุขภาพอนามัยของตนเอง
- 1.1.5) มีความอดทน เพียรพยายาม

1.2) ความรับผิดชอบต่อครอบครัว ประกอบด้วย

- 1.2.1) ช่วยทำงานบ้าน
- 1.2.2) เคารพเชื่อฟังผู้ปกครอง
- 1.2.3) ไม่นำความเดือดร้อนมาสู่ครอบครัว

1.3) ความรับผิดชอบต่อสังคม ประกอบด้วย

- 1.3.1) ช่วยดูแลรักษาสาธารณสมบัติ
- 1.3.2) เข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน
- 1.3.3) เข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน

2) วินัยด้านการตรงต่อเวลา คือ ความตรงต่อเวลาในการทำกิจกรรมต่างๆ ของตัวนักเรียนเอง และการทำภารกิจที่เกี่ยวข้องกับผู้อื่น ดังนี้

2.1) การตรงต่อเวลาที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียนเอง ประกอบด้วย

2.1.1) มาโรงเรียนทันการเข้าร่วมกิจกรรมหน้าเสาธง

2.1.2) เข้าห้องเรียนทันเวลา

2.1.3) เข้าร่วมกิจกรรมตามเวลา

2.1.4) ส่งงาน/การบ้านภายในเวลาที่กำหนด

2.1.5) เข้าห้องสอบตรงเวลา

2.2) การตรงต่อเวลาที่เกี่ยวข้องกับผู้อื่น ประกอบด้วย

2.2.1) ไม่ผิดเวลานัด

2.2.2) เมื่อยืมของแล้วส่งคืนตามเวลา

1.2.4 การประเมินผลความพึงพอใจ ได้แก่

1) ความพึงพอใจของนักเรียน

2) ความพึงพอใจของครู

3) ความพึงพอใจของผู้ปกครอง

4) ความพึงพอใจของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. การวิเคราะห์ผลการประเมิน

การประเมินผลผลิตการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความซื่อสัตย์สุจริตและมีวินัยของนักเรียน โรงเรียนวิจิตสงครามในครั้งนี้ เป็นการประเมินโดยการมีส่วนร่วมของ นักเรียน ครู ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หลังจากสิ้นปีการศึกษา 2562 และ 2563 นำมาวิเคราะห์ผลการประเมิน มีรายละเอียดดังนี้

2.1 วิเคราะห์ผลการประเมินจากการสำรวจความต้องการจำเป็น โดยใช้ค่าสถิติ คือ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)

2.2 วิเคราะห์ผลการประเมินการตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ โดยการใช้ค่าสถิติ คือค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)

2.3 วิเคราะห์ผลการประเมินการบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยการใช้ค่าสถิติ คือ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และค่าที (t-test)

2.4 วิเคราะห์ผลการประเมินด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยการใช้ค่าสถิติ คือค่าร้อยละ (%) และค่าที (t-test) แบบไม่อิสระ

2.5 วิเคราะห์ผลการประเมินด้านความซื่อสัตย์สุจริตของนักเรียน โดยการใช้ค่าสถิติ คือค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และค่าที (t-test) แบบไม่อิสระ

2.6 วิเคราะห์ผลการประเมินด้านความมีวินัยของนักเรียน โดยใช้ค่าสถิติ คือ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และค่าที (t-test) แบบไม่อิสระ

2.7 วิเคราะห์ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียน ครู ผู้ปกครอง และ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้ค่าสถิติ คือค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และค่าที (t-test) แบบไม่อิสระ

3. การสรุปผลการประเมิน

เป็นการนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลในประเด็นการประเมินต่างๆ มารวบรวม สรุป และอภิปรายผล หากไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ที่กำหนดไว้ ให้นำไปเป็นข้อมูลย้อนกลับไปปรับปรุง ตัวบ่งชี้ และกระบวนการเสียใหม่

หากเป็นไปตามวัตถุประสงค์และสมมุติฐาน ดำเนินการสรุปผลประเมิน แล้วจึงเขียน รายงานเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ด้านผลสัมฤทธิ์ ความซื่อสัตย์สุจริตและการมีวินัยของนักเรียน โรงเรียนวิจิตสงคราม อำเภอมือง จังหวัดภูเก็ต ต่อไป

โรงเรียนสามารถจะนำรูปแบบนี้ ไปพัฒนาให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับบริบท ของโรงเรียน และนำไปใช้ได้อย่างต่อเนื่องให้เกิดประสิทธิผลต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนต่อไป

7. การตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาคุณภาพ

ผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ ความซื่อสัตย์และมีวินัยของนักเรียนโรงเรียนวิจิตสงคราม โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ ความซื่อสัตย์และมีวินัยของนักเรียนโรงเรียนวิจิตสงคราม ที่มีขั้นตอนการปฏิบัติ มีรายละเอียดที่สามารถนำไปปฏิบัติได้ ครบถ้วนแล้ว ให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน พิจารณาความเหมาะสมสอดคล้องของโครงสร้าง ด้านเนื้อหา ด้านภาษา และความยาวของรูปแบบ การบริหารแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความซื่อสัตย์และมี วินัยของนักเรียนโรงเรียนวิจิตสงคราม จากนั้น ผู้วิจัยนำข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ มาดำเนินการ ปรับปรุงรูปแบบฯ ให้มีความสมบูรณ์สอดคล้อง เหมาะสมยิ่งขึ้น

ผลการตรวจสอบคุณภาพ พบว่า ได้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพฯ ที่มีสอดคล้องความเหมาะสมดีแล้ว ซึ่งในรูปแบบฯ มีองค์ประกอบที่สมบูรณ์ และมีความสัมพันธ์ของ องค์ประกอบต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ มีลักษณะเป็นตัวแทนของความเป็นจริง ที่ไม่สลับซับซ้อนเข้าใจ ง่ายขึ้น และสามารถสะท้อนลักษณะบางส่วนออกมา ให้เป็นความสัมพันธ์ต่อเนื่องเชื่อมโยงและเป็น เหตุเป็นผลกัน โดยมีเหตุผลและสมมุติฐานเป็นส่วนประกอบ สำหรับรูปแบบของโรงเรียนวิจิตสงคราม เป็นรูปแบบระบบเปิด ที่มีตัวป้อน (input) มีกระบวนการ (process) เป็นส่วนที่รับตัวป้อนสู่การผลิต

แปรสภาพออกมาเป็นผลผลิต (output) กลับไปสู่สภาพแวดล้อมภายนอก และใช้เป็นข้อมูลย้อนกลับ (feedback) เข้าสู่ระบบของรูปแบบ เพื่อปรับปรุงการทำงานของโรงเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยภาพรวมตามรูปแบบ คือ “รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ความซื่อสัตย์สุจริตและมีวินัยของนักเรียน โรงเรียนวิจิตสงคราม”

ดำเนินการปรับปรุงรายละเอียดของรูปแบบ ให้เหมาะสำหรับนำไปใช้จริง และนำรูปแบบที่ปรับปรุงรายละเอียดการใช้แล้ว ให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ครั้งที่ 2 โดยใช้แบบตรวจสอบมาตราส่วนประมาณค่าที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 7 ข้อ ผลการตรวจสอบพบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้งด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ($\bar{X} = 4.41$), ($\bar{X} = 4.45$) มีค่าเฉลี่ยสูงพอที่จะนำไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนวิจิตสงครามได้ ผู้วิจัยนำรูปแบบที่ตรวจสอบแล้ว ไปใช้แก้ปัญหาและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนวิจิตสงคราม ตามวัตถุประสงค์ต่อไป

3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้การวิจัยครั้งนี้ ทั้งสิ้น 11 ฉบับ ประกอบด้วย แบบสำรวจความต้องการจำเป็น จำนวน 2 ฉบับ แบบตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ จำนวน 1 ฉบับ และแบบสอบถามเพื่อตรวจสอบผลการใช้รูปแบบฯ จำนวน 8 ฉบับ เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ท ที่ผู้วิจัยสร้างเอง รายละเอียดในการสร้างแบบสอบถามแต่ละฉบับ มีดังนี้

1. แบบสอบถามความต้องการจำเป็น จำนวน 2 ฉบับ โดยเลือกสร้างเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ท โดยศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาความต้องการจำเป็น นำมาสร้างแบบสอบถาม ดำเนินการตรวจหาค่าความตรง (IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ปรับปรุงเครื่องมือตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ นำไปทดลองใช้กับกลุ่มอื่น ซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับประชากร จำนวน 60 คน ประกอบด้วย ผู้ปกครอง 30 คน ครู 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (α) ประกอบด้วย แบบสอบถามฉบับที่ 1 และ 2 มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ฉบับที่ 1 แบบสอบถามความต้องการจำเป็นของผู้ปกครอง จำนวน 8 คำถาม ประกอบด้วย

1. การบริหารแบบมีส่วนร่วมมีความจำเป็นในการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน 2. การบริหารแบบมีส่วนร่วมช่วยพัฒนาการเรียนรู้ให้มีความหลากหลายมากขึ้น 3. การบริหารแบบมีส่วนร่วม ช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น 4. การบริหารแบบมีส่วนร่วม ช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีความซื่อสัตย์มากยิ่งขึ้น 5. การบริหารแบบมีส่วนร่วม ช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีความสุจริตมากยิ่งขึ้น 6. การบริหารแบบมีส่วนร่วมช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีความรับผิดชอบมากขึ้น 7. การบริหารแบบมีส่วนร่วมช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีวินัยมากขึ้น 8. การบริหารแบบมีส่วนร่วม เป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องนำมาใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบหาค่าความตรง (IOC) ในแต่ละข้อคำถามมีค่าอยู่ระหว่าง 0.80-1.00 วิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (α) ได้เท่ากับ 0.80

ฉบับที่ 2 แบบสอบถามความต้องการจำเป็นของครู จำนวน 10 คำถาม ซึ่งประกอบด้วย

1. การบริหารแบบมีส่วนร่วมมีความจำเป็นต่อการพัฒนาการเรียนรู้ 2. การบริหารแบบมีส่วนร่วมช่วยพัฒนาการเรียนการสอนให้มีความหลากหลายมากขึ้น 3. การบริหารแบบมีส่วนร่วมมีความจำเป็นต่อการบริหารจัดการงานของโรงเรียนให้ประสบผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย 4. การบริหารแบบมีส่วนร่วมช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น 5. การบริหารแบบมีส่วนร่วมช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีความซื่อสัตย์มากยิ่งขึ้น 6. การบริหารแบบมีส่วนร่วมจะช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีความสุจริตมากยิ่งขึ้น 7. การบริหารแบบมีส่วนร่วม ช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีความรับผิดชอบมากยิ่งขึ้น 8. การบริหารแบบมีส่วนร่วมจะช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีวินัยมากยิ่งขึ้น 9. การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นสิ่งจำเป็นต้องใช้เพื่อเสริมสร้างและพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 10. ครูและบุคลากรมีความต้องการที่จะใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่เหมาะสมในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบหาค่าความตรง (IOC) แต่ละข้อคำถามมีค่าอยู่ระหว่าง 0.80-1.00 วิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (α) ได้เท่ากับ 0.86

2. แบบสอบถามความเหมาะสมและความเป็นไปได้ จำนวน 1 ฉบับ เลือกสร้างเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต โดยศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาความเหมาะสมและความเป็นไปได้นำมาเป็นสร้างแบบสอบถาม ดำเนินการตรวจสอบหาค่าความตรง (IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ปรับปรุงเครื่องมือตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญนำไปทดลองใช้กับกลุ่มอื่น ที่ไม่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน แล้ววิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (α) มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ฉบับที่ 3 แบบสอบถามความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ของผู้ทรงคุณวุฒิ เลือกใช้เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต โดยได้ศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน สร้างเป็นแบบสอบถาม จำนวน 7 คำถาม ได้แก่ 1. รูปแบบสื่อความหมายได้ชัดเจน 2. รูปแบบมีโครงสร้างที่เหมาะสม 3. รูปแบบมีองค์ประกอบครบถ้วน 4. รูปแบบย่อมีความเชื่อมโยงต่อเนื่อง 5. รูปแบบมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ 6. รูปแบบมีเนื้อหา ภาษา ที่กระชับและรัดกุม 7. รูปแบบสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบหาค่าความตรง (IOC) ในแต่ละข้อคำถามมีค่าอยู่ระหว่าง 0.80-1.00 วิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (α) ได้เท่ากับ 0.83

3. แบบสอบถามเพื่อตรวจสอบผลการใช้รูปแบบฯ จำนวน 8 ฉบับ สร้างเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต ดำเนินการสร้างโดยการศึกษาทฤษฎีรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม และแบบสอบถามที่มีผู้สร้างไว้แล้ว นิยามความหมายของการบริหารแบบมีส่วนร่วม การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ความซื่อสัตย์สุจริต ความมีวินัยและความพึงพอใจ โดยนิยามในเชิงปฏิบัติการเพื่อเตรียมการร่างข้อคำถาม ดำเนินการตรวจสอบหาค่าความตรง (IOC) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ปรับปรุงเครื่องมือ ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ นำไปทดลองใช้กับกลุ่มอื่นที่มีลักษณะ

ใกล้เคียงกับกลุ่มประชากร ประกอบด้วย นักเรียน ครู ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน วิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (α) ประกอบด้วย แบบสอบถามฉบับที่ 4-11 มีรายละเอียด ดังนี้

ฉบับที่ 4 แบบสอบถามการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ของครู จำนวน 26 ข้อคำถาม ประกอบด้วย 1. มีส่วนร่วมเตรียมการด้านบุคลากรให้มีความเหมาะสม 2. มีส่วนร่วมเตรียมการด้านสื่อการสอนให้มีความเหมาะสม 3. มีส่วนร่วมเตรียมการด้านงบประมาณ มีความเพียงพอ 4. มีส่วนร่วมเตรียมการด้านวัสดุ อุปกรณ์ให้มีความเหมาะสมเพียงพอ 5. มีส่วนร่วมเตรียมการด้านอาคารสถานที่ให้มีความเหมาะสม 6. การมีส่วนร่วมแสดงความต้องการจำเป็น ในการพัฒนารูปแบบ 7. มีส่วนร่วมกำหนดแนวทางพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม 8. มีส่วนร่วม กำหนดเป้าประสงค์ของรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม 9. มีส่วนร่วมกำหนดกิจกรรมของรูปแบบ ที่หลากหลายสามารถนำไปใช้ได้จริง 10. มีส่วนร่วมกำหนดการประเมินผลของรูปแบบการบริหารฯ 11. มีส่วนร่วมตรวจสอบความถูกต้องของรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม 12. การมีส่วนร่วมศึกษา แนวปฏิบัติก่อนนำรูปแบบฯ ไปใช้จริง 13. การมีส่วนร่วมบริหารจัดการตามรูปแบบการบริหารที่ กำหนด 14. การมีส่วนร่วมจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบที่กำหนด 15. การมีส่วนร่วมให้บริการ และจัดสิ่งอำนวยความสะดวก 16. การมีส่วนร่วมให้การสนับสนุนสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน 17. การมีส่วนร่วมนิเทศ ติดตามผลการดำเนินงานตามที่กำหนด 18. การร่วมประเมินผลก่อนใช้รูปแบบ การบริหารแบบมีส่วนร่วม 19. การร่วมประเมินผลระหว่างการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม 20. การร่วมประเมินผลหลังใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม 21. การร่วมบันทึกเอกสารหลักฐาน การประเมินผล 22. การร่วมดำเนินการปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง 23. การร่วมนำ ข้อมูลย้อนกลับปรับปรุงการดำเนินงานให้เหมาะสมยิ่งขึ้น 24. การมีส่วนร่วมการประชาสัมพันธ์ ผลการดำเนินงาน 25. การมีส่วนร่วมบริจาคเงินทรัพย์สิน บำรุงการศึกษาให้โรงเรียน 26. มีส่วนร่วม ภาควิชาภูมิคุ้มกันรางวัลและความสำเร็จที่โรงเรียนได้รับ ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบหาค่าความตรง (IOC) แต่ละข้อคำถามมีค่าอยู่ระหว่าง 0.80-1.00 วิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (α) ได้เท่ากับ 0.75

ฉบับที่ 5 แบบสอบถามการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ของผู้ปกครอง จำนวน 10 ข้อคำถาม ประกอบด้วย 1. มีส่วนร่วมประชุมวางแผนพัฒนาการบริหารงาน ของโรงเรียน 2. มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในการบริหารงานของโรงเรียน 3. มีส่วนร่วมบริจาคเงิน ทรัพย์สินเพื่อบำรุงการศึกษาให้กับโรงเรียน 4. มีส่วนเข้าร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น 5. มีส่วนร่วมให้ ความรู้ หรือภูมิปัญญาท้องถิ่นแก่นักเรียน 6. มีส่วนร่วมส่งเสริมความซื่อสัตย์สุจริตให้เกิดแก่นักเรียน 7. มีส่วนร่วมส่งเสริมความมีวินัยให้เกิดแก่นักเรียน 8. มีส่วนร่วมประเมินผลการบริหารงานของโรงเรียน 9. มีส่วนร่วมรับรู้และภาควิชาภูมิคุ้มกันรางวัลและความสำเร็จ ที่โรงเรียนได้รับ 10. มีส่วนร่วมรับรู้ในการ รายงานผลการจัดการศึกษาประจำปีของโรงเรียน แล้วให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบหาค่าความตรง (IOC) แต่ละข้อคำถามมีค่าอยู่ระหว่าง 0.80-1.00 วิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (α) ได้เท่ากับ 0.74

ฉบับที่ 6 แบบสอบถามผลจากการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมฯ ด้านความซื่อสัตย์สุจริตของนักเรียน จำนวน 10 คำถาม ประกอบด้วย 1. ไม่พูดคำเท็จ ไม่บิดเบือนข้อมูลจากความจริง 2. ไม่พูดใส่ร้ายผู้อื่นให้ได้รับความเสียหาย 3. มีความละเอียดและเกรงกลัวความผิดต่อข้อบังคับ หรือระเบียบของสังคม 4. มีความละเอียดและเกรงกลัวความผิดต่อกฎหมายของบ้านเมือง 5. ปฏิบัติตามคำสัญญาที่ให้ไว้กับตนเอง 6. ปฏิบัติตามคำสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น 7. ไม่เบียดเบียนหรือไม่คิดหรือทำให้ตนเองได้รับความเดือดร้อน 8. ไม่เบียดเบียน ไม่คิดหรือทำให้ผู้อื่นได้รับความเดือดร้อน 9. ไม่แสวงหาผลประโยชน์โดยพูด หรือทำให้ตัวเองได้ทรัพย์สินหรือผลประโยชน์ในทางที่เสื่อมเสีย 10. ไม่แสวงหาผลประโยชน์ โดยการพูดหรือทำให้ตัวเองได้รับสิทธิพิเศษเหนือคนอื่นในทางที่เสื่อมเสีย ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบหาค่าความตรง (IOC) ในแต่ละข้อคำถามมีค่าอยู่ระหว่าง 0.80-1.00 และวิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (α) ได้เท่ากับ 0.91

ฉบับที่ 7 แบบสอบถามผลจากการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมฯ ด้านความมีวินัยของนักเรียน จำนวน 18 ข้อคำถาม ประกอบด้วย 1. แต่งกายถูกต้องตามระเบียบ 2. รับผิดชอบต่อนหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย 3. ชยันและรับผิดชอบต่อภาระงาน 4. รักษาสุขภาพอนามัยของตนเอง 5. มีความอดทน เพียรพยายาม 6. ช่วยทำงานบ้าน 7. เคารพเชื่อฟังผู้ปกครอง 8. ไม่นำความเดือดร้อนมาสู่ครอบครัว 9. ช่วยดูแลรักษาสาธารณสมบัติ 10. เข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน 11. เข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน 12. มาโรงเรียนทันการเข้าร่วมกิจกรรมหน้าเสาธง 13. เข้าห้องเรียนทันเวลา 14. เข้าร่วมกิจกรรมตรงตามเวลาที่กำหนด 15. ส่งงาน/การบ้านภายในเวลาที่กำหนด 16. เข้าห้องสอบตรงเวลา 17. ไม่ผิดเวลานัด 18. เมื่อยืมของแล้วส่งคืนตามเวลา ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบหาค่าความตรง (IOC) ในแต่ละข้อคำถามมีค่าอยู่ระหว่าง 0.80-1.00 และวิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (α) ได้เท่ากับ 0.82

ฉบับที่ 8 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน จำนวน 20 ข้อคำถาม ประกอบด้วย 1. การร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ประจำวันในห้องเรียน 2. การร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ประจำวันภายนอกห้องเรียน 3. ทำกิจกรรมการเรียนรู้ในช่วงเวลาว่างเสร็จทันเวลาที่กำหนด 4. นักเรียนกระตือรือร้น เอาใจใส่การเรียนรู้สม่ำเสมอ 5. สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนเหมาะสมเอื้ออำนวยต่อการเรียน 6. นักเรียนกล้าแสดงออกตามโอกาสต่างๆ 7. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนรวมทุกกลุ่มสาระ เป็นที่น่าพอใจ 8. นักเรียนรัก เอื้ออาทรต่อบิดา-มารดา พี่ น้อง หรือญาติ 9. นักเรียนไม่พูดคำเท็จ หรือพูดบิดเบือนข้อมูลผิดจากความเป็นจริง 10. นักเรียนมีความละเอียดและเกรงกลัวต่อบาปและการกระทำความผิด 11. นักเรียนปฏิบัติตามคำมั่นสัญญาในทางที่ถูกต้อง 12. นักเรียนไม่เบียดเบียนตนเองหรือเบียดเบียนผู้อื่นให้ได้รับความเดือดร้อน 13. นักเรียนไม่แสวงหาผลประโยชน์ในทางที่เสื่อมเสีย 14. นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อนตนเอง 15. นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว 16. นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อโรงเรียน 17. นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม/สังคม 18. นักเรียนตรงต่อเวลาในการมาเรียน 19. นักเรียนตรงต่อเวลาในเรื่องที่เกี่ยวกับตัวนักเรียนเอง 20. นักเรียนตรงต่อเวลาในเรื่องที่เกี่ยวกับ

ผู้อื่น ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบหาค่าความตรง (IOC) ในแต่ละข้อคำถามมีค่าอยู่ระหว่าง 0.80-1.00 และวิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (α) ได้เท่ากับ 0.87

ฉบับที่ 9 แบบสอบถามวัดความพึงพอใจ ของครู จำนวน 20 ข้อคำถาม ซึ่งประกอบด้วย

1. การมีส่วนร่วมวางแผนการบริหารของโรงเรียน
2. การมีส่วนร่วมตัดสินใจทำกิจกรรมของโรงเรียน
3. การมีส่วนร่วมรับผิดชอบงานของโรงเรียน
4. การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์จากโรงเรียน
5. การมีส่วนร่วมวัดผลและประเมินผลการบริหารงานของโรงเรียน
6. การมีส่วนร่วมนำข้อมูลย้อนกลับเพื่อปรับปรุงงานของโรงเรียน
7. การจัดการเรียนการสอนที่เกิดจากการบริหารแบบมีส่วนร่วม
8. ผลงานสนับสนุนการสอนที่เกิดจากการบริหารแบบมีส่วนร่วม
9. การบริหารแบบมีส่วนร่วมมีความเหมาะสม
10. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น
11. นักเรียนแสดงให้เห็นการไม่พูดเท็จ
12. นักเรียนแสดงให้เห็นการละอายและเกรงกลัวต่อการกระทำผิด
13. นักเรียนแสดงให้เห็นการปฏิบัติตามคำมั่นสัญญาในทางที่ถูกต้อง
14. นักเรียนแสดงให้เห็นการไม่เบียดเบียนให้เกิดความเดือดร้อน
15. นักเรียนแสดงให้เห็นการไม่แสวงหาผลประโยชน์ในทางที่เสื่อมเสีย
16. นักเรียนแสดงให้เห็นความรับผิดชอบต่อตนเอง
17. นักเรียนแสดงให้เห็นความรับผิดชอบต่อครอบครัว
18. นักเรียนแสดงให้เห็นความรับผิดชอบต่อสังคม
19. นักเรียนแสดงให้เห็นการตรงต่อเวลาที่เกี่ยวกับตัวนักเรียนเอง
20. นักเรียนแสดงออกให้เห็นได้ว่าการตรงต่อเวลาที่เกี่ยวข้องกับผู้อื่น ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบหาค่าความตรง (IOC) ในแต่ละข้อคำถามมีค่าอยู่ระหว่าง 0.80-1.00 และวิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (α) เท่ากับ 0.88

ฉบับที่ 10 แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 15 ข้อคำถาม ประกอบด้วย

1. การมีส่วนร่วมตัดสินใจการบริหารงานของโรงเรียน
2. การมีส่วนร่วมช่วยเหลืองานของโรงเรียน
3. มีส่วนร่วมรับรู้และภาคภูมิใจในผลสำเร็จของโรงเรียน
4. การมีส่วนร่วมประเมินงานของโรงเรียน
5. เด็กไม่พูดเท็จบิดเบือนข้อมูลจากความจริง
6. เด็กละอายและเกรงกลัวต่อการกระทำผิด
7. เด็กปฏิบัติตามคำมั่นสัญญาในทางที่ถูกต้อง
8. เด็กไม่เบียดเบียนตนหรือผู้อื่นให้เกิดเดือดร้อน
9. เด็กไม่แสวงหาประโยชน์ในทางเสื่อมเสีย
10. เด็กแสดงความรับผิดชอบต่อตนเอง
11. เด็กมีความรับผิดชอบต่อเรียน
12. เด็กมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว
13. เด็กมีความรับผิดชอบต่อสังคม
14. เด็กตรงต่อเวลาที่เกี่ยวกับตัวนักเรียนเอง
15. เด็กตรงต่อเวลาที่เกี่ยวข้องกับผู้อื่น ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบหาค่าความตรง (IOC) มีค่าอยู่ระหว่าง 0.80-1.00 และหาค่าความเที่ยง (α) ได้เท่ากับ 0.91

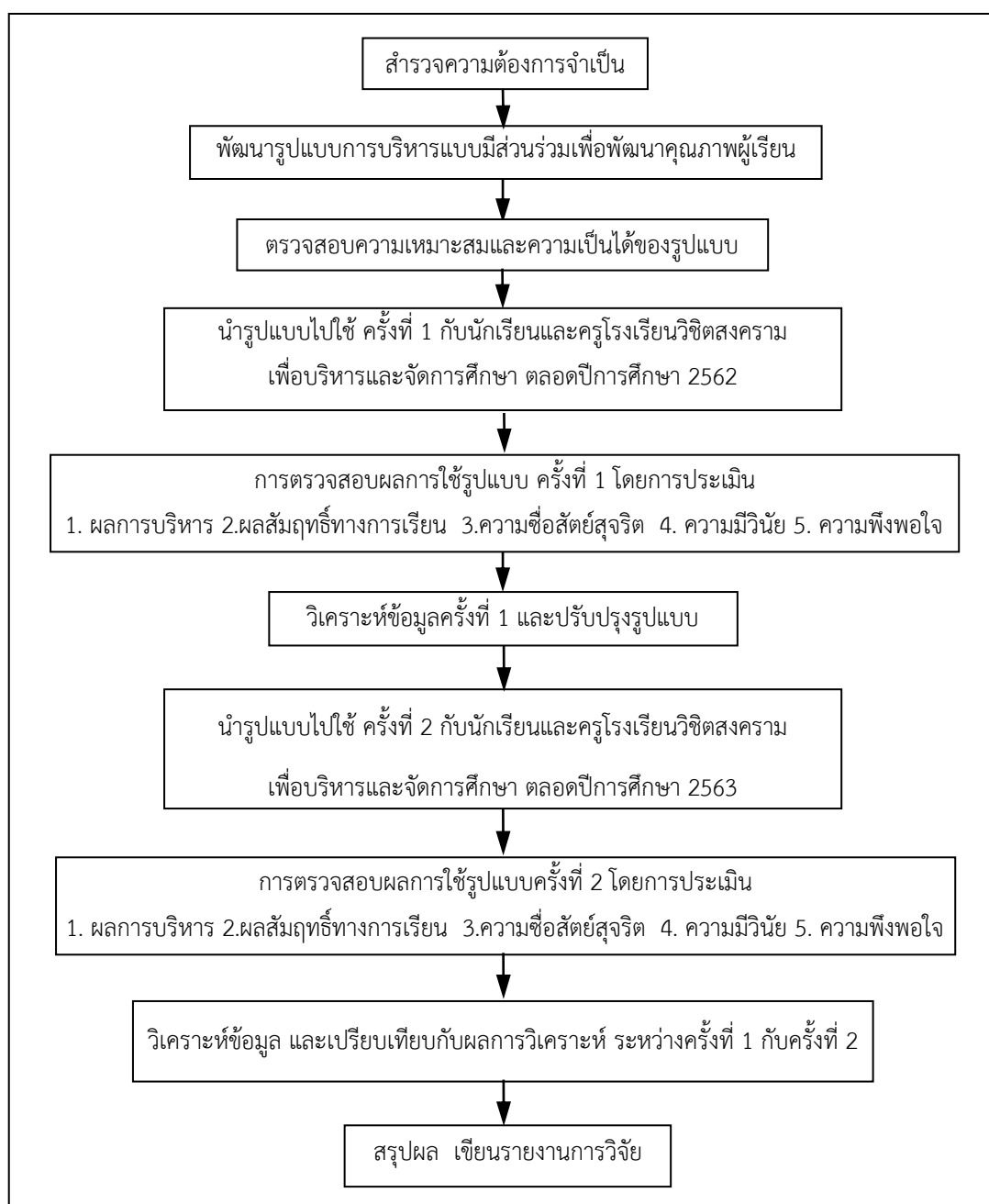
ฉบับที่ 11 แบบสอบถามความพึงพอใจของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 5 ข้อคำถาม ประกอบด้วย

1. การมีส่วนร่วมการตัดสินใจการบริหารงานของโรงเรียน
2. การมีส่วนร่วมช่วยเหลือการจัดกิจกรรมของโรงเรียน
3. มีส่วนร่วมในการรับรู้และภาคภูมิใจในผลสำเร็จของโรงเรียน
4. มีส่วนร่วมรับผลประโยชน์จากการบริหารงานของโรงเรียน
5. การมีส่วนร่วมให้ความเห็นชอบด้านการบริหารงานของโรงเรียน ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบหาค่าความตรง (IOC) ในแต่ละข้อคำถามมีค่าอยู่ระหว่าง 0.80-1.00 และวิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (α) ได้เท่ากับ 0.77

4. การใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม และการตรวจสอบผล

1. การใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม ได้ดำเนินการ ดังนี้

รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่พัฒนาขึ้นครั้งนี้ได้มอบหมายให้ครู บุคลากรผู้ที่เกี่ยวข้องศึกษารายละเอียดการใช้รูปแบบ และดำเนินการใช้รูปแบบ ด้านการบริหาร การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลรูปแบบที่กำหนด เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวิจิตสงคราม จังหวัดภูเก็ต ในปีการศึกษา 2562 ถึง 2563 เป็นเวลา 2 ปี ติดต่อกัน ขั้นตอนการใช้รูปแบบ แสดงดังภาพที่ 3.10

ภาพที่ 3.10 ขั้นตอนการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความซื่อสัตย์สุจริตและมีวินัยของนักเรียน โรงเรียนวิจิตสงคราม

2. การตรวจสอบผลการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความซื่อสัตย์สุจริตและมีวินัยของนักเรียน ได้ดำเนินการ ดังนี้

หลังจากนำรูปแบบฯ ไปใช้ตลอดปีการศึกษา 2562 แล้ว จึงดำเนินการตรวจสอบผลการใช้รูปแบบ ครั้งที่ 1 เมื่อสิ้นปีการศึกษา 2562 โดยใช้แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ฉบับที่ 4 - 11 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ให้นักเรียน ครู ผู้ปกครองนักเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม แล้วจึงนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) หลังการตรวจสอบครั้งที่ 1 แล้วจึงดำเนินการปรับปรุงและพัฒนา รูปแบบให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น ก่อนจะนำไปใช้อีกครั้งในปีการศึกษา 2563

นำรูปแบบที่ปรับปรุงแล้ว ไปใช้ในปีการศึกษา 2563 ตลอดทั้งปี ทำการตรวจสอบผลการใช้รูปแบบครั้งที่ 2 เมื่อสิ้นปีการศึกษา 2563 ด้วยเครื่องมือและวิธีการเดียวกับการตรวจสอบผล ครั้งที่ 1 ดำเนินการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) นำผลการวิเคราะห์ครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 มาเปรียบเทียบหาค่าความแตกต่าง ด้วยการทดสอบที (t-Test) แบบไม่อิสระ

สรุปผลการใช้ โดยการนำผลการประเมินครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 ซึ่งเป็นผลการประเมินการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความซื่อสัตย์สุจริตและมีวินัยของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ประกอบด้วย ด้านผลการบริหารแบบมีส่วนร่วม ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านความซื่อสัตย์สุจริตและมีวินัยของนักเรียน และด้านความพึงพอใจของนักเรียน ครู และผู้ปกครองนักเรียน ในปีการศึกษา 2562 - 2563 โดยวิเคราะห์ข้อมูล เปรียบเทียบความแตกต่าง สรุปผล และเขียนรายงานการวิจัยต่อไป

5. การเก็บรวบรวมและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยกำหนดการเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 เก็บรวบรวมข้อมูล สำรวจความต้องการจำเป็น ระหว่างวันที่ 5 -15 กุมภาพันธ์ 2562 เพื่อสำรวจความต้องการจำเป็นในการพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม ฯ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ด้านผลสัมฤทธิ์ ความซื่อสัตย์สุจริตและการมีวินัยของนักเรียน โรงเรียนวิจิตสงคราม จากครู 44 และผู้ปกครอง จำนวน 50 คน

ระยะที่ 2 เก็บรวบรวมข้อมูล ระหว่างวันที่ 15-28 กุมภาพันธ์ 2563 หลังจากได้ใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมฯ ในปีการศึกษา 2562 มาแล้ว เป็นเวลา 1 ปี มีรายละเอียดดังนี้

1. ใช้แบบสอบถามผลการบริหารแบบมีส่วนร่วม จากครู จำนวน 44 คน จากผู้ปกครอง จำนวน 242 คน

2. ใช้แบบสอบถามด้านความซื่อสัตย์สุจริต และแบบสอบถามด้านความมีวินัยของนักเรียน
จากนักเรียน จำนวน 263 คน

3. ใช้แบบสอบถามความพึงพอใจ จาก นักเรียน จำนวน 263 คน ครู จำนวน 44 คน
ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 242 คน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 13 คน

4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รวบรวมจากผลการสอบปลายปีการศึกษา 2562 ของนักเรียน
ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 2- ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จากฝ่ายทะเบียนและวัดผลระดับโรงเรียน

ระยะที่ 3 เก็บรวบรวมข้อมูล ระหว่างวันที่ 1-20 มีนาคม 2564 หลังใช้รูปแบบการบริหาร
แบบมีส่วนร่วมฯ ในปีการศึกษา 2563 มาแล้ว เป็นเวลา 2 ปี เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการใช้
เครื่องมือและวิธีการ เช่นเดียวกันกับปลายปีการศึกษา 2562

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล จากแบบสอบถาม ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ
ที่ได้เก็บรวบรวมมาจากกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. ตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วนของการตอบแบบสอบถามทุกฉบับ

2. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของ
ลิเคิร์ท (Bast and James, 1993: 246 – 250) ซึ่งกำหนดค่าความมาก-น้อย ของระดับความคิดเห็น
หรือระดับความพึงพอใจ โดยมีระดับการให้คะแนน ดังนี้

ระดับคะแนน	5	หมายถึง	ระดับความคิดเห็น/ความพึงพอใจ มากที่สุด
ระดับคะแนน	4	หมายถึง	ระดับความคิดเห็น/ความพึงพอใจ มาก
ระดับคะแนน	3	หมายถึง	ระดับความคิดเห็น/ความพึงพอใจ ปานกลาง
ระดับคะแนน	2	หมายถึง	ระดับความคิดเห็น/ความพึงพอใจ น้อย
ระดับคะแนน	1	หมายถึง	ระดับความคิดเห็น/ความพึงพอใจ น้อยที่สุด

กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายในการประเมิน เป็นระดับค่าเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	4.50 – 5.00	หมายถึง	ระดับความคิดเห็น/ความพึงพอใจ มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	4.00 – 4.49	หมายถึง	ระดับความคิดเห็น/ความพึงพอใจ มาก
ค่าเฉลี่ย	3.50 – 3.99	หมายถึง	ระดับความคิดเห็น/ความพึงพอใจ ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	3.00 – 3.49	หมายถึง	ระดับความคิดเห็น/ความพึงพอใจ น้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 – 2.99	หมายถึง	ระดับความคิดเห็น/ความพึงพอใจ น้อยที่สุด

กำหนดเกณฑ์ในการตัดสิน ผลการประเมินความต้องการจำเป็น ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	3.50 – 5.00	หมายถึง	ผ่านเกณฑ์
ค่าเฉลี่ย	1.00 – 3.49	หมายถึง	ไม่ผ่านเกณฑ์

3. เปรียบเทียบผลการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม ในปีการศึกษา 2562 กับในปีการศึกษา 2563 ใช้การทดสอบที (t-Test) แบบไม่อิสระ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550 : 346) ดังนี้

- 3.1 เปรียบเทียบผลการประเมินการบริหารแบบมีส่วนร่วม
- 3.2 เปรียบเทียบผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- 3.3 เปรียบเทียบผลการประเมินความซื่อสัตย์สุจริตของนักเรียน
- 3.4 เปรียบเทียบผลการประเมินความมีวินัยของนักเรียน
- 3.5 เปรียบเทียบผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียน
- 3.6 เปรียบเทียบผลการประเมินความพึงพอใจของครู
- 3.7 เปรียบเทียบผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียน
- 3.8 เปรียบเทียบผลการประเมินความพึงพอใจของคณะกรรมการสถานศึกษา

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติหาคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่

1.1 ใช้ IOC หาค่าความตรงเชิงเนื้อหา ของเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลทุกระดับ โดยการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้สูตร ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550 :323)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับตัวชี้วัด

$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

R แทน คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ

1.2 ใช้ α หาค่าความเที่ยงรายข้อและรายฉบับ ของแบบสอบถามการพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม ทุกระดับ โดยใช้สูตร ดังนี้ (พิสนุ พองศรี, 2551 : 181)

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right]$$

เมื่อ α แทน ความเที่ยงของแบบสอบถาม

k แทน จำนวนข้อของแบบวัด

s_i^2 แทน คะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ

s_t^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของเครื่องมือ

2. สถิติเชิงบรรยาย ได้แก่

2.1 ใช้ % หาค่าสัดส่วนร้อยละของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้สูตรดังนี้

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

2.2 ใช้ $\bar{X}$ หาค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็น/ระดับความพึงพอใจ โดยใช้สูตรดังนี้
(กระทรวงศึกษาธิการ, 2550: 345)

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{n}$$

เมื่อกลุ่มตัวอย่าง $\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย
 $\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 n แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมด

2.3 ใช้ S.D. หาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็น/ระดับความพึงพอใจ
โดยใช้สูตรดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550 : 346)

$$S. D. = \sqrt{\frac{n \sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อกลุ่มตัวอย่าง S. D. แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
 $\sum x^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
 $(\sum x)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
 n แทน จำนวนนักเรียน

2.4 ใช้ t-Test แบบไม่อิสระ เปรียบเทียบผลการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม
ปีการศึกษา 2562 กับปีการศึกษา 2563 โดยใช้สูตร ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550 : 346)

$$สูตร t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{n-1}}}$$

เมื่อ D แทน ผลต่างระหว่างคะแนนแต่ละคู่
 $\sum D^2$ แทน ผลรวมทั้งหมดของผลต่างระหว่างคะแนนแต่ละคู่
 $(\sum D)^2$ แทน ผลรวมทั้งหมดของผลต่างระหว่างคะแนนแต่ละคู่ยกกำลังสอง
 n แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างหรือจำนวนคู่

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ ความซื่อสัตย์ สุจริตและความมีวินัยของนักเรียน โรงเรียนวิจิตสงคราม อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต เป็นการวิจัยและพัฒนา โดยผู้วิจัยดำเนินการพัฒนาขึ้น และได้นำรูปแบบไปใช้ในโรงเรียนวิจิตสงคราม เป็นเวลา 2 ปี การศึกษาติดต่อกัน จากนั้นได้เก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. การสำรวจความต้องการจำเป็น การพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ด้านผลสัมฤทธิ์ ความซื่อสัตย์สุจริตและความมีวินัยของนักเรียน ใช้แบบสำรวจความคิดเห็นกับผู้ปกครองนักเรียน และครู

2. การพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ด้านผลสัมฤทธิ์ ความซื่อสัตย์สุจริตและความมีวินัยของนักเรียน ในประเด็นความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นกับผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน

3. การเปรียบเทียบผลการประเมิน ในการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ด้านผลสัมฤทธิ์ ความซื่อสัตย์สุจริตและความมีวินัยของนักเรียน โรงเรียนวิจิตสงคราม ในปีการศึกษา 2562 และปี 2563 โดยการเปรียบเทียบผลการประเมินใน 4 ประเด็น ประกอบด้วย

3.1 การใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ใช้แบบสอบถามความคิดเห็นกับครู และผู้ปกครองนักเรียน

3.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ใช้แบบสรุปผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียน ประจำปีการศึกษา 2562 และปี 2563

3.3 ความซื่อสัตย์สุจริตของนักเรียน ใช้แบบสอบถามความคิดเห็นกับนักเรียน

3.4 ความมีวินัยของนักเรียน ใช้แบบสอบถามความคิดเห็นกับนักเรียน

4. การเปรียบเทียบผลการประเมินความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ประกอบด้วย

4.1 ความพึงพอใจของนักเรียน ใช้แบบสอบถามความคิดเห็นกับนักเรียน

4.2 ความพึงพอใจของครู ใช้แบบสอบถามความคิดเห็นกับครู

4.3 ความพึงพอใจของผู้ปกครอง ใช้แบบสอบถามความคิดเห็นกับผู้ปกครองนักเรียน

4.4 ความพึงพอใจของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ใช้แบบสอบถามความคิดเห็นกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. ผลการสำรวจความต้องการจำเป็น ในการพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ด้านผลสัมฤทธิ์ ความซื่อสัตย์สุจริต และมีวินัยของนักเรียน

ตารางที่ 4.1 วิเคราะห์ข้อมูลผลการสำรวจความต้องการจำเป็นในการพัฒนารูปแบบการบริหาร แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ตามความเห็นของผู้ปกครองนักเรียน

ความต้องการจำเป็น	ค่าคะแนน		ความหมาย	เกณฑ์	ผลการสำรวจ
	$\bar{X}$	S.D.			
1. การบริหารแบบมีส่วนร่วม มีความจำเป็นในการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน	4.16	.53	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ต้องการ
2. การบริหารแบบมีส่วนร่วม ช่วยพัฒนาการเรียนรู้ ให้มีความหลากหลายมากขึ้น	4.57	.71	มากที่สุด	$\bar{X} \geq 3.50$	ต้องการ
3. การบริหารแบบมีส่วนร่วม ช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น	4.45	.57	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ต้องการ
4. การบริหารแบบมีส่วนร่วม ช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีความซื่อสัตย์มากยิ่งขึ้น	4.33	.66	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ต้องการ
5. การบริหารแบบมีส่วนร่วม ช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีความสุจริตมากยิ่งขึ้น	4.23	.68	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ต้องการ
6. การบริหารแบบมีส่วนร่วม ช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีความรับผิดชอบมากยิ่งขึ้น	4.13	.72	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ต้องการ
7. การบริหารแบบมีส่วนร่วม ช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีวินัยมากยิ่งขึ้น	4.25	.71	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ต้องการ
8. การบริหารแบบมีส่วนร่วม เป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องนำมาใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน	4.51	.80	มากที่สุด	$\bar{X} \geq 3.50$	ต้องการ
รวมเฉลี่ย	4.33	0.67	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ต้องการ

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผลการสำรวจความต้องการจำเป็นในการพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม ตามความเห็นของผู้ปกครองนักเรียน พบว่า โดยภาพรวม ผ่านเกณฑ์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.13-4.57 ทุกข้อผ่านเกณฑ์ความต้องการ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ข้อ 2 การบริหารแบบมีส่วนร่วมช่วยพัฒนาการเรียนรู้ให้มีความหลากหลายมากขึ้น ($\bar{X} = 4.57$) รองลงมาคือข้อที่ 8 การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องนำมาใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ($\bar{X} = 4.51$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ข้อที่ 6 การบริหารแบบมีส่วนร่วมจะช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีความรับผิดชอบมากยิ่งขึ้น ($\bar{X} = 4.13$)

ตารางที่ 4.2 วิเคราะห์ข้อมูลผลการสำรวจความต้องการจำเป็นในการพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ตามความคิดเห็นของครู โรงเรียนวิจิตสงคราม

ความต้องการจำเป็น	ค่าคะแนน		ความหมาย	เกณฑ์	ผลการสำรวจ
	$\bar{X}$	S.D.			
1. การบริหารแบบมีส่วนร่วม มีความจำเป็นต่อการพัฒนาการเรียนการสอน	4.50	.59	มากที่สุด	$\bar{X} \geq 3.50$	ต้องการ
2. การบริหารแบบมีส่วนร่วม ช่วยพัฒนาการเรียนการสอนให้มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น	4.73	.46	มากที่สุด	$\bar{X} \geq 3.50$	ต้องการ
3. การบริหารแบบมีส่วนร่วม มีความจำเป็นต่อการบริหารจัดการงานทุกด้านในโรงเรียนให้ประสบผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย	4.40	.51	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ต้องการ
4. การบริหารแบบมีส่วนร่วม จะช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น	4.14	.64	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ต้องการ
5. การบริหารแบบมีส่วนร่วม ช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีความซื่อสัตย์มากยิ่งขึ้น	4.12	.49	มากที่สุด	$\bar{X} \geq 3.50$	ต้องการ
6. การบริหารแบบมีส่วนร่วม ช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีความสุจริตมากยิ่งขึ้น	4.33	.62	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ต้องการ
7. การบริหารแบบมีส่วนร่วม ช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีความรับผิดชอบมากยิ่งขึ้น	4.27	.46	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ต้องการ
8. การบริหารแบบมีส่วนร่วม ช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีวินัยมากยิ่งขึ้น	4.27	.46	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ต้องการ
9. การบริหารแบบมีส่วนร่วม เป็นสิ่งจำเป็นต้องใช้เพื่อส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพผู้เรียน	4.67	.64	มากที่สุด	$\bar{X} \geq 3.50$	ต้องการ
10. ครูและบุคลากร มีความต้องการที่จะใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่เหมาะสม ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน	4.20	.56	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ต้องการ
รวมเฉลี่ย	4.36	0.54	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ต้องการ

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ผลการสำรวจความต้องการจำเป็นในการพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม ตามความคิดเห็นของครู พบว่า โดยภาพรวม ผ่านเกณฑ์อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.12-4.73 ทุกข้อผ่านเกณฑ์ความต้องการข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดได้แก่ข้อ 2 การบริหารแบบมีส่วนร่วมช่วยพัฒนาการเรียนการสอนมีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น ($\bar{X} = 4.73$) รองลงมาคือข้อที่ 9 การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นสิ่งจำเป็นต้องใช้เพื่อส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนทุกด้าน ($\bar{X} = 4.67$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ข้อที่ 5 การบริหารแบบมีส่วนร่วมช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีความซื่อสัตย์มากยิ่งขึ้น ($\bar{X} = 4.12$)

ตารางที่ 4.3 วิเคราะห์ข้อมูลสรุปผลการสำรวจความต้องการจำเป็น การพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม ตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง และครู โรงเรียนวิจิตสงคราม ดังนี้

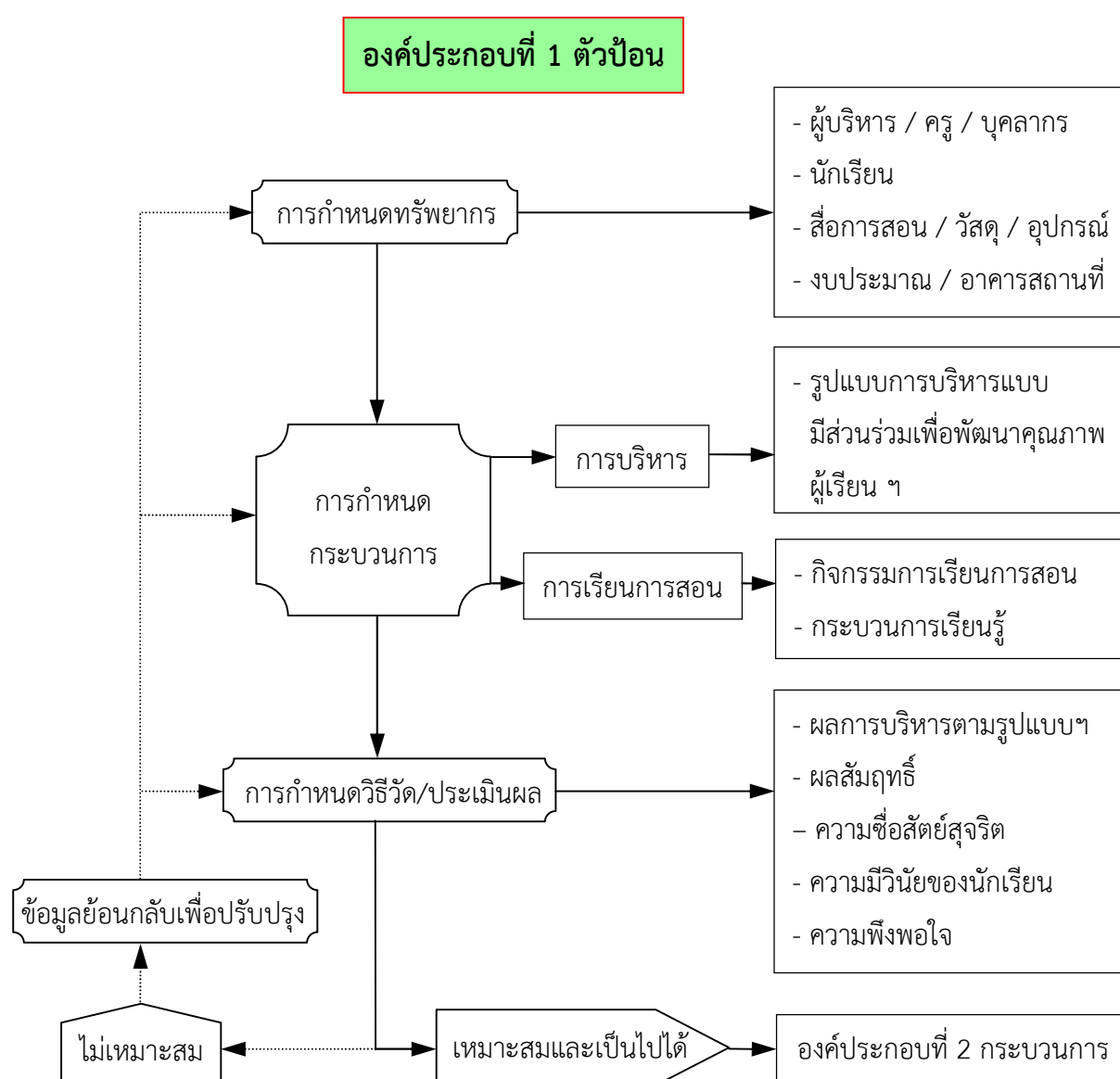
ความต้องการจำเป็น	ค่าคะแนน		ความ หมาย	เกณฑ์	ผลการ สำรวจ
	$\bar{X}$	S.D.			
1. ผลการสำรวจความต้องการจำเป็น ในการพัฒนา รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียน	4.32	.67	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ต้องการ
2. ผลการสำรวจความต้องการจำเป็น ในการพัฒนา รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม ตามความคิดเห็นของครู	4.36	.54	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ต้องการ
รวมเฉลี่ย	4.34	0.61	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ต้องการ

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ผลการสำรวจความต้องการจำเป็นในการพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมตามความเห็นของผู้ปกครองนักเรียนและครู โดยภาพรวม ผ่านเกณฑ์อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.34$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.32-4.36 ทุกข้อผ่านเกณฑ์ความต้องการจำเป็น ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อ 2 ผลการสำรวจความต้องการจำเป็นในการพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมตามความคิดเห็นของครู ($\bar{X} = 4.36$) รองลงมาคือข้อ 1 ผลการสำรวจความต้องการจำเป็นในการพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง ($\bar{X} = 4.32$)

2. ผลการพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในด้าน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความซื่อสัตย์สุจริตและมีวินัยของนักเรียน มีดังนี้

2.1 ผลการตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ของโครงสร้างของรูปแบบ

1) ผลการตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ขององค์ประกอบที่ 1 ตัวบ่อน
รายละเอียด ดังภาพที่ 4.1 และตารางที่ 4.4

ภาพที่ 4.1 โครงสร้างรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์
ความซื่อสัตย์สุจริตและมีวินัยของนักเรียน องค์ประกอบที่ 1 ตัวบ่อน

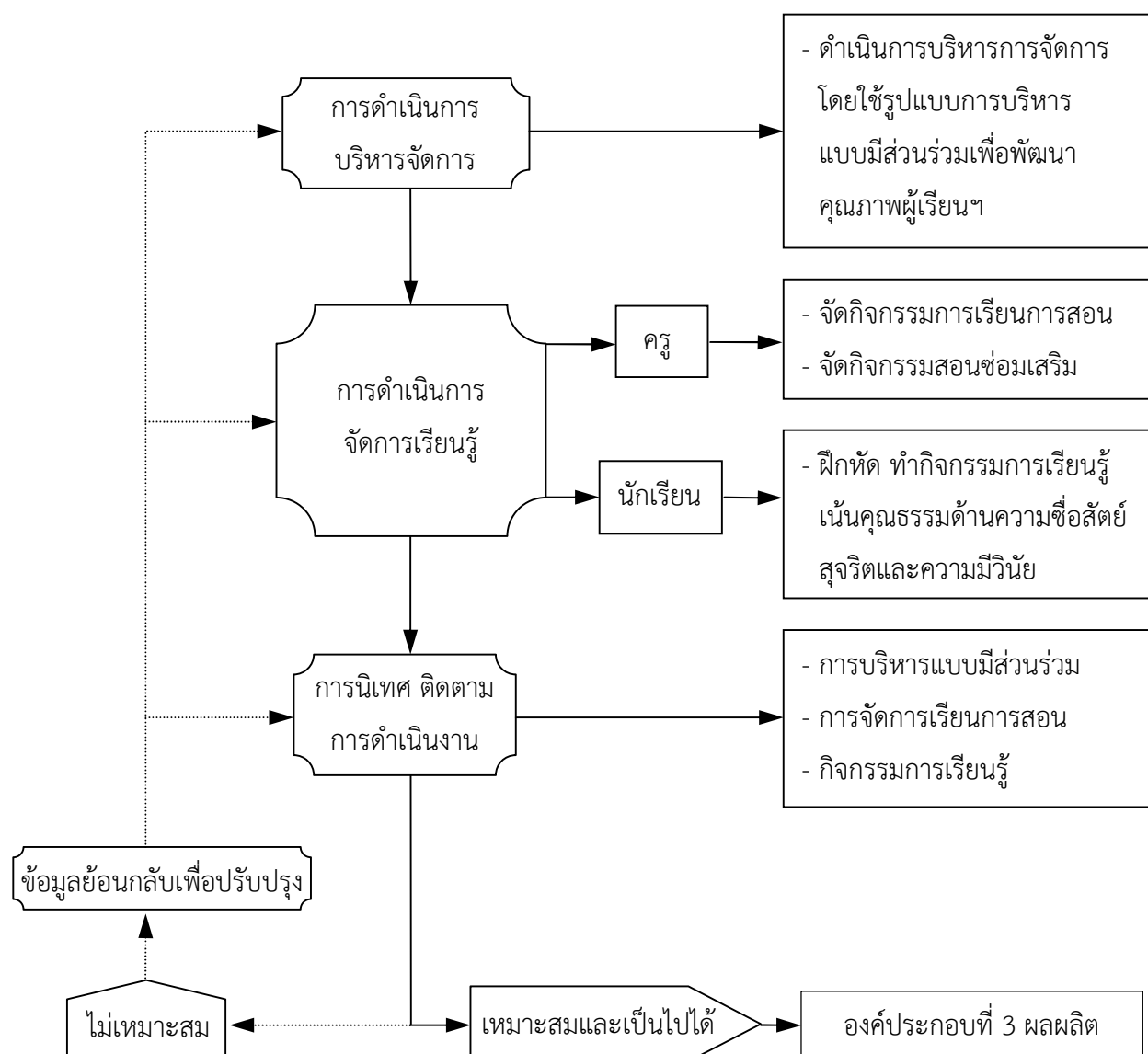
ตารางที่ 4.4 วิเคราะห์ข้อมูลผลการตรวจสอบโครงสร้างของรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม
องค์ประกอบที่ 1 ตัวป้อน ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ดังตารางต่อไปนี้

ที่	รายการ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
		$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1.	รูปแบบสื่อความหมายได้ชัดเจน	4.40	.55	มาก	4.60	.55	มากที่สุด
2.	รูปแบบมีโครงสร้างที่เหมาะสม	4.60	.55	มากที่สุด	4.40	.42	มาก
3.	รูปแบบมีองค์ประกอบครบถ้วน	4.80	.55	มากที่สุด	4.70	.78	มากที่สุด
4.	รูปแบบย่อยมีความเชื่อมโยงต่อเนื่อง	4.60	.55	มากที่สุด	4.40	.50	มาก
5.	รูปแบบมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	4.10	.45	มาก	4.20	.60	มาก
6.	รูปแบบมีเนื้อหา ภาษา กระชับรัดกุม	4.60	.45	มากที่สุด	4.50	.50	มากที่สุด
7.	รูปแบบสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง	4.60	.55	มากที่สุด	4.60	.49	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย		4.53	0.52	มากที่สุด	4.49	0.55	มาก

จากตารางที่ 4.4 ผลการตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ขององค์ประกอบ รูปแบบ
ขั้นตอนที่ 1 ตัวป้อน พบว่าโดยภาพรวม ความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$) มีความเป็นไปได้
อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.49$) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าข้อ 3 รูปแบบมีองค์ประกอบครบถ้วนมีค่าเฉลี่ย
สูงที่สุดทั้งความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ($\bar{X} = 4.80$), ($\bar{X} = 4.70$) รองลงมาคือข้อที่ 7 รูปแบบ
สามารถนำไปใช้ปฏิบัติได้จริง เฉลี่ยเท่ากันทั้งความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ($\bar{X} = 4.60$) ส่วนข้อที่มี
ค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือข้อที่ 5 รูปแบบมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 4.10$), ($\bar{X} = 4.20$)

2) ผลการตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ขององค์ประกอบที่ 2
กระบวนการ รายละเอียด ดังภาพที่ 4.2 และตารางที่ 4.5

องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการ

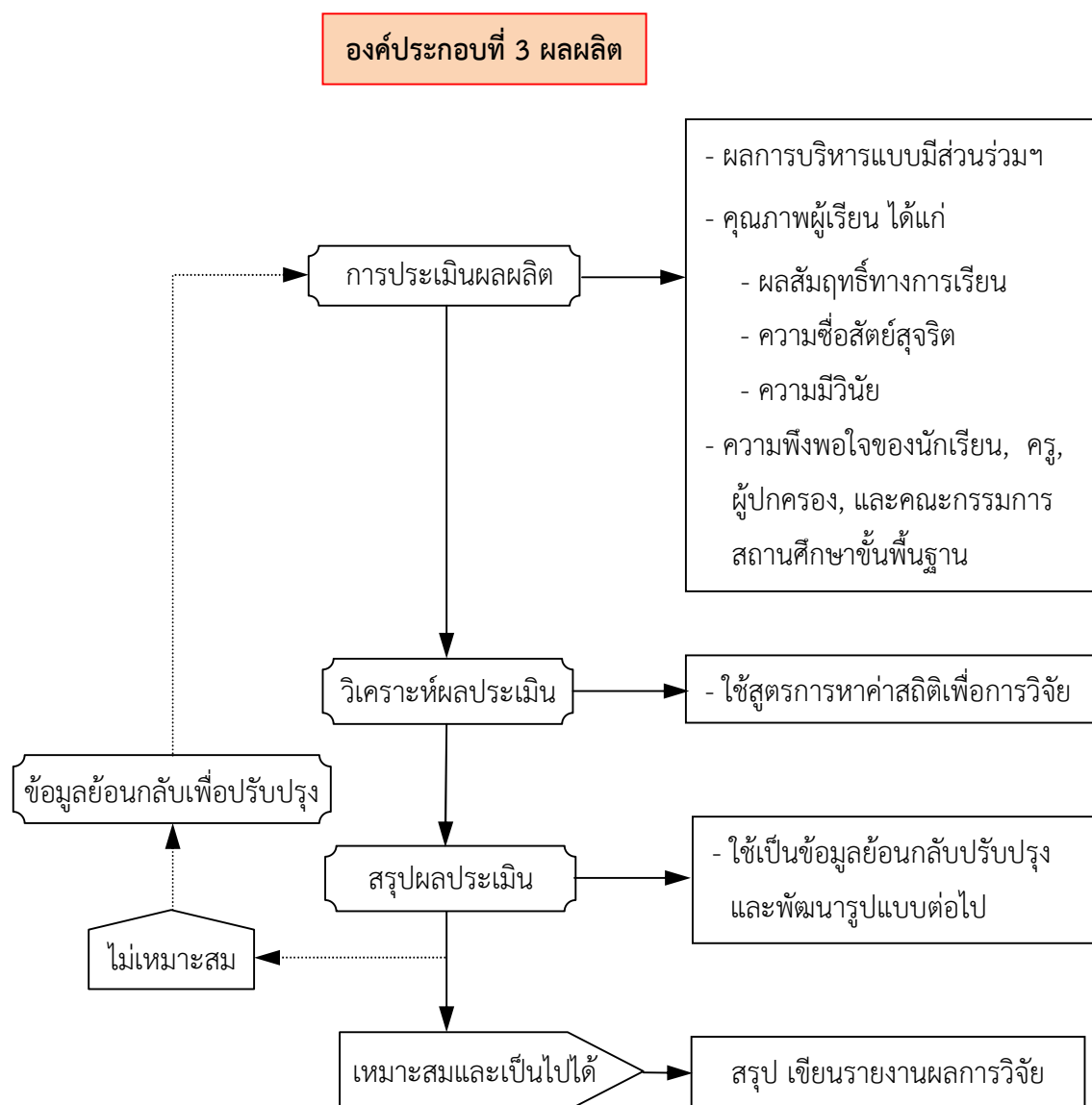
ภาพที่ 4.2 โครงสร้างรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์
ความซื่อสัตย์สุจริตและมีวินัยของนักเรียน องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการ

ตารางที่ 4.5 วิเคราะห์ข้อมูลผลการตรวจสอบโครงสร้างของรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม
องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการ ตามความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ดังตารางต่อไปนี้

ที่	รายการ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
		$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1.	รูปแบบสื่อความหมายได้ชัดเจน	4.20	.84	มาก	4.20	.29	มาก
2.	รูปแบบมีโครงสร้างที่เหมาะสม	4.60	.55	มากที่สุด	4.40	.22	มาก
3.	รูปแบบมีองค์ประกอบครบถ้วน	4.40	.64	มาก	4.40	.48	มาก
4.	รูปแบบย่อยมีความเชื่อมโยงต่อเนื่อง	4.20	.84	มาก	4.40	.50	มาก
5.	รูปแบบมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	4.00	.01	มาก	4.20	.60	มาก
6.	รูปแบบมีเนื้อหา ภาษา กระชับรัดกุม	4.20	.45	มาก	4.50	.55	มากที่สุด
7.	รูปแบบสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง	4.80	.45	มากที่สุด	4.60	.55	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย		4.34	0.54	มาก	4.39	0.46	มาก

จากตารางที่ 4.5 ผลการตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ของโครงสร้างรูปแบบ
ขั้นตอนที่ 2 กระบวนการ พบว่า โดยภาพรวม ทั้งความเหมาะสม และความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก
($\bar{X} = 4.34$), ($\bar{X} = 4.39$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าข้อ 7 รูปแบบสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง มีค่าเฉลี่ย
สูงสุดทั้งด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ($\bar{X} = 4.80$), ($\bar{X} = 4.60$) รองลงมาคือข้อที่ 2 รูปแบบ
มีโครงสร้างที่เหมาะสม ($\bar{X} = 4.60$) และข้อ 6 รูปแบบมีเนื้อหา ภาษา กระชับรัดกุม ($\bar{X} = 4.50$) ส่วนข้อ
ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือข้อ 5 รูปแบบมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 4.00$), ($\bar{X} = 4.20$)

3) ผลการตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ขององค์ประกอบที่ 3 ผลผลิต
รายละเอียด ดังภาพที่ 4.3 และตารางที่ 4.6

ภาพที่ 4.3 โครงสร้างรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์
ความซื่อสัตย์สุจริตและมีวินัยของนักเรียน องค์ประกอบที่ 3 ผลผลิต

ตารางที่ 4.6 วิเคราะห์ข้อมูลผลการตรวจสอบโครงสร้างของรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม
องค์ประกอบที่ 3 ผลผลิต ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ดังตารางต่อไปนี้

ที่	รายการ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
		$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1.	รูปแบบสื่อความหมายได้ชัดเจน	4.30	.84	มาก	4.30	.29	มาก
2.	รูปแบบมีโครงสร้างที่เหมาะสม	4.60	.55	มากที่สุด	4.40	.22	มาก
3.	รูปแบบมีองค์ประกอบครบถ้วน	4.40	.64	มาก	4.20	.48	มาก
4.	รูปแบบย่อยมีความเชื่อมโยงต่อเนื่อง	4.20	.84	มาก	4.40	.50	มาก
5.	รูปแบบมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	4.20	.01	มาก	4.20	.60	มาก
6.	รูปแบบมีเนื้อหา ภาษา กระชับรัดกุม	4.20	.45	มาก	4.50	.55	มากที่สุด
7.	รูปแบบสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง	4.60	.45	มากที่สุด	4.60	.55	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย		4.36	0.54	มาก	4.37	0.46	มาก

จากตารางที่ 4.6 ผลการตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโครงสร้างรูปแบบ
ขั้นตอนที่ 3 ผลผลิต พบว่า โดยภาพรวม ทั้งด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก
($\bar{X} = 4.33$), ($\bar{X} = 4.45$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อ 7 รูปแบบสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง มีค่าเฉลี่ย
สูงสุดทั้งความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ($\bar{X} = 4.80$), ($\bar{X} = 4.60$) รองลงมาคือ ข้อที่ 2 รูปแบบมี
โครงสร้างที่เหมาะสม ($\bar{X} = 4.60$), ($\bar{X} = 4.40$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือข้อที่ 5 รูปแบบมีความคิด
ริเริ่มสร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากันทั้งด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ($\bar{X} = 4.20$)

2.2 ผลการตรวจสอบโครงสร้างรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวิจิตสงคราม โดยภาพรวมทั้ง 3 องค์ประกอบ ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ รายละเอียดดังภาพที่ 4.4

ภาพที่ 4.4 โครงสร้างรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความซื่อสัตย์สุจริต และมีวินัยของนักเรียน โรงเรียนวิจิตสงคราม

จากภาพที่ 4.4 พบว่า รูปแบบมีองค์ประกอบสำคัญ 3 ขั้นตอน ที่เชื่อมโยงและสัมพันธ์กัน โดยเริ่มจาก องค์ประกอบที่ 1 ตัวป้อน ไปสู่องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการ และไปสู่องค์ประกอบที่ 3 ผลผลิต หมุนวนกลับไปสู่องค์ประกอบที่ 1 ต่อเนื่องกันเป็นวัฏจักร โดยการใช้กระบวนการมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน เป็นรูปแบบการบริหารงานที่เหมาะสมสอดคล้องดี ส่งผลร่วมกันต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนวิจิตสงครามให้เกิดผลตามที่มุ่งหวัง ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความซื่อสัตย์สุจริต และความมีวินัยของนักเรียน มีความเหมาะสมและเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.41$), ($\bar{X} = 4.42$)

2.3 สรุปผลการตรวจสอบโครงสร้างรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวิจิตสงคราม รวมทั้ง 3 องค์ประกอบ

ตารางที่ 4.7 วิเคราะห์ข้อมูลสรุปผลการตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม ทั้ง 3 องค์ประกอบ ตามความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ดังตารางนี้

ที่	รายการ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
		$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1.	ชื่อของรูปแบบสื่อความหมายชัดเจน	4.30	.80	มาก	4.37	.79	มาก
2.	รูปแบบมีโครงสร้างที่เหมาะสม	4.60	.12	มากที่สุด	4.40	.42	มาก
3.	รูปแบบมีองค์ประกอบครบถ้วน	4.53	.64	มากที่สุด	4.43	.78	มาก
4.	รูปแบบย่อยมีความเชื่อมโยงต่อเนื่อง	4.33	.51	มาก	4.40	.50	มาก
5.	รูปแบบมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	4.10	.86	มาก	4.20	.60	มาก
6.	รูปแบบมีเนื้อหา ภาษา กระชับรัดกุม	4.33	.56	มาก	4.50	.50	มากที่สุด
7.	รูปแบบสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง	4.67	.72	มากที่สุด	4.60	.49	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย		4.41	0.6	มาก	4.42	0.58	มาก

จากตารางที่ 4.7 สรุปผลการตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ของโครงสร้างรูปแบบ ตามความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า โดยภาพรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทั้งด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ($\bar{X} = 4.41$), ($\bar{X} = 4.42$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ 7 รูปแบบสามารถนำไปใช้ปฏิบัติได้จริง มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ทั้งในด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ($\bar{X} = 4.67$), ($\bar{X} = 4.60$) รองลงมาคือ ข้อที่ 2 รูปแบบมีโครงสร้างที่เหมาะสม ($\bar{X} = 4.60$), ($\bar{X} = 4.40$) สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือข้อที่ 5 รูปแบบมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 4.10$), ($\bar{X} = 4.20$)

3. การเปรียบเทียบผลการประเมิน การบริหารแบบมีส่วนร่วม ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความซื่อสัตย์สุจริตและความมีวินัยของผู้เรียน รายละเอียด ดังตารางที่ 4.8-4.9

3.1 ผลการเปรียบเทียบผลการประเมินการบริหารแบบมีส่วนร่วม ในปีการศึกษา 2562
และปีการศึกษา 2563 ตามความคิดเห็นของครู และผู้ปกครองนักเรียน ดังตารางที่ 4.8 -4.9

ตารางที่ 4.8 วิเคราะห์ข้อมูล ผลการเปรียบเทียบผลการประเมินการบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยใช้
รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม ตามความคิดเห็นของครู ปีการศึกษา 2562-2563

รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม	ปีการศึกษา 2562			ปีการศึกษา 2563			t
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	
ด้านตัวบ่อน (ทรัพยากร)							
1. มีส่วนร่วมเตรียมการด้านบุคลากร ให้มีความเหมาะสม	3.55	.96	ปานกลาง	4.48	.83	มาก	
2. มีส่วนร่วมเตรียมการด้านสื่อการสอน ให้มีความเหมาะสม	3.95	1.1	ปานกลาง	4.56	.35	มากที่สุด	
3. มีส่วนร่วมเตรียมการด้านงบประมาณ ให้มีความเพียงพอ	3.55	1.0	ปานกลาง	4.39	.20	มาก	
4. มีส่วนร่วมเตรียมการด้านวัสดุ อุปกรณ์ให้มีความเหมาะสม เพียงพอ	3.75	.86	ปานกลาง	4.40	.14	มาก	
5. มีส่วนร่วมเตรียมการด้านอาคาร สถานที่ให้มีความเหมาะสม	3.80	.99	ปานกลาง	4.20	.22	มาก	
ด้านตัวบ่อน (รูปแบบการบริหาร)							
6. การมีส่วนร่วมแสดงความต้องการ จำเป็น ในการพัฒนารูปแบบ	3.53	.96	ปานกลาง	4.56	.24	มากที่สุด	
7. มีส่วนร่วมกำหนดแนวทางพัฒนา รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม	3.50	.91	ปานกลาง	4.12	.19	มาก	
8. มีส่วนร่วมกำหนดเป้าประสงค์ของ รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม	3.53	.59	ปานกลาง	4.46	.12	มาก	
9. มีส่วนร่วมกำหนดกิจกรรมของ รูปแบบที่หลากหลาย นำไปใช้ได้จริง	3.62	.99	ปานกลาง	4.40	.22	มาก	

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม	ปีการศึกษา 2562			ปีการศึกษา 2563			t
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	
10. มีส่วนร่วมกำหนดการประเมินผล ของรูปแบบการบริหารฯ	3.57	.99	ปานกลาง	4.25	.19	มาก	
11. มีส่วนร่วมตรวจสอบความถูกต้อง ของรูปแบบการบริหาร	3.50	.99	ปานกลาง	4.50	.19	มากที่สุด	
ด้านกระบวนการ							
12. การมีส่วนร่วมศึกษาแนวปฏิบัติก่อน นำรูปแบบฯ ไปใช้จริง	3.53	1.1	ปานกลาง	4.21	.09	มาก	
13. การมีส่วนร่วมบริหารจัดการตาม รูปแบบการบริหารที่กำหนด	3.50	.86	ปานกลาง	4.13	.52	มาก	
14. การมีส่วนร่วมจัดกิจกรรม การเรียนรู้ตามรูปแบบที่กำหนด	4.00	.77	มาก	4.67	.61	มากที่สุด	
15. การมีส่วนร่วมให้บริการและจัดสิ่ง อำนวยความสะดวก	3.80	.70	ปานกลาง	4.20	.56	มาก	
16. การมีส่วนร่วมให้การสนับสนุน สร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน	3.53	.90	ปานกลาง	4.27	.59	มาก	
17. การมีส่วนร่วมนิเทศ ติดตามผล การดำเนินงาน ตามที่กำหนด	3.67	1.0	ปานกลาง	4.33	.72	มาก	
ด้านผลผลิต							
18. การร่วมประเมินผลก่อนการใช้ รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม	3.50	.85	ปานกลาง	4.47	.74	มาก	
19. การร่วมประเมินผลระหว่างการใช้ รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม	3.66	.99	ปานกลาง	4.27	.80	มาก	
20. การร่วมประเมินผลหลังการใช้ รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม	3.67	.52	ปานกลาง	4.20	.56	มาก	
21. การร่วมบันทึกเอกสารหลักฐาน การประเมินด้านผลผลิต	3.50	1.0	ปานกลาง	4.64	.20	มากที่สุด	
22. การร่วมดำเนินการปรับปรุงพัฒนา การดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง	3.73	.59	ปานกลาง	4.13	.52	มาก	

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม	ปีการศึกษา 2562			ปีการศึกษา 2563			t
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	
23. การร่วมนำข้อมูลย้อนกลับ ปรับปรุง การดำเนินงานให้เหมาะสมยิ่งขึ้น	3.68	.52	ปานกลาง	4.07	.59	มาก	
24. การมีส่วนร่วมร่วมดำเนินการ ประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงาน	3.63	.90	ปานกลาง	4.47	.74	มาก	
25. การมีส่วนร่วมบริจาคเงิน ทรัพย์สิน เพื่อบำรุงการศึกษาให้โรงเรียน	3.53	.51	ปานกลาง	4.53	.64	มากที่สุด	
26. มีส่วนร่วมภาคภูมิใจกับ รางวัล และความสำเร็จ ที่โรงเรียนได้รับ	4.62	.99	มากที่สุด	4.74	.22	มากที่สุด	
รวมเฉลี่ย	3.67	0.87	ปานกลาง	4.37	0.42	มาก	4.60*

* ระดับนัยสำคัญที่ .05

จากตารางที่ 4.8 ผลการประเมินการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านตัวป้อน ด้านกระบวนการและด้านผลผลิต ในปีการศึกษา 2562 พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.67$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.50 – 4.62 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ข้อที่ 26 การมีส่วนร่วมภาคภูมิใจกับรางวัล และความสำเร็จที่โรงเรียนได้รับ ($\bar{X} = 4.62$) รองลงมาคือข้อ 14 การมีส่วนร่วมจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบที่กำหนด ($\bar{X} = 4.00$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ข้อ 11 มีส่วนร่วมตรวจสอบความถูกต้องของรูปแบบการบริหาร ข้อ 13 การมีส่วนร่วมบริหารจัดการตามรูปแบบการบริหารที่กำหนด และข้อ 21 การมีส่วนร่วมบันทึกเอกสารหลักฐานการประเมินด้านผลผลิต ($\bar{X} = 3.50$)

ผลการประเมินการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านตัวป้อน ด้านกระบวนการ และผลผลิต ในปีการศึกษา 2563 พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.34$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระหว่าง $\bar{X} = 4.07 - \bar{X} = 4.74$ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือข้อ 25 การมีส่วนร่วมภาคภูมิใจกับรางวัลและความสำเร็จที่โรงเรียนได้รับ ($\bar{X} = 4.74$) รองลงมาคือข้อที่ 14 การร่วมจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามรูปแบบการบริหารที่กำหนด ($\bar{X} = 4.67$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือข้อ 23 การร่วมนำข้อมูลย้อนกลับปรับปรุงการดำเนินงานให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ($\bar{X} = 4.07$)

ผลการเปรียบเทียบผลการประเมิน การใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ทุกองค์ประกอบ ได้แก่ ด้านตัวป้อน ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต ตามความคิดเห็นของครู ในปีการศึกษา 2562 กับปีการศึกษา 2563 พบว่า ค่าเฉลี่ยของปีการศึกษา 2563 เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = 4.60$, : ระดับนัยสำคัญที่ .05)

ตารางที่ 4.9 วิเคราะห์ข้อมูลผลการเปรียบเทียบผลการประเมินการบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยใช้
รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม ตามความเห็นของผู้ปกครอง ปีการศึกษา 2562-2563

รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม	ปีการศึกษา 2562			ปีการศึกษา 2563			t
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	
1. มีส่วนร่วมประชุมวางแผนพัฒนา การบริหารงานของโรงเรียน	3.47	.96	น้อย	4.47	.83	มาก	
2. มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในการ บริหารงานของโรงเรียน	3.62	1.1	ปานกลาง	4.46	.35	มาก	
3. มีส่วนร่วมบริจาคเงิน ทรัพย์สิน เพื่อบำรุงการศึกษาให้กับโรงเรียน	3.50	1.0	ปานกลาง	4.64	.20	มากที่สุด	
4. มีส่วนเข้าร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น	3.52	.86	ปานกลาง	4.30	.14	มาก	
5. มีส่วนร่วมให้ความรู้ หรือภูมิปัญญา ท้องถิ่น แก่นักเรียน	3.45	.99	น้อย	4.09	.22	มาก	
6. มีส่วนร่วมส่งเสริมความซื่อสัตย์สุจริต ให้เกิดแก่นักเรียน	3.53	.96	ปานกลาง	4.20	.24	มาก	
7. มีส่วนร่วมส่งเสริมความมีวินัยให้เกิด แก่นักเรียน	3.54	.91	ปานกลาง	4.68	.19	มากที่สุด	
8. มีส่วนร่วมประเมินผลการบริหาร งานของโรงเรียน	3.73	.59	ปานกลาง	4.26	.12	มาก	
9. มีส่วนร่วมรับรู้และภาคภูมิใจกับรางวัล และความสำเร็จ ที่โรงเรียนได้รับ	4.62	.99	มากที่สุด	4.74	.22	มากที่สุด	
10. มีส่วนร่วมรับรู้การรายงานผลการจัด การศึกษาประจำปี ของโรงเรียน	3.84	.59	มาก	4.52	.12	มากที่สุด	
รวมเฉลี่ย	3.68	0.9	ปานกลาง	4.44	0.2	มาก	6.80*

* ระดับนัยสำคัญที่ .05

จากตารางที่ 4.9 ผลการประเมินการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านตัวป้อน ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต ในปีการศึกษา 2562 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.68$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง $\bar{X} = 3.45 - \bar{X} = 4.62$ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ข้อ 9 การมีส่วนร่วมภาคภูมิใจกับการได้รางวัลและความสำเร็จของโรงเรียน ($\bar{X} = 4.62$) รองลงมา ข้อ 10 มีส่วนร่วมรับรู้การรายงานผลการจัดการศึกษาของโรงเรียน ($\bar{X} = 3.84$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 5 มีส่วนร่วมให้ความรู้ หรือภูมิปัญญาท้องถิ่นแก่นักเรียน ($\bar{X} = 3.45$)

ผลการประเมินการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านตัวป้อน ด้านกระบวนการและผลผลิต ในปีการศึกษา 2563 พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.44$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระหว่าง $\bar{X} = 4.09 - \bar{X} = 4.74$ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อที่ 9 การมีส่วนร่วมภาคภูมิใจกับรางวัลและความสำเร็จของโรงเรียน ($\bar{X} = 4.74$) รองลงมาคือ ข้อที่ 7 การเข้าร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น ($\bar{X} = 4.68$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดได้แก่ ข้อที่ 5 การมีส่วนร่วมให้ความรู้ หรือภูมิปัญญาท้องถิ่นแก่นักเรียน ($\bar{X} = 4.09$)

ผลการเปรียบเทียบผลการประเมิน การใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนทุกองค์ประกอบได้แก่ ด้านตัวป้อน ด้านกระบวนการและด้านผลผลิต ตามความเห็นของผู้ปกครองนักเรียน ในปีการศึกษา 2562 กับปีการศึกษา 2563 พบว่า ค่าเฉลี่ยของปีการศึกษา 2563 เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = 6.80$; ระดับนัยสำคัญที่ .05)

3.2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในปีการศึกษา 2562 และปีการศึกษา 2563 จากผลการสอบปลายปี/ปลายภาคเรียน ดังตารางที่ 4.10 - 4.11

ตารางที่ 4.10 วิเคราะห์ข้อมูลผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับชั้นประถมศึกษา

ชั้น	ปีการศึกษา 2562		ปีการศึกษา 2563		t
	% $\bar{X}$	S.D.	% $\bar{X}$	S.D.	
ประถมศึกษาปีที่ 2	66.83	12.03	77.72	11.67	
ประถมศึกษาปีที่ 3	67.08	9.51	76.40	10.05	
ประถมศึกษาปีที่ 4	65.96	15.41	73.80	9.08	
ประถมศึกษาปีที่ 5	67.97	12.25	73.13	11.98	
ประถมศึกษาปีที่ 6	67.13	14.59	72.12	10.75	
ค่าเฉลี่ยร้อยละ	66.99	12.76	74.63	10.71	6.40*

* ระดับนัยสำคัญที่ .05

จากตารางที่ 4.10 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับประถมศึกษา ในปีการศึกษา 2562 พบว่า โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ย (% $\bar{X}$ = 66.99) เมื่อพิจารณารายชั้น พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง % $\bar{X}$ = 65.95 – 67.97 ชั้นที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 (% $\bar{X}$ = 67.97) รองลงมาคือชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (% $\bar{X}$ = 67.13) ชั้นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือประถมศึกษาปีที่ 4 (% $\bar{X}$ = 65.96)

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับประถมศึกษา ในปีการศึกษา 2563 พบว่า โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ย (% $\bar{X}$ = 74.63) เมื่อพิจารณารายชั้น พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง % $\bar{X}$ = 72.12 – 77.72 ชั้นที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 (% $\bar{X}$ = 77.72) รองลงมาคือประถมศึกษาปีที่ 3 (% $\bar{X}$ = 76.40) ชั้นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (% $\bar{X}$ = 72.12)

ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับประถมศึกษา พบว่า ค่าเฉลี่ยร้อยละของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับประถมศึกษา ในปีการศึกษา 2563 เพิ่มขึ้นจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในปีการศึกษา 2562 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($t = 6.40$; ระดับนัยสำคัญที่ .05)

ตารางที่ 4.11 วิเคราะห์ข้อมูลผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษา

ชั้น	ปีการศึกษา 2562		ปีการศึกษา 2563		t
	% $\bar{X}$	S.D.	% $\bar{X}$	S.D.	
มัธยมศึกษาปีที่ 1	59.43	5.53	75.26	10.67	
มัธยมศึกษาปีที่ 2	64.98	4.51	76.56	8.25	
มัธยมศึกษาปีที่ 3	69.41	8.48	72.58	9.59	
มัธยมศึกษาปีที่ 4	56.51	9.12	77.40	8.32	
มัธยมศึกษาปีที่ 5	65.18	9.11	73.63	9.36	
มัธยมศึกษาปีที่ 6	58.38	10.24	75.64	8.66	
ค่าเฉลี่ยร้อยละ	62.32	7.83	75.18	9.14	13.50*

* ระดับนัยสำคัญที่ .05

จากตารางที่ 4.11 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ในปีการศึกษา 2562 พบว่า โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ย ($\% \bar{X} = 62.32$) เมื่อพิจารณารายชั้น พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง $\% \bar{X} = 56.51 - 69.41$ ชั้นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ($\% \bar{X} = 69.41$) รองลงมา คือ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ($\% \bar{X} = 65.18$) และชั้นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ($\% \bar{X} = 56.51$)

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษา ในปีการศึกษา 2563 พบว่า โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ย ($\% \bar{X} = 75.18$) และเมื่อพิจารณารายชั้นพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง $\% \bar{X} = 72.58 - 77.40$ ชั้นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ($\% \bar{X} = 77.40$) รองลงมา คือชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ($\% \bar{X} = 76.56$) และชั้นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ($\% \bar{X} = 72.58$)

ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา พบว่า ค่าเฉลี่ยร้อยละของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในปลายภาคเรียนที่ 2 ของปีการศึกษา 2563 มีผลเพิ่มขึ้นจากปลายภาคเรียนที่ 2 ของปีการศึกษา 2562 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($t = 13.50$; ระดับนัยสำคัญที่ .05)

3.3 ผลการเปรียบเทียบผลการประเมิน ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ตามความคิดเห็นของนักเรียน ในปีการศึกษา 2562 และปีการศึกษา 2563 ดังตารางที่ 4.12

ตารางที่ 4.12 วิเคราะห์ข้อมูลผลการเปรียบเทียบผลการประเมิน ด้านความซื่อสัตย์สุจริต
ตามความคิดเห็นของนักเรียน ในปีการศึกษา 2562 และ 2563 ดังนี้

ความซื่อสัตย์สุจริตของนักเรียน	ปีการศึกษา 2562			ปีการศึกษา 2563			t
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	
1. ไม่พูดคำเท็จ ไม่พูดบิดเบือนข้อมูล	3.06	.59	น้อย	4.25	.56	มาก	
2. ไม่พูดใส่ร้ายผู้อื่นให้ได้รับความเสียหาย	3.93	.70	ปานกลาง	4.80	.44	มากที่สุด	
3. มีความละเอียดและเกรงกลัวความผิด ต่อข้อบังคับ หรือระเบียบของสังคม	3.80	.56	ปานกลาง	4.50	.55	มากที่สุด	
4. มีความละเอียดและเกรงกลัวความผิด ต่อกฎหมายของบ้านเมือง	4.24	.59	มาก	4.70	.50	มากที่สุด	
5. ปฏิบัติตามคำสัญญาที่ให้ไว้กับตนเอง	3.80	.56	ปานกลาง	4.15	.52	มาก	
6. ปฏิบัติตามคำสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น	3.82	.57	ปานกลาง	4.50	.51	มากที่สุด	
7. ไม่เบียดเบียน ไม่คิดหรือทำให้ตนเอง ได้รับความเดือดร้อน	3.40	.51	น้อย	4.53	.63	มากที่สุด	
8. ไม่เบียดเบียน ไม่คิดหรือทำให้ผู้อื่น ได้รับความเดือดร้อน	3.66	.49	ปานกลาง	4.54	.74	มากที่สุด	
9. ไม่แสวงหาผลประโยชน์ โดยการ พูดหรือทำให้ตัวเองได้ทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์ ในทางที่เสื่อมเสีย	3.50	.75	ปานกลาง	4.45	.80	มาก	
10. ไม่แสวงหาผลประโยชน์ โดยการ พูดหรือทำให้ตัวเองได้รับสิทธิพิเศษ เหนือคนอื่น ในทางที่เสื่อมเสีย	3.73	.70	ปานกลาง	4.47	.80	มาก	
รวมเฉลี่ย	3.69	0.6	ปานกลาง	4.50	0.6	มากที่สุด	9.18*

* ระดับนัยสำคัญที่ .05

จากตารางที่ 4.12 ผลการประเมินด้านความซื่อสัตย์สุจริตของนักเรียน ปีการศึกษา 2562 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.69$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.06 – 4.24 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ข้อที่ 4 มีความละเอียดและเกรงกลัวความผิดทางกฎหมายของบ้านเมือง ($\bar{X} = 4.24$) รองลงมาคือ ข้อ 2 การไม่พูดใส่ร้ายผู้อื่นให้ได้รับความเสียหาย ($\bar{X} = 4.70$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ ข้อ 1 ไม่พูดบิดเบือนข้อมูลจากความเป็นจริง ($\bar{X} = 3.06$)

ผลการประเมินด้านความซื่อสัตย์สุจริตของนักเรียน ปีการศึกษา 2563 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.50$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระหว่าง 4.15 – 4.80 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ข้อ 2 การไม่พูดใส่ร้ายผู้อื่นให้ได้รับความเสียหาย ($\bar{X} = 4.80$) รองลงมาคือข้อ 4 มีความสะอาดและเกรงกลัวความผิดทางกฎหมายของบ้านเมือง ($\bar{X} = 4.70$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ข้อ 5 การปฏิบัติตามคำสัญญาที่ให้ไว้กับตนเอง ($\bar{X} = 4.15$)

ผลการเปรียบเทียบผลการประเมิน ด้านความซื่อสัตย์สุจริตของนักเรียน ตามความคิดเห็นของนักเรียน ปีการศึกษา 2562 กับปีการศึกษา 2563 พบว่า ค่าเฉลี่ยของปีการศึกษา 2563 เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = 9.18$; ระดับนัยสำคัญที่ .05)

3.4 ผลการเปรียบเทียบผลการประเมิน ด้านความมีวินัยของนักเรียน ตามความคิดเห็นของนักเรียน ในปีการศึกษา 2562 และปีการศึกษา 2563 ดังตารางที่ 4.13

ตารางที่ 4.13 วิเคราะห์ข้อมูลผลการเปรียบเทียบผลการประเมิน ด้านความมีวินัยของนักเรียน ตามความคิดเห็นของนักเรียน ในปีการศึกษา 2562 และ 2563 ดังนี้

ความมีวินัยของนักเรียน	ปีการศึกษา 2562			ปีการศึกษา 2563			t
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	
1. แต่งกายถูกต้องตามระเบียบ	3.66	.62	ปานกลาง	4.50	.74	มากที่สุด	
2. รับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย	3.78	.56	ปานกลาง	4.53	.64	มากที่สุด	
3. ขยัน และรับผิดชอบต่อการเรียน	3.57	.59	ปานกลาง	4.60	.51	มากที่สุด	
4. รักษาสุขภาพอนามัยของตนเอง	3.67	.49	ปานกลาง	4.25	.86	มาก	
5. มีความอดทน เพียรพยายาม	3.40	.56	น้อย	4.25	.56	มาก	
6. ช่วยทำงานบ้าน	4.20	.77	มาก	4.57	.72	มากที่สุด	
7. เคารพเชื่อฟังผู้ปกครอง	3.95	.65	ปานกลาง	4.40	.63	มาก	
8. ไม่นำความเดือดร้อนมาสู่ครอบครัว	3.87	.52	ปานกลาง	4.60	.63	มากที่สุด	
9. ช่วยดูแลรักษาสาธารณสมบัติ	4.30	.77	มาก	4.60	.72	มากที่สุด	
10. เข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน	4.20	.65	มาก	4.40	.63	มาก	
11. เข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน	3.20	.52	น้อย	4.10	.63	มาก	
12. มาโรงเรียนทันการเข้าร่วมกิจกรรมหน้าเสาธง	4.48	.56	มาก	4.53	.64	มากที่สุด	
13. เข้าห้องเรียนทันเวลา	4.20	.77	มาก	4.65	.72	มากที่สุด	

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

ความมีวินัยของนักเรียน	ปีการศึกษา 2562			ปีการศึกษา 2563			t
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	
14. เข้าร่วมกิจกรรมตรงตามเวลาที่กำหนด	4.15	.56	มาก	4.53	.64	มากที่สุด	
15. ส่งงาน/การบ้านภายในเวลาที่กำหนด	4.20	.77	มาก	4.40	.72	มาก	
16. เข้าห้องสอบตรงเวลา	4.30	.65	มาก	4.62	.63	มากที่สุด	
17. ไม่ผิดเวลานัด	3.87	.52	ปานกลาง	4.40	.63	มาก	
18. เมื่อยืมของแล้ว ส่งคืนตามเวลา	4.20	.77	มาก	4.40	.72	มาก	
รวมเฉลี่ย	4.01	0.6	มาก	4.47	0.6	มาก	15.18*

* ระดับนัยสำคัญที่ .05

จากตารางที่ 4.13 ผลการประเมินด้านความมีวินัยของนักเรียน ในปีการศึกษา 2562 พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.20 - 4.48 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ข้อ 12 นักเรียนมาโรงเรียนทันเข้าร่วมกิจกรรมหน้าเสาธง ($\bar{X} = 4.48$) รองลงมาคือ ข้อ 9 ช่วยดูแลรักษาสาธารณสมบัติ ($\bar{X} = 4.30$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดได้แก่ ข้อที่ 11 เข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน ($\bar{X} = 3.20$)

ผลการประเมินด้านความมีวินัยของนักเรียน ปีการศึกษา 2563 พบว่าโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระหว่าง 4.10 - 4.65 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ข้อ 13 เข้าห้องเรียนทันเวลา ($\bar{X} = 4.65$) รองลงมาคือ ข้อที่ 16 เข้าห้องสอบตรงเวลา ($\bar{X} = 4.62$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ข้อ 11 เข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน ($\bar{X} = 4.10$)

ผลการเปรียบเทียบผลการประเมินด้านความมีวินัยของนักเรียน ตามความเห็นของนักเรียน ปีการศึกษา 2562 กับปีการศึกษา 2563 พบว่า ค่าเฉลี่ยในปีการศึกษา 2563 เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = 15.18$; ระดับนัยสำคัญที่ .05)

4. ผลการเปรียบเทียบผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียน ครู ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน รายละเอียดดังตารางที่ 4.14 - 4.16

ตารางที่ 4.14 วิเคราะห์ข้อมูลผลการเปรียบเทียบผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียน ปีการศึกษา 2562 และ 2563 ดังนี้

ความพึงพอใจ	ปีการศึกษา 2562			ปีการศึกษา 2563			t
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	
1. การร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ประจำวัน ในห้องเรียน	4.36	.75	มาก	4.44	.76	มาก	
2. การร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ประจำวัน ภายนอกห้องเรียน	4.61	.80	มากที่สุด	4.86	.50	มากที่สุด	
3. ทำกิจกรรมการเรียนรู้ในชั่วโมงเรียน เสร็จทันเวลาที่กำหนด	4.07	.49	มาก	4.33	.61	มาก	
4. นักเรียนกระตือรือร้น เอาใจใส่ การเรียนสม่ำเสมอ	4.09	.60	มาก	4.56	.50	มากที่สุด	
5. สิ่งแวดล้อมในโรงเรียน เหมาะสม เอื้ออำนวยต่อการเรียน	3.85	.65	มาก	4.63	.49	มากที่สุด	
6. นักเรียนกล้าแสดงออกตามโอกาสต่างๆ	3.85	.97	มาก	4.46	.65	มาก	
7. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน รวมทุกกลุ่มสาระ เป็นที่น่าพอใจ	4.14	.88	มาก	4.23	.59	มาก	
8. นักเรียนรัก เอื้ออาทรต่อบิดา-มารดา พี่ น้อง หรือญาติ	3.76	.94	มาก	4.45	.76	มาก	
9. นักเรียนไม่พูดคำเท็จ หรือพูดบิดเบือน ข้อมูลจากความเป็นจริง	4.07	.87	มาก	4.38	.49	มาก	
10. นักเรียนมีความละเอียดและเกรงกลัว ต่อบาปและการทำความผิด	4.08	.74	มาก	4.39	.49	มาก	
11. นักเรียนปฏิบัติตามคำมั่นสัญญา ในทางที่ถูกต้อง	3.42	.85	ปานกลาง	4.52	.50	มากที่สุด	
12. นักเรียนไม่เบียดเบียนตนเอง หรือ ผู้อื่นให้เกิดความเดือดร้อน	3.50	.76	มาก	4.40	.50	มาก	

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

ความพึงพอใจ	ปีการศึกษา 2562			ปีการศึกษา 2563			t
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	
13. นักเรียนไม่แสวงหาผลประโยชน์ ในทางที่เสื่อมเสีย	3.98	.87	ปานกลาง	4.12	.50	มาก	
14. นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อตนเอง	4.15	.60	มาก	4.60	.49	มากที่สุด	
15. นักเรียน มีความรับผิดชอบต่อ ครอบครัว	4.15	.87	มาก	4.52	.60	มากที่สุด	
16. นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อ โรงเรียน	4.15	.60	มาก	4.60	.51	มากที่สุด	
17. นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อ ส่วนรวมและต่อสังคม	3.60	.80	ปานกลาง	4.52	.50	มากที่สุด	
18. นักเรียนตรงต่อเวลาในการมาเรียน	4.15	.60	มาก	4.60	.49	มากที่สุด	
19. นักเรียนตรงต่อเวลาในเรื่องที่ เกี่ยวกับตัวนักเรียนเอง	4.02	.87	มาก	4.45	.40	มาก	
20. นักเรียนตรงต่อเวลาในเรื่องที่ เกี่ยวกับผู้อื่น	3.50	.87	ปานกลาง	4.35	.50	มาก	
รวมเฉลี่ย	3.98	0.7	ปานกลาง	4.47	0.5	มาก	12.18*

* ระดับนัยสำคัญที่ .05

จากตารางที่ 4.14 ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียน ในปีการศึกษา 2562 พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.98$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.42- 4.61 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ข้อ 2 การร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ประจำวันภายนอกห้องเรียน ($\bar{X} = 4.61$) รองลงมาคือ ข้อที่ 1 การร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ประจำวันในห้องเรียน ($\bar{X} = 4.36$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อที่ 11 นักเรียนปฏิบัติตามคำแนะนำในทางที่ถูกต้อง ($\bar{X} = 3.42$)

ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียน ในปีการศึกษา 2563 พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.12-4.86 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 2 การร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ประจำวันภายนอกห้องเรียน ($\bar{X} = 4.82$) รองลงมาคือข้อที่ 5 สิ่งแวดล้อมในโรงเรียน เหมาะสมเอื้ออำนวยต่อการเรียน ($\bar{X} = 4.63$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อที่ 13 นักเรียนไม่แสวงหาผลประโยชน์ในทางที่เสื่อมเสีย ($\bar{X} = 4.12$)

ผลการเปรียบเทียบผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียน ตามแบบสอบถามความเห็น
ของนักเรียนในปีการศึกษา 2562 กับปีการศึกษา 2563 พบว่า ค่าเฉลี่ยของปีการศึกษา 2563 เพิ่มขึ้น
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = 12.18$; ระดับนัยสำคัญที่ .05)

ตารางที่ 4.15 วิเคราะห์ข้อมูลผลการเปรียบเทียบผลการประเมินความพึงพอใจของครู ในปีการศึกษา
2562 และ 2563 ดังนี้

ความพึงพอใจ	ปีการศึกษา 2562			ปีการศึกษา 2563			t
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	
1. การมีส่วนร่วมวางแผนการบริหาร ของโรงเรียน	3.28	.46	น้อย	4.20	.46	มากที่สุด	
2. การมีส่วนร่วมตัดสินใจทำกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน	3.33	.49	น้อย	4.40	.51	มาก	
3. การมีส่วนร่วมรับผิดชอบงานต่าง ๆ ของโรงเรียน	3.53	.74	ปานกลาง	4.27	.59	มาก	
4. การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ จาก โรงเรียน	3.26	.46	น้อย	4.53	.52	มากที่สุด	
5. การมีส่วนร่วมวัดผลและประเมินผล การบริหารงานของโรงเรียน	3.95	.62	ปานกลาง	4.33	.62	มาก	
6. การมีส่วนร่วมนำข้อมูลย้อนกลับเพื่อ ปรับปรุงงานของโรงเรียน	3.90	.58	ปานกลาง	4.40	.53	มาก	
7. การจัดการเรียนการสอน ที่เกิดจาก การบริหารแบบมีส่วนร่วม	3.77	.54	ปานกลาง	4.73	.41	มากที่สุด	
8. ผลงานสนับสนุนการสอน ที่เกิด จากการบริหารแบบมีส่วนร่วม	3.79	.52	ปานกลาง	4.20	.68	มาก	
9. การปรับปรุงการบริหารแบบมีส่วนร่วม มีความเหมาะสม	3.92	.19	ปานกลาง	4.43	.52	มาก	
10. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น	3.91	.59	ปานกลาง	4.40	.63	มาก	
11. นักเรียนแสดงให้เห็นการไม่พูดเท็จ	3.77	.58	ปานกลาง	4.33	.62	มาก	
12. นักเรียนแสดงให้เห็นการละอายและ เกรงกลัวต่อการกระทำผิด	3.86	.55	ปานกลาง	4.27	.46	มาก	

ตารางที่ 4.15 (ต่อ)

ความพึงพอใจ	ปีการศึกษา 2562			ปีการศึกษา 2563			t
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	
13 นักเรียนแสดงให้เห็นการปฏิบัติตาม คำมั่นสัญญาในทางที่ถูกต้อง	3.73	.59	ปานกลาง	4.07	.46	มาก	
14. นักเรียนแสดงให้เห็นการไม่เบียดเบียน ให้เกิดความเดือดร้อน	3.60	.63	ปานกลาง	4.13	.52	มาก	
15. นักเรียนแสดงให้เห็นการไม่แสวงหา ผลประโยชน์ในทางที่เสื่อมเสีย	3.73	.59	ปานกลาง	4.47	.74	มาก	
16. นักเรียนแสดงให้เห็นความรับผิดชอบ ต่อตนเอง	3.47	.64	น้อย	4.27	.59	มาก	
17. นักเรียนแสดงให้เห็นความรับผิดชอบ ต่อครอบครัว	4.07	.63	มาก	4.60	.46	มากที่สุด	
18. นักเรียนแสดงให้เห็นความรับผิดชอบ ต่อสังคม	3.87	.83	ปานกลาง	4.27	.46	มาก	
19. นักเรียนแสดงให้เห็นการตรงต่อเวลาที่ เกี่ยวกับตัวนักเรียนเอง	3.53	.64	ปานกลาง	4.00	.53	มาก	
20. นักเรียนแสดงให้เห็นการการตรงต่อ เวลาที่เกี่ยวข้องกับผู้อื่น	3.73	.59	ปานกลาง	4.07	.46	มาก	
รวมเฉลี่ย	3.70	0.57	ปานกลาง	4.32	0.54	มาก	8.90*

* ระดับนัยสำคัญที่ .05

จากตารางที่ 4.15 ผลการประเมินความพึงพอใจของครู ในปีการศึกษา 2562 พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.70$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.26 - 4.07 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือข้อที่ 17 นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ($\bar{X} = 4.07$) รองลงมาคือข้อที่ 5 การมีส่วนร่วมวัดผลและประเมินผลการบริหารงานของโรงเรียน ($\bar{X} = 3.95$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ 4 การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์จากโรงเรียน ($\bar{X} = 3.26$)

ผลการประเมินความพึงพอใจของครู ในปีการศึกษา 2563 พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.32$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.00 - 4.73 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือข้อที่ 7 ผลการเรียนรู้การสอน ที่เกิดจากการบริหารแบบมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 4.73$) รองลงมาคือข้อที่ 17 นักเรียนแสดงให้เห็นความรับผิดชอบต่อครอบครัว ($\bar{X} = 4.60$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ 19 นักเรียนแสดงให้เห็นการตรงต่อเวลาที่เกี่ยวกับตัวนักเรียนเอง ($\bar{X} = 4.00$)

ผลการเปรียบเทียบผลการประเมิน ความพึงพอใจของครู ตามแบบสอบถามความคิดเห็นของครู ในปีการศึกษา 2562 กับปีการศึกษา 2563 พบว่า ค่าเฉลี่ยของปีการศึกษา 2563 เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = 8.90$; ระดับนัยสำคัญที่ .05)

ตารางที่ 4.16 วิเคราะห์ข้อมูลผลการประเมินและเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ปกครอง
ในปีการศึกษา 2562 และ 2563

ความพึงพอใจ	ปีการศึกษา 2562			ปีการศึกษา 2563			t
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	
ด้านการมีส่วนร่วม							
1. การมีส่วนร่วมตัดสินใจการบริหารงาน ของโรงเรียน	3.92	.64	ปานกลาง	4.16	.75	มาก	
2. การมีส่วนร่วมช่วยเหลืองานของโรงเรียน	3.86	.59	ปานกลาง	4.40	.75	มาก	
3. มีส่วนร่วมรับรู้และภาคภูมิใจในผลสำเร็จ ของโรงเรียน	3.74	.82	ปานกลาง	4.62	.65	มากที่สุด	
4. การมีส่วนร่วมประเมินงานของโรงเรียน	4.08	.69	มาก	4.52	.49	มากที่สุด	
ด้านความซื่อสัตย์สุจริตของเด็ก							
5. ไม่พูดเท็จบิดเบือนข้อมูลจากความจริง	3.95	.84	ปานกลาง	4.38	.60	มาก	
6. ละอายและเกรงกลัวต่อการกระทำผิด	3.75	.80	ปานกลาง	4.45	.65	มาก	
7. ปฏิบัติตามคำมั่นสัญญาในทางที่ถูกต้อง	3.79	.82	ปานกลาง	4.30	.58	มาก	
8. ไม่เบียดเบียนตนหรือผู้อื่นให้เดือดร้อน	4.25	.84	มาก	4.61	.65	มากที่สุด	
9. ไม่แสวงหาประโยชน์ในทางที่เสื่อมเสีย	3.79	.86	ปานกลาง	4.38	.62	มาก	
ด้านความมีวินัยของเด็ก							
10. มีความรับผิดชอบต่อตนเอง	3.29	.82	น้อย	4.36	.64	มาก	
11. มีความรับผิดชอบต่อการเรียน	4.02	.85	มาก	4.40	.66	มาก	
12. มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว	3.89	.87	ปานกลาง	4.38	.68	มาก	
13. มีความรับผิดชอบต่อสังคม	4.01	.81	มาก	4.58	.50	มากที่สุด	
14. ตรงต่อเวลาที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียนเอง	3.77	.86	ปานกลาง	4.38	.49	มาก	
15. ตรงต่อเวลาที่เกี่ยวข้องกับผู้อื่น	3.67	.89	ปานกลาง	4.50	.61	มากที่สุด	
รวมเฉลี่ย	3.85	0.8	ปานกลาง	4.43	0.62	มาก	10.73*

* ระดับนัยสำคัญที่ .05

จากตารางที่ 4.16 ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียน ปีการศึกษา 2562 พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.85$) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.29- 4.25 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ข้อที่ 8 ไม่เบียดเบียนตนเอง หรือผู้อื่นให้เกิดความเดือดร้อน ($\bar{X} = 4.25$) รองลงมาคือ ข้อ 4 มีส่วนร่วมประเมินผลการบริหารงาน ($\bar{X} = 4.08$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อที่ 10 มีความรับผิดชอบต่อนตนเอง ($\bar{X} = 3.29$)

ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียน ปีการศึกษา 2563 พบว่าโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.43$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.16 - 4.62 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ข้อ 3 มีส่วนร่วมรับรู้และภาคภูมิใจในผลสำเร็จของโรงเรียน ($\bar{X} = 4.62$) รองลงมาคือข้อที่ 8 ไม่เบียดเบียนตนเอง หรือผู้อื่นให้เกิดความเดือดร้อน ($\bar{X} = 4.61$) ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อที่ 1 การมีส่วนร่วมตัดสินใจการบริหารงานของโรงเรียน ($\bar{X} = 4.16$)

ผลการเปรียบเทียบผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียน ตามแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียน ในปีการศึกษา 2562 กับปีการศึกษา 2563 พบว่า ค่าเฉลี่ยของปีการศึกษา 2563 เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = 10.73$; มีระดับนัยสำคัญที่ .05)

ตารางที่ 4.17 วิเคราะห์ข้อมูลผลการประเมินและเปรียบเทียบความพึงพอใจของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในปีการศึกษา 2562 และ 2563

ความพึงพอใจ	ปีการศึกษา 2562			ปีการศึกษา 2563			t
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	
1. การมีส่วนร่วมตัดสินใจการบริหารงานของโรงเรียน	3.92	.64	ปานกลาง	4.10	.75	มาก	
2. การมีส่วนร่วมช่วยเหลือการจัดกิจกรรมของโรงเรียน	3.86	.59	ปานกลาง	4.40	.75	มาก	
3. มีส่วนร่วมรับรู้และภาคภูมิใจในผลสำเร็จของโรงเรียน	4.08	.82	มาก	4.65	.65	มากที่สุด	
4. มีส่วนร่วมรับประโยชน์จากการบริหารงานของโรงเรียน	3.74	.69	ปานกลาง	4.52	.42	มากที่สุด	
5. การมีส่วนร่วมให้ความเห็นชอบในการบริหารงานของโรงเรียน	4.15	.49	มาก	4.60	.38	มากที่สุด	
รวมเฉลี่ย	3.95	0.65	ปานกลาง	4.46	0.59	มาก	12.41*

* ระดับนัยสำคัญที่ .05

จากตารางที่ 4.17 ผลการประเมินความพึงพอใจของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2562 พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.95$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.74- 4.15 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อที่ 5 การมีส่วนร่วมให้ความเห็นชอบในการบริหารงานของโรงเรียน ($\bar{X} = 4.15$) รองลงมาคือ ข้อ 3 มีส่วนร่วมรับรู้และภาคภูมิใจในผลสำเร็จของโรงเรียน ($\bar{X} = 4.08$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อที่ 4 การมีส่วนร่วมในการรับประโยชน์จากการบริหารงานของโรงเรียน ($\bar{X} = 3.74$)

ผลการประเมินความพึงพอใจของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2563 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.46$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.16 - 4.65 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อที่ 3 มีส่วนร่วมรับรู้และภาคภูมิใจผลสำเร็จของโรงเรียน ($\bar{X} = 4.65$) รองลงมาคือ ข้อที่ 5 การมีส่วนร่วมให้ความเห็นชอบการบริหารงานของโรงเรียน ($\bar{X} = 4.60$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อที่ 1 การมีส่วนร่วมตัดสินใจการบริหารงานของโรงเรียน ($\bar{X} = 4.10$)

ผลการเปรียบเทียบผลการประเมินความพึงพอใจของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามแบบสอบถามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในปีการศึกษา 2562 กับปีการศึกษา 2563 พบว่า ค่าเฉลี่ยของปีการศึกษา 2563 เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = 12.41$; มีระดับนัยสำคัญที่ .05)

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ ของการวิจัยเพื่อ 1) สำรวจความต้องการจำเป็นในการพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความซื่อสัตย์สุจริตและความมีวินัยของนักเรียน 2) พัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ความซื่อสัตย์สุจริต และมีความมีวินัยของนักเรียน 3) เปรียบเทียบผลการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 4 ด้าน ประกอบด้วย ผลการบริหารแบบมีส่วนร่วม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความซื่อสัตย์สุจริต และความมีวินัยของนักเรียน 4) เปรียบเทียบผลความพึงพอใจของนักเรียน ของครู ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ ได้แก่ นักเรียน ครู ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนวิจิตสงคราม จำนวน 562 คน

วิธีดำเนินการ สำรวจความต้องการจำเป็นในการพัฒนารูปแบบ ศึกษาแนวทางแก้ไขปัญหาจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการพัฒนารูปแบบ ได้โครงสร้างของรูปแบบ มีองค์ประกอบ 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ตัวป้อน 2) กระบวนการ 3) ผลผลิต ตรวจสอบความเหมาะสมและเป็นไปได้ของรูปแบบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ปรากฏว่า มีความเหมาะสมและเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก จึงนำรูปแบบไปใช้กับนักเรียนและครูโรงเรียนวิจิตสงคราม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในปีการศึกษา 2562–2563 เป็นเวลา 2 ปีติดต่อกัน แล้วดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และสรุปผลการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า จำนวน 11 ฉบับ ดังนี้ คือ ฉบับที่ 1 แบบสำรวจความต้องการจำเป็นของผู้ปกครอง ฉบับที่ 2 แบบสำรวจความต้องการจำเป็นของครู ฉบับที่ 3 แบบตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของผู้ทรงคุณวุฒิ ฉบับที่ 4 แบบสอบถามผลการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม ที่เกี่ยวกับตัวป้อน กระบวนการและผลผลิตของครู ฉบับที่ 5 แบบสอบถามผลในการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ฉบับที่ 6 แบบสอบถามด้านความซื่อสัตย์สุจริตของนักเรียน ฉบับที่ 7 แบบสอบถามความมีวินัยของนักเรียน ฉบับที่ 8 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน ฉบับที่ 9 แบบสอบถามความพึงพอใจของครู ฉบับที่ 10 แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ปกครอง ฉบับที่ 11 แบบสอบถามความพึงพอใจของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้แบ่งเป็น 3 ระยะคือ ระยะที่ 1 เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสำรวจความต้องการจำเป็นก่อนดำเนินการพัฒนารูปแบบฯ ระยะที่ 2 เก็บข้อมูลการใช้รูปแบบการบริหาร ฯ โดยใช้แบบสอบถามผลการใช้รูปแบบการบริหาร ฯ หลังจากใช้รูปแบบมาแล้ว 1 ปี ในปีการศึกษา 2562 ระยะที่ 3 เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมฯ หลังใช้รูปแบบแล้ว 2 ปี ในปีการศึกษา 2563 การเก็บรวบรวมข้อมูลระยะที่ 2 และ 3 ใช้เครื่องมือและวิธีการเดียวกัน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย สถิติที่ใช้เพื่อหาค่าคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ การหาค่าความตรง ใช้สูตร (IOC) และหาค่าความเที่ยง ใช้สูตรแอลฟา (α) สำหรับสถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การหาค่าร้อยละ (%) การหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) การหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) สถิติทดสอบความแตกต่าง ใช้การทดสอบที (t-Test) แบบไม่อิสระ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

การพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความซื่อสัตย์สุจริตและมีวินัยของนักเรียน โรงเรียนวิจิตสงคราม สรุปผลได้ดังนี้

1. ผลการสำรวจความต้องการจำเป็นในการพัฒนารูปแบบ สรุปได้ดังนี้

1) ผลการสำรวจความต้องการจำเป็น ในการพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง พบว่า ผ่านเกณฑ์อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้อผ่านเกณฑ์ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การบริหารแบบมีส่วนร่วมพัฒนาการเรียนรู้อย่างมีความหลากหลายมากขึ้น รองลงมาคือ การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องนำมาใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การบริหารแบบมีส่วนร่วมจะช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีความรับผิดชอบมากยิ่งขึ้น

2) ผลการสำรวจความต้องการจำเป็น ในการพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ตามความคิดเห็นของครู พบว่า ผ่านเกณฑ์อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้อผ่านเกณฑ์ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ การบริหารแบบมีส่วนร่วมช่วยให้พัฒนาการเรียนการสอนมีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น รองลงมาคือ การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นสิ่งจำเป็นต้องใช้เพื่อส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนทุกด้าน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ การบริหารแบบมีส่วนร่วมช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีความซื่อสัตย์มากยิ่งขึ้น

3) สรุปผลการสำรวจความต้องการจำเป็น ในการพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ตามความเห็นของผู้ปกครองและครู พบว่า ผ่านเกณฑ์อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้อผ่านเกณฑ์ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ผลการสำรวจความต้องการจำเป็นในการพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมตามความเห็นของครู รองลงมาคือ ผลการสำรวจความต้องการจำเป็นในการพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม ตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง

2. ผลการพัฒนาโครงสร้างของรูปแบบ สรุปได้ดังนี้

1) ผลการตรวจสอบโครงสร้างรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม องค์ประกอบที่ 1 ตัวป้อน ตามความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่ามีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด มีความเป็นไปได้ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือรูปแบบมีองค์ประกอบครบถ้วน รองลงมาคือรูปแบบสามารถนำไปใช้ปฏิบัติได้จริง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ รูปแบบมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

2) ผลการตรวจสอบโครงสร้างของรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการ ตามความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือรูปแบบสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง รองลงมาคือ

รูปแบบมีโครงสร้างที่เหมาะสม และรูปแบบมีเนื้อหา ภาษากระชับรัดกุม ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ รูปแบบมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

3) ผลการตรวจสอบโครงสร้างของรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม องค์ประกอบที่ 3 ผลผลิต ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือรูปแบบสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง รองลงมาคือ รูปแบบมีโครงสร้างที่เหมาะสม ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ รูปแบบมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

4) ผลการตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ รวมทั้ง 3 องค์ประกอบ ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือรูปแบบสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง รองลงมาคือ รูปแบบมีโครงสร้างที่เหมาะสม ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด รูปแบบมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

5) ผลการพัฒนาและผลการตรวจสอบโครงสร้างของรูปแบบ พบว่า รูปแบบมีองค์ประกอบสำคัญ 3 ขั้นตอน ที่เชื่อมโยงและสัมพันธ์กัน โดยเริ่มจาก องค์ประกอบที่ 1 ตัวป้อน ไปสู่องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการ และไปสู่องค์ประกอบที่ 3 ผลผลิต แล้ววนกลับไปสู่องค์ประกอบที่ 1 ซึ่งต่อเนื่องกัน เป็นวัฏจักรโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมทุกขั้นตอน เป็นรูปแบบการบริหารงานที่เหมาะสมสอดคล้อง ส่งผลร่วมกันในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความซื่อสัตย์สุจริตและมีวินัย ของนักเรียน มีความเหมาะสมและเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก

3. ผลการเปรียบเทียบผลการประเมินการบริหารแบบมีส่วนร่วม สรุปได้ดังนี้

3.1 ผลการเปรียบเทียบผลการประเมินการบริหารแบบมีส่วนร่วม

1) ผลการเปรียบเทียบผลการประเมินการบริหารแบบมีส่วนร่วม ตามความคิดเห็นของครู

ปีการศึกษา 2562 พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดได้แก่ การมีส่วนร่วม ภาควิชาภูมิคุ้มกันรางวัลและความสำเร็จที่โรงเรียนได้รับ รองลงมาคือ มีส่วนร่วมจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบที่กำหนด ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ การร่วมนำข้อมูลย้อนกลับปรับปรุงการดำเนินงานให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

ปีการศึกษา 2563 พบว่า อยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ มีส่วนร่วมภาควิชาภูมิคุ้มกัน รางวัลและความสำเร็จที่โรงเรียนได้รับ รองลงมาคือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบการบริหารที่กำหนด ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การมีส่วนร่วมบันทึกเอกสารหลักฐานการประเมินด้านผลผลิต

ผลการเปรียบเทียบ พบว่า ค่าเฉลี่ยของการบริหารแบบมีส่วนร่วม ในปีการศึกษา 2563 เพิ่มขึ้นจากปีการศึกษา 2562 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2) ผลการเปรียบเทียบผลการประเมินการบริหารแบบมีส่วนร่วม ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียน

ปีการศึกษา 2562 พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การมีส่วนร่วมภาคภูมิใจกับผลการได้รางวัลและความสำเร็จของโรงเรียน รองลงมาคือ การมีส่วนรับรู้การรายงานผลการจัดการศึกษาของโรงเรียน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การมีส่วนร่วมให้ความรู้หรือภูมิปัญญาท้องถิ่นแก่นักเรียน

ปีการศึกษา 2563 พบว่า อยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การมีส่วนร่วมภาคภูมิใจกับรางวัลที่ได้และความสำเร็จของโรงเรียน รองลงมาคือ การเข้าร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ มีส่วนร่วมให้ความรู้หรือภูมิปัญญาท้องถิ่นแก่นักเรียน

ผลการเปรียบเทียบ พบว่า ค่าเฉลี่ยของการบริหารแบบมีส่วนร่วม ในปีการศึกษา 2563 เพิ่มขึ้นจากปีการศึกษา 2562 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.2 ผลการเปรียบเทียบผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1) ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับประถมศึกษา

ปีการศึกษา 2562 พบว่า มีค่าเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 66.99 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 รองลงมาคือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ปีการศึกษา 2563 พบว่า มีค่าเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 74.63 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 รองลงมาคือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ผลการเปรียบเทียบ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับประถมศึกษา ปีการศึกษา 2563 เพิ่มขึ้นจากปีการศึกษา 2562 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2) ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับมัธยมศึกษา

ปีการศึกษา 2562 พบว่า มีค่าเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 63.10 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 รองลงมาคือ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ปีการศึกษา 2563 พบว่า มีค่าเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 75.09 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 รองลงมาคือ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ผลการเปรียบเทียบ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับมัธยมศึกษาปลายภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 เพิ่มขึ้นจากภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.3 ผลการเปรียบเทียบผลการประเมินด้านความซื่อสัตย์สุจริต

ผลการเปรียบเทียบผลการประเมินด้านความซื่อสัตย์สุจริต ตามความคิดเห็นของนักเรียน

ปีการศึกษา 2562 พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ มีความละเอียดและเกรงกลัวความผิดทางกฎหมายของบ้านเมือง รองลงมาคือ การไม่พูดใส่ร้ายผู้อื่นให้ได้รับความเสียหาย ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ไม่พูดบิดเบือนข้อมูลจากความเป็นจริง

ปีการศึกษา 2563 พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ การไม่พูดใส่ร้ายผู้อื่นให้ได้รับความเสียหาย รองลงมา ได้แก่ มีความละเอียดและเกรงกลัวความผิดทางกฎหมายของบ้านเมือง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ การปฏิบัติตามคำสัญญาที่ให้ไว้กับตนเอง

ผลการเปรียบเทียบ พบว่า ค่าเฉลี่ยของความซื่อสัตย์สุจริต ปีการศึกษา 2563 เพิ่มขึ้นจากปีการศึกษา 2562 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.4 ผลการเปรียบเทียบผลการประเมินด้านความมีวินัย

ผลการเปรียบเทียบผลการประเมินด้านความมีวินัย ตามความคิดเห็นของนักเรียน

ปีการศึกษา 2562 พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ นักเรียนมาโรงเรียนทันเข้าร่วมกิจกรรมหน้าเสาธง รองลงมาคือ ช่วยดูแลรักษาสาธารณสมบัติ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ เข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน

ปีการศึกษา 2563 พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การเข้าห้องเรียนทันเวลา รองลงมาคือ เข้าห้องสอบตรงเวลา ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ เข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน

ผลการเปรียบเทียบ พบว่า ค่าเฉลี่ยของความมีวินัย ปีการศึกษา 2563 เพิ่มขึ้นปีการศึกษา 2562 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ผลการเปรียบเทียบผลการประเมินความพึงพอใจ สรุปได้ดังนี้

1) ผลการเปรียบเทียบผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียน

ปีการศึกษา 2562 พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่การร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ประจำวันภายนอกห้องเรียน รองลงมาคือ การร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ประจำวันในห้องเรียน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ นักเรียนปฏิบัติตามคำมั่นสัญญาในทางที่ถูกต้อง

ปีการศึกษา 2563 พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ประจำวันภายนอกห้องเรียน รองลงมาคือ สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนเหมาะสมเอื้อต่อการเรียน ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ นักเรียนไม่แสวงหาผลประโยชน์ในทางที่เสื่อมเสีย

ผลการเปรียบเทียบ พบว่า ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของนักเรียน ปีการศึกษา 2563 เพิ่มขึ้นจากปีการศึกษา 2562 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2) ผลการเปรียบเทียบผลการประเมินความพึงพอใจของครู

ปีการศึกษา 2562 พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมวัดผลและประเมินผลการบริหารงานของโรงเรียน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์จากโรงเรียน

ปีการศึกษา 2563 พบว่า อยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผลการเรียนรู้การสอบที่เกิดจากการบริหารแบบมีส่วนร่วม รองลงมาคือ นักเรียนแสดงให้เห็นความรับผิดชอบต่อครอบครัว ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ นักเรียนแสดงให้เห็นการตรงต่อเวลาเกี่ยวกับตัวนักเรียนเอง

ผลการเปรียบเทียบ พบว่า ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของครู ในปีการศึกษา 2563 เพิ่มขึ้นจากปีการศึกษา 2562 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3) ผลการเปรียบเทียบผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียน

ปีการศึกษา 2562 พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ไม่เบียดเบียนตนเอง หรือผู้อื่นให้เกิดความเดือดร้อน รองลงมาคือ มีส่วนร่วมประเมินผลการบริหารงาน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ มีความรับผิดชอบต่อตนเอง

ปีการศึกษา 2563 พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีส่วนร่วมรับรู้ และภาคภูมิใจในผลสำเร็จของโรงเรียน รองลงมาคือ ไม่เบียดเบียนตนเอง หรือผู้อื่นให้เกิดความเดือดร้อน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ การมีส่วนร่วมตัดสินใจการบริหารงานของโรงเรียน

ผลการเปรียบเทียบ พบว่า ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของผู้ปกครอง ปีการศึกษา 2563 เพิ่มขึ้นจากปีการศึกษา 2562 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4) ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ปีการศึกษา 2562 พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีส่วนร่วมให้ความเห็นชอบในการบริหารงานของโรงเรียน รองลงมาคือ มีส่วนร่วมรับรู้และภาคภูมิใจในผลสำเร็จ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ มีส่วนร่วมรับประโยชน์จากการบริหารงานของโรงเรียน

ปีการศึกษา 2563 พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีส่วนร่วมรับรู้ และร่วมภาคภูมิใจในผลสำเร็จของโรงเรียน รองลงมา ได้แก่ การมีส่วนร่วมให้ความเห็นชอบในการบริหารงาน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ การมีส่วนร่วมตัดสินใจการบริหารงานของโรงเรียน

ผลการเปรียบเทียบ พบว่า ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในปีการศึกษา 2563 เพิ่มขึ้นจากปีการศึกษา 2562 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การอภิปรายผล

การอภิปรายผลที่ได้จากการวิจัย การพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวิจิตสงครามในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ค้นพบข้อสรุปที่น่าสนใจ นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการสำรวจความต้องการจำเป็นในการพัฒนารูปแบบ อภิปรายผลได้ดังนี้

จากผลของการวิจัย พบว่า การสำรวจความต้องการจำเป็นในการพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนและครู พบว่า

โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้อผ่านเกณฑ์ที่กำหนด ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผลการสำรวจความต้องการจำเป็นตามความเห็นของครู รองลงมาคือผลการสำรวจความต้องการจำเป็น ตามความเห็นของผู้ปกครอง สอดคล้องกับวิจัยของ อัจฉรา แก้วมณีรัตน์ (2560 : 115) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ ที่เน้นคุณลักษณะดี เก่งและมีความสุข ของโรงเรียนอนุบาลศรีสุนทร จังหวัดภูเก็ต ที่พบว่า ผลการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานความต้องการ พบว่า ทุกคนเห็นว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ ที่เน้นคุณลักษณะดี เก่งและมีความสุข มีความสำคัญ เป็นการวางรากฐานคุณลักษณะนิสัยติดตัวคงทนถาวรของนักเรียน เป็นการสร้างภูมิคุ้มกันในการดำเนินวิถีชีวิต จำเป็นต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรภัทร ธนะวัง (2562 : 98-100) ได้วิจัยการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21 ผลการวิจัย พบว่า ความต้องการ การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21 ที่ต้องการพัฒนามากที่สุดคือ ปัญหาการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การมีส่วนร่วมควรนำเอาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอันเป็นการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) การสร้างชุมชนนักปฏิบัติ (Communities of Practice : CoP) เป็นการให้คนในชุมชนที่มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นวิทยากร การสอนนักเรียนและชุมชน ให้เกิดอาชีพใหม่สามารถเลี้ยงตัวเองและครอบครัวได้

การวิจัยที่มีผลเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า การศึกษาสภาพปัญหาความต้องการจำเป็น โดยผู้วิจัย ศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาจากบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องและจากสภาพจริง มีผลให้การสำรวจความต้องการจำเป็นสอดคล้องและเหมาะสม ตามความต้องการ ของครู และผู้ปกครอง สอดคล้องกับข้อสรุปของผู้วิจัย (บทที่ 1 หน้า 5) สรุปว่า ได้ประชุมครู นักเรียนและผู้ปกครอง ชี้แจงเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นในการจัดการศึกษาของโรงเรียนวิจิตสงคราม โดยผู้ที่เข้าประชุมได้ร่วมแสดงความคิดเห็นและกำหนดแนวทางแก้ไข ซึ่งที่ประชุมมีความเห็นว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นในโรงเรียนวิจิตสงคราม ควรจะได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน ตามศักยภาพและทรัพยากรที่มีอยู่ ควรนำกระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วมใช้แก้ปัญหาด้านการบริหารจัดการ เพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากร ให้มีส่วนร่วมทำงานเป็นทีม มีกฎระเบียบ มีแรงจูงใจ ตั้งใจทำงาน ด้านการจัดการเรียนการสอน ควรนำหลักคุณธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริต และความมีวินัย มาใช้แก้ปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู ที่จะจัดให้สนองความต้องการของผู้เรียน เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง

2. ผลการพัฒนาโครงสร้างของรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม อภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 จากผลการวิจัย การพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านความซื่อสัตย์สุจริตและมีวินัยของนักเรียน พบว่า รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีโครงสร้างรูปแบบ แบ่งเป็น 3 องค์ประกอบคือ ตัวป้อน

กระบวนการ และผลผลิต มีความเชื่อมโยงและสัมพันธ์กัน เริ่มต้นจาก องค์ประกอบที่ 1 ตัวป้อน สู่องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการ และไปสู่องค์ประกอบที่ 3 ผลผลิต วนกลับไปสู่องค์ประกอบที่ 1 ต่อเนื่องกันเป็นวัฏจักร โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมอยู่ทุกขั้นตอน เป็นรูปแบบการบริหารงานที่เหมาะสมสอดคล้องกัน เป็นกระบวนการที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ของโรงเรียนวิจิตสงคราม ให้เกิดผลตามที่มุ่งหวังคือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความซื่อสัตย์สุจริตและความมีวินัยของนักเรียน จากการศึกษางานวิจัยต่าง ๆ ที่มีนักวิจัยหลายท่านได้ศึกษาวิจัยแล้ว ไม่ปรากฏว่ามีผลงานวิจัยที่สอดคล้องกับชื่อเรื่องและโครงสร้างของรูปแบบที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนาขึ้นในครั้งนี้

ผลการวิจัยที่เป็นเช่นนี้ อาจเนื่องมาจาก ความต้องการจำเป็นในการแก้ปัญหาตามสภาพที่มีบริบทที่แตกต่างกัน ความรู้ความสามารถของผู้บริหาร ครูบุคลากร ที่แตกต่างกัน ดังนั้นในการกำหนดแนวทางการแก้ปัญหาและการพัฒนาจึงแตกต่างกัน สร้างความหลากหลายในการแก้ปัญหการศึกษา โดยเฉพาะปัญหาด้านการจัดการศึกษาของโรงเรียนวิจิตสงคราม ที่กำหนดแนวทางการพัฒนารูปแบบ ดังนี้ (บทที่ 1 หน้า 5) ผู้วิจัยได้ดำเนินการสำรวจความต้องการจำเป็นในการพัฒนารูปแบบที่เหมาะสมเพื่อใช้สำหรับการบริหารจัดการและแก้ปัญหาของโรงเรียนวิจิตสงคราม และได้สรุปรวบรวมข้อมูลจากแบบสำรวจความคิดเห็นของนักเรียน ครู และผู้ปกครอง พบว่า ความเห็นส่วนใหญ่ มีความต้องการให้พัฒนารูปแบบการบริหารแบบโดยกระบวนการมีส่วนร่วม มาใช้พัฒนาคุณภาพผู้เรียน ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และใช้คุณธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริตและความมีวินัยของนักเรียน มาเป็นแนวคิดในการพัฒนารูปแบบของโรงเรียน ตลอดจนการศึกษาปัญหา สภาพแวดล้อมจริงในโรงเรียน และแนวคิดเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ในการพัฒนารูปแบบ พบว่า การใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมมีความสำคัญอย่างยิ่ง ที่ผู้บริหาร ครูและบุคลากรในโรงเรียนทุกคน จะต้องให้ความสำคัญและกำหนดแนวความคิดร่วมกัน สำหรับการพัฒนาแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความซื่อสัตย์สุจริตและความมีวินัย เพื่อใช้บริหารจัดการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนวิจิตสงคราม จังหวัดภูเก็ต ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ครู และผู้ปกครองต่อไป

2.2 ผลการตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ของโครงสร้างของรูปแบบ

จากผลการวิจัย ที่พบว่า การตรวจสอบด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนทั้ง 3 องค์ประกอบ ตามความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิพบว่า โดยภาพรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ทั้งในด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ รูปแบบสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ทั้งในด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ รองลงมาคือรูปแบบมีโครงสร้างที่เหมาะสม ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ รูปแบบมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สอดคล้องกับวิจัยของ เกียรติศักดิ์ สุทธิหลวง (2560 : 14-15) วิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาความมีวินัยในตนเองด้านความรับผิดชอบของนักเรียนโรงเรียนห้วยม้าวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษาเขต 37 อำเภอเมือง จังหวัดแพร่ ที่พบว่า การประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องของรูปแบบการพัฒนาความมีวินัยในตนเอง ด้านความรับผิดชอบของนักเรียนโรงเรียนห้วยม้าวิทยาคม มีความเหมาะสมและสอดคล้องอยู่ในระดับมากที่สุด สรุปได้ว่า ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาความมีวินัยในตนเอง ด้านความรับผิดชอบของนักเรียนโรงเรียนห้วยม้าวิทยาคม มีความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบอยู่ในระดับมากที่สุด ผ่านเกณฑ์การประเมิน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ จีระพงษ์ หอมสุวรรณ และคณะ (2556 : 128-131) วิจัยเรื่องการพัฒนา รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา พบว่า รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีความเหมาะสม และคณะกรรมการสถานศึกษา มีความคิดเห็นว่า การนำรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาไปใช้ มีความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด และยังสอดคล้องกับ ราตรี ฉวีวงศ์ (2560 : 182-183) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารงาน วิชาการแบบมีส่วนร่วมโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนห้วยเรือพิทยาคมจังหวัดมหาสารคาม พบว่า ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โดยใช้แบบสอบถาม ความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารงานวิชาการ จากผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาและ ครูวิชาการโรงเรียน พบว่า โดยรวม มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก

ผลการวิจัยที่เป็นเช่นนี้ อาจเนื่องมาจาก รูปแบบที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนา เกิดขึ้นมาจากการศึกษาแนวคิด หลักการบริหารที่สอดคล้องกับ การบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ เหมาะสม สำหรับการนำมาใช้พัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เกิดประสิทธิผลตามที่คาดหวัง สอดคล้องกับกรอบแนวคิดของผู้วิจัย ที่ได้วิเคราะห์สังเคราะห์เพื่อการพัฒนาแบบครั้งนี้ สรุปไว้ดังนี้ (บทที่ 3 หน้า 105-107)

1. แนวคิดการบริหารองค์การเชิงระบบ ของไวเนอร์ (Wiener) (ทิตินา แคมมณี, 2555: 199) ได้กล่าวว่า ทฤษฎีระบบ คือการนำเอาแนวคิดในเชิงระบบมาใช้ในการบริหาร ด้วยเหตุผลว่าคนเป็นส่วนหนึ่งของระบบองค์การ องค์การเป็นส่วนหนึ่งของระบบสังคม วิธีการของระบบ จึงเป็นวิธีการที่ใช้หลักการอย่างมีเหตุผลและสัมพันธ์กันไปตามขั้นตอน ทำให้การบริหารโรงเรียน บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ มีองค์ประกอบ 5 ส่วน ดังนี้ 1) ตัวป้อน (Input) คือองค์ประกอบต่าง ๆ ของระบบนั้น หรือนัยหนึ่งก็คือสิ่งต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับระบบนั้น 2) กระบวนการ (Process) คือการจัดความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่างๆ ในระบบให้มีลักษณะเอื้ออำนวยต่อการบรรลุเป้าหมาย 3) ผลผลิต (Product) คือผลผลิต ที่เกิดขึ้นจากกระบวนการดำเนินงาน 4) กลไกควบคุม Control) คือ กลไกหรือวิธีการที่ใช้ในการควบคุม หรือใช้ตรวจสอบกระบวนการ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และ 5) ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) คือ ข้อมูลจากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างผลผลิตกับตัวป้อน หรือจุดมุ่งหมาย ป้อนกลับไปปรับปรุงกระบวนการ และตัวป้อนที่สัมพันธ์กับผลผลิตนั้น

2. แนวคิดการบริหารแบบมีส่วนร่วม ตามแนวคิดของ โคเฮนและอัฟฮอฟ (Cohen and Uphoff) หมายถึง การจูงใจให้ผู้ร่วมปฏิบัติงานในองค์การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีความรับผิดชอบ และร่วมมือพัฒนาองค์กร การปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจ มีองค์ประกอบ 4 ชั้น คือ 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision making) 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (Implementation) 3) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (Benefits) และ 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) (Cohen. J. M. & Uphoff. N. T. 1980 : 223)

3. การบริหาร ตามวงจรคุณภาพการบริหารเชิงระบบ (PDCA) การพัฒนาระบบการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ที่เน้นสร้างความเข้าใจสำหรับบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้ตรงกันในทุกขั้นตอน การดำเนินการ ต้องเข้าใจความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างขั้นตอนของการดำเนินการ และสถานศึกษา ส่วนใหญ่จะยึดขั้นตอนของวงจรคุณภาพการบริหารงานเชิงระบบ (PDCA) เพื่อขับเคลื่อนคุณภาพ ทั้งของสถานศึกษา ทั้งคุณภาพงานของกลุ่มงาน และขับเคลื่อนคุณภาพของบุคคลที่มีบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบเฉพาะตน ภายใต้อำนาจ 4 ขั้นตอนที่สำคัญ (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2563 : 13) ได้แก่ P : Planning การวางแผนพัฒนาคุณภาพ D : Doing การปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาคุณภาพ C : Checking การตรวจสอบ ประเมินผลการพัฒนาคุณภาพ A : Action การปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพ

4. หลักธรรมความซื่อสัตย์สุจริต คือ ความประพฤติดี ความประพฤติชอบ ประพฤติตรง และการแสดงพฤติกรรมที่เป็นจริงทั้งกาย วาจาและใจ ทั้งต่อตนเองและต่อผู้อื่นอย่างถูกต้องและดีงาม แบ่งได้เป็น 5 ประการ ดังนี้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2562 : 7) 1) การไม่บิดเบือนข้อมูลจากความเป็นจริง 2) การละอายและเกรงกลัวต่อการกระทำผิด 3) การปฏิบัติตามคำมั่นสัญญาในทางที่ถูกต้อง 4) การไม่เบียดเบียนให้เกิดความเดือดร้อน 5) การไม่ประพฤติหาประโยชน์ในทางที่เสื่อมเสีย

5. หลักธรรมความมีวินัย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2561 : 13-14) สรุปดังนี้ 1) วินัยด้านความรับผิดชอบ แบ่งได้เป็น 3 ลักษณะ ได้แก่ ความรับผิดชอบต่อตนเอง ความรับผิดชอบต่อครอบครัว และความรับผิดชอบต่อสังคม 2) วินัยด้านการตรงต่อเวลา แบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ การตรงต่อเวลาต่อตนเอง และการตรงต่อเวลาที่เกี่ยวกับผู้อื่น

3. การเปรียบเทียบผลการประเมิน การบริหารแบบมีส่วนร่วม อภิปรายผลได้ดังนี้

3.1 ผลการเปรียบเทียบผลการประเมินการบริหารแบบมีส่วนร่วม

1) จากผลการเปรียบเทียบการบริหารแบบมีส่วนร่วม ที่พบว่า การประเมินตามความคิดเห็นของครู โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน รวมทุกองค์ประกอบ ได้แก่ ด้านตัวบ่งชี้ ด้านกระบวนการและด้านผลผลิต ตามความคิดเห็นของครู ในปีการศึกษา 2562 กับปีการศึกษา 2563 พบว่า ค่าเฉลี่ยของปีการศึกษา 2563 เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2) จากผลการเปรียบเทียบการบริหารแบบมีส่วนร่วม ตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การมีส่วนร่วมภาคภูมิใจกับรางวัลที่ได้และความสำเร็จของโรงเรียน รองลงมา ได้แก่การเข้าร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นและข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ มีส่วนร่วมให้ความรู้หรือภูมิปัญญาท้องถิ่นแก่นักเรียน การเปรียบเทียบการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในทุกองค์ประกอบคือ ด้านตัวบ่อน กระบวนการ และผลผลิต ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียน ปีการศึกษา 2562 กับปีการศึกษา 2563 พบว่า ค่าเฉลี่ยของปีการศึกษา 2563 เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 มีความสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย ข้อที่ 1 การบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุชาติ ธมมกาโม (ปิติ) (2561 : 134-138) ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ในเขตปกครองคณะสงฆ์ภาค 13 ซึ่ง พบว่า 1. การพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของศูนย์พระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ มีการพัฒนา การบริหารงานประกอบด้วย 4 ด้าน คือ วิชาการ บุคคล งบประมาณ และบริหารงานทั่วไป โดยการมีส่วนร่วม 4 ประเด็นคือ 1) ร่วมตัดสินใจ 2) ร่วมปฏิบัติ 3) ร่วมรับประโยชน์ 4) ร่วมประเมินผล โดยใช้หลัก อปทานิยธรรม สังคหวัตถุ สาราณียธรรม เป็นส่วนช่วยส่งเสริมสนับสนุน การบริหารงาน แต่ละด้านดังนี้ การบริหารวิชาการ ใช้หลักอปทานิยธรรม ควรมีการประชุมปรึกษาหารือร่วมทุกฝ่าย กำหนดหลักสูตร ด้านงบประมาณ ควรขอความร่วมมือจากทุกภาคส่วน วางแผนจัดกิจกรรมในการหา รายได้ ด้วยการให้ การเสียสละ การเอื้อเฟื้อแบ่งปัน เพื่อประโยชน์แก่คนในชุมชนตามหลักสังคหวัตถุ ด้านการบริหารงานบุคคล ควรมีการจัดอบรม ให้ความรู้เพิ่มเติม เพื่อพัฒนาทักษะในการจัดการเรียน การสอนของพระสงฆ์ พระวิทยากร และครู ด้วยความสามัคคี ใช้เป็นเครื่องมือเสริมสร้างความสามัคคี ให้น้ำหนึ่งใจเดียวกันด้วยสาราณียธรรม ในการบริหารงานทั่วไป ปรับปรุงศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนา วันอาทิตย์ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่สมบูรณ์ ให้เยาวชนและประชาชนได้เข้ามาศึกษาหาความรู้ หรือมาร่วม ทำกิจกรรมต่างๆ ตามความเหมาะสม ในกิจกรรมเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา 2. รูปแบบการบริหารแบบ มีส่วนร่วมของศูนย์พระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ในเขตปกครองคณะสงฆ์ภาค 13 ดำเนินการบริหารงาน 4 ด้าน โดยความมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ในการคิด การปฏิบัติ การตัดสินใจ การรับประโยชน์และ ประเมินผล ได้บูรณาการด้วยหลักพุทธธรรม คือด้านวิชาการ จัดการเรียนการสอนด้วยหลัก ไตรสิกขา ให้เด็กเกิดพัฒนา 4 ด้าน บริหารงบประมาณ ด้วยความเสียสละซื่อสัตย์และโปร่งใส บริหารงานบุคคล ด้วยความเมตตา คิดดี มองกันในแง่ดี การพูดแต่สิ่งดี การทำความดีต่อกัน และบริหารงานทั่วไปด้วย กิจกรรมเชิงพุทธ และยังสอดคล้องกับ เสกศักดิ์ การวินพถติ (2562 : 192-196) วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของชุมชน ตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของ โรงเรียนเทศบาลตะโหมด จังหวัดพัทลุง พบว่า มาตรฐานคุณภาพผู้เรียน ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผู้เรียนสามารถอ่านออกอ่านคล่อง ตามมาตรฐานการอ่านแต่ละระดับชั้น และเขียนสื่อสารได้ นักเรียน

มินิรักการอ่าน และแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง จากห้องสมุด แหล่งเรียนรู้ และสื่อต่างๆ ที่มีรอบตัว มีทักษะในการอ่าน ฟัง ดู พูด เขียนและการตั้งคำถามเพื่อค้นหาความรู้เพิ่มเติม เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่ม มีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต ตลอดจนการมีความเข้าใจ เรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล และระหว่างวัย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อการเรียนรู้ระหว่างกัน มีการใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้ สามารถสร้างนวัตกรรม และนำเสนอผลงานได้ อีกทั้งยังมีกิจกรรมอื่นๆ ที่ช่วยให้นักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามหลักสูตรได้ เป็นผู้มีความใฝ่หาอาหารต่อผู้อื่นและกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ ยอมรับความคิดและวัฒนธรรมที่แตกต่าง ตระหนัก รู้คุณค่า ร่วมอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมได้ แสดงออกในทางถูกต้องเหมาะสม เห็นคุณค่าในตนเอง มีความมั่นใจกล้าแสดงออก มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี รู้จักการให้เกียรติผู้อื่น และการสร้างผลงานจากการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งด้านศิลปะ ดนตรี/นาฏศิลป์ กีฬา/นันทนาการ นักเรียนรู้จักการวางแผนการทำงานและดำเนินการจนสำเร็จ ทำงานได้อย่างมีความสุข พัฒนางานและภูมิใจในผลงานของตนเอง สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีความรู้สึกที่ดีต่ออาชีพสุจริต และแสวงหาความรู้เกี่ยวกับอาชีพที่ตนเองสนใจได้

ผลการวิจัยที่เป็นเช่นนี้ อาจเนื่องมาจากรูปแบบที่ผู้วิจัยดำเนินการพัฒนาขึ้นมีองค์ประกอบและความสัมพันธ์ขององค์ประกอบสำคัญต่างๆ ในเรื่องที่ศึกษาอย่างเป็นระบบ มีลักษณะเป็นตัวแทนของความเป็นจริงเปลี่ยนความสลับซับซ้อนให้มีความเข้าใจง่ายขึ้น และสามารถสะท้อนออกมาให้เป็นความสัมพันธ์ต่อเนื่องเชื่อมโยงและเป็นเหตุเป็นผลกัน โดยใช้เหตุผลและสมมติฐานเป็นส่วนประกอบสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม (บทที่ 1 หน้า 11-12) ได้นิยามไว้ว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การที่บุคคลร่วมมือกันเพื่อจัดการงานให้บรรลุจุดหมายที่ต้องการอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และปรับเปลี่ยนการมีส่วนร่วมนั้นๆ ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ โดยใช้ความรู้ความสามารถและประสบการณ์ของบุคคลที่เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมนั้นๆ ในโรงเรียนให้สำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ ประกอบด้วยขั้นตอนการปฏิบัติคือ 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ 3) การมีส่วนร่วมในการรับประโยชน์ 4) การมีส่วนร่วมประเมินผล

3.2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1) จากผลการวิจัย ที่พบว่า ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในระดับประถมศึกษา พบว่า ค่าเฉลี่ยร้อยละของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับประถมศึกษา ในปีการศึกษา 2563 เพิ่มขึ้นจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในปีการศึกษา 2562 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2) จากผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษา พบว่า ค่าเฉลี่ยร้อยละของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในปลายภาคเรียนที่ 2 ของปีการศึกษา 2563 มีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นจากปลายภาคเรียนที่ 2 ของปีการศึกษา 2562 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อ 2 กล่าวว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในปีการศึกษา 2563 มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าในปีการศึกษา 2562 เฉลี่ยสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับ

วรภัทร ธนะวัง (2562 : 98-100) วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนไตรประชาวิทยา อำเภอบัว จังหวัดน่าน พบว่าในระดับบุคคล ได้แก่ นักเรียนมีทักษะชีวิต มีการทำงานเป็นทีม มีความใฝ่รู้เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

ผลการวิจัย การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ที่มีผลเป็นเช่นนี้ น่าจะเป็นเพราะว่า โรงเรียนได้ดำเนินการพัฒนาผู้เรียนตรงตามจุดเน้นสำคัญที่ต้องการให้เกิดขึ้นในโรงเรียนวิจิตสงคราม สอดคล้องกับข้อสรุปของผู้วิจัย (บทที่ 2 หน้า 41) สรุปว่า การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุขและมีศักยภาพในทุกๆ ด้าน โรงเรียนจะต้องอาศัยกระบวนการต่างๆ ทั้งด้านหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ การวัดและการประเมินผล เพื่อใช้พัฒนาคุณภาพผู้เรียน ทั้งในด้านความรู้ความสามารถ ทักษะและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยให้ ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และประชาชน มีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้เรียนร่วมกัน ให้ครอบคลุมตั้งแต่ระดับปฐมวัย ถึงระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 เพื่อขับเคลื่อนสร้างความเป็นพลเมือง ที่เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก โรงเรียนต้องมีการจัดโครงสร้างเวลาเรียนที่ชัดเจน กิจกรรมนอกห้องเรียนที่เน้นการปฏิบัติ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 ของเวลาเรียน และใช้สื่อเทคโนโลยีที่หลากหลาย การแสวงหาความร่วมมือกับชุมชนและแหล่งเรียนรู้ต่างๆ รวมถึงภูมิปัญญาท้องถิ่น มาร่วมในการจัดการเรียนรู้

3.3 ผลการเปรียบเทียบด้านความซื่อสัตย์สุจริตของนักเรียน

ผลการเปรียบเทียบ ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ตามความเห็นของนักเรียน พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ การไม่พูดใส่ร้ายผู้อื่นให้ได้รับความเสียหาย รองลงมาคือ มีความละเอียดและเกรงกลัวความผิดทางกฎหมายของบ้านเมือง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การปฏิบัติตามคำสัญญาที่ให้ไว้กับตนเอง ผลการเปรียบเทียบด้านความซื่อสัตย์สุจริตของนักเรียน ปีการศึกษา 2562 กับปีการศึกษา 2563 พบว่าค่าเฉลี่ยของปีการศึกษา 2563 เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อ 3 ที่ตั้งว่า ความซื่อสัตย์สุจริตของนักเรียน เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับวิจัยของ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562 : 137-143) ได้วิจัยเรื่องการวิจัยและพัฒนารูปแบบกลไกการเสริมสร้างวินัยนักเรียนในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านความซื่อสัตย์สุจริต พบว่า การประเมินและสังเคราะห์รูปแบบกลไกการเสริมสร้างวินัยนักเรียนในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านความซื่อสัตย์สุจริต พบว่า นักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการทดลองใช้รูปแบบ กลไกการเสริมสร้างวินัยนักเรียนในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านความซื่อสัตย์สุจริต มีคะแนนเฉลี่ย ความซื่อสัตย์สุจริตโดยรวม อยู่ในเกณฑ์ระดับมาก ทั้งก่อนดำเนินโครงการและหลังดำเนินโครงการ โดยค่าเฉลี่ยคะแนนความซื่อสัตย์สุจริตหลังเข้าร่วมโครงการ สูงกว่าก่อนเข้าร่วมโครงการ แต่ยังไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยปัจจัยที่เป็นเงื่อนไขของความสำเร็จในการเสริมสร้างวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริตให้กับนักเรียนในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งได้แก่ ทัศนคติและภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา พื้นฐานด้านความใฝ่เรียนรู้และการมีเป้าหมายชีวิตของนักเรียน ความมั่นคงของครอบครัวและฐานะทางเศรษฐกิจของชุมชนรอบสถานศึกษา ขนาดและตำแหน่งที่ตั้งของสถานศึกษา ความต่อเนื่องในการดำเนินงานและความพร้อมด้านทรัพยากรของสถานศึกษา และจากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของแบบวัดความมีวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริตของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษา

ตอนต้น โมเดลที่ใช้ในการวัด ความซื่อสัตย์สุจริตในงานวิจัยนี้ วัดได้จากตัวแปร สังเกตได้ 5 ตัวแปรคือ ไม่บิดเบือนข้อมูลจากความเป็นจริง ละอายและเกรงกลัวต่อการกระทำผิด ปฏิบัติตามคำมั่นสัญญา ในทางที่ถูกต้อง การไม่เบียดเบียนให้เกิดความเดือดร้อน การไม่แสวงหาประโยชน์ในทางที่เสื่อมเสีย ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบกลไกการเสริมสร้างวินัยนักเรียนในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสถานศึกษาในหลายด้านทั้งด้านบุคลากรที่มีบทบาทในการเสริมสร้างวินัยให้กับผู้เรียนมากยิ่งขึ้น ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอนที่สอดแทรก กิจกรรมการเรียนรู้และฝึกฝนวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริต ด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่มีกิจกรรมและ โครงการเสริมสร้างวินัยที่ชัดเจนและต่อเนื่อง ในด้านการบริหารจัดการที่มีการพัฒนาความเป็นชุมชน การเรียนรู้ในสถานศึกษาเกี่ยวกับการเสริมสร้างวินัยนักเรียนด้านความซื่อสัตย์สุจริต อย่างไรก็ตาม ผลการดำเนินงาน ยังไม่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างชัดเจน ในตัวแปรวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริต ในตัวนักเรียน อาจเนื่องจากการดำเนินงานมีระยะเวลาน้อยเกินไป ยังไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงที่เด่นชัด ได้ แต่กลไกการดำเนินงานที่พัฒนาขึ้น ยังมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง จึงควรมีการศึกษาติดตามผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนในระยะยาวต่อไป

การประเมินความซื่อสัตย์สุจริตของนักเรียนที่มีผลเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่าการกำหนด บทบาทหน้าที่ในการเสริมสร้างวินัยของโรงเรียนวิศิษฐสงคราม ที่ได้มีการดำเนินการกำหนดบทบาทในการปฏิบัติหน้าที่ไว้อย่างชัดเจน ได้แก่ บทบาทของผู้บริหาร ของครู ของนักเรียน และผู้ปกครอง ดังมีรายละเอียดที่สอดคล้องกับข้อสรุปของผู้วิจัย (บทที่ 2 หน้า 51-52) 1. บทบาทของผู้บริหารโรงเรียน มีความสำคัญมากในการเสริมสร้างวินัยและความซื่อสัตย์สุจริตของนักเรียน ผู้บริหารจึงควรมีบทบาท เป็นผู้นำการเสริมสร้างวินัยนักเรียนโดยให้ความสำคัญกับการดำเนินงานด้านการพัฒนาวินัยนักเรียน ประกอบด้วยงานต่างๆ ได้แก่ การวางแผน นโยบาย การอำนวยความสะดวก การส่งเสริมความมีวินัย ของนักเรียน การสนับสนุนงบประมาณ การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ เพื่อใช้ สนับสนุนการดำเนินงานด้านการพัฒนาวินัย การจัดหลักสูตรการเรียนการสอน การให้การนิเทศ และการประเมินผล 2. บทบาทของครูสำคัญที่สุดในการเสริมสร้างวินัยนักเรียนเพราะเป็นผู้ใกล้ชิดนักเรียน และมีโอกาสเสริมสร้างวินัย ในระหว่างการจัดการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรต่างๆ ครูจึง ควรมีบทบาท ดังนี้ 1) ความแน่นนอนสม่ำเสมอ มีตารางสอนและตารางกิจกรรมเสริมหลักสูตรในแต่ละ ภาคเรียนที่ชัดเจนแน่นอน 2) ชมเชยให้กำลังใจ ให้นักเรียนรู้ถึงความต้องการอย่างชัดเจน และชมเชย เมื่อนักเรียนแสดงพฤติกรรมที่ดี 3) ทำเป็นตัวอย่างที่ดีให้นักเรียนเห็น เพื่อให้มีพฤติกรรมที่ครูคาดหวัง 4) ใช้เหตุผลที่ถูกต้องตามสถานการณ์ นักเรียนแต่ละคนแตกต่างกัน มีพัฒนาการทางกายและอารมณ์ ที่แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับเวลาและสถานการณ์ ก่อนใช้วินัยกับนักเรียน ครูจะต้องพิจารณาว่า นักเรียน กำลังเหนื่อย ป่วย หิวหรือไม่สบายใจ ครูต้องเข้าใจ และให้โอกาสนักเรียนปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ อย่างถูกต้องตามกาลเทศะ 5) การลงโทษ หากครูใช้วิธีต่างๆ แล้ว แต่ยังไม่สามารถเปลี่ยนแปลงแก้ไข พฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาของนักเรียนได้ อาจจำเป็นต้องมีการลงโทษ แต่ไม่ควรรุนแรงเกินเหตุ เช่น แสดงการไม่ยอมรับในสิ่งที่นักเรียนกระทำหรือแสดงพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้อง งดปฏิบัติบางอย่างหรือบาง ประการ การจำกัดบริเวณ หรือการไม่ปฏิสัมพันธ์ด้วยในบางช่วงเวลา 3. บทบาทของนักเรียนมีหน้าที่ ดูแลและให้การช่วยเหลือเพื่อนนักเรียนในห้องของตนเอง ช่วยครูที่ปรึกษาติดตามรายงานพฤติกรรม ของเพื่อนภายในห้อง ประสานงานกับนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษาแกนกลาง ส่วนนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา

แกนกลางหรือแกนนำ จะทำหน้าที่ให้คำปรึกษากับนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษาประจำห้องเรียนที่มาขอรับแนวทางการให้การปรึกษา สรุปัญหานักเรียนเพื่อนที่ปรึกษาเพื่อรายงานให้กับครูที่ปรึกษากิจกรรมนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา ส่งต่อไปยังผู้อำนวยการและรายงานไปยังหัวหน้าระดับ และให้มีการจัดอบรมนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษาให้กับนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษาประจำห้องเรียน นิเทศติดตาม การผลดำเนินงานกิจกรรมนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษาประจำห้องเรียน เพื่อตรวจสอบการดำเนินงาน 4. บทบาทของ พ่อแม่และผู้ปกครองในการสร้างเด็กดีที่มีวินัย สามารถทำได้โดยคำนึงถึงจิตใจของเด็กเป็นสำคัญ พ่อแม่ควรให้ความสำคัญกับเด็กให้เห็นคุณค่าในตนเอง การพัฒนาความดีให้เกิดขึ้นในชีวิตของลูก ให้ความมั่นคงปลอดภัยแก่เด็ก พ่อแม่ต้องสร้างความมั่นใจให้กับลูกได้ว่าจะคอยปกป้องดูแลเขาอยู่เสมอด้วยความรัก การให้คำชมเชยเป็นสิ่งจำเป็นต่อการหล่อหลอมให้เด็กมีชีวิตที่มีความสุข คำชมเชยจึงมีความสำคัญต่อชีวิตของเด็ก ในการสร้างระเบียบวินัยแก่เด็ก สิ่งนี้มีความสำคัญมาก ในขณะที่เด็กยังเล็กอยู่ เด็กๆ จะเลียนแบบคนที่อยู่ใกล้ตัว ในการสร้างแรงบันดาลใจให้กับเด็ก นับเป็นเคล็ดลับที่สำคัญของการฝึกวินัย และพ่อแม่จะต้องรับฟังความเห็นของลูก ให้ความรักและความปรารถนาที่ดีต่อลูก และสอดคล้องกับข้อสรุปของผู้วิจัย (บทที่ 2 หน้า 58) สรุปว่า การเสริมสร้างวินัยและความซื่อสัตย์สุจริตในสถานศึกษา ต้องมีบุคลากรขับเคลื่อนให้เกิดแผนการดำเนินงานและกิจกรรมเสริมสร้างวินัยและความซื่อสัตย์สุจริต ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียน ซึ่งจะต้องประสานงานร่วมมือกันตามบทบาทหน้าที่ เพื่อให้การเสริมสร้างวินัยนักเรียนบรรลุผลตามเป้าหมายที่วางไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.4 ผลการเปรียบเทียบด้านความมีวินัย

จากผลการวิจัยที่ พบว่า การเปรียบเทียบความมีวินัย ตามความเห็นของนักเรียน โรงเรียนวิจิตสงคราม ในปีการศึกษา 2562 กับปีการศึกษา 2563 พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก และผลการเปรียบเทียบความมีวินัยของนักเรียน พบว่า ค่าเฉลี่ยในปีการศึกษา 2563 เพิ่มขึ้นจากปีการศึกษา 2562 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 4 ที่ตั้งสมมติฐานว่า ความมีวินัยของนักเรียน เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เกียรติศักดิ์ สุทธหลวง (2560 : 14-15) ศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาความมีวินัยในตนเอง ด้านความรับผิดชอบของนักเรียน โรงเรียนห้วยม้าวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 37 อำเภอเมือง จังหวัดแพร่ นำรูปแบบการพัฒนาความมีวินัย ด้านความรับผิดชอบของนักเรียน โรงเรียนห้วยม้าวิทยาคม นำไปปฏิบัติ และได้ทำการประเมินผล ตามความคิดเห็นของ ครู ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนห้วยม้าวิทยาคม การวิจัย พบว่า ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก และผ่านเกณฑ์การประเมิน เช่นเดียวกัน

การประเมินความมีวินัยของนักเรียนที่มีผลเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า การมีส่วนร่วมของผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน ที่มีความรู้ความเข้าใจ เห็นความสำคัญของการเสริมสร้างวินัยนักเรียน และร่วมกันดำเนินกิจกรรมเสริมสร้างวินัยนักเรียน สอดคล้องกับข้อสรุปของผู้วิจัย ซึ่งได้สรุปไว้ว่า (บทที่ 2 หน้า 74-75) การเสริมสร้างวินัยของผู้บริหาร ต้องมีความรู้สึกที่ดีต่อการเสริมสร้างวินัยนักเรียน เป็นกัลยาณมิตรต่อผู้อื่น ปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างที่ดี ด้านวินัย ผู้บริหารต้องมีความรู้เกี่ยวกับการเสริมสร้างวินัยนักเรียน มีแนวทางส่งเสริมให้นักเรียนมีวินัย มีความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร

และบริบทของโรงเรียนและชุมชน รู้เกี่ยวกับการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการการเสริมสร้าง การมีวินัยในการเรียนการสอนได้ สามารถกำหนดวิสัยทัศน์ /ปรัชญาที่เกี่ยวกับวินัย สามารถกระตุ้น บุคลากรให้เห็นความสำคัญการพัฒนาวินัย ให้ครูจัดการเรียนรู้ ที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีวินัย ประสาน ความร่วมมือกับผู้ปกครอง ชุมชนและองค์กรต่างๆ ในการเสริมสร้างวินัย จัดสรรงบประมาณสนับสนุน แก่กิจกรรมที่เสริมสร้างวินัยนักเรียน มีนิเทศ กำกับ ติดตาม กิจกรรมการเสริมสร้างวินัย

การเสริมสร้างวินัยของครู ต้องมีความรู้สึที่ดีต่อการเสริมสร้างวินัยนักเรียน มีความเข้าใจ เป้าหมายด้านการเสริมสร้างวินัย ตระหนักและเห็นความสำคัญของการมีวินัยของนักเรียน ปฏิบัติตัว เป็นแบบอย่างที่ดีด้านการมีวินัย มีความรู้ เกี่ยวกับการเสริมสร้างวินัยของนักเรียน รู้การจัดการเรียนรู้ ที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีวินัย รู้จักการวิเคราะห์หลักสูตรและบริบทของโรงเรียนและชุมชน การออกแบบ การจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างวินัยนักเรียน จัดการเรียนการสอนที่บูรณาการการเสริมสร้างวินัยใน การเรียนการสอนได้ สามารถจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีวินัย วิเคราะห์หลักสูตรและบริบท ของโรงเรียนและชุมชน ออกแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างวินัยนักเรียน จัดการเรียนการสอน บูรณาการ การเสริมสร้างวินัยในการเรียนการสอนได้ มีความสามารถในการเสริมแรงนักเรียนให้มีวินัย

การเสริมสร้างวินัยของตัวนักเรียนเอง มีความตระหนักและเห็นความสำคัญของการมีวินัย คิดกิจกรรมเสริมสร้างวินัยด้วยตนเอง ลงมือทำกิจกรรมที่เสริมสร้างวินัยด้วยตนเอง นำเสนอกิจกรรม เสริมสร้างวินัยด้วยตนเอง มีส่วนร่วมในกิจกรรมเสริมสร้างวินัย

การเสริมสร้างวินัยของสถาบันต่างๆ นอกโรงเรียน ต้องมีความรู้ เข้าใจวิสัยทัศน์ จุดหมาย เป้าหมายการเสริมสร้างวินัยนักเรียน มีส่วนร่วมจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนานักเรียน สนับสนุนการจัด กิจกรรมเพื่อพัฒนานักเรียน สร้างความร่วมมือกันระหว่างโรงเรียน บ้าน ชุมชน และองค์กรต่างๆ ในการเสริมสร้างวินัยนักเรียน

นอกจากนี้ การเสริมสร้างวินัยนักเรียนของโรงเรียนนั้น ได้ดำเนินการจัดกิจกรรมมาเป็นเวลา 2 ปีการศึกษาติดต่อกัน ส่งผลให้เห็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านวินัยของนักเรียนเห็นได้ชัดเจน ใน หลายประเด็น สอดคล้องกับข้อสรุปของผู้วิจัยที่ได้สรุปการมีวินัยของนักเรียนว่า (บทที่ 2 หน้า 46-47) การมีวินัย ประกอบด้วยความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลา ซึ่งเป็นลักษณะของนักเรียนที่แสดงออก ถึงความเอาใจใส่ มีใจจดจ่อ ตั้งใจ มุ่งมั่นต่อการเรียน ต่อการเป็นอยู่ของตนเอง และต่อสังคม อย่างเต็ม ความสามารถ ยอมรับผลการกระทำของตนและปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น ได้แก่ มีความรับผิดชอบ ต่อตนเอง ต่อครอบครัวและต่อสังคม เป็นผู้ตรงต่อเวลาในการทำกิจกรรมต่างๆ ทั้งกิจวัตรประจำวัน ของตนเอง และการตรงต่อเวลาในการทำภารกิจที่เกี่ยวกับผู้อื่น

4. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจ อภิปรายผลได้ดังนี้

จากผลการวิจัย ที่ค้นพบว่า การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักเรียน ครู ผู้ปกครอง และ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เปรียบเทียบกันในปีการศึกษา 2562 กับปีการศึกษา 2563 โดย ภาพรวม มีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก และพบว่า ค่าเฉลี่ยในปีการศึกษา 2563 ได้เพิ่มขึ้นจากปี การศึกษา 2562 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีความสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 5 ที่ระบุไว้ว่า ความพึงพอใจของนักเรียน ครู ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในปี

การศึกษา 2563 เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับ อัจฉรา แก้วมุณีรัตน์ (2560 : 115) วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นคุณลักษณะดี เก่ง และมีความสุข โรงเรียนอนุบาลศรีสุนทร จังหวัดภูเก็ต พบว่า ผลการประเมินความพึงพอใจ ตามความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจการจัดประสบการณ์เน้นคุณลักษณะดี เก่งและมีความสุข มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ครูจัดกิจกรรมประสบการณ์โดยใช้เทคนิควิธีการหลากหลาย กระตุ้นให้นักเรียนเกิดคุณลักษณะที่ต้องการ และครูจัดฐานกิจกรรมให้นักเรียนได้ฝึกทักษะอย่างหลากหลาย มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด และสอดคล้องกับวิจัยของ สุมาลี คุณสารวนิช (2559 : 104) วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาล 1 สังกัดเทศบาลเมืองบ้านบึง จังหวัดชลบุรี พบว่า ครู ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความพึงพอใจต่อรูปแบบการบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาล 1 (สถาวร) สังกัดเทศบาลเมืองบ้านบึง จังหวัดชลบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด นอกจากนี้สอดคล้องกับวิจัยของ ราตรี ฉวีวงศ์ (2560 : 182-183) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนหัวเรือพิทยาคมจังหวัดมหาสารคาม และได้ประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนหัวเรือพิทยาคม พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก

การประเมินความพึงพอใจที่มีผลเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า การบริหารสถานศึกษาที่เน้นการบริหารแบบมีส่วนร่วม ที่เปิดโอกาสให้ผู้รับประโยชน์ได้มีส่วนร่วมการบริหารจัดการในสถานศึกษา เป็นการสร้างความพึงพอใจแก่ผู้มีส่วนร่วม สอดคล้องกับข้อสรุปของผู้วิจัย (บทที่ 2 หน้า 34) ได้สรุปว่า การบริหารสถานศึกษาหมายถึง กระบวนการบริหารการศึกษาของสถานศึกษาหรือโรงเรียนที่ผู้บริหารดำเนินกิจกรรมหรือใช้กระบวนการต่างๆ โดยอาศัยความร่วมมือของครู บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ตั้งแต่จากการวางแผน การวินิจฉัยสั่งการ การอำนวยการ การควบคุมและการจัดการต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ มีคุณภาพและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามเจตนารมณ์ของการศึกษา มีชีวิตอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขในสังคม ซึ่งสอดคล้องกับข้อสรุปของผู้วิจัย (บทที่ 2 หน้า 78) สรุปว่า ความพึงพอใจ คือผลตอบแทนที่จะได้รับตามความต้องการที่คาดหวังไว้ ผู้บริหารขององค์กรจำเป็นต้องบริหารจัดการองค์กรเพื่อให้เกิดผลตอบแทน ตามความต้องการทั้งความพึงพอใจของผู้รับบริการ และความพึงพอใจของผู้ปฏิบัติหน้าที่ให้บริการ สถานศึกษาซึ่งเป็นหน่วยงานที่ให้บริการทางการศึกษาของรัฐ ก็ต้องบริหารองค์กร คือสถานศึกษาให้ตอบสนองตามความต้องการของนักเรียน บุคลากร ผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้องที่มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษา โดยคำนึงถึงความพึงพอใจของผู้รับบริการเป็นหลัก ให้ภารกิจของหน่วยงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ ต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นครั้งนี้ ได้จากการศึกษาความต้องการจำเป็น ศึกษาแนวทางในการแก้ปัญหาต่างๆ โดยการสังเคราะห์หลักการทฤษฎีวิธีการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้องค์ประกอบที่เป็นแนวทางใช้แก้ปัญหา ผู้วิจัยรวบรวมองค์ประกอบต่างๆ มาเรียบเรียงเป็นโครงสร้างของรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม มีส่วนที่สำคัญ 3 องค์ประกอบ คือ ตัวป้อน กระบวนการ และผลผลิต โดยกำหนดวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนวิจิตสงคราม ดังนั้น ผู้ต้องการนำรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม จากผลการวิจัยครั้งนี้ไปใช้ จึงควรพิจารณาปรับปรุงและพัฒนา ดังนี้

1. การพัฒนารูปแบบ ที่พบว่า มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก จึงควรให้ผู้บริหาร ครู และผู้เกี่ยวข้องโรงเรียนวิจิตสงคราม นำข้อค้นพบจากการใช้รูปแบบไปดำเนินการปรับใช้และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนให้เกิดประสิทธิผลยิ่งขึ้น

2. ความเหมาะสมของรูปแบบในด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ผู้นำรูปแบบไปใช้ควรศึกษาแนวคิดที่หลากหลายเหมาะสมสำหรับการปรับปรุงรูปแบบให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เพิ่มขึ้น เพื่อให้ได้รูปแบบที่มีแนวความคิดใหม่ๆ และควรพัฒนาในด้านองค์ประกอบต่างๆ ของรูปแบบให้มีความสอดคล้องเหมาะสมกับบริบทและปัจจัยการดำเนินงานของโรงเรียน

3. การมีส่วนร่วมนำข้อมูลย้อนกลับมาปรับปรุงการดำเนินงานให้เหมาะสมยิ่งขึ้น มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ได้มีอิสระในการปรับปรุงการใช้รูปแบบ โดยสร้างแรงจูงใจและเสริมแรงให้แก่ผู้ปฏิบัติ ให้คำนึงถึงประโยชน์ที่จะได้รับร่วมกันจากการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในครั้งนี้ มุ่งผลสำเร็จที่จะเกิดกับผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ครูมีความตระหนักและตั้งใจปฏิบัติงานในหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมายอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดประสิทธิผล ตามเป้าประสงค์ที่กำหนดไว้

4. การมีส่วนร่วมให้ความรู้หรือภูมิปัญญาท้องถิ่นแก่นักเรียนของผู้ปกครอง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ผู้บริหาร ควรมีการทบทวนด้านความมีส่วนร่วม การเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นของผู้ปกครอง ให้สอดคล้องกับบริบทในด้านภูมิปัญญาในท้องถิ่นของโรงเรียน ควรสร้างความสัมพันธ์ และความร่วมมือที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ ให้ผู้ปกครองพึงพอใจและเห็นความสำคัญ ในการมีส่วนร่วมเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นแก่นักเรียน

5. ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียน ในด้านความซื่อสัตย์สุจริต พบว่า ไม่แสวงหาผลประโยชน์ในทางที่เสื่อมเสีย มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ควรมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เสริมสร้างคุณลักษณะด้านความซื่อสัตย์สุจริตเพิ่มขึ้น โดยผู้บริหาร ครูและนักเรียนได้มีส่วนร่วมทำกิจกรรมสร้างจิตสำนึกที่ดีร่วมกัน เรียนรู้โดยการปฏิบัติ ผู้บริหารต้องรณรงค์ให้ครู และผู้ปกครองได้ปฏิบัติตนให้เป็นตัวอย่างที่ดี

ให้นักเรียนเห็นและปฏิบัติตาม จะส่งผลต่อการสร้างเสริมนักเรียนให้เกิดคุณลักษณะด้านความซื่อสัตย์สุจริตที่ยั่งยืนต่อไป

6. ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครองในด้านการมีส่วนร่วม พบว่า การมีส่วนร่วมตัดสินใจการบริหารงานของโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ผู้บริหารจึงควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมการบริหารจัดการของโรงเรียนมากขึ้นและบ่อยครั้งขึ้น อาจเป็นการพบปะอย่างไม่เป็นทางการหรือจัดให้มีการประชุมในระดับสายชั้น หรือการประชุมเฉพาะกลุ่ม ให้ผู้ปกครองได้ร่วมเสนอความคิดเห็นเพื่อการบริหารจัดการ หรือเพื่อจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนสม่ำเสมอ อย่างน้อยภาคเรียนละครั้ง

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบ ผลการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม กับกลุ่มผู้เรียนที่มีขนาดต่างกันหรือในระดับการศึกษาที่ต่างกัน เพื่อจะได้ทราบว่ารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมรูปแบบใด ที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเหมาะสมกับโรงเรียนขนาดใด หรือระดับการศึกษาใด เพื่อจะได้นำไปปรับใช้ได้อย่างเหมาะสม

2. ควรศึกษาแนวทางการพัฒนารูปแบบเพิ่มเติม ในด้านองค์ประกอบโครงสร้างเนื้อหาและภาษา ให้สอดคล้องเหมาะสมกับนักเรียนทุกระดับช่วงชั้น เพื่อให้การใช้รูปแบบมีประสิทธิภาพเกิดผลดีต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ให้สามารถเรียนรู้ และสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3. ควรมีการศึกษาเชิงสาเหตุ หรือเชิงปัจจัยว่า ปัจจัยใดมีอิทธิพลต่อสัมฤทธิ์ผลของคุณภาพการจัดการศึกษาตามรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม เพื่อจะได้ทราบถึงปัจจัยสำคัญๆ สามารถนำมาพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาได้ตรง หรือสอดคล้องกับสาเหตุปัจจัยนั้น

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2540). *คู่มือหลักสูตรก่อนประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2545). *คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม*.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์
- _____. (2543). *การปฏิรูปการศึกษาที่เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุด: แนวทางสู่การปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และแก้ไขเพิ่มเติม
(ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____. (2553). *แนวทางการพัฒนาการวัดและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.
- _____. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- _____. (2550). *หลักสูตรพัฒนาผู้นำการเปลี่ยนแปลง เพื่อรองรับการกระจายอำนาจ
สำหรับผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา*. นครปฐม: สถาบันพัฒนาครู.
- กานต์ ภูนาศ. (2542). *การประถมศึกษา*. กาญจนบุรี : สถาบันราชภัฏกาญจนบุรี.
- กิตติมา ปรีดีติลก. (2542). *การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ : อักษรพัฒนา.
- กิ่งทอง มหาพรไพศาล. (2548). “แนะแนวทางสร้างเด็กดี,” *วิทยจารย์*. 104(2) : 95 -96;
มีนาคม.
- กุลชา ศิรเฉลิมพงศ์. (2544). *แนวทางการพัฒนาความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ตอนต้น โรงเรียนบุรีรัมย์พิทยาคม จังหวัดบุรีรัมย์*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. ขอนแก่น :
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- เกสสินี ชิวปรีชา. (2554). *การพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนดีประจำ
ตำบล*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เกียรติศักดิ์ สุทธิหลวง. (2560). *รูปแบบการพัฒนาความมีวินัยในตนเอง ด้านความรับผิดชอบของ
นักเรียนโรงเรียนห้วยม้าวิทยาคม โรงเรียนห้วยม้าวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 37. แพร่ : โรงเรียนห้วยม้าวิทยาคม*.
- แก้ว นิเมะเริง. (2555). *ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกองค์กรสตรีในการพัฒนาชุมชนใน
จังหวัดลพบุรี*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี. (2559). *คุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณสำหรับครู*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.

จิราพร ไพรณรินทร์ (2556). *ข้อสัต์ยสุจริต*. (เว็บไซต์). เข้าถึงเมื่อ 26 มกราคม 2562 สืบค้นได้จาก http://jiraporn424.blogspot.com/2013/08/blog-post_6965.html

จิราภรณ์ ศรีคำ. (2548). *การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียน* *วชิรวิทย์ระดับประถมศึกษา จังหวัดเชียงใหม่. เชียงใหม่ : โรงเรียนวชิรวิทย์.*

จิตจำนง กิติกริต. (2532). *การพัฒนาชุมชน: การมีส่วนร่วมของประชาชนในงานพัฒนาชุมชน*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์พัฒนาหลักสูตร.

จิตตินันท์ เดชะคุปต์. (2543). *จิตวิทยาการบริหารอุตสาหกรรมท่องเที่ยว*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

จีระพงษ์ หอมสุวรรณ และคณะ. (2556). *การพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา*. ปริญญานิพนธ์การศึกษาดุขฎิบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร. พิษณุโลก: บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยนเรศวร.

จุฑามาศ พันสวรรค. (2562). *การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลนครเชียงใหม่. เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.*

เจนจิรา แสงไกร. (2560). *การปลูกฝังเรื่องค่านิยมความซื่อสัตย์สุจริต*. (เว็บไซต์). สืบค้นจาก <https://janene1155.wordpress.com>. วันที่สืบค้น 24 มีนาคม 2563.

เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง. (2547). *การบริหารงานพัฒนาชนบท*. กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

เฉลิม นิลแก้ว. (2542). *การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการโรงเรียนในการจัดการศึกษาของโรงเรียน* *สังกัดสำนักงานประถมศึกษาอำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่. เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเชียงใหม่.*

ชาญชัย อินทรประวัตติ. (2523). *วิธีสอนทั่วไปและการสอนแบบจุลภาค*. สงขลา: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒสงขลา.

ชุมพล อมตวิยานนท์. (2563). *การพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมชมรมเสริมสร้างทักษะชีวิตทางสังคมของนักเรียนโรงเรียนอุตรกิจ อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่*. กระบี่ :โรงเรียนอุตรกิจ.

ดวงแก้ว กอแก้ว. (2543). *ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมความพึงพอใจในการปฏิบัติงานความผูกพันในองค์กรและเจตคติต่อองค์กร : กรณีศึกษา ธนาคาร กรุงเทพฯ*

จำกัถ (มหาชน) สาขา บางกะปิ. วิทยานิพนธ์ ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (สาขา รัฐศาสตร์) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

คุษฎี โยเหลา. (2535). การสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูหลักเด็กในประเทศไทย โดยใช้การวิเคราะห์เมต้า. กรุงเทพฯ. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

เด่น ชะเนติยง. (2539). การบริหารงานบุคคล. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.

ดิน ปรัชญพฤทธิ. (2543). ภาวะผู้นำและการมีส่วนร่วมพฤติกรรมในองค์การหน่วยที่ 2. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช.

ถนอมทรัพย์ มะลิซ้อน. (2540). ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรวิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหาร การศึกษา). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.

ทงศักดิ์ คุ่มไข่น้ำ และคนอื่นๆ. (2554). การพัฒนาชุมชนเชิงปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: บพิธการพิมพ์.

ทิตนา แคมมณี. (2555). ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มี ประสิทธิภาพ. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ทองใบ สุดซารี. (2547). คู่มือมิติใหม่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น : ผู้บริหารท้องถิ่นที่มาจาก การเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เสมาธรรม.

ทองหล่อ เดชไทย. (2544). ภาวะผู้นำเพื่อการบริหารคุณภาพสู่ความเป็นเลิศ. กรุงเทพฯ : ภาควิชา บริหารงานสาธารณสุข, มหาวิทยาลัยมหิดล.

ทำนอง ภูเกิดพิมพ์. (2551). แนวคิดการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของชุมชน. (ออนไลน์). แหล่งที่มา : <http://gotoknow.org/blog/mathu/334443>. 12 มกราคม 2562.

ธนวิกร สว่างศรี. (2560). การพัฒนารูปแบบการบริหารวิทยาลัยแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับคุณภาพ การเรียนการสอนทั้งระบบของวิทยาลัยอาชีวศึกษาเทศบาลหล่มสัก. เพชรบูรณ์ : วิทยาลัยอาชีวศึกษาเทศบาลหล่มสัก.

ธเนศ จำเกิด. (2548). การสร้างสรรค์ความรู้ตามทฤษฎี Constructionism. (เว็บไซต์). สืบค้นได้ จาก: <http://www.gotoknow.org/blog/tanes> เมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม 2561.

นรินทร์ชัย พัฒนพงศา. (2556). การมีส่วนร่วม หลักการพื้นฐาน เทคนิคและกรณีตัวอย่าง. กรุงเทพฯ : 598 Print.

นันทมนัส รอดพัฒนา. (2554). การจัดทำคู่มือจัดกิจกรรมพัฒนาความมีวินัยของนักเรียน ชั้นประถม ศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสารสาสน์วิเทศบางบอน. สารนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ.

นิมิตร จันทรังสี. (2555). *ความซื่อสัตย์สุจริต*. (เว็บไซต์). สืบค้นจาก <https://www.gotoknow.org/posts/258587>.

เนตร์พัฒนา ยาวีราช. (2556). *การจัดการสมัยใหม่*. กรุงเทพฯ : ทริปเพิ้ล กรุ๊ป.

บุรินทร์ รุจจนพันธุ์. (2552). *ระบบและกลไก คืออะไร*. <http://www.thaiall.com/blog/burin/78>.

เบญจา แสงมะลิ. (2545). *การพัฒนาเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.

ประกิต วงษ์มอญ. (2550). *สภาพการปฏิบัติตามวินัยนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาตามความคิดเห็นของครูฝ่ายปกครองสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรีเขต 1 และเขต 2*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.

ประชุม รอดประเสริฐ. (2547). *นโยบายและการวางแผน หลักการทฤษฎี*. (พิมพ์ครั้งที่ 8). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.

ประทาน คงฤทธิ์ศึกษกร. (2549). *สุขาภิบาลในฐานะปกครองตนเอง*. กรุงเทพฯ : คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตบริหารศาสตร์.

ประสพสุข ศรีหงส์ทอง. (2557). *การพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมด้านประชาธิปไตยโรงเรียนอนุกุลนารี อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์*. กาฬสินธุ์ : โรงเรียนอนุกุลนารี.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2544). *จิตวิทยาการบริหารงานบุคคล*. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดีด.

_____. (2546). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพฯ.

ปิยวลี ธนเศรษฐกร และปนัดดา ธนเศรษฐกร. (2552). *101 เทคนิค การสร้างวินัยเชิงบวก*. กรุงเทพฯ : All Rights Reserved.

ผุสดี แสงหล่อ. (2555). *ศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของโรงเรียนสวนป่าอุบลรัตน์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยองเขต 2*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.

พระธรรมโกศาจารย์. (2559) *พุทธวิธีบริหาร*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พรชัย รัชมิแพทย์. (2551). *หลักกฎหมายการปกครองท้องถิ่นไทย*. นนทบุรี : มหาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- พวงพันธ์ โพธิ์ศรี. (2555). การสร้างแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความซื่อสัตย์สุจริต สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ (ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- พิสนุ พองศรี. (2556). เทคนิควิธีประเมินโครงการ. (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: ด้านสุทธาการพิมพ์.
- ไพโรจน์ พรหมสาส์น. (2544). นานาทัศนะว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี. เอกสารประกอบการฝึกอบรมวิทยากรเครือข่ายเพื่อการปฏิรูปการศึกษา (วปก.) สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา. นครปฐม: โรงพิมพ์สำนักงาน ก.พ.
- ไพโรจน์ สุขสัมฤทธิ์. (2551). การมีส่วนร่วมของประชาชน. วารสารพัฒนาชุมชน. กรุงเทพฯ: 2551. 25-27.
- ไพโรจน์ แสงแดง และคณะ. (2559). การพัฒนาคุณลักษณะสุจริตและภาวะผู้นำให้กับนักเรียนแกนนำโรงเรียนสุจริต โรงเรียนดงยางวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 29. รายงานการวิจัย. อุบลราชธานี : โรงเรียนดงยางวิทยาคม.
- ปาณินา วงศ์เลขา. (2563). ความซื่อสัตย์จิตสำนึกที่ต้องเร่งปลูกฝังแก่เด็กไทย. เว็บไซต์ : สืบค้นได้จาก <https://minthanissara.wordpress.com/ความซื่อสัตย์-จิตสำนึก/> วันที่สืบค้น 25 ธันวาคม 2563.
- มูลนิธิสถาบันวิจัยระบบการศึกษา. (2560). จิตศึกษา. <http://www.ires.or.th/?p=799> ประกาศเมื่อ 15 มกราคม 2560.
- ยุทธ ไกยวรรณ. (2545). พื้นฐานการวิจัย. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- เยาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี. (2546). การประเมินโครงการ แนวคิด และแนวปฏิบัติ. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รัตนา สายคณิต. (2550). การบริหารโครงการ : แนวทางสู่ความสำเร็จ. กรุงเทพฯ: คณะเศรษฐศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ราตรี ฌวิวงศ์. (2560). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนหัวเรือพิทยาคม อำเภอบ้านลาด จังหวัดมหาสารคาม. มหาสารคาม : โรงเรียนหัวเรือพิทยาคม.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554 เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคล เฉลิมพระชนมพรรษา 7 รอบ 5 ธันวาคม 2554. กรุงเทพฯ : ราชบัณฑิตยสถาน.

รุจิร ภูสาระ และจันทรานี สงวนนาม. (2545). *การบริหารหลักสูตรในสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ :

บุ๊คพอยท์.

เรวณี ชัยเชาวรัตน์. (2556). *แนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อการพัฒนาวิชาชีพครู*. วารสารครู
ศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์. 10(1), 34.

โรงเรียนวิจิตสงคราม. (2561). *แผนกลยุทธ์โรงเรียนวิจิตสงคราม ปีการศึกษา 2561 - 2564*. ภูเก็ต :
โรงเรียนวิจิตสงคราม.

_____. (2562). *สมุดบันทึกรายงานการประชุมผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนวิจิตสงคราม*. ภูเก็ต
: โรงเรียนวิจิตสงคราม.

_____. (2562). *หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนวิจิตสงคราม (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2562)*. ภูเก็ต :
โรงเรียนวิจิตสงคราม.

_____. (2562). *แผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษา 2562 โรงเรียนวิจิตสงคราม*. ภูเก็ต :
โรงเรียนวิจิตสงคราม.

_____. (2562). *ประเมินโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน
โรงเรียนวิจิตสงคราม ปีการศึกษา 2562*. ภูเก็ต : โรงเรียนวิจิตสงคราม.

_____. (2562). *รายงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ปีการศึกษา 2562*. ภูเก็ต : โรงเรียน
วิจิตสงคราม.

โรงเรียนสิริเกษมอ่อนเกล้า. (2555). *บทบาทหน้าที่ ภารกิจงานของนักเรียน YC*. ศรีสะเกษ :
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 28.

วรภัทร ณะวัง. (2562). *การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาทักษะการ
เรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนไตรประชาวิทยา อำเภอบัว จังหวัดน่าน*. น่าน :
โรงเรียนไตรประชาวิทยา.

วันชัย โกมลละสุด. (2559). *การบริหารแบบมีส่วนร่วม*. กรุงเทพฯ: กรมโยธาธิการและผังเมือง
กระทรวงมหาดไทย.

ศิริกุล อิศรานุรักษ์ และปราณี สุทธิสุคนธ์. (2550). “การอบรมเลี้ยงดูเด็ก,” *วารสารสาธารณสุขและ
การพัฒนา*. ปีที่ 5 ฉบับที่ 1 : มกราคม – เมษายน.

ศิริชัย กาญจนวาสี. (2545). *ทฤษฎีการประเมิน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศิริพรรณ ประจกกิจ. (2555). ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียน
อนุบาลเกาะจันทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2.
งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์,
มหาวิทยาลัยบูรพา.

สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา. (2559). รายงานการศึกษาแนวโน้ม
การพัฒนาคุณภาพครูเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาสตวรรษที่ 21 (ฉบับย่อ). นครปฐม :
สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา.

สมยศ นาวิการ. (2550). การบริหารและพฤติกรรมองค์กร. กรุงเทพฯ : บรรณกิจ.

_____. (2545). การบริหารแบบมีส่วนร่วม. กรุงเทพฯ : บรรณกิจ.

สมลักษณ์ ไชยเสริฐ. (2559). การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในคณะกรรมการ
ตรวจสอบติดตามการบริหารงานตำรวจนครบาล. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏ
สวนดุสิต.

สมศักดิ์ คงเที่ยง และอัญชลี โพธิ์ทอง. (2542). การบริหารบุคลากรและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์.
กรุงเทพฯ: ภาควิชาการบริหารการศึกษาและอุดมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
รามคำแหง.

สันสิทธิ์ ขวลิตธำรง. (2550). หลักการบริหารรัฐกิจกับระบบราชการไทย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สิริกร ลินสม. (2558). ปัจจัยที่มีผลต่อความมีวินัยในตนเองของนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษา
ตอนต้น โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนนทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาเขต 3. วิทยานิพนธ์ (ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). วิทยาลัยครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

สุชาติ ธมมกาโม (ปิติ). (2561). การพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ศึกษาพระพุทธ-
ศาสนวันอาทิตย์ ในเขตปกครองคณะสงฆ์ ภาค 13. ดุษฎีนิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

สุปรียา กมลาศน์. (2545). กลยุทธ์การบริหาร. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

สุมาลี คุณสารวนิช. (2559). การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมเพื่อเพิ่ม
ประสิทธิภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาล 1 (สถาวร) สังกัดเทศบาลเมือง
บ้านปึง อำเภอบ้านปึง จังหวัดชลบุรี. ชลบุรี : โรงเรียนเทศบาล 1 (สถาวร).

- สุรเกียรติ์ จอมไพรศรี. (2550). *การพัฒนาวินัยนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ขอนแก่น เขต 2*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- สุรพล บัวพิมพ์. (2551). *เอกสารประกอบการสอนวิชาผู้บริหารมืออาชีพ*. ลำปาง : คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัย ราชภัฏลำปาง.
- สุลักษณ์ ศิวรักษ์. (2548). *การบริหารกับการมีส่วนร่วมของประชาชน*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ สารมวล.
- เสกศักดิ์ การวินพฤติ. (2562). *การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของชุมชน ตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนเทศบาลตะโหนด จังหวัดพัทลุง*. พัทลุง : โรงเรียนเทศบาลตะโหนด.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2553). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553*. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2540). *เอกสารประกอบการอบรมหลักสูตร ฝึกอบรมผู้บริหารสถานศึกษาหมวด 2 บริหารศาสตร์*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.
- _____. (2547). *หลักและกระบวนการบริหาร*. (ออนไลน์). สืบค้นได้จาก: <http://www.kunkroo.com/admin1.htm> เมื่อวันที่ 22 ธันวาคม 2561.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- _____. (2547). *แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน*. กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____. (2556). *คู่มือการบริหารโรงเรียนในโครงการพัฒนา การบริหารรูปแบบนิติบุคคล*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. (2540). *การเสริมสร้างวินัยให้แก่คนในชาติ*. ม.ป.ท.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2562). *การวิจัยและพัฒนา รูปแบบ กลไกการเสริมสร้างวินัยนักเรียนในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านความซื่อสัตย์สุจริต*. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.

_____. (2561). *การวิจัยและพัฒนา รูปแบบ กลไกการเสริมสร้างวินัยนักเรียนในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลา*. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.

สำนักทดสอบทางการศึกษา, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2563). *การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอ็น.เอ.รัตนะเทรตติ้ง.

_____. (2563). *การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ : เอ็น.เอ.รัตนะเทรตติ้ง.

สำนักป้องกันการทุจริต 2 สำนักงาน ป.ป.ช. (2546). *การเสริมสร้างอุดมการณ์ความซื่อสัตย์สุจริตให้แก่เยาวชนในสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ. สืบค้นจาก <http://www.moe.go.th/honest/>.

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). *แนวทางการพัฒนา การวัดและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาพหุศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

สำเนา พุทธปวน. (2548). *การศึกษาการส่งเสริมพัฒนาวินัยนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1*. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต เลย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.

เสกศักดิ์ การวินพฤติ. (2562). *การพัฒนาแบบการบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของชุมชน ตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนเทศบาลตะโหนด จังหวัดพัทลุง*. พัทลุง : โรงเรียนเทศบาลตะโหนด.

อมรชัย ดันติเมธ. (2542). *การบริหารสถานศึกษาปฐมวัย*. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

อคิน รพีพัฒน์. (2547). *การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาชนบทในสภาพสังคมและวัฒนธรรมไทย*. กรุงเทพฯ : ศักดิ์โสภารการพิมพ์.

อมรรัตน์ เชิงหอม. (2545). *การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องวันสำคัญของไทย กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การประถมศึกษา). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.

อัจฉรา แก้วมณีรัตน์. (2560). การพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมการจัด
ประสบการณ์ที่เน้นคุณลักษณะดี เก่ง และมีความสุข โรงเรียนอนุบาลศรีสุนทร
จังหวัดภูเก็ต. ภูเก็ต : โรงเรียนอนุบาลศรีสุนทร.

เอกชัย กี่สุขพันธ์. (2544). *การบริหารทักษะและผลการปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: สุขภาพใจ.

อำนาจ อนันตชัย. (2547). *การระดมการมีส่วนร่วมของประชาชน*. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัย
ธรรมาธิราช.

Best John W. and James V.Kahn. (1993). *Research in Education*. (7th ed). Boston:
Allyn and Bacon.

Hoy, Wayne K. & Cecil, Miskel G., (1996). *Educational Administration Theory,
Rescarch, and Practice*. New York : McGraw – Hill Inc.

Keeves, P. J. (1988). *Model and model building educational research methodology
and measurement: An international handbook*. Oxford, United Kingdom:
Pergamon.

Cohen. J. M. & Uphoff. N. T. (1980). *Participation place in rural development: Seeking
claritythrough specificity world development*. New York : Cornell University.

Kotler, Philip. (2003). *Marketing Management*. New Jersey: Prentice Hall.

Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). *Determining Sample Size for Research Activities*.
Educational and Psychological Measurement, 30(3), pp. 607-610.

Millett, J.D. (1954). *Management in Public Service*. New York: McGraw-Hill.

Nadler, D.L. (1980). Role of models in organizational assessment In Lawler, E.E. &
Seashore. S.E. (Eds.) *organizational assessment perspective on the
measurement of organizational behavior and the quality of work life*.
New York: John Wiley & Sons.

Reeder William W, (1974). *Some Aspects of the Informal Social Participation of
FormFamilies in New York State Cornell University*. Unpublished :
Dissertation.

Robbins, S.P. (1993). *Organizational behavior : Concepts, controversies and
applications*. (3rd ed). New Jersey: Prentice-Hall.

Russell C. Swansburg, (1996). *Management and Leadership for Nurse Managers*.

Boston : Jones and Barlett Publishers.

Stephen J. Knezevich. (1984). *Administration of Public Education*. New York: Harper and Row Publisher.

Swansburg, R. M. (1996). *Management and leadership for nurse managers*. Boston: Jones and Bartlett.

Tiffin and Mecomick. (1968). *Psychology of Industrial Behavior*. New York: McGraw-Hill.

ภาคผนวก

การพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียน ความซื่อสัตย์สุจริตและความมีวินัยของนักเรียน โรงเรียนวิจิตสงคราม

ภาคผนวก

- ก หนังสือขอความอนุเคราะห์
- ข รายนามผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ
- ค ตารางสำเร็จรูปกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ของเครจซี่และมอร์แกน
- ง ผลการตรวจสอบหาค่าความตรง (IOC) ของเครื่องมือวิจัย
- จ ผลการหาค่าความเที่ยง (α) ของเครื่องมือวิจัย
- ฉ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- ช แบบสรุปผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- ช ร่องรอยผลการวิจัย ภาพถ่ายกิจกรรม
- ณ การเผยแพร่ผลงาน
- ญ ประวัติผู้วิจัย

ภาคผนวก ก
หนังสือขอความอนุเคราะห์

ที่ ศธ 04111.58/ว 27

โรงเรียนวิจิตสงคราม
อำเภอเมืองจังหวัดภูเก็ต 83000

25 มีนาคม 2562

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถามสำรวจความต้องการจำเป็นในการพัฒนา
รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ด้านความซื่อสัตย์สุจริตและ
ความมีวินัยของนักเรียน โรงเรียนวิจิตสงคราม

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสำรวจความต้องการจำเป็น จำนวน 2 ฉบับ

ด้วยโรงเรียนวิจิตสงคราม ได้จัดทำแบบสอบถามเพื่อสำรวจความต้องการจำเป็นในการพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ด้านความซื่อสัตย์สุจริตและความมีวินัยของนักเรียน โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ด้านผลสัมฤทธิ์ความซื่อสัตย์สุจริตและความมีวินัย เพื่อนำมาใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนวิจิตสงคราม ดังรายละเอียดที่แนบมาพร้อมนี้

โรงเรียนวิจิตสงคราม พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้ที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญในการตรวจสอบงานวิจัย จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านให้ตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถามเพื่อสำรวจความต้องการจำเป็นในการพัฒนารูปแบบครั้งนี้ และให้ข้อเสนอแนะตามที่ท่านเห็นสมควร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(นายพงศ์ธรจันทโพธิ์)

ผู้อำนวยการโรงเรียนวิจิตสงคราม

งานบริหารทั่วไป

โทร.0-7621-6919

โทรสาร. 0-7621-6919

ที่ ศธ 04111.58/ว 30

โรงเรียนวิจิตสงคราม
อำเภอเมืองจังหวัดภูเก็ต 83000

28 มีนาคม 2562

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบเหมาะสมสอดคล้องของโครงร่างรูปแบบการบริหารแบบ
มีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ด้านผลสัมฤทธิ์ ความซื่อสัตย์สุจริตและมีวินัยของ
นักเรียน โรงเรียนวิจิตสงคราม

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. โครงร่างรูปแบบการพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพ
ผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ ความซื่อสัตย์สุจริตและมีวินัยของนักเรียน จำนวน 1 เล่ม
2. แบบตรวจสอบความเหมาะสมสอดคล้องของโครงร่างรูปแบบ จำนวน 1 ฉบับ

ด้วยโรงเรียนวิจิตสงคราม ได้พัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนา
คุณภาพผู้เรียน ด้านความซื่อสัตย์สุจริตและความมีวินัยของนักเรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้โรงเรียนมีรูปแบบที่เหมาะสม เพื่อนำมาใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษาของ
โรงเรียนวิจิตสงคราม ดังรายละเอียดตามเค้าโครงที่แนบมาพร้อมนี้

โรงเรียนวิจิตสงคราม พิจารณาเห็นว่าท่าน มีความรู้และความเชี่ยวชาญที่จะ
เสนอแนะในการพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมครั้งนี้ได้ จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านให้
ตรวจสอบความเหมาะสมสอดคล้องของโครงร่างรูปแบบ และให้ข้อเสนอแนะตามที่เห็นสมควร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(นายพงศ์ธร จันพลโท)

ผู้อำนวยการโรงเรียนวิจิตสงคราม

งานบริหารทั่วไป

โทร.0-7621-6919

โทรสาร. 0-7621-6919

ภาคผนวก ข
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

สำหรับตรวจสอบความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความซื่อสัตย์สุจริตและความมีวินัยของนักเรียน โรงเรียนวิจิตสงคราม ประกอบด้วย

1. นายชล่ำ อรรถธรรม	ผู้ทรงคุณวุฒิสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. นายสายัณห์ ไกรนรา	อดีตผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่
3. นายนันทะ ศรีเจริญโชติ	อดีตผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ
โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 44 นครราชสีมา
4. นายมนตรี พรผล	ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ
โรงเรียนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์ภูเก็ต
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพังงา ภูเก็ต ระนอง
5. ผศ.ดร.พิสนุ พองศรี	ผู้ทรงคุณวุฒิสาขาการประเมินผลและวิจัยทางการศึกษา

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (IOC) ของแบบสอบถามชนิดมาตราประมาณค่า 5 ระดับ

1. นายชัยยุทธ อินฤทธิพงศ์	ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี
2. นายเกียรติศักดิ์ ปิลวาสน์	อดีตผู้อำนวยการเชี่ยวชาญโรงเรียนสตรีภูเก็ต
3. นางสาวมณีนรัตน์ บุญเต็ม	ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญโรงเรียนบ้านถ้ำทองหลาง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา
4. นายบุญรัฐ หล้าแหลม	ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญโรงเรียนบ้านทุ่งเจดีย์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา
5. ผศ.ดร.พิสนุ พองศรี	ผู้ทรงคุณวุฒิสถาบันการประเมินผลและวิจัยทางการศึกษา

ภาคผนวก ค

ตารางสำเร็จรูปกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ของเครื่องซีและมอร์แกน

ตารางกำหนดกลุ่มตัวอย่าง ใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน

ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) ระดับความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ 5% และระดับความเชื่อมั่น 95% ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3.3 ขนาดของประชากรและกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน

ขนาด ประชากร	ขนาด ตัวอย่าง	ขนาด ประชากร	ขนาด ตัวอย่าง	ขนาด ประชากร	ขนาด ตัวอย่าง	ขนาด ประชากร	ขนาด ตัวอย่าง	ขนาด ประชากร	ขนาด ตัวอย่าง
10	10	100	80	280	162	800	260	2,800	338
15	14	110	86	290	165	850	265	3,000	341
20	19	120	92	300	169	900	269	3,500	346
25	24	130	97	320	175	950	274	4,000	351
30	28	140	103	340	181	1,000	278	4,500	354
35	32	150	108	360	186	1,100	285	5,000	357
40	36	160	113	380	191	1,200	291	6,000	361
45	40	170	118	400	196	1,300	297	7,000	364
50	44	180	123	420	201	1,400	302	8,000	367
55	48	190	127	440	205	1,500	306	9,000	368
60	52	200	132	460	210	1,600	310	10,000	370
65	56	210	136	480	214	1,700	313	15,000	375
70	59	220	140	500	217	1,800	317	20,000	377
75	63	230	144	550	226	1,900	320	30,000	379
80	66	240	148	600	234	2,000	322	40,000	380
85	70	250	152	650	242	2,200	327	50,000	381
90	73	260	155	700	248	2,400	331	75,000	382
95	76	270	159	750	254	2,600	335	100,000	384

ที่มา : (Robert V. Krejcie and Eayle W. Morgan. 1970)

ภาคผนวก ง

ผลการตรวจสอบหาค่าความตรง (IOC) ของเครื่องมือวิจัย (แบบสอบถาม)

สรุปผลการตรวจสอบหาค่าความตรง (IOC) ของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความซื่อสัตย์สุจริตและมีวินัยของนักเรียน โรงเรียนวิจิตสงคราม อำเภอมือง จังหวัดภูเก็ต ดังนี้

1. แบบสอบถามความต้องการจำเป็นในการพัฒนารูปแบบ จำนวน 2 ฉบับ คือ

ฉบับที่ 1 แบบสอบถามความต้องการจำเป็นจากผู้ปกครอง จำนวน 8 ข้อ ได้ค่าความตรง (IOC) มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 0.80-1.00 ได้ค่าความตรง (IOC) รวมทั้งฉบับ = 0.89

ฉบับที่ 2 แบบสอบถามความต้องการจำเป็นจากครู จำนวน 10 ข้อ ได้ค่าความตรง (IOC) มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 0.80-1.00 ได้ค่าความตรง (IOC) รวมทั้งฉบับ = 0.92

2. แบบสอบถามความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ของรูปแบบ จำนวน 1 ฉบับ คือ

ฉบับที่ 3 แบบสอบถามความเหมาะสมและความเป็นไปได้ จากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 ข้อ ได้ค่าความตรง (IOC) มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 0.80-1.00 ได้ค่าความตรง (IOC) รวมทั้งฉบับ = 0.92

3. แบบสอบถามผลในการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความซื่อสัตย์สุจริต ความมีวินัย และความพึงพอใจ จำนวน 8 ฉบับ คือ

ฉบับที่ 4 แบบสอบถามผลการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม ของครู จำนวน 26 ข้อ ได้ค่าความตรง (IOC) มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 0.80-1.00 ได้ค่าความตรง (IOC) รวมทั้งฉบับ = 0.89

ฉบับที่ 5 แบบสอบถามผลการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม ของผู้ปกครอง จำนวน 10 ข้อ ได้ค่าความตรง (IOC) มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 0.80-1.00 ได้ค่าความตรง (IOC) ทั้งฉบับ = 0.92

ฉบับที่ 6 แบบสอบถามความซื่อสัตย์สุจริต ของนักเรียน จำนวน 10 ข้อ ได้ค่าความตรง (IOC) มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 0.80-1.00 ได้ค่าความตรง (IOC) รวมทั้งฉบับ = 0.91

ฉบับที่ 7 แบบสอบถามความมีวินัย ของนักเรียน จำนวน 18 ข้อ ได้ค่าความตรง (IOC) มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 0.80-1.00 ได้ค่าความตรง (IOC) รวมทั้งฉบับ = 0.89

ฉบับที่ 8 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน จำนวน 20 ข้อ ได้ค่าความตรง (IOC) มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 0.80-1.00 ได้ค่าความตรง (IOC) รวมทั้งฉบับ = 0.82

ฉบับที่ 9 แบบสอบถามความพึงพอใจของครู จำนวน 20 ข้อ ได้ค่าความตรง (IOC) มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 0.80-1.00 ได้ค่าความตรง (IOC) รวมทั้งฉบับ = 0.84

ฉบับที่ 10 แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ปกครอง จำนวน 15 ข้อ ได้ค่าความตรง (IOC) มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 0.80-1.00 ได้ค่าความตรง (IOC) รวมทั้งฉบับ = 0.85

ฉบับที่ 11 แบบสอบถามความพึงพอใจของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 5 ข้อ ได้ค่าความตรง (IOC) มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 0.80-1.00 ได้ค่าความตรง (IOC) รวมทั้งฉบับ = 0.90

1. แบบสอบถามความต้องการจำเป็นในการพัฒนารูปแบบ จำนวน 2 ฉบับ ได้ค่าความตรง (IOC) ดังนี้

ฉบับที่ 1 จำนวน 8 ข้อ

ข้อคำถาม ที่	คะแนนการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ					ΣR	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1	0	+1	+1	+1	+1	4	0.80
2	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80
3	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80
4	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
6	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
รวม	7	7	7	7	7	4.38	0.88

ฉบับที่ 2 จำนวน 10 ข้อ

ข้อคำถาม ที่	คะแนนการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ					ΣR	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80
2	0	+1	+1	+1	+1	4	0.80
3	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80
4	+1	0	+1	+1	+1	5	1.00
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
8	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80
9	0	+1	+1	+1	+1	4	0.80
10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
รวม	8	9	9	9	9	4.5	0.90

2. แบบสอบถามความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการพัฒนารูปแบบ จำนวน 1 ฉบับ
ได้ค่าความตรง (IOC) ดังนี้

ฉบับที่ 3 จำนวน 7 ข้อ

ข้อคำถาม ที่	คะแนนการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ					ΣR	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80
2	0	+1	+1	+1	+1	4	0.80
3	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80
4	+1	0	+1	+1	+1	5	1.00
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
รวม	6	6	6	6	7	4.57	0.91

3. แบบสอบถามผลการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ความซื่อสัตย์สุจริต ความมีวินัยและความพึงพอใจ จำนวน 8 ฉบับ ได้ค่าความตรง (IOC) ดังนี้

ฉบับที่ 4 จำนวน 26 ข้อ

ข้อคำถาม ที่	คะแนนการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ					ΣR	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80
2	0	+1	+1	+1	+1	4	0.80
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
5	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80
6	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
8	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80
9	0	+1	+1	+1	+1	4	0.80
10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
11	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
12	0	+1	+1	+1	+1	4	0.80
13	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
14	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80
15	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
16	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80
17	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
18	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
19	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80
20	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80
21	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80
22	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80
23	0	+1	+1	+1	+1	4	0.80
24	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80
25	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
26	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
รวม	22	22	25	24	22	4.42	0.88

ฉบับที่ 5 จำนวน 10 ข้อ

ข้อคำถาม ที่	คะแนนการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ					ΣR	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
2	0	+1	+1	+1	+1	4	0.80
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
5	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
9	0	+1	+1	+1	+1	4	0.80
10	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80
รวม	8	8	10	10	10	4.6	0.92

ฉบับที่ 6 จำนวน 10 ข้อ

ข้อคำถาม ที่	คะแนนการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ					ΣR	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80
2	+1	+1	+1	+1	0	4	1.00
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
4	0	+1	+1	+1	+1	4	0.80
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
7	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
9	+1	+1	+1	+1	0	4	1.00
10	0	+1	+1	+1	+1	4	0.80
รวม	8	10	9	9	8	4.4	0.92

ฉบับที่ 7 จำนวน 18 ข้อ

ข้อคำถาม ที่	คะแนนการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ					ΣR	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80
2	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80
3	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
5	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80
6	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80
7	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
9	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
10	0	+1	+1	+1	+1	4	0.80
11	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
12	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80
13	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80
14	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80
15	0	+1	+1	+1	+1	4	0.80
16	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80
17	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
18	0	+1	+1	+1	+1	4	0.80
รวม	15	16	14	17	15	4.28	0.86

ฉบับที่ 8 จำนวน 20 ข้อ

ข้อคำถาม ที่	คะแนนการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ					ΣR	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1.	0	+1	+1	+1	+1	4	0.80
2.	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80
3.	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80
4.	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80
5.	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80
6.	0	+1	+1	+1	+1	4	0.80
7.	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80
8.	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80
9.	0	+1	+1	+1	+1	4	0.80
10.	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80
11.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
12.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
13.	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80
14.	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80
15.	0	+1	+1	+1	+1	4	0.80
16.	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80
17.	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80
18.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
19.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
20.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
รวม	16	17	17	16	19	4.25	0.85

ฉบับที่ 9 จำนวน 20 ข้อ

ข้อคำถาม ที่	คะแนนการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ					ΣR	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1	0	+1	+1	+1	+1	4	0.80
2	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80
3	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80
4	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
6	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80
7	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
9	0	+1	+1	+1	+1	4	0.80
10	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80
11	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
12	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
13	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80
14	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80
15	0	+1	+1	+1	+1	4	0.80
16	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80
17	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80
18	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
19	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
20	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
รวม	17	17	18	17	18	4.35	0.87

ฉบับที่ 10 จำนวน 15 ข้อ

ข้อคำถาม ที่	คะแนนการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ					ΣR	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1	0	+1	+1	+1	+1	4	0.80
2	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80
3	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
6	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
9	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
10	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80
11	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80
12	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80
13	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80
14	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80
15	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80
รวม	14	12	13	13	13	4.33	0.87

ฉบับที่ 11 จำนวน 5 ข้อ

ข้อคำถาม ที่	คะแนนการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ					ΣR	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1.	0	+1	+1	+1	+1	4	0.80
2.	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80
3.	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80
4.	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80
5.	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80
รวม	4	4	4	4	4	4	0.80

ภาคผนวก จ

การหาค่าความเที่ยง (α) ของเครื่องมือวิจัย (แบบสอบถาม)

สรุปผลการตรวจสอบหาค่าความเที่ยง (α) ของเครื่องมือวิจัย จากการทดลองนำไปใช้ การพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความซื่อสัตย์สุจริตและมีวินัยของนักเรียน โรงเรียนวิจิตสงคราม อำเภอมือง จังหวัดภูเก็ต ดังนี้

หาค่าความเที่ยง (Reliability) ตามสูตรของ Cronbach วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for WINDOWS ได้ค่าดังนี้

1. แบบสอบถามความต้องการจำเป็น ในการพัฒนารูปแบบ จำนวน 2 ฉบับ คือ

ฉบับที่ 1 สำนวความต้องการจำเป็นจากผู้ปกครอง จำนวน 8 ข้อ ได้ค่าความเที่ยง

$$(\alpha) = 0.80$$

ฉบับที่ 2 สำนวความต้องการจำเป็นจากครู จำนวน 10 ข้อ ได้ค่าความเที่ยง (α) = 0.86

2. แบบสอบถามความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ จำนวน 1 ฉบับ คือ

ฉบับที่ 3 แบบสอบถามความเหมาะสมและความเป็นไปได้ จำนวน 7 ข้อ ได้ค่าความเที่ยง

$$(\alpha) = 0.83$$

3. แบบสอบถามผลในการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความซื่อสัตย์สุจริต ความมีวินัย และความพึงพอใจ จำนวน 8 ฉบับ คือ

ฉบับที่ 4 แบบสอบถามการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ของครู จำนวน 26 ข้อ ได้ค่าความเที่ยง (α) = 0.75

ฉบับที่ 5 แบบสอบถามการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ของผู้ปกครอง จำนวน 10 ข้อ ได้ค่าความเที่ยง (α) = 0.74

ฉบับที่ 6 แบบสอบถามผลจากการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมฯ ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ของนักเรียน จำนวน 10 ข้อ ได้ค่าความเที่ยง (α) = 0.91

ฉบับที่ 7 แบบสอบถามผลจากการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมฯ ด้านความมีวินัย ของนักเรียน จำนวน 18 ข้อ ได้ค่าความเที่ยง (α) = 0.82

ฉบับที่ 8 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน จำนวน 20 ข้อ ได้ค่าความเที่ยง (α) = 0.87

ฉบับที่ 9 แบบแบบสอบถามความพึงพอใจของครู จำนวน 20 ข้อ ได้ค่าความเที่ยง (α) = 0.88

ฉบับที่ 10 แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ปกครอง จำนวน 15 ข้อ ได้ค่าความเที่ยง (α) = 0.91

ฉบับที่ 11 แบบสอบถามความพึงพอใจของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 5 ข้อ ได้ค่าความเที่ยง (α) = 0.77

ฉบับที่ 1 จำนวน 8 ข้อ ได้ค่าความเที่ยง (α) = 0.80

Reliability

***** Method 1 (space saver) will be used for this analysis *****

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
1Qu1	25.0000	7.5862	.6067	.7662
1Qu2	25.1333	7.9126	.5893	.7715
1Qu3	24.9667	8.8609	.3096	.8119
1Qu4	24.8000	7.8207	.7242	.7559
1Qu5	25.1333	6.5333	.7556	.7317
1Qu6	24.8333	7.0402	.7306	.7414
1Qu7	25.7333	8.0644	.2466	.8514
1Qu8	24.8000	7.8207	.7242	.7559

Reliability Coefficients

N of Cases = 30.0 N of Items = 8

Alpha = .8038

ฉบับที่ 2 จำนวน 10 ข้อ ได้ค่าความเที่ยง (α) = 0.86

Reliability

***** Method 1 (space saver) will be used for this analysis *****

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
2Qu1	37.4000	15.9724	.5087	.8467
2Qu2	37.6000	15.9724	.6333	.8379
2Qu3	37.3000	17.5966	.2871	.8611
2Qu4	37.3000	16.3552	.6058	.8411
2Qu5	37.5000	13.5000	.8878	.8086
2Qu6	37.3000	15.1138	.6626	.8332
2Qu7	38.3000	15.1138	.5167	.8486
2Qu8	38.1000	13.7483	.6405	.8380
2Qu9	37.0000	15.5172	.6049	.8385
2Qu10	37.5000	17.8448	.3010	.8596

Reliability Coefficients

N of Cases = 30.0 N of Items = 10

Alpha = .8558

ฉบับที่ 3 จำนวน 7 ข้อ ได้ค่าความเที่ยง (α) = 0.83

Reliability

***** Method 1 (space saver) will be used for this analysis *****

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
3Qu1	54.4667	33.7747	-.4431	.8412
3Qu2	54.3000	31.8724	.5707	.8374
3Qu3	54.3333	29.4023	.5798	.8132
3Qu4	54.3000	30.7690	.5160	.8192
3Qu5	53.8667	29.8437	.4807	.8186
3Qu6	54.4624	33.8847	-.5431	.8412
3Qu7	54.4560	31.8524	.5344	.8374

Reliability Coefficients

N of Cases = 10.0 N of Items = 7

Alpha = .8303

ฉบับที่ 4 จำนวน 26 ข้อ ได้ค่าความเที่ยง (α) = 0.75

Reliability

***** Method 1 (space saver) will be used for this analysis *****

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
4Qu1	75.4667	22.8381	-.0369	.7656
4Qu2	74.7333	19.9238	.5481	.7215
4Qu3	75.7333	18.6381	.8323	.6987
4Qu4	75.1333	22.8381	-.0236	.7612
4Qu5	74.8667	21.6952	.2305	.7449
4Qu6	74.8000	22.3143	.0258	.7656
4Qu7	74.8667	21.9810	.1070	.7557
4Qu8	75.7333	18.6381	.8323	.6987
4Qu9	74.4667	21.1238	.2758	.7423
4Qu10	74.8667	20.9810	.3942	.7344
4Qu11	75.7333	18.6381	.8323	.6987
4Qu12	74.3333	25.3810	-.3844	.8046
4Qu13	75.7333	18.6381	.8323	.6987
4Qu14	74.6667	20.5238	.4682	.7288
4Qu15	75.7333	18.6381	.8323	.6987
4Qu16	74.3333	23.9524	-.2343	.7772
4Qu17	73.7333	21.4952	.3423	.7388
4Qu18	73.9333	20.7810	.4202	.7323
4Qu19	73.9333	19.6381	.6866	.7137
4Qu20	73.9333	21.7810	.1992	.7470
4Qu21	73.9333	22.7810	-.0118	.7604
4Qu22	74.8667	21.9810	.1070	.7557
4Qu23	73.9333	20.7810	.4202	.7323
4Qu24	75.7333	18.6381	.8323	.6987
4Qu25	75.7333	18.6381	.8323	.6987
4Qu26	75.7333	18.6381	.8323	.6987

Reliability Coefficients

N of Cases = 30.0

N of Items = 26.0

Alpha = .7493

ฉบับที่ 5 จำนวน 10 ข้อ ได้ค่าความเที่ยง (α) = 0.74

Reliability

***** Method 1 (space saver) will be used for this analysis *****

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
C1	25.2000	5.7658	.5903	.6833
C2	25.0333	6.9834	.1565	.7665
C3	24.8667	5.7888	.6822	.6710
C4	25.2000	4.5343	.7792	.6160
C5	24.9000	5.2205	.6545	.6602
C6	25.8000	5.4899	.3352	.7628
C7	25.0000	7.5862	.0416	.7662
C8	24.9560	5.2205	.6545	.6602
C9	25.8000	5.4099	.3552	.7358
C10	25.7200	5.8558	.5903	.6742

Reliability Coefficients

N of Cases = 30.0

N of Items = 10

Alpha = .7417

ฉบับที่ 6 จำนวน 10 ข้อ ได้ค่าความเที่ยง (α) = 0.91

Reliability

***** Method 1 (space saver) will be used for this analysis *****

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
6Qu1	52.0000	28.5517	.5988	.9005
6Qu2	52.1667	27.6609	.7386	.8944
6Qu3	52.6000	28.7310	.4929	.9063
6Qu4	52.7333	31.0299	.5172	.9040
6Qu5	52.9667	29.4126	.6840	.8980
6Qu6	52.7000	28.7690	.7957	.8942
6Qu7	52.8333	29.5230	.7431	.8970
6Qu8	52.4333	28.6678	.7131	.8962
6Qu9	52.3000	29.1138	.5555	.9021
6Qu10	52.3000	28.9069	.4908	.9060

Reliability Coefficients

N of Cases = 30.0

N of Items = 10

Alpha = .9065

ฉบับที่ 7 จำนวน 18 ข้อ ได้ค่าความเที่ยง (α) = 0.82

Reliability

***** Method 1 (space saver) will be used for this analysis *****

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
7Qu1	57.8667	25.6952	.2405	.8195
7Qu2	57.0000	22.5714	.6623	.7926
7Qu3	58.1333	22.9810	.7814	.7891
7Qu4	57.8667	25.6952	.2405	.8195
7Qu5	57.1333	24.5524	.4731	.8066
7Qu6	58.1333	22.9810	.7814	.7891
7Qu7	57.5333	26.8381	.0761	.8261
7Qu8	57.2667	26.2095	.2097	.8197
7Qu9	57.2000	25.0286	.2800	.8191
7Qu10	57.2667	25.6381	.2362	.8202
7Qu11	58.1333	22.9810	.7814	.7891
7Qu12	56.8667	25.6952	.2405	.8195
7Qu13	57.2667	25.9238	.2683	.8170
7Qu14	58.1333	22.9810	.7814	.7891
7Qu15	56.7333	29.4952	-.3090	.8597
7Qu16	58.1333	22.9810	.7814	.7891
7Qu17	57.0667	24.9238	.4470	.8083
7Qu18	58.1333	22.9810	.7814	.7891

Reliability Coefficients

N of Cases = 30.0

N of Items = 18

Alpha = .8190

ฉบับที่ 9 จำนวน 20 ข้อ ได้ค่าความเที่ยง (α) = 0.88

Reliability

***** Method 1 (space saver) will be used for this analysis *****

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA) Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
9Qu1	74.6000	52.5931	-.1897	.8919
9Qu2	74.4000	50.7310	.0286	.8920
9Qu3	74.5000	47.0172	.4944	.8760
9Qu4	74.3000	46.9759	.6968	.8722
9Qu5	74.0000	47.3793	.4154	.8786
9Qu6	74.3000	43.8724	.6740	.8691
9Qu7	74.4000	44.5241	.6837	.8692
9Qu8	74.6000	43.6966	.6856	.8686
9Qu9	74.9000	45.6103	.5994	.8724
9Qu10	75.2000	46.5103	.3734	.8818
9Qu11	73.7000	45.5276	.6090	.8721
9Qu12	73.9000	46.8517	.4570	.8773
9Qu13	74.3000	44.2862	.6314	.8709
9Qu14	74.5000	48.0517	.5869	.8753
9Qu15	74.7000	47.5966	.5357	.8755
9Qu16	74.3000	43.8724	.6740	.8691
9Qu17	74.6000	52.5931	-.1897	.8919
9Qu18	74.7000	47.5966	.5357	.8755
9Qu19	74.3000	46.9759	.6968	.8722
9Qu20	74.4000	50.7310	.0286	.8920

Reliability Coefficients

N of Cases = 30.0 N of Items = 20.0

Alpha = .8817

ฉบับที่ 10 จำนวน 15 ข้อ ได้ค่าความเที่ยง (α) = 0.91

Reliability

***** Method 1 (space saver) will be used for this analysis *****

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
10Qu1	112.5860	118.1740	-.0451	.9166
10Qu2	112.3526	114.9220	.1709	.9156
10Qu3	112.4193	109.0982	.5881	.9091
10Qu4	112.3860	111.8257	.5781	.9100
10Qu5	112.0060	110.5962	.4728	.9109
10Qu6	112.3060	107.9228	.6855	.9076
10Qu7	112.3836	108.6175	.6348	.9084
10Qu8	112.5526	105.4914	.6915	.9069
10Qu9	112.8388	108.0478	.6515	.9080
10Qu10	112.9243	107.3853	.4511	.9126
10Qu11	111.7943	110.4018	.5022	.9105
10Qu12	111.9296	110.9617	.4754	.9109
10Qu13	112.2526	105.0903	.7817	.9054
10Qu14	112.5193	113.9077	.4183	.9119
10Qu15	112.4860	111.2936	.4422	.9114

Reliability Coefficients

N of Cases = 30.0 N of Items = 15

Alpha = .9134

ฉบับที่ 11 จำนวน 5 ข้อ ได้ค่าความเที่ยง (α) = 0.77

Reliability

***** Method 1 (space saver) will be used for this analysis *****

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
11Qu1	74.8667	20.9810	.3942	.7444
11Qu2	75.7333	18.6381	.8323	.7987
11Qu3	74.3333	25.3810	-.3844	.8046
11Qu4	75.7333	18.6381	.8323	.7387
11Qu5	74.6667	20.5238	.4682	.7888

Reliability Coefficients

N of Cases = 30.0 N of Items = 5.0

Alpha = .7662

ภาคผนวก ฉ
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามการพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความซื่อสัตย์สุจริตและมีวินัยของนักเรียน
โรงเรียนวิจิตสงคราม อำเภอมือง จังหวัดภูเก็ต
ปีการศึกษา 2562-2563

ฉบับที่ 1 ผู้ตอบแบบสอบถาม ฉบับนี้ คือ ผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนวิจิตสงคราม
เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ ความต้องการจำเป็น ในการพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม เพื่อ
พัฒนาคุณภาพผู้เรียน กรุณาตอบแบบสอบถามฉบับนี้ให้ครบทุกข้อ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรด ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ ตามความเป็นจริง

1. สถานภาพของท่าน เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง

2. เด็กในความปกครองของท่าน กำลังศึกษาอยู่ชั้นใด

☐ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2	☐ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3	☐ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
☐ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	☐ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	☐ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
☐ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	☐ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	☐ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
☐ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5	☐ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	

3. กำลังศึกษาในโรงเรียนนี้.....คน ชาย.....คน หญิง.....คน

ตอนที่ 2 ความต้องการจำเป็น ในการพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม

คำชี้แจง แบบสอบถามฉบับนี้มี จำนวน 8 ข้อ โปรดอ่านและทำความเข้าใจแบบสอบถาม เกี่ยวกับความต้องการจำเป็น ในการพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม ของโรงเรียนวิชิตสงคราม กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นทางขวามือ ให้ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่าน

ข้อ ที่	ความต้องการจำเป็น ในการพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1.	การบริหารแบบมีส่วนร่วม มีความจำเป็นต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน					
2.	การบริหารแบบมีส่วนร่วม มีความจำเป็นต่อพัฒนาการเรียนรู้ให้มีความหลากหลายมากขึ้น					
3.	การบริหารแบบมีส่วนร่วม มีความจำเป็นต่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น					
4.	การบริหารแบบมีส่วนร่วม มีความจำเป็นต่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความซื่อสัตย์มากยิ่งขึ้น					
5.	การบริหารแบบมีส่วนร่วม มีความจำเป็นต่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความสุจริตมากยิ่งขึ้น					
6.	การบริหารแบบมีส่วนร่วม มีความจำเป็นต่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรับผิดชอบมากยิ่งขึ้น					
7.	การบริหารแบบมีส่วนร่วม มีความจำเป็นต่อพัฒนาผู้เรียนให้มีวินัยมากยิ่งขึ้น					
8.	การบริหารแบบมีส่วนร่วม เป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องนำมาใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน					

ขอขอบคุณที่กรุณาตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามการพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความซื่อสัตย์สุจริตและมีวินัยของนักเรียน
โรงเรียนวิจิตสงคราม อำเภอมือง จังหวัดภูเก็ต
ปีการศึกษา 2562-2563

ฉบับที่ 2 ผู้ตอบแบบสอบถาม ฉบับนี้ คือ **ครู** โรงเรียนวิจิตสงคราม จังหวัดภูเก็ต
เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการจำเป็น ในการพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม กรุณา
ตอบแบบสอบถามฉบับนี้ให้ครบทุกข้อ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรด ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ ตามความเป็นจริง

1. สถานภาพของท่าน เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง

การศึกษา ☐ อนุปริญญา ☐ ปริญญาตรี
☐ ปริญญาโท ☐ สูงกว่าปริญญาโท

ตอนที่ 2 ความต้องการจำเป็น ในการพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม

คำชี้แจง แบบสอบถามฉบับนี้มี จำนวน 10 ข้อ โปรดอ่านและทำความเข้าใจแบบสอบถาม เกี่ยวกับความต้องการจำเป็น ในการพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม ของโรงเรียนวิชิตสงคราม กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นทางขวามือ ให้ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่าน

ข้อ ที่	ความต้องการจำเป็น ในการพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1.	การบริหารแบบมีส่วนร่วม มีความจำเป็นต่อการพัฒนาการเรียนการสอน					
2.	การบริหารแบบมีส่วนร่วม ช่วยพัฒนาการเรียนการสอนให้มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น					
3.	การบริหารแบบมีส่วนร่วม มีความจำเป็นต่อการบริหารจัดการงานทุกด้านในโรงเรียนให้ประสบผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย					
4.	การบริหารแบบมีส่วนร่วม จะช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น					
5.	การบริหารแบบมีส่วนร่วม ช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีความซื่อสัตย์มากยิ่งขึ้น					
6.	การบริหารแบบมีส่วนร่วม ช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีความสุจริตมากยิ่งขึ้น					
7.	การบริหารแบบมีส่วนร่วม ช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีความรับผิดชอบมากยิ่งขึ้น					
8.	การบริหารแบบมีส่วนร่วม ช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีวินัยมากยิ่งขึ้น					
9.	การบริหารแบบมีส่วนร่วม เป็นสิ่งจำเป็นต้องใช้เพื่อส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพผู้เรียน					
10.	ครูและบุคลากร มีความต้องการที่จะใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่เหมาะสม ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน					

ขอขอบคุณที่กรุณาตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้
การพัฒนาแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียน ความซื่อสัตย์สุจริตและมีวินัยของนักเรียน โรงเรียนวิจิตสงคราม จังหวัดภูเก็ต
ปีการศึกษา 2562-2563

ฉบับที่ 3.1 สำหรับ ผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ
โครงสร้างของรูปแบบในภาพรวม

ชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ.....ตำแหน่ง.....

คำชี้แจง แบบตรวจสอบฉบับนี้ มี 7 ข้อ ใช้ตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโครงสร้าง
 ของรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมฯ ที่แนบมาพร้อมแบบตรวจสอบฉบับนี้แล้ว เป็นโครงสร้างของ
 รูปแบบในภาพรวม ขอความกรุณาให้ท่านตรวจสอบให้ครบถ้วนโดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับ
 ความคิดเห็นทางขวามือ ให้ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่าน ดังต่อไปนี้

โครงสร้างของรูปแบบในภาพรวมทั้ง 3 องค์ประกอบ

ที่	รายการ	ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
1.	รูปแบบสื่อความหมายได้ชัดเจน										
2.	รูปแบบมีโครงสร้างที่เหมาะสม										
3.	รูปแบบมีองค์ประกอบครบถ้วน										
4.	รูปแบบย่อยมีความเชื่อมโยงต่อเนื่อง										
5.	รูปแบบมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์										
6.	รูปแบบมีเนื้อหา ภาษา กระชับรัดกุม										
7.	รูปแบบสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง										
	รวมเฉลี่ย										

ขอขอบคุณที่กรุณาตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้
การพัฒนาแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียน ความซื่อสัตย์สุจริตและมีวินัยของนักเรียน โรงเรียนวิจิตสงคราม จังหวัดภูเก็ต
ปีการศึกษา 2562-2563

ฉบับที่ 3.2 สำหรับ ผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ
โครงร่างของรูปแบบองค์ประกอบที่ 1 ตัวป้อน

ชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ.....ตำแหน่ง.....

คำชี้แจง แบบตรวจสอบฉบับนี้ มี 7 ข้อ ใช้ตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโครงร่าง
 ของรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมฯ ที่แนบมาพร้อมแบบตรวจสอบฉบับนี้แล้ว เป็นโครงร่างของ
 รูปแบบองค์ประกอบที่ 1 ตัวป้อน ขอความกรุณาให้ท่านตรวจสอบให้ครบถ้วน โดยทำเครื่องหมาย

✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นทางขวามือ ให้ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่าน ดังต่อไปนี้

โครงร่างของรูปแบบองค์ประกอบที่ 1 ตัวป้อน

ที่	รายการ	ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
1.	รูปแบบสื่อความหมายได้ชัดเจน										
2.	รูปแบบมีโครงสร้างที่เหมาะสม										
3.	รูปแบบมีองค์ประกอบครบถ้วน										
4.	รูปแบบย่อยมีความเชื่อมโยงต่อเนื่อง										
5.	รูปแบบมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์										
6.	รูปแบบมีเนื้อหา ภาษา กระชับรัดกุม										
7.	รูปแบบสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง										
	รวมเฉลี่ย										

ขอขอบคุณที่กรุณาตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้
การพัฒนาแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียน ความซื่อสัตย์สุจริตและมีวินัยของนักเรียน โรงเรียนวิจิตสงคราม จังหวัดภูเก็ต
ปีการศึกษา 2562-2563

ฉบับที่ 3.3 สำหรับ ผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ
โครงสร้างของรูปแบบองค์ประกอบที่ 2 กระบวนการ

ชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ.....ตำแหน่ง.....

คำชี้แจง แบบตรวจสอบฉบับนี้ มี 7 ข้อ ใช้ตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโครงสร้าง
 ของรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมฯ ที่แนบมาพร้อมแบบตรวจสอบฉบับนี้แล้ว เป็นโครงสร้างของ
 รูปแบบองค์ประกอบที่ 2 กระบวนการ ขอความกรุณาให้ท่านตรวจสอบให้ครบถ้วนโดยทำเครื่องหมาย
 ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นทางขวามือ ให้ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่าน ดังต่อไปนี้

โครงสร้างของรูปแบบองค์ประกอบที่ 2 กระบวนการ

ที่	รายการ	ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
		(5)	(4)	(3)	(2)	(1)	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)
1.	รูปแบบสื่อความหมายได้ชัดเจน										
2.	รูปแบบมีโครงสร้างที่เหมาะสม										
3.	รูปแบบมีองค์ประกอบครบถ้วน										
4.	รูปแบบย่อยมีความเชื่อมโยงต่อเนื่อง										
5.	รูปแบบมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์										
6.	รูปแบบมีเนื้อหา ภาษา กระชับรัดกุม										
7.	รูปแบบสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง										
	รวมเฉลี่ย										

ขอขอบคุณที่กรุณาตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้
การพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียน ความซื่อสัตย์สุจริตและมีวินัยของนักเรียน โรงเรียนวิจิตสงคราม จังหวัดภูเก็ต
ปีการศึกษา 2562-2563

ฉบับที่ 3.4 สำหรับ ผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ
โครงสร้างของรูปแบบองค์ประกอบที่ 3 ผลผลิต

ชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ.....ตำแหน่ง.....

คำชี้แจง แบบตรวจสอบฉบับนี้ มี 7 ข้อ ใช้ตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโครงสร้าง
 ของรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมฯ ที่แนบมาพร้อมแบบตรวจสอบฉบับนี้แล้ว เป็นโครงสร้างของ
 รูปแบบองค์ประกอบที่ 3 ผลผลิต ขอความกรุณาให้ท่านตรวจสอบให้ครบถ้วนโดยทำเครื่องหมาย
 ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นทางขวามือ ให้ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่าน ดังต่อไปนี้

โครงสร้างของรูปแบบองค์ประกอบที่ 3 ผลผลิต

ที่	รายการ	ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
1.	รูปแบบสื่อความหมายได้ชัดเจน										
2.	รูปแบบมีโครงสร้างที่เหมาะสม										
3.	รูปแบบมีองค์ประกอบครบถ้วน										
4.	รูปแบบย่อยมีความเชื่อมโยงต่อเนื่อง										
5.	รูปแบบมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์										
6.	รูปแบบมีเนื้อหา ภาษา กระชับรัดกุม										
7.	รูปแบบสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง										
	รวมเฉลี่ย										

ขอขอบคุณที่กรุณาตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความซื่อสัตย์สุจริตและมีวินัยของนักเรียน
โรงเรียนวิจิตสงคราม อำเภอมือง จังหวัดภูเก็ต
ปีการศึกษา 2562-2563

ฉบับที่ 4 ผู้ตอบแบบสอบถาม ฉบับนี้ คือ **ครู** โรงเรียนวิจิตสงคราม จังหวัดภูเก็ต
เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ ผลการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม กรุณาตอบแบบสอบถาม
ฉบับนี้ให้ครบทุกข้อ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรด ทำเครื่องหมาย ☒ ลงในช่อง ☐ ตามความเป็นจริง

1. สถานภาพของท่าน เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง

การศึกษา ☐ อนุปริญญา ☐ ปริญญาตรี
☐ ปริญญาโท ☐ สูงกว่าปริญญาโท

ตอนที่ 2 แบบสอบถามผลการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม

คำชี้แจง แบบสอบถามฉบับนี้มี จำนวน 26 ข้อ โปรดอ่านและทำความเข้าใจแบบสอบถาม ผล
การบริหารแบบมีส่วนร่วม จากการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนวิจิตสงคราม
กรุณาทำเครื่องหมาย ☒ ลงในช่องระดับความคิดเห็นทางขวามือ ให้ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่าน

ข้อ ที่	การบริหารแบบมีส่วนร่วม	ระดับความคิดเห็น				
		มาก ที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
	ด้านตัวป้อน (ทรัพยากร)					
1.	มีส่วนร่วมเตรียมการด้านบุคลากรให้มีความเหมาะสม					
2.	มีส่วนร่วมเตรียมการด้านสื่อการสอนให้มีความเหมาะสม					
3.	มีส่วนร่วมเตรียมการด้านงบประมาณให้มีความเพียงพอ					
4.	มีส่วนร่วมเตรียมการด้านวัสดุ อุปกรณ์ให้มีความเหมาะสม เพียงพอ					

การบริหารแบบมีส่วนร่วม (ต่อ)

ข้อ ที่	การบริหารแบบมีส่วนร่วม	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
5.	มีส่วนร่วมเตรียมการด้านอาคารสถานที่ ให้มีความเหมาะสม					
6.	ด้านตัวป้อน (รูปแบบการบริหาร) การมีส่วนร่วมแสดงความต้องการจำเป็น ในการพัฒนา รูปแบบ					
7.	มีส่วนร่วมกำหนดแนวทางพัฒนารูปแบบการบริหาร แบบมีส่วนร่วม					
8.	มีส่วนร่วมกำหนดเป้าประสงค์ของรูปแบบการบริหาร แบบมีส่วนร่วม					
9.	มีส่วนร่วมกำหนดกิจกรรมของรูปแบบที่หลากหลาย สามารถนำไปใช้ได้จริง					
10.	มีส่วนร่วมกำหนดการประเมินผลของรูปแบบการบริหารฯ					
11.	มีส่วนร่วมตรวจสอบความถูกต้องของรูปแบบการบริหาร แบบมีส่วนร่วม					
12.	ด้านกระบวนการ การมีส่วนร่วมศึกษาแนวปฏิบัติก่อนนำรูปแบบฯ ไปใช้จริง					
13.	การมีส่วนร่วมบริหารจัดการตามรูปแบบการบริหาร ที่กำหนด					
14.	การมีส่วนร่วมจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบที่กำหนด					
15.	การมีส่วนร่วมให้บริการและจัดสิ่งอำนวยความสะดวก					
16.	การมีส่วนร่วมให้การสนับสนุนสร้างแรงจูงใจ ในการปฏิบัติงาน					
17.	การมีส่วนร่วมนิเทศ ติดตามผลการดำเนินงาน ตามที่กำหนด					

การบริหารแบบมีส่วนร่วม (ต่อ)

ข้อ ที่	การบริหารแบบมีส่วนร่วม	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
	ด้านผลผลิต					
18.	การร่วมประเมินผลก่อนการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม					
19.	การร่วมประเมินผลระหว่างการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม					
20.	การร่วมประเมินผลหลังการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม					
21.	การร่วมบันทึกเอกสารหลักฐานการประเมินด้านผลผลิต					
22.	การร่วมดำเนินการปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง					
23.	การร่วมนำข้อมูลย้อนกลับ ปรับปรุงการดำเนินงานให้เหมาะสมยิ่งขึ้น					
24.	การมีส่วนร่วมร่วมดำเนินการประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงาน					
25.	การมีส่วนร่วมบริจาคเงิน ทรัพย์สิน เพื่อบำรุงการศึกษาให้โรงเรียน					
26.	มีส่วนร่วมภาคภูมิใจกับ รางวัลและความสำเร็จที่โรงเรียนได้รับ					

ขอขอบคุณที่กรุณาตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความซื่อสัตย์สุจริตและมีวินัยของนักเรียน
โรงเรียนวิจิตสงคราม อำเภอมือง จังหวัดภูเก็ต
ปีการศึกษา 2562-2563

ฉบับที่ 5 ผู้ตอบแบบสอบถาม ฉบับนี้ คือ ผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนวิจิตสงคราม
เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ ผลการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม กรุณาตอบแบบสอบถาม
ฉบับนี้ให้ครบทุกข้อ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรด ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ ตามความเป็นจริง

1. สถานภาพของท่าน เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง

2. นักเรียน กำลังศึกษาอยู่ชั้นใด

- ☐ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ☐ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ☐ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
☐ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ☐ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ☐ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
☐ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ☐ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ☐ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
☐ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ☐ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

3. กำลังศึกษาในโรงเรียนนี้.....คน ชาย.....คน หญิง.....คน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับ ผลการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม

คำชี้แจง แบบสอบถามฉบับนี้ มีจำนวน 10 ข้อ โปรดอ่านและทำความเข้าใจแบบสอบถาม ผลการบริหารแบบมีส่วนร่วม จากการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม ของโรงเรียนวิจิตสงคราม กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นทางขวามือ ให้ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่าน

ข้อ ที่	การบริหารแบบมีส่วนร่วม	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1.	มีส่วนร่วมประชุมวางแผนพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียน					
2.	มีส่วนร่วมแสดงความเห็นในการบริหารงานของโรงเรียน					
3.	มีส่วนร่วมบริจาคเงิน ทรัพย์สินเพื่อบำรุงการศึกษาให้กับโรงเรียน					
4.	มีส่วนเข้าร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น					
5.	มีส่วนร่วมให้ความรู้ หรือภูมิปัญญาท้องถิ่น แก่นักเรียน					
6.	มีส่วนร่วมส่งเสริมความซื่อสัตย์สุจริตให้เกิดแก่นักเรียน					
7.	มีส่วนร่วมส่งเสริมความมีวินัยให้เกิดแก่นักเรียน					
8.	มีส่วนร่วมประเมินผลการบริหารงานของโรงเรียน					
9.	มีส่วนร่วมรับรู้และภาคภูมิใจกับรางวัลและความสำเร็จที่โรงเรียนได้รับ					
10.	มีส่วนร่วมรับรู้การรายงานผลการจัดการศึกษาประจำปีของโรงเรียน					

ขอขอบคุณที่กรุณาตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความซื่อสัตย์สุจริตและมีวินัยของนักเรียน
โรงเรียนวิจิตสงคราม อำเภอมือง จังหวัดภูเก็ต
ปีการศึกษา 2562-2563

ฉบับที่ 6 ผู้ตอบแบบสอบถาม ฉบับนี้ คือ นักเรียน โรงเรียนวิจิตสงคราม จังหวัดภูเก็ต
เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริต จากผลการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม
กรุณาตอบแบบสอบถามฉบับนี้ให้ครบทุกข้อ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรด ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ ตามความเป็นจริง

1. สถานภาพของท่าน เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง

2. นักเรียน กำลังศึกษาอยู่ชั้นใด

☐ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2	☐ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3	☐ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
☐ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	☐ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	☐ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
☐ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	☐ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	☐ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
☐ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5	☐ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความซื่อสัตย์สุจริต จากผลการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม
คำชี้แจง แบบสอบถามฉบับนี้มี จำนวน 10 ข้อ โปรดอ่านและทำความเข้าใจแบบสอบถาม เกี่ยวกับ
 ความซื่อสัตย์สุจริต จากผลการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนวิจิตสงคราม กรุณา
 ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นทางขวามือ ให้ตรงกับระดับความคิดเห็นของนักเรียน

ข้อ ที่	ความซื่อสัตย์สุจริตของนักเรียน	ระดับความซื่อสัตย์สุจริต				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
1.	ไม่พูดคำเท็จ ไม่พูดบิดเบือนข้อมูล					
2.	ไม่พูดใส่ร้ายผู้อื่นให้ได้รับความเสียหาย					
3.	มีความละเอียดและเกรงกลัวความผิด ต่อข้อบังคับ หรือระเบียบของสังคม					
4.	มีความละเอียดและเกรงกลัวความผิด ต่อกฎหมายของบ้านเมือง					
5.	ปฏิบัติตามคำสัญญาที่ให้ไว้กับตนเอง					
6.	ปฏิบัติตามคำสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น					
7.	ไม่เบียดเบียน ไม่คิดหรือทำให้ตนเอง ได้รับความเดือดร้อน					
8.	ไม่เบียดเบียน ไม่คิดหรือทำให้ผู้อื่น ได้รับความเดือดร้อน					
9.	ไม่แสวงหาผลประโยชน์ โดยการ พูดหรือทำ ให้ตัวเองได้ทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์ ในทางที่เสื่อมเสีย					
10.	ไม่แสวงหาผลประโยชน์ โดยการ พูดหรือทำ ให้ตัวเองได้รับสิทธิพิเศษ เหนือคนอื่น ในทางที่เสื่อมเสีย					

ขอขอบคุณที่กรุณาตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความซื่อสัตย์สุจริตและมีวินัยของนักเรียน
โรงเรียนวิจิตสงคราม อำเภอมือง จังหวัดภูเก็ต
ปีการศึกษา 2562-2563

ฉบับที่ 7 ผู้ตอบแบบสอบถาม ฉบับนี้ คือ นักเรียน โรงเรียนวิจิตสงคราม จังหวัดภูเก็ต
เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความมีวินัย จากผลการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม กรุณาตอบ
แบบสอบถามฉบับนี้ให้ครบทุกข้อ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรด ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ ตามความเป็นจริง

1. สถานภาพของท่าน เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง

2. นักเรียน กำลังศึกษาอยู่ชั้นใด

☐ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2	☐ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3	☐ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
☐ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	☐ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	☐ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
☐ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	☐ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	☐ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
☐ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5	☐ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความมีวินัย จากผลการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม

คำชี้แจง แบบสอบถามฉบับนี้มี จำนวน 18 ข้อ โปรดอ่านและทำความเข้าใจแบบสอบถาม เกี่ยวกับความมีวินัย จากผลการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนวิจิตสงคราม กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นทางขวามือ ให้ตรงกับระดับความคิดเห็นของนักเรียน

ข้อ ที่	ความมีวินัยของนักเรียน	ระดับความมีวินัย				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1.	แต่งกายถูกต้องตามระเบียบ					
2.	รับผิดชอบหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย					
3.	ขยัน และรับผิดชอบต่อการเรียน					
4.	รักษาสุขภาพอนามัยของตนเอง					
5.	มีความอดทน เพียรพยายาม					
6.	ช่วยทำงานบ้าน					
7.	เคารพเชื่อฟังผู้ปกครอง					
8.	ไม่นำความเดือดร้อนมาสู่ครอบครัว					
9.	ช่วยดูแลรักษาสาธารณสมบัติ					
10.	เข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน					
11.	เข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน					
12.	มาโรงเรียนทันการเข้าร่วมกิจกรรมหน้าเสาธง					
13.	เข้าห้องเรียนทันเวลา					
14.	เข้าร่วมกิจกรรมตรงตามเวลาที่กำหนด					
15.	ส่งงาน/การบ้านภายในเวลาที่กำหนด					
16.	เข้าห้องสอบตรงเวลา					
17.	ไม่ผิดเวลานัด					
18.	เมื่อยืมของแล้ว ส่งคืนตามเวลา					

ขอขอบคุณที่กรุณาตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความซื่อสัตย์สุจริตและมีวินัยของนักเรียน
โรงเรียนวิจิตสงคราม อำเภอมือง จังหวัดภูเก็ต
ปีการศึกษา 2562-2563

ฉบับที่ 8 ผู้ตอบแบบสอบถาม ฉบับนี้ คือ นักเรียน โรงเรียนวิจิตสงคราม จังหวัดภูเก็ต
 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจ จากผลการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม กรุณา
 ตอบแบบสอบถามฉบับนี้ให้ครบทุกข้อ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรด ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ ตามความเป็นจริง

1. สถานภาพของท่าน เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง

2. นักเรียน กำลังศึกษาอยู่ชั้นใด

- ☐ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ☐ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ☐ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
☐ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ☐ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ☐ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
☐ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ☐ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ☐ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
☐ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ☐ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความพึงพอใจ จากผลการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม

คำชี้แจง แบบสอบถามฉบับนี้มี จำนวน 20 ข้อ โปรดอ่านและทำความเข้าใจแบบสอบถาม เกี่ยวกับ
 ความพึงพอใจ จากผลการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนวิจิตสงคราม กรุณาทำ
 เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นทางขวามือให้ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่าน

ข้อ ที่	ความพึงพอใจ การใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม	ระดับความพึงพอใจ				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
1.	การร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ประจำวันในห้องเรียน					
2.	การร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ประจำวันภายนอกห้องเรียน					

ความพึงพอใจ (ต่อ)

ข้อ ที่	ความพึงพอใจ การใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม	ระดับความความพึงพอใจ				
		มาก ที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
3.	ทำกิจกรรมการเรียนรู้ในชั่วโมงเรียนเสร็จทันเวลาที่กำหนด					
4.	นักเรียนกระตือรือร้น เอาใจใส่การเรียนสม่ำเสมอ					
5.	สิ่งแวดล้อมในโรงเรียน เหมาะสมเอื้ออำนวยต่อการเรียน					
6.	นักเรียนกล้าแสดงออกตามโอกาสต่างๆ					
7.	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนรวมทุกกลุ่มสาระเป็นที่น่าพอใจ					
8.	นักเรียนรัก เอื้ออาทรต่อบิดา-มารดา พี่ น้อง หรือญาติ					
9.	นักเรียนไม่พูดคำเท็จ หรือพูดบิดเบือนข้อมูลจากความเป็นจริง					
10.	นักเรียนมีความละเอียดและเกรงกลัวต่อบาปและการทำความผิด					
11.	นักเรียนปฏิบัติตามคำมั่นสัญญาในทางที่ถูกต้อง					
12.	นักเรียนไม่เบียดเบียนตนเอง หรือผู้อื่นให้เกิดความเดือดร้อน					
13.	นักเรียนไม่แสวงหาผลประโยชน์ในทางที่เสื่อมเสีย					
14.	นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อตนเอง					
15.	นักเรียน มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว					
16.	นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อโรงเรียน					
17.	นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวมและต่อสังคม					
18.	นักเรียนตรงต่อเวลาในการมาเรียน					
19.	นักเรียนตรงต่อเวลาในเรื่องที่เกี่ยวกับตัวนักเรียนเอง					
20.	นักเรียนตรงต่อเวลาในเรื่องที่เกี่ยวกับผู้อื่น					

ขอขอบคุณที่กรุณาตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความซื่อสัตย์สุจริตและมีวินัยของนักเรียน
โรงเรียนวิจิตสงคราม อำเภอมือง จังหวัดภูเก็ต
ปีการศึกษา 2562-2563

ฉบับที่ 9 ผู้ตอบแบบสอบถาม ฉบับนี้ คือ **ครู** โรงเรียนวิจิตสงคราม จังหวัดภูเก็ต เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจ จากผลการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม กรุณาตอบแบบสอบถามฉบับนี้ให้ครบทุกข้อ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรด ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ ตามความเป็นจริง

1. สถานภาพของท่าน เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง

การศึกษา ☐ อนุปริญญา ☐ ปริญญาตรี
☐ ปริญญาโท ☐ สูงกว่าปริญญาโท

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความพึงพอใจ จากผลการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม

คำชี้แจง แบบสอบถามฉบับนี้มี จำนวน 20 ข้อ โปรดอ่านและทำความเข้าใจแบบสอบถาม เกี่ยวกับความพึงพอใจ จากผลการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนวิจิตสงคราม กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นทางขวามือ ให้ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่าน

ข้อ ที่	ความพึงพอใจ การใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม	ระดับความพึงพอใจ				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1.	การมีส่วนร่วมวางแผนการบริหารของโรงเรียน					
2.	การมีส่วนร่วมตัดสินใจทำกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน					
3.	การมีส่วนร่วมรับผิดชอบงานต่าง ๆ ของโรงเรียน					
4.	การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ จากโรงเรียน					
5.	การมีส่วนร่วมวัดผลและประเมินผล การบริหารงาน ของโรงเรียน					

ความพึงพอใจ (ต่อ)

ข้อ ที่	ความพึงพอใจ การใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม	ระดับความความพึงพอใจ				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
6.	การมีส่วนร่วมนำข้อมูลย้อนกลับเพื่อปรับปรุงงาน ของโรงเรียน					
7.	การจัดการเรียนการสอนที่เกิดจากการบริหารแบบมีส่วนร่วม					
8.	ผลงานสนับสนุนการสอน ที่เกิดจากการบริหาร แบบมีส่วนร่วม					
9.	การปรับปรุงการบริหารแบบมีส่วนร่วม มีความเหมาะสม					
10.	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่สูงขึ้น					
11.	นักเรียนแสดงออกให้เห็นการไม่พูดเท็จ					
12.	นักเรียนแสดงออกให้เห็นการละอายและเกรงกลัวต่อ การกระทำผิด					
13.	นักเรียนแสดงให้เห็นการปฏิบัติตามคำมั่นสัญญา ในทางที่ถูกต้อง					
14.	นักเรียนแสดงให้เห็นการไม่เบียดเบียนให้เกิดความ เดือดร้อน					
15.	นักเรียนแสดงให้เห็นการไม่แสวงหาผลประโยชน์ ในทางที่เสื่อมเสีย					
16.	นักเรียนแสดงให้เห็นความรับผิดชอบต่อตนเอง					
17.	นักเรียนแสดงให้เห็นความรับผิดชอบต่อครอบครัว					
18.	นักเรียนแสดงให้เห็นความรับผิดชอบต่อสังคม					
19.	นักเรียนแสดงให้เห็นการตรงต่อเวลาที่เกี่ยวกับ ตัวนักเรียนเอง					
20.	นักเรียนแสดงให้เห็นการตรงต่อเวลาที่เกี่ยวข้อง กับผู้อื่น					

ขอขอบคุณที่กรุณาตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความซื่อสัตย์สุจริตและมีวินัยของนักเรียน
โรงเรียนวิจิตสงคราม อำเภอมือง จังหวัดภูเก็ต
ปีการศึกษา 2562-2563

ฉบับที่ 10 ผู้ตอบแบบสอบถาม ฉบับนี้ คือ ผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนวิจิตสงคราม
เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจ จากผลการพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม กรุณา
ตอบแบบสอบถามฉบับนี้ให้ครบทุกข้อ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรด ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ ตามความเป็นจริง

1. สถานภาพของท่าน เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง

2. นักเรียน กำลังศึกษาอยู่ชั้นใด

- ☐ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ☐ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ☐ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
☐ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ☐ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ☐ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
☐ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ☐ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ☐ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
☐ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ☐ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

3. กำลังศึกษาในโรงเรียนนี้.....คน ชาย.....คน หญิง.....คน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความพึงพอใจ จากผลการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม
คำชี้แจง แบบสอบถามฉบับนี้มี จำนวน 15 ข้อ โปรดอ่านและทำความเข้าใจแบบสอบถาม เกี่ยวกับ
 ความพึงพอใจ จากการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม ของโรงเรียนวิจิตสงคราม กรุณาทำ
 เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นทางขวามือ ให้ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่าน

ข้อ ที่	ความพึงพอใจ การใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม	ระดับความพึงพอใจ				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
	ด้านการมีส่วนร่วม					
1.	การมีส่วนร่วมตัดสินใจการบริหารงานของโรงเรียน					
2.	การมีส่วนร่วมช่วยเหลืองานของโรงเรียน					
3.	มีส่วนร่วมรับรู้และภาคภูมิใจในผลสำเร็จของโรงเรียน					
4.	การมีส่วนร่วมประเมินงานของโรงเรียน					
	ด้านความซื่อสัตย์สุจริตของเด็ก					
5.	ไม่พูดเท็จบิดเบือนข้อมูลจากความจริง					
6.	ละอายและเกรงกลัวต่อการกระทำผิด					
7.	ปฏิบัติตามคำมั่นสัญญาในทางที่ถูกต้อง					
8.	ไม่เบียดเบียนตนหรือผู้อื่นให้เดือดร้อน					
9.	ไม่แสวงหาประโยชน์ในทางที่เสื่อมเสีย					
	ด้านความมีวินัยของเด็ก					
10.	มีความรับผิดชอบต่อตนเอง					
11.	มีความรับผิดชอบต่อการเรียน					
12.	มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว					
13.	มีความรับผิดชอบต่อสังคม					
14.	ตรงต่อเวลาที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียนเอง					
15.	ตรงต่อเวลาที่เกี่ยวข้องกับผู้อื่น					

ขอขอบคุณที่กรุณาตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความซื่อสัตย์สุจริตและมีวินัยของนักเรียน
โรงเรียนวิจิตสงคราม อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต ปีการศึกษา 2562-2563

ฉบับที่ 11 ผู้ตอบแบบสอบถาม ฉบับนี้ คือ **คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน**

โรงเรียนวิจิตสงคราม เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจ จากผลการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม กรุณาตอบแบบสอบถามฉบับนี้ให้ครบทุกข้อ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรด ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ ตามความเป็นจริง

1. สถานภาพของท่าน เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง

ตอนที่ 2 สอบถามความพึงพอใจ จากผลการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม

คำชี้แจง แบบสอบถามฉบับนี้ มี 5 ข้อ โปรดอ่านและทำความเข้าใจแบบสอบถาม ความพึงพอใจ จากผลการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม ของโรงเรียนวิจิตสงคราม กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นทางขวามือ ให้ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่าน

ข้อ ที่	ความพึงพอใจ ในการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม	ระดับความพึงพอใจ				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1.	การมีส่วนร่วมตัดสินใจการบริหารงานของโรงเรียน					
2.	การมีส่วนร่วมช่วยเหลือการจัดกิจกรรมของโรงเรียน					
3.	การมีส่วนร่วมรับรู้และภาคภูมิใจในผลสำเร็จของโรงเรียน					
4.	การมีส่วนร่วมรับประโยชน์จากการบริหารงานของโรงเรียน					
5.	การมีส่วนร่วมให้ความเห็นชอบในการบริหารงานของโรงเรียน					

ขอขอบคุณที่กรุณาตอบแบบสอบถาม

ภาคผนวก ข
แบบสรุปผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แบบสรุปลักษณะการเรียนรู้ระดับประถมศึกษา

โรงเรียนวิจิตสงคราม ปีการศึกษา 2562 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ต

ชั้น	ภาษาไทย	คณิตศาสตร์	วิทยาศาสตร์	สังคม	ภาษาอังกฤษ	พลศึกษา	ศิลปะ	เทคโนโลยี	รวมทุก สาระ
ป.1	54.15	58.25	62.86	79.25	46.35	89.12	75.25	71.18	67.05
ป.2	51.35	51.27	77.05	74.67	54.42	75.42	77.93	72.5	66.83
ป.3	52.15	52.66	75.94	75.39	50.65	78.75	75.84	75.22	67.08
ป.4	52.23	49.18	70.99	78.12	49.86	80.34	72.54	74.39	65.96
ป.5	56.16	58.18	72.5	73.71	52.15	82.19	70.45	78.43	67.97
ป.6	66.13	50.35	72.85	67.89	52.28	77.99	70.75	78.8	67.13
เฉลี่ย	55.36	53.32	72.03	74.84	50.95	80.64	73.79	75.09	67.00

ที่มา : การบริหารงานวิชาการ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประถมศึกษา ปีการศึกษา 2562

แบบสรุปลักษณะการเรียนรู้ระดับประถมศึกษา

โรงเรียนวิจิตสงคราม ปีการศึกษา 2563 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ต

ชั้น	ภาษาไทย	คณิตศาสตร์	วิทยาศาสตร์	สังคม	ภาษาอังกฤษ	พลศึกษา	ศิลปะ	เทคโนโลยี	รวมทุก สาระ
ป.1	76.45	78.42	77.58	77.42	67.42	88.75	86.5	81.42	79.25
ป.2	68.9	78.69	75.38	73.74	79.92	86.83	77.02	81.25	77.72
ป.3	72.46	70.73	74.58	73.13	75.19	86.69	84.98	73.45	76.40
ป.4	71.82	64.52	65.51	78.9	62.07	85.59	78.82	83.2	73.80
ป.5	77.28	62.38	61.12	79.6	62.1	89.94	77.15	75.44	73.13
ป.6	64.53	66.62	64.93	79.48	66.99	88.09	71.84	74.49	72.12
เฉลี่ย	71.91	70.23	69.85	77.05	68.95	87.65	79.39	78.21	75.40

ที่มา : การบริหารงานวิชาการ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประถมศึกษา ปีการศึกษา 2563

แบบสรุปผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับมัธยมศึกษา
โรงเรียนวิจิตสงคราม ปลายภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี

ชั้น	ภาษาไทย	คณิตศาสตร์	วิทยาศาสตร์	สังคม	ภาษาอังกฤษ	พลศึกษา	ศิลปะ	เทคโนโลยี	รวมทุก สาระ
ม.1	54.15	58.25	48.56	55.42	48.15	82	62.42	66.52	59.43
ม.2	62.45	54.26	52.82	74.67	49.52	75.42	77.89	72.82	64.98
ม.3	69.33	57.12	69.42	75.39	50.32	82.65	75.84	75.22	69.41
ม.4	50.75	43.15	55.28	68.32	42.28	66.34	63.54	62.39	56.51
ม.5	56.26	57.28	51.32	73.71	52.15	82.19	70.45	78.1	65.18
ม.6	52.13	44.32	48.15	67.89	48.55	62.49	70.71	72.8	58.38
เฉลี่ย	57.51	52.40	54.26	69.23	48.50	75.18	70.14	71.31	62.32

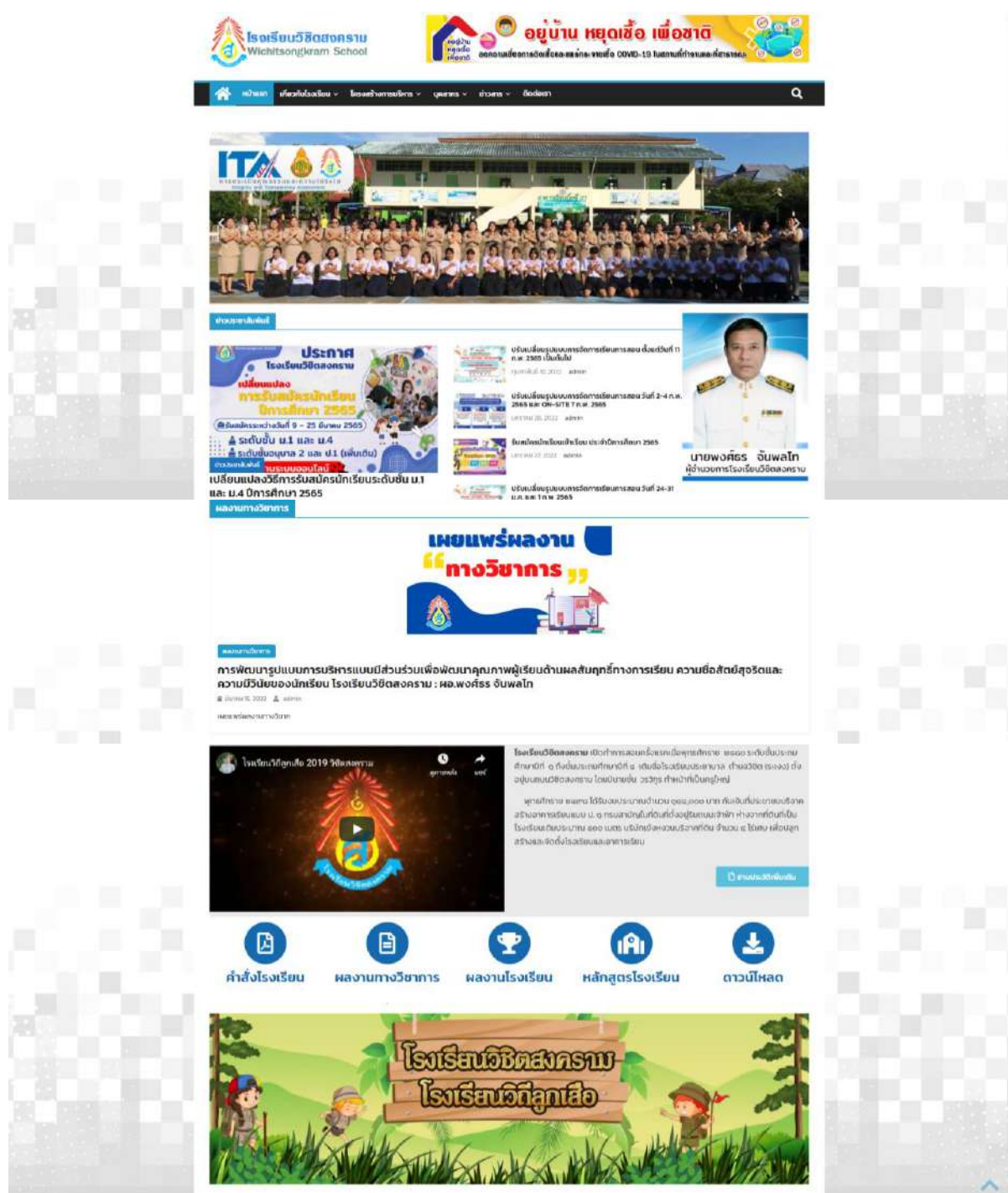
ที่มา : การบริหารงานวิชาการ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับมัธยมศึกษา ปีการศึกษา 2562

แบบสรุปผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับมัธยมศึกษา
โรงเรียนวิจิตสงคราม ปลายภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี

ชั้น	ภาษาไทย	คณิตศาสตร์	วิทยาศาสตร์	สังคม	ภาษาอังกฤษ	พลศึกษา	ศิลปะ	เทคโนโลยี	รวมทุก สาระ
ม.1	66.45	71.42	77.58	77.48	62.42	88.71	76.56	81.42	75.26
ม.2	69.62	72.69	75.38	73.74	75.92	86.83	77.02	81.25	76.56
ม.3	72.46	68.45	74.58	73.13	65.19	86.42	66.98	73.45	72.58
ม.4	71.72	64.52	75.51	77.8	72.07	95.59	78.82	83.2	77.40
ม.5	77.28	62.38	61.12	73.6	62.1	89.94	77.15	85.44	73.63
ม.6	74.53	66.62	64.43	79.15	66.15	88.09	81.74	84.42	75.64
เฉลี่ย	72.01	67.68	71.43	75.82	67.31	89.26	76.38	81.53	75.18

ที่มา : การบริหารงานวิชาการ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับมัธยมศึกษา ปีการศึกษา 2563

ภาคผนวก ข
ร่องรอยผลการวิจัย ภาพถ่ายกิจกรรม

เผยแพร่ผ่านทางเว็บไซต์ <http://www.wichitsongkram.ac.th/>

ภาคผนวก ณ
การเผยแพร่ผลงาน

(สำเนา)

ที่ ศธ 04111.58/47

โรงเรียนวิจิตสงคราม

อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต 83000

9 กุมภาพันธ์ 2565

เรื่อง การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แผ่น CD ผลงานทางวิชาการ ฉบับเต็ม จำนวน 1 แผ่น

ด้วยนายพงศ์ธร จันพลโท ผู้อำนวยการโรงเรียนวิจิตสงคราม ได้จัดทำผลงานทางวิชาการ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความซื่อสัตย์สุจริตและความมีวินัยของนักเรียน โรงเรียนวิจิตสงครามเมื่อปีการศึกษา 2562-2563 ได้รายงานและสรุป เป็นผลงานทางวิชาการ ในการพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความซื่อสัตย์สุจริตและความมีวินัยของนักเรียน โรงเรียนวิจิตสงคราม ดังรายละเอียดตามแผ่น CD ที่แนบมาพร้อมนี้

โรงเรียนวิจิตสงคราม เห็นว่า ผลงานทางวิชาการดังกล่าว มีประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา จึงได้มอบให้โรงเรียนของท่าน นำไปศึกษา และประยุกต์ใช้ตามสมควรต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายพงศ์ธร จันพลโท)

ผู้อำนวยการโรงเรียนวิจิตสงคราม

การบริหารทั่วไป

โทร. 076-216919

โทรสาร 076-216919

รายชื่อหน่วยงานและโรงเรียน ที่ส่งผลงานทางวิชาการไปเผยแพร่

ที่	โรงเรียน	ที่อยู่	หมายเหตุ
1.	บ้านบางคู	ตำบลเกาะแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต	
2.	บ้านสะพาน“มงคลวิทยา”	ตำบลเกาะแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต	
3.	เกาะมะพร้าว	ตำบลเกาะแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต	
4.	บ้านกู่กู	ตำบลรัชฎา อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต	
5.	เกาะสีเฮอร์	ตำบลรัชฎา อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต	
6.	บ้านทุ่งคาฯ	ตำบลรัชฎา อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต	
7.	อนุบาลภูเก็ต	ตำบลตลาดใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต	
8.	วัดเทพนิมิตร	ตำบลวิชิต อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต	
9.	บ้านแหลมพันวา	ตำบลวิชิต อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต	
10.	บ้านอ่าวน้ำบ่อ	ตำบลวิชิต อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต	
11.	บ้านกะตะ(ตริทศยุทธ อุปถัมภ์)	ตำบลกะรน อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต	
12.	วัดสุวรรณคีรีเขต	ตำบลกะรน อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต	
13.	วัดสว่างอารมณ์	ตำบลราไวย์ อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต	
14.	เกาะโหลน	ตำบลราไวย์ อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต	
15.	บ้านฉลอง	ตำบลฉลอง อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต	
16.	วัดลัฏฐินาราม	ตำบลฉลอง อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต	
17.	ไทยรัฐวิทยา 29 (กะทู้)	ตำบลกะทู้ อำเภอกะทู้ จังหวัดภูเก็ต	
18.	บ้านบางทอง	ตำบลกะทู้ อำเภอกะทู้ จังหวัดภูเก็ต	
19.	วัดเก็ตโฮ่	ตำบลกะทู้ อำเภอกะทู้ จังหวัดภูเก็ต	
20.	วัดสุวรรณคีรีวงก์	ตำบลป่าตอง อำเภอกะทู้ จังหวัดภูเก็ต	
21.	บ้านกะหลิม	ตำบลป่าตอง อำเภอกะทู้ จังหวัดภูเก็ต	
22.	บ้านไม้ขาว	ตำบลไม้ขาว อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต	
23.	หงษ์หยกบำรุง	ตำบลไม้ขาว อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต	
24.	บ้านหมากปรก	ตำบลไม้ขาว อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต	
25.	บ้านคอเอน	ตำบลไม้ขาว อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต	
26.	ท่าฉัตรไชย	ตำบลไม้ขาว อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต	
27.	วัดมงคลวราราม	ตำบลสาคร อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต	

การเผยแพร่ผลงาน (ต่อ)

ที่	โรงเรียน	ที่อยู่	หมายเหตุ
28.	บ้านสาคุ	ตำบลสาคุ อำเภอดงกลาง จังหวัดภูเก็ต	
29.	วัดเมืองใหม่	ตำบลเทพกระษัตรี อำเภอดงกลาง จังหวัดภูเก็ต	
30.	ถาวรพระนางสร้าง	ตำบลเทพกระษัตรี อำเภอดงกลาง จังหวัดภูเก็ต	
31.	วัดเทพกระษัตรี	ตำบลเทพกระษัตรี อำเภอดงกลาง จังหวัดภูเก็ต	
32.	บ้านโคกวัดใหม่	ตำบลเทพกระษัตรี อำเภอดงกลาง จังหวัดภูเก็ต	
33.	บ้านพรุจำปา	ตำบลเทพกระษัตรี อำเภอดงกลาง จังหวัดภูเก็ต	
34.	บ้านป่าครองชีพ	ตำบลเทพกระษัตรี อำเภอดงกลาง จังหวัดภูเก็ต	
35.	บ้านแหลมทราย	ตำบลเทพกระษัตรี อำเภอดงกลาง จังหวัดภูเก็ต	
36.	บ้านบางเทา	ตำบลเชิงทะเล อำเภอดงกลาง จังหวัดภูเก็ต	
37.	บ้านเชิงทะเล (ต้นติวท)	ตำบลเชิงทะเล อำเภอดงกลาง จังหวัดภูเก็ต	
40.	วัดศรีสุนทร (มิตรภาพ15)	ตำบลศรีสุนทร อำเภอดงกลาง จังหวัดภูเก็ต	
41.	บ้านท่าเรือ	ตำบลศรีสุนทร อำเภอดงกลาง จังหวัดภูเก็ต	
42.	บ้านลิพอน	ตำบลศรีสุนทร อำเภอดงกลาง จังหวัดภูเก็ต	
43.	บ้านมะหนิก	ตำบลศรีสุนทร อำเภอดงกลาง จังหวัดภูเก็ต	
44.	บ้านอ่าวปอ	ตำบลปากคอก อำเภอดงกลาง จังหวัดภูเก็ต	
45.	สิทธิ์สุนทรบำรุง	ตำบลปากคอก อำเภอดงกลาง จังหวัดภูเก็ต	
46.	บ้านปากคอก	ตำบลปากคอก อำเภอดงกลาง จังหวัดภูเก็ต	
47.	บ้านพารา	ตำบลปากคอก อำเภอดงกลาง จังหวัดภูเก็ต	
48.	บ้านบางโรง	ตำบลปากคอก อำเภอดงกลาง จังหวัดภูเก็ต	
49.	ภูเก็ตวิทยาลัย	ตำบลตลาดใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต	
50.	สตรีภูเก็ต	ตำบลตลาดใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต	
51.	เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระ ศรีนครินทร์	ตำบลวิชิต อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต	
52.	เมืองกลาง	ตำบลเทพกระษัตรี อำเภอดงกลาง จังหวัดภูเก็ต	
53.	วิรสตรีนุสรณ์	ตำบลปากคอก อำเภอดงกลาง จังหวัดภูเก็ต	
54.	เชิงทะเลวิทยาคม (จุติ-ก้อง อนุสรณ์)	ตำบลเชิงทะเล อำเภอดงกลาง จังหวัดภูเก็ต	
55.	กะทู้วิทยา	ตำบลกะทู้ อำเภอกะทู้ จังหวัดภูเก็ต	
56.	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	ตำบลกะทู้ อำเภอกะทู้ จังหวัดภูเก็ต	

การเผยแพร่ผลงาน (ต่อ)

ที่	โรงเรียน	ที่อยู่	หมายเหตุ
57.	มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต	ตำบลรัชฎา อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต	
58.	บ้านตากแดด	ตำบลตากแดด อำเภอเมือง จังหวัดพังงา	
59.	อนุบาลพังงา	ตำบลถ้ำน้ำผุด อำเภอเมือง จังหวัดพังงา	
60.	บ้านบางมา	ตำบลทุ่งคาโงก อำเภอเมือง จังหวัดพังงา	
61.	วัดปัจจันตคาม	ตำบลทุ่งคาโงก อำเภอเมือง จังหวัดพังงา	
62.	บ้านบางกัน	ตำบลทุ่งคาโงก อำเภอเมือง จังหวัดพังงา	
63.	บ้านทุ่งเจดีย์	ตำบลท้ายช้าง อำเภอเมือง จังหวัดพังงา	
64.	ตึกพังงาวิทยายน	ตำบลท้ายช้าง อำเภอเมือง จังหวัดพังงา	
65.	วัดอรุณญิกาวาส	ตำบลนบปริง อำเภอเมือง จังหวัดพังงา	
66.	วัดชนาธิการาม	ตำบลนบปริง อำเภอเมือง จังหวัดพังงา	
67.	เมืองพังงา	ตำบลนบปริง อำเภอเมือง จังหวัดพังงา	
68.	บ้านกลาง	ตำบลบางเตย อำเภอเมือง จังหวัดพังงา	
69.	บ้านบางเตย	ตำบลบางเตย อำเภอเมือง จังหวัดพังงา	
70.	เกาะเคียม	ตำบลบางเตย อำเภอเมือง จังหวัดพังงา	
71.	บ้านปากอ	ตำบลปากอ อำเภอเมือง จังหวัดพังงา	
72.	วัดสองแพรก	ตำบลสองแพรก อำเภอเมือง จังหวัดพังงา	
73.	เกาะหมากน้อย	ตำบลเกาะปันหยี อำเภอเมือง จังหวัดพังงา	
74.	คลองเคียนรัฐราษฎร์รังสรรค์	ตำบลคลองเคียน อำเภอตะกั่วทุ่ง จังหวัดพังงา	
75.	สตรีพังงา	ตำบลท้ายช้าง อำเภอเมือง จังหวัดพังงา	
76.	บ้านทุ่งรัก	ตำบลคุระ อำเภอคุระบุรี จังหวัดพังงา	
77.	คุระบุรี	ตำบลคุระ อำเภอคุระบุรี จังหวัดพังงา	
78.	บ้านเตรียม	ตำบลคุระ อำเภอคุระบุรี จังหวัดพังงา	
79.	บ้านสวนใหม่	ตำบลคุระ อำเภอคุระบุรี จังหวัดพังงา	
80.	บ้านกลางประชาสรรค์	ตำบลคุระ อำเภอคุระบุรี จังหวัดพังงา	
81.	คุระบุรีพิทยาคม	ตำบลคุระ อำเภอคุระบุรี จังหวัดพังงา	
82.	บ้านหินลาด	ตำบลคุระ อำเภอคุระบุรี จังหวัดพังงา	
83.	บ้านบางดิบ	ตำบลบางวัน อำเภอคุระบุรี จังหวัดพังงา	
84.	บ้านครูด	ตำบลบางวัน อำเภอคุระบุรี จังหวัดพังงา	
85.	บ้านบางครั้ง	ตำบลบางวัน อำเภอคุระบุรี จังหวัดพังงา	

การเผยแพร่ผลงาน (ต่อ)

ที่	โรงเรียน	ที่อยู่	หมายเหตุ
86.	กระบือวิทยา	ตำบลน้ำจืด อำเภอกระบือ จังหวัดระนอง	
87.	กะเปอร์วิทยา	ตำบลกะเปอร์ อำเภอกะเปอร์ จังหวัดระนอง	
88.	ปากจั่นวิทยา	ตำบลปากจั่น อำเภอกระบือ จังหวัดระนอง	
89.	พิชัยรัตนาคาร	ตำบลบางรีน อำเภอเมืองระนอง จังหวัดระนอง	
90.	ละอุ่นวิทยาคาร	ตำบลบางแก้ว อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง	
91.	สตรีระนอง	ตำบลเขานิเวศน์ อำเภอเมืองระนอง จังหวัดระนอง	
92.	สุขสำราญราษฎร์รังสรรค์	ตำบลกำพวน อำเภอสุขสำราญ จังหวัดระนอง	
93.	กระบือ	ตำบลน้ำจืด อำเภอกระบือ จังหวัดระนอง	
94.	ชนม์พัฒนา	ตำบลกะเปอร์ อำเภอกะเปอร์ จังหวัดระนอง	
95.	ชาติเฉลิม	ตำบลเขานิเวศน์ อำเภอเมืองระนอง จังหวัดระนอง	
96.	ทับไชยาพัฒนา	ตำบลบางแก้ว อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง	
97.	ทับหลีสุริยวงศ์	ตำบลมะมู อำเภอกระบือ จังหวัดระนอง	
98.	ทุ่งตาพลวิทยา	ตำบลบางแก้ว อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง	
99.	ไทยรัฐวิทยา 67 (บ้านนาพรุ)	ตำบลนาคา อำเภอสุขสำราญ จังหวัดระนอง	
100.	บ้านกำพวน	ตำบลกำพวน อำเภอสุขสำราญ จังหวัดระนอง	
101.	บ้านขจัดภัย	ตำบลราษกรุด อำเภอเมืองระนอง จังหวัดระนอง	
102.	บ้านเขานางหงส์	ตำบลปากน้ำ อำเภอเมืองระนอง จังหวัดระนอง	
103.	บ้านเขาฝาชี	ตำบลบางแก้ว อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง	
104.	บ้านคลองของ	ตำบลราษกรุด อำเภอเมืองระนอง จังหวัดระนอง	
105.	บ้านคลองเงิน	ตำบลปากจั่น อำเภอกระบือ จังหวัดระนอง	
106.	บ้านควนไทรงาม	ตำบลนาคา อำเภอสุขสำราญ จังหวัดระนอง	
107.	บ้านชาคลี	ตำบลบางหิน อำเภอกะเปอร์ จังหวัดระนอง	
108.	บ้านเขี้ยวเหลียง	ตำบลเขี้ยวเหลียง อำเภอกะเปอร์ จังหวัดระนอง	
109.	บ้านดอนกลาง	ตำบลน้ำจืด อำเภอกระบือ จังหวัดระนอง	
110.	บ้านทุ่งหวาง	ตำบลหวาง อำเภอเมืองระนอง จังหวัดระนอง	

ภาคผนวก ญ
ประวัติผู้วิจัย

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล : นายพงศ์ธร จันพลโท

วัน เดือน ปีเกิด : 12 มีนาคม 2505

ที่อยู่ปัจจุบัน : 56/262 หมู่ 2 ตำบลวิชิต อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต 83000

การศึกษา : ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม.) การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง

การรับราชการ : พ.ศ. 2526 ตำแหน่ง ครู 2 โรงเรียนบ้านโนนสมบูรณ์ จ.ศรีสะเกษ

พ.ศ. 2530 ตำแหน่ง อาจารย์ 1 โรงเรียนบ้านจันทร์หอม-ตาเสก จ.ศรีสะเกษ

พ.ศ. 2541 ตำแหน่ง อาจารย์ 2 โรงเรียนบ้านคลองบอน จ.พังงา

พ.ศ. 2547 ตำแหน่ง ครู โรงเรียนนิคมสร้างตนเอง 2 จ.พังงา

พ.ศ. 2549 ตำแหน่ง ครูชำนาญการ โรงเรียนนิคมสร้างตนเอง 2 จ.พังงา

พ.ศ. 2550 ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนวัดลัฏฐิวนาราม จ.ภูเก็ต

พ.ศ. 2558 ตำแหน่ง ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนวัดสุวรรณคีรีวงก์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต

พ.ศ. 2561 - ปัจจุบัน ดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียน

วิชิตสงคราม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ต